

Rocznik
Akademii
Umiejętności

ROK
1910-11

178

14-22-15

ROCZNIK
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Rok 1910/1911.

W KRAKOWIE.
NAKŁADEM AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI.
SKŁAD GŁÓWNY W KSIĘGARNI SPÓŁKI WYDAWNICZEJ POLSKIEJ.
1911.

RODZNIK

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI

W KRAKOWIE

~~P 156~~

~~Ina 0215 25~~

P 156

W KRAKOWIE

AKADEMIA UMIEJĘTNOŚCI

KRAKÓW. — DRUKARNIA UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
pod zarządem J. Filipowskiego.

TREŚĆ.

	Strona
Skład Akademii (w lipcu 1910)	1
Posiedzenie publiczne dnia 20 maja 1910	61
Sprawozdanie Sekretarza Generalnego	70
M. Smoluchowski. Ewolucya teoryi atomistycznej — odczyt	131
Bibliografia wydawnictw Akademii	155
Nagrody i konkursy	171
Ważniejsze akty urzędowe: 1) Uchwała w sprawie fund. im. Ks. Eugeniusza Lubomirskiego; 2) Uchwała w sprawie fund. im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Międzyńca Lubomirskich; 3) Uchwała w sprawie fund. im. śp. Stanisława Kostaneckiego; 4) Uchwała w sprawie interpretacji ust. V, litera b) fund. im. Mikołaja Reya; 5) Uchwała w sprawie fund. im. śp. Dra Władysława Kretkowskiego	180
Sprawozdania i wnioski co do nagród z fundacyi ś. p. Probusego Barczewskiego	189
Wykaz stosunków Akademii z innemi instytucjami	203
Sprawozdanie ze stanu i użycia funduszków Akademii w roku 1910 (14 tablic)	229

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE.

Rocznik Akademii 1910/11.

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

Wydawnictwo Uniwersyteckiego Centrum Bibliotecznego

SKŁAD
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI
W KRAKOWIE

(w lipcu 1911 r.)

PROTEKTOR
JEGO CESARSKA I KRÓLEWSKA WYSOKOŚĆ
ARCYKSIĄŻE AUSTRYI-ESTE
FRANCISZEK FERDYNAND.

PROTEKTOR-ZASTĘPCA

Vacat.

ZARZĄD AKADEMII

Prezes:

JE. Stanisław hr. Tarnowski, Dr. filoz., Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. ces. Leopolda I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Własc. odznaki „Litteris et artibus“, Czł. dożyw. Izby Panów, były Rektor magn. w roku 1886/7 i 1899/900, b. Prof. p. z. literatury polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Zastępca Prezesa:

Fryderyk Zoll, Dr. praw, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Członek dożyw. Izby Panów, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., emer. Profesor p. z. prawa rzymskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego a Członek jej oddziału sądowego, Delegat c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświaty przy Wydziale administracyjnym Akademii handlowej w Krakowie, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Obywatel honorowy miast Podgórze, Myślenic i Zatora.

Kraków, ul. Studencka 25.

Sekretarz Generalny:

Bolesław Ulanowski, Dr. praw i filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Prof. p. z. prawa kanonicznego i dawnego prawa polskiego Uniw. Jagiell., Członek Czeskiej Akademii Umiejętności i Królewskiego Czeskiego Towarzystwa Naukowego w Pradze, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego, Czł. Tow. hist. we Lwowie, b. Dziekan Wydz. prawa Uniw. Jagiell., Konserwator Komisji centralnej dla zabytków archiwalnych w Galicyi.

Kraków, ul. Gancarska 15.

Dyrektor Wydziału filologicznego:

Kazimierz Morawski, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, c. k. Radca Dworu, Członek dożywotni Izby Panów, Członek

nek c. k. Rady Szkolnej krajowej, Prof. p. z. filologii klasycznej, Dyrektor Seminarjum i Proseminaryum filologicznego Uniw. Jag., Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze.
Kraków, ul. Wolska 24.

Dyrektor Wydziału historyczno-filozoficznego:

Fryderyk Zoll, (jak wyżej).

Dyrektor Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Edward Janczewski, Dr. fil., Profesor p. z. anatomii i fizjologii roślin i Dyrektor pracowni botanicznej Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Dworu, b. Rector magn., Członek honorowy Tow. botanicznego w Edynburgu i Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbouргу, Prezes Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie.
Kraków, ul. Wolska 16.

Sekretarz Wydziału filologicznego:

Józef Tretiak, Dr. filoz., Profesor p. z. języka i literatury ruskiej Uniw. Jagiell., b. Docent literatury polskiej w tymże Uniwersytecie, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych.
Kraków, ul. Karmelicka 25.

Sekretarz Wydziału historyczno-filozoficznego:

Bolesław Ulanowski, (jak wyżej).

Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego:

Władysław Natanson, Dr. filoz., Magister i Dr. fizyki Uniwers. w Dorpacie, Prof. p. z. fizyki matemat. Uniwers. Jagiellońskiego, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu oraz Związku Lekarzy i Przyrodników polskich w Petersburgu, Członek Towarzystwa fizycznego w Londynie, Członek francuskiego Towarzystwa fizycznego w Paryżu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnazjów i szkół realnych.

Kraków, ul. Studencka 3.

Poczet członków zwyczajnych.

A) Czynni:

1. Wydział filologiczny.

a) *Krajowi:*

Antoni Małecki, Dr. fil., Właściciel odznaki „Litteris et artibus“, b. Prof. jez. i liter. polskiej i b. Rektor magn. Uniwersytetu lwowskiego, Zastępca Kuratora Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, dożywotni Członek Izby Panów, honorowy obywatel miasta Lwowa i b. długoletni Członek Rady miejskiej lwowskiej, Dr. obojga praw honoris causa Uniwersytetów Jagiellońskiego i lwowskiego, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu, Galic. Tow. pedagogicznego, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. liter. Adama Mickiewicza i Koła literackiego we Lwowie, Członek korespondent serbskiego Tow. Nauk w Belgradzie. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 lipca 1872.

Lwów, Zakład Ossolińskich.

Antoni Petruszewicz, Kustosz lwowskiej Kapituły metropolitalnej grecko-katol., Radca i Referent Konsystorza, Egzaminator synodalny, Członek czynny i honorowy cesarsko-rosyjskiego archeologicznego Tow. w Moskwie, Doktor historii honoris causa cesarskiego Uniwersytetu św. Włodzimierza w Kijowie, Członek historycznego Tow. Nestora w Kijowie, Członek czynny i honorowy cesarskiego Towarzystwa historii i starożytności w Odessie, Członek honorowy Akademii Nauk w Bukareszcie, Członek honorowy słowiańskiego dobroczynnego Towarzystwa w Kijowie, Członek halicko-ruskiej Macierzy we Lwowie, Członek czeskiej Macierzy w Pradze, honorowy Członek Stauropeigialnego Instytutu we Lwowie. Członek i wydziałowy Instytutu ruskiego „Narodowy Dom“ we Lwowie, Członek Centralnej Komisji dla sztuki i historycznych zabytków w Wiedniu, Członek honor. słowiańskiego wspierającego Towarzystwa w Moskwie etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Lwów, Kapituła metrop. grecko-katol.

JE. hr. Stanisław Tarnowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873.

Kraków, ul. Warszawska 12.

Kazimierz Morawski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. — (Korespondentem od roku 1883).

Kraków, ul. Wolska 24.

Władysław Łoziński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego, dożywotni Członek Izby Panów, Obywatel honorowy miasta Lwowa, Członek Rady sztuki przy c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Korespondent c. k. centralnej Komisji archeologicznej, Kaw. ord. ces. Leopolda. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 grudnia 1890.

Lwów, ul. Ossolińskich 3.

Józef Tretiak, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od roku 1888).

Kraków, ul. Karmelicka 25.

Leon Sternbach, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej Uniw. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego, Członek zakrajowy Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek Rady szkolnej krajowej, Zastępca dyrektora c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Kraków, ul. Batorego 14.

JE. Ludwik Ówikliński, Dr. filoz., Rzeczywisty Tajny Radca, Szef Sekeyi w c. k. Ministerstwie Wyznań i Oświaty, Kaw. ord. Żelaznej Korony II kl., były Rektor magnific. i Prof. p. z. filologii klasycznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek zwycz. c. k. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek korespondent Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Korespondent i b. Konserwator c. k. Komisji central. dla utrzymania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Prezes Towarzystwa nauk politycznych w Wiedniu, Członek honorowy Towarzystwa filologicznego we Lwowie i Towarzystwa filozoficznego w Wiedniu, Doktor med. veter. honoris causa, Obywatel honor. miasta Żywca, Kurator fund. Franc. Kochmana dla popierania literatów polskich, Wiceprezes fund. bar. Hirscha dla popierania szkolnictwa ludowego w Galicyi i na

Bukowinie, b. Poseł do Rady Państwa. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).
Wiedeń III, Dupontegasse 4.

Wilhelm Creizenach, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. języka i literatury niemieckiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Dyrektor Seminarium germanistycznego, Członek c. k. Kom. egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół średnich, były docent Uniwersytetu w Lipsku. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904. — (Korespondentem od dnia 2 maja 1895).

Kraków, ul. Studencka 19.

Józef Kallenbach, Dr. filoz., Prof. p. z. języka i literatury polskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarium filologii polskiej w Uniw. lwowskim, Członek Komisji egzam. dla kand. na naucz. w szkołach gimn. i real. we Lwowie, Członek Kollegium znawców dla spraw ochrony prawa autorstwa, Prezes Tow. im. A. Mickiewicza we Lwowie, b. Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, b. Dyrektor Biblioteki ord. Krasińskich w Warszawie, b. Prof. p. z. języka i literatury polskiej i b. Dziekan Wydziału filozoficznego Uniwersytetu we Fryburgu szwajcarskim, Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwow. w. r. 1907/8. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1906. — (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Dąbrowskiego 4, II p.

Stanisław Tomkowicz, Dr. filoz., Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Posiadacz odznaki papieskiej „Pro ecclesia et pontifice“, Członek central. Komisji konserwatorskiej w Wiedniu, Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Podwale 2.

Leonard Lepszy, c. k. Radca górniczy, Naczelnik c. k. Urzędu probierczego, właściciel złotego krzyża zasługi z koroną, Konserwator zabytków sztuki i przeszłości. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 14 maja 1897),

Kraków, ul. Nowowiejska, willa własna.

J.E. Ks. Józef Bilczewski, Dr. teologii, Arcybiskup lwowski, Rzecznik Tajny Rada, b. Profesor p. z. dogmatyki szczegółowej Uniwersytetu lwowskiego, Członek koresp. rzymskiej Akademii archeol., Członek c. k. kraj. Rady szkolnej. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1900).
Lwów.

Jan Michał Rozwadowski, Dr. filozofii, Prof. p. z. językoznawstwa porównawczego w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Korespondent Towarzystwa Ugrofińskiego (Société Finno-Ougrienne) w Helsingforsie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. (Korespondentem od dnia 11 maja 1903).
Kraków, ul. Smoleńsk 21.

aa) Członkowie przybrani nadliczbowi:
w myśl §. 16 Statutu Akademii.

Z Wydziału historyczno-filozoficznego wybrani 21 listopada 1893.

Wojciech Kętrzyński	}	obacz str. 13—14.
Stefan Pawlicki		
Stanisław Smolka		
Tadeusz Wojciechowski		
Wincenty Zakrzewski		

b) Zakrajowi:

Watrośław Jagić, Dr. filoz., także honoris causa Uniw. Jagiellońskiego, Uniw. w Petersburgu i Budapeszcie, c. k. Rada Dworu, emer. Profesor filologii słów. Uniwersytetu wiedeńskiego, Członek Izby Panów, Kawaler komtur. krzyża ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kaw. ord. pruskich „pour le mérite“ i Korony, posiadacz austr.-węg. i bawarskiej odznaki honorowej dla nauki i sztuki, rosyjski Rada tajny i Kawaler ord. Anny i Stanisława I stopnia (z gwiazdami) i Włodzimierza III stopnia, serbskiego wielkiego krzyża ord. Sawy, norweskiego Olafa, bułgarskiego „pour le mérite“, Członek czynny Akademii Umiejętności w Wiedniu, Petersburgu, Zagrzebiu, Belgradzie, Monachium, Budapeszcie, Pradze i Berlinie, Towarzystwa naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Académie des inscriptions w Paryżu, Członek honorowy Towarzystwa „Ljubitelji drevniej piśmiennosti“ i „Archeolo-

giczekawo Obszczestwa“ w Petersburgu, Akademii Umiejętności w Bukareszcie, Towarzystwa historycznego im. Nestora w Kijowie, Towarzystw archeologicznych w Zagrzebiu, Moskwie, Odessie i Konstantynopolu, Towarzystwa starożytniczego w Moskwie, Tow. „Ljubitelej jestestwoznania, antropologii i etnografii“ w Moskwie, „Narodopisnej Społeczności českoslovanskej“ w Pradze, Członek honorowy Uniwersytetu w Moskwie, Charkowie, Odessie, Petersburgu i Kijowie, Towarzystwa „Matica srpska“ w Nowym Sadzie i „Matica slovenska“ w Lublanie etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Wiedeń VIII, Kochgasse 15.

Józef Hampel, Dr. praw i filoz. Profesor p. z archeologii starożytnej Uniwersytetu w Budapeszcie, Dyrektor Sekcyi archeologicznej Muzeum Narodowego tamże. Członek czynny Akademii węgierskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888. Budapeszt, Muzeum Narodowe.

c) Zagraniczni:

Jan Baudouin de Courtenay, Dr. filoz. i językoznawstwa porównawczego, Magister nauk filologiczno-historycznych, Profesor zwyczajny zasłużony językoznawstwa porównawczego i sanskrytu Uniwersytetu petersburskiego, Profesor językoznawstwa porównawczego na Wyższych Kursach żeńskich w Petersburgu, Profesor językoznawstwa i języka rosyj. w Akademii pedagogicznej Ligi oświaty w Petersburgu, Profesor języka cerkiewno-słowiańskiego w Instytucie psychoneurologicznym w Petersburgu, Członek korespondent ces. Akademii nauk w Petersburgu, posiadacz złotego medalu od ces. Akademii nauk w Petersburgu i brązowego od „Institution ethnographique“ w Paryżu, b. Docent gramatyki porównawczej języków indo-europejskich Uniwersytetu petersburskiego, b. Profesor zwyczaj. gramatyki porównawczej języków indo-europejskich i sanskrytu Uniwersytetu kazańskiego, b. Profesor zwyczaj. gramatyki porównawczej języków słowiańskich Uniwersytetu dorpacckiego, b. Profesor p. z. tytularny językoznawstwa porównawczego Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek dożywotni „Société de linguistique“ w Paryżu, Członek korespondent „Litauische litterarische Gesellschaft“ w Tyłży, Członek korespondent Towarzystwa

etnograficznego czesko-słowiańskiego w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa finnougryjskiego (Suomalais-Ugrilainen-Seura) w Helsingforsie, Członek-współpracownik ces. rosyjskiego Towarzystwa geograficznego, Członek honorowy Uniwersytetu kazańskiego, Członek honorowy b. estońskiego Towarzystwa „Eesti Kirjameeste Selts“ w Dorpacie, Członek honorowy Towarzystwa neofilologicznego przy Uniwersytecie petersburskim. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, Kadetskaja, 9 Linia, m. 14.

Aleksander Brückner, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii słowiańskiej Uniwersytetu berlińskiego, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Białogrodzie, Petersburgu i Pradze, Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Wilnie. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od roku 1889).

Berlin-Wilmersdorf, Meklenburgische Strasse 12.

JE. Stojan Novaković, były Prezydent Ministrów, b. Senator i t. d. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Belgrad, ul. Resavska 19.

Henryk Sienkiewicz, Dr. filoz. honoris causa Uniwersytetu Jagiell. Właściciel odznaki „Litteris et artibus“. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Hoża 22.

Maryan Zdziechowski, Dr. filozofii, Profesor tyt. z. Uniwersytetu Jagiellońskiego dla filologii słowiańskiej i historii literatury powszechnej nowszych czasów. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908 r. — (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków, ul. Gertrudy 7.

Gaston Maspero, Dyrektor generalny „du Service des Antiquités de l' Egypte“ w Kairze, Profesor filologii i archeologii egipskiej w Collège de France w Paryżu, Członek „Institut de France“ (Académie des inscriptions et belles-lettres) w Paryżu. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908 r.

Kairo, Musée des Antiquités égyptiennes, Charach Mariette Pacha.

Paryż, 24 Avenue de l' Observatoire (przez sierpień-październik).

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow, Profesor języka rosyj. na Uniwersytecie w Petersburgu, Członek Akademii Nauk tamże,

Prezes jej oddziału dla języka i literatury rosyjskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910¹⁾.

Petersburg, Akademia Nauk.

Ulrych Wilamowitz-Moellendorff, Profesor filologii klasycznej na Uniwersytecie w Berlinie, Członek Akademii Umiejętności w Berlinie. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910¹⁾
Berlin, Uniwersytet.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

a) *Krajowi*:

Fryderyk Zoll, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 7 lipca 1873 r.

Kraków, ul. Studencka 25.

JE. Leon Biliński, Dr. praw, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. wielkiej wstęgi ord. Leopolda w brylantach, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Prezes Koła Polskiego w austr. Radzie Państwa, b. Prof. Uniwersytetu lwowskiego, b. Prezydent generalnej Dyrekcyi kolei państwowych, b. Minister finansów, b. Gubernator Banku austro-węgierskiego, Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1876.

Wiedeń VIII, Tulpengasse 3.

JE. Michał Bobrzyński, Dr. praw, Dr. fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, C. k. Namiestnik Galicyi, Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, b. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej, Poseł na Sejm kraj., b. Profesor prawa politycznego austr. Uniwersytetu Jagiell. — Wybrany członkiem czynnym dnia 10 listopada 1883. (Korespondentem od r. 1878).

Lwów.

¹⁾ Życiorysy czł. Szachmatowa i Wilamowitz-Moellendorfa będą podane w przyszłym Roczniku.

Stanisław Smolka, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor ord. Corona d'Italia, c. k. Radca Dworu, dożyw. Człon. Izby Panów, b. Sekretarz generalny Akademii Umiejętności w Krakowie w latach 1891—1903, Członek zagr. węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek południowo-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, oraz ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie, Członek honorowy Tow. Przyj. Nauk w Poznaniu i w Wilnie, oraz Towarzystw historycznych w Petersburgu i Rydze, Dyrektor Archiwum krajowego w Krakowie, Korespondent c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, b. Profesor i Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Rudawa.

Wincenty Zakrzewski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Komandor ord. Franciszka Józefa, b. Rektor magn., emer. Prof. p. z. historii powszechnej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek zagraniczny węgierskiej Akademii Umiejętności, Członek honorowy Tow. Przyjaciół Nauk w Wilnie. Wybrany członkiem czynnym dnia 15 listopada 1884. (Korespondentem od r. 1881).

Kraków.

Wojciech Kętrzyński, Dr. fil., Dyrektor Zakładu nar. im. Ossolińskich we Lwowie, Konserwator c. k. centralnej Komisji w Wiedniu, Członek Towarz. Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Wilnie, Tow. literackiego w Paryżu, Tow. Nauk w Toruniu, Towarzystwa litewskiego w Tylży, Towarzystwa historycznego we Lwowie, Towarzystwa historycznego i archeologicznego śląskiego we Wrocławiu, Towarzystwa historycznego przy Uniwersytecie w Petersburgu, ces. Tow. archeologicznego w Moskwie, Tow. Mazurskiego w Lecu w Prusiech wschodnich, Tow. ludoznawczego Kaszubskiego w Kartuzach w Prusiech zach., miejskiej Komisji archiwalnej we Lwowie i Kollegium znawców dla zakresu literatury, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1873).

Lwów, Zakład nar. im. Ossolińskich.

Tadeusz Wojciechowski, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl.,

Właściciel odznaki „Litteris et artibus“, c. k. Radca Dworu, dożywni Członek Izby Panów, em. Profesor p. z. historii polskiej, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Prezes Tow. historycznego we Lwowie, Korespondent c. k. Komisji centralnej konserwatorskiej w Wiedniu, b. Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 listopada 1887. (Korespondentem od r. 1881).

Lwów, ul. Zimorowicza 9.

Stefan Pawlicki, Doktor teologii i filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Kapłan Zgromadzenia OO. Zmarłych-wstańców, Prof. p. z. filoz. Uniwersytetu Jagiell., Konsultor św. Kongregacji Indeksu, b. Docent b. Szkoły głównej warszawskiej, b. Prorektor papieskiego Kollegium polskiego w Rzymie, Członek czynny rzymskiej Arkady i trzech rzymskich Akademii: di religione cattolica, Tiberina i dell'Immacolata Concezione, Członek czynny rzymskiej Società dei cultori di cristiana archeologia, Czł. korespondent papieskiej Akademii archeologii, Członek Zarządu niem. Tow. Goerresowego. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891. (Korespondentem od r. 1884).

Kraków, ul. Łobzowska 10.

Bolesław Ulanowski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 4 maja 1894. (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Garncarska 15.

Oswald Balzer, Dr. praw, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu lwowskiego i Uniwersytetu czeskiego w Pradze, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. prawa polskiego Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie, Członek zwyczajny Rady archiwalnej w Wiedniu, Członek czynny Czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Petersburgu, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek honorowy Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Towarzystwa heraldycznego we Lwowie, Kasy literackiej w Warszawie i Towarzystwa tatrzańskiego w Krakowie, Wiceprezes Towarzystwa dla popierania nauki polskiej we Lwowie, b. Wiceprezes Tow. historycznego we Lwowie, Członek czynny Towarz. archeologicznego

w Moskwie, Członek Towarzystwa historycznego w Petersburgu. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900 r. (Korespondentem od r. 1888).

Lwów, ul. Kraszewskiego 5.

Władysław Abraham, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Komandor papieskiego ord. św. Grzegorza, Prof. p. z. prawa kanonicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Rektor magn., b. Docent Uniw. Jagiell., Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej prawniczo-historycznej i sądowej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. (Korespondentem od dnia 9 maja 1893).

Lwów, ul. Długosza 16.

Ludwik Kubala, Dr. filoz., Radca szkolny, Kaw. ord. Franciszka Józefa i Żelaznej Korony III kl., b. Prof. c. k. gimnazjum im. Franciszka Józefa we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903 r. (Korespondentem od r. 1884).

Lwów, ul. św. Antoniego 11.

J.E. Leon hr. Piniński, Dr. praw., Dr. praw honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rzeczywisty Tajny Radca, b. c. k. Namieśnik Galicyi, hon. Prof. prawa karnego i rzymskiego na Uniwersytecie lwowskim, dożywotni Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, b. Prof. p. z. prawa rzymskiego Uniw. lwowskiego, Członek c. k. Trybunału państwa, Członek c. k. Rady szkolnej kraj. Wybrany członkiem czynnym dn. 11 maja 1903. (Korespondentem od r. 1885).

Lwów, ul. Matejki 4.

Ludwik Finkel, Dr. filozofii, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. historii austriackiej na Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych i teoretycznych egzaminów oddziału prawno-historycznego na Wydziale prawa i administracji we Lwowie, Członek korespondent Muzeum Narodowego w Rapperswilu, Przewodniczący Rady wykonawczej Macierzy Polskiej, c. k. Konserwator sekcji II, Zastępca Przewodniczącego Kolegium rzeczoznawców dla literatury, Członek Komisji konkur-

sowej Franciszka Kochmana. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. (Korespondentem od d. 17 maja 1900.

Lwów, ul. św. Mikołaja 9.

Szymon Askenazy, Dr. filoz., Prof. p. z. historii nowożytnej na Uniwersytecie lwowskim. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. (Korespondentem od d. 6 maja 1907).

Lwów, ul. Trzeciego Maja 3.

Warszawa, ul. Włodzimierska 10.

Stanisław Krzyżanowski, Dr. praw i filozofii, Profesor p. z. nauk pomocniczych historycznych i historii średniowiecznej w Uniwer. Jagiell., Dziekan Wydziału filozof. w r. 1910/1911, Dyrektor Archiwum aktów dawnych m. Krakowa, Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu, c. k. Konserwator zabytków archiwalnych w Krakowie i W. Ks. Krakowskim, Prezes Towarzystwa miłośników historii i zabytków Krakowa. Wybrany członkiem czynnym dnia 19 maja 1911. (Korespondentem od 13 maja 1902).

Kraków, ul. Sławkowska 31.

aa) Członkowie nadliczbowi przybrani :

w myśl § 16 Statutu Akademii.

Z Wydziału filologicznego wybrani dnia 30 października 1892 roku.

Antoni Małecki

Kazimierz Morawski

Stanisław hr. Tarnowski

Józef Tretiak

} obacz str. 6—7.

b) Zakrajowi:

JE. Antoni Rityr Randa, Dr. praw, także honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. c. k. Minister dla Czech, Rzeczywisty Tajny Radca, Kaw. ord. Żelaznej Korony I kl., Komandor ord. Franciszka Józefa II klasy z gwiazdą, posiadacz odznaki austr.-węg. „Litteris et artibus“, Komandor rosyjskiego ord. św. Stanisława, b. Profesor p. z. prawa austriackiego cywilnego Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Prezes czeskiej Akademii Umiejętności, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, dożywotni

Członek Izby Panów, Członek Trybunału państwowego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Bolonii. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 listopada 1878.

Praga, Seminař česke právnickie fakulty.

Wilhelm Fráknoi, tyt. Biskup Arbei, Kanonik waradyński, Opat klasztoru BMV z Szent-Jobb etc., główny Inspektor bibliotek i muzeów węgierskich, Członek Akademii Umiej. w Budapeszcie, Pradze i Belgradzie, Towarz. histor. w Ostrzychomiu etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Budapeszt, Muzeum Narodowe.

Jaroslław Goll, Dr. fil., Komandor ord. Franciszka Józefa z gwiazdą, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., c. k. Radca Dworu, dożywotni Członek Izby Panów, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie czeskim i b. Rektor magnif., Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze. Wybrany członkiem czynnym 17 maja 1900 r.

Praga, Smichov 478.

Emil Ott, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., właściciel odznaki austr.-węg. „Litteris et artibus“, dożywotni Członek Izby Panów, c. k. Radca Dworu, b. Rektor magn., Profesor p. z. procesu cywilnego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Prezes c. k. Komisji rządowej egz. oddziału sądowego, Członek zwyczajny król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Towarzystwa pielęgowania prawa kościelnego w Getyndze, Członek honor. „Moravská právnická jednota“ w Bernie, Delegat Ministerstwa Oświaty w Kuratorjum Akademii hr. Straki. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900.

Praga II, Kremencová ul. 8.

Jaromir Čelakovský, Dr. praw, Profesor p. z. prawa czeskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, c. k. Radca Dworu, Członek zwycz. król. Towarzystwa nauk. czeskiego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, em. Dyrektor Archiwum król. głów. m. Pragi, Poseł do Rady Państwa i na Sejm Królestwa czeskiego, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Petersburgu, Członek koresp. Instytutu francuskiego (Académie des sciences morales et politiques)

Rocznik Akademii 1910/1911.

2

w Paryżu, Członek krajowej Komisji historycznej, Członek zwyczaj. c. k. Rady archiwalnej w Wiedniu, c. k. Konserwator, Prezes Towarzystwa historycznego w Pradze, Obywatel honor. kilku miast etc. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. (Korespondentem od dnia 13 maja 1902).

Praga Nr. 695—VII.

Ludwik de Pastor, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor p. z. historii powszechnej na Uniwersytecie w Innsbrucku, Kaw. Krzyża Rycerskiego ord. Piusa i Komandor ord. św. Sylwestra, Komandor ord. św. Grzegorza z gwiazdą, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Leodyum, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, „Accademia Pontificia“ i „Accademia di S. Luca“ w Rzymie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Wiedniu i Zagrzebiu, „Società Colombaria“ w Florencji, „Académie royale d'archéologie“ w Antwerpii, Dyrektor „Istituto austriaco di studi storici“ w Rzymie Wybrany członkiem czynnym dnia 15 maja 1908. — (Korespondentem od dnia 17 maja 1904).

Rzym, Via della Croce 74.

Innsbruck, Uniwersytet.

c) Zagraniczni:

X. Edward Likowski, Dr. Teologii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Monasterskiego, Biskup Sufragan poznański, Asystent Tronu pap., Administrator Diecezyi poznańskiej, Prezes Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 listopada 1887.

Poznań.

Henryk Struve, Dr. fil., Doktor fil. honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, zasłużony Profesor zwyczaj. i b. Dziekan historyczno-filologicznego fakultetu Uniwersytetu warszawskiego, b. Prezes Komitetu Kasy im. Mianowskiego w Warszawie, Członek założyciel polskiego Towarzystwa filozoficznego we Lwowie, Członek honorowy Kasy literackiej w Warszawie, Członek Towarzystwa Naukowego i Tow. psychologicznego w Warszawie, Członek honorowy Towarzystwa psychologicznego w Moskwie, Rzeczywisty Radca Stanu, Kawaler ord. św. Stanisława I kl., św. Anny II kl., św.

Włodzimierza III kl. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 maja 1897.

»New Home« Elderslie Road. Eltham Kent. England.

Tadeusz Korzon, b. starszy nauczyciel gimnazjum kowieńskiego, Bibliotekarz Ordynacji Zamoyskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1888).

Warszawa, ul. Żabia 4.

Aleksander Jabłonowski, Prezes Towarzystwa naukowego warszawskiego. Członek honorowy Tow. miłośników historii w Warszawie, Tow. historycznego we Lwowie, Tow. historycznego im. Nestora w Kijowie oraz Tow. Kasy literackiej w Warszawie, Członek rzeczywisty Towarzystwa historii i starożytności w Moskwie. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903. (Korespondentem od r. 1894).

Warszawa, ul. Hoża 20.

Teodor Wierzbowski, Doktor filologii słowiańskiej, Profesor zasłużony zwyczajny cesarskiego Warszawskiego Uniwersytetu, Dyrektor Warszawskiego Archiwum Głównego aktów dawnych, Zarządzający archeologicznym i numizmatycznym gabinetem Warszawskiego Uniwersytetu, Członek Komisji Emerytalnej Królestwa Polskiego (jako delegat Ministerium Oświaty), Członek założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Rzeczywisty Radca stanu, Kawaler cesarskich i królewskich orderów św. Włodzimierza klasy IV, św. Anny II kl. i św. Stanisława II i III kl., posiada medal złoty im Puszki od ces. Petersburskiej Akademii Nauk. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1903.

Warszawa Aleje Jerolimskie 74.

Wydział matematyczno-przyrodniczy.

a) *Krajowi*:

Bronisław Radziszewski, Dr. fil., em. Prof. p. z. chemii ogólnej i farmaceutycznej Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Obywatel honorowy m. Lwowa, Członek honorowy Tow. chemików czeskich w Pradze, Towarz. nauczycieli szkół wyższych, polskiego Tow. im. Kopernika, Tow. lekarskiego, polskiego Towarzystwa aptekarskiego we Lwowie, b. Docent chemii w Akademii we-

terynaryi we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 14 listopada 1881. — (Korespondentem od r. 1874).

Lwów, ul. Sobieszczyzny 15.

Józef Rostański, Dr. fil., em. Prof. p. z. botaniki, b. Dyrektor Ogrodu botanicznego Uniw. Jagiell., Członek b. Tow. nauk ścisłych w Paryżu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Tow. nauk przyr. w Cherbourgu, Wiedniu, Berlinie i Medyolanie, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 10 października 1883.

Kraków, ul. Garcarska 14.

Jan Franke, c. k. Radca Dworu, Komandor ord. Franciszka Józefa, c. k. krajowy Inspektor szkół, b. Prof. mechaniki w Szkole politech. lwowskiej, Prezes c. k. Komisji egzaminacyjnej dla II-go egzaminu rządowego na Wydziale budowy maszyn. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.

Lwów, ul. Bielowskiego 5.

Edward Janczewski, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885. — (Korespondentem od r. 1876).

Kraków, ul. Wolska 16.

Napoleon Cybulski, Dr. med., Prof. p. z. fizjologii Uniwersytetu Jagiell., Rektor tegoż Uniwersytetu w r. 1904/5. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Basztowa 6.

Benedykt Dybowski, Dr. med., em. Prof. zwycz. zoologii Uniwersytetu lwowskiego, b. Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Lwów, ul. Długosza 14.

Emil Godlewski, Dr. fil., Prof. p. z. chemii rolniczej i Dyrektor Zakładu chemii rolniczej Uniwersytetu Jagiell., Członek honorowy polskiego Tow. przyrod. im. Kopernika we Lwowie, Członek korespondent Académie des Sciences w Paryżu, Członek korespondent Tow. nauk przyrodniczych w Cherbourgu i narodowego Tow. rolniczego we Francji, b. Prof. Szkoły rolniczej w Dublanach. — Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1891.

Kraków, ul. Straszewskiego 6.

Julian Niedźwiedzki, Dr. filoz., em. Prof. mineralogii i geologii w Szkole politechnicznej lwowskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1887).

Lwów, Politechnika.

August Witkowski, Dr. filoz., Kaw. ord. Żel. Korony III kl., Profesor p. z. fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Rektor magnif. w r. 1910/11, Członek Komisji egzamin. dla nauczycieli szkół średnich, były Prof. Politechniki lwowskiej. Wybrany członkiem czynnym dnia 9 maja 1893. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Bernardyńska 13.

Karol Olszewski, Dr. filoz., c. k. Radca Dworu, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Prof. p. z. chemii Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli szkół średnich, Członek honor. Tow. lekarskiego w Wilnie, Członek honor. Polskiego Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 12 maja 1896. — (Korespondentem od r. 1888).

Kraków, ul. Jagiellońska 22.

Władysław Natanson, (j. w.). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1900. — (Korespondentem od r. 1893).

Kraków, ul. Studencka 3.

Tadeusz Browicz, Dr. med., c. k. Radca Dworu, Prof. i b. Rektor magn. Uniwersytetu Jagiell., Członek zagraniczny czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystw lekarskich w Wilnie, Lublinie, Krakowie i Lwowie. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 4 maja 1894).

Kraków, ul. Krupnicza 5.

Kazimierz Kostanecki, Dr. med., Prof. p. z. anatomii opisowej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany członkiem czynnym dnia 13 maja 1902. — (Korespondentem od dnia 12 maja 1896).

Kraków, ul. Kolejowa 10.

Leon Marchlewski, Dr. filoz., Profesor p. z. chemii lekarskiej w Uniwersytecie Jagiell. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903. — (Korespondentem od roku 1899).

Kraków, ul. Zyblikiewicza 6.

Antoni Wierzejski, Dr. filoz., Profesor p. z. zoologii Uniwersytetu Jagiell., b. Dziekan Wydziału filozoficznego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany członkiem czynnym dnia 6 maja 1907. — (Korespondentem od roku 1891).

Kraków ul. Wielopole 6.

b) Zakrajowi:

Franciszek Mertens, Dr. filoz., em. Profesor p. z. matematyki Uniw. wiedeńskiego, były Prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego, były Prof. Politechniki w Gracu, c. k. Radca Dworu, Członek rzeczywisty Akademii Umiejętności w Wiedniu, Członek zakrajowy król. Tow. naukowego czeskiego w Pradze, Członek korespondent Towarzystwa naukowego w Getyndze, Członek korespondent królewskiej Akad. Umiejętności w Berlinie, Członek Tow. „Circolo matematiko“ w Palermo. Wybrany członkiem czynnym dnia 31 października 1885.
Wiedeń III Stammgasse 9.

Edward Suess, Doktor filozofii honoris causa, em. Profesor geologii na Uniwersytecie w Wiedniu, b. Prezydent Akademii Umiejętności w Wiedniu i b. Prezydent Wydziału matematyczno-przyrodniczego tejże Akademii. Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.
Wiedeń, II², Afrikanergasse 9.

Franciszek Vejdovský, Dr. filozofii, Prof. p. z. zoologii i anatomii porównawczej Uniwersytetu czeskiego w Pradze, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Cambridge (Anglia), Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Członek czynny i Sekretarz Wydziału matematyczno-przyrodniczego król. czeskiego Tow. naukowego w Pradze, Korespondent „Academy of Natural Sciences“ w Filadelfii, „Société de Biologie“ w Paryżu Członek czynny „Société Imp. des amis de la nature, d'anthropologie et d'ethnographie“ w Moskwie, Członek korespondent Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, „Société zoologique“ w Paryżu, „Zoological Society“ w Londynie i wielu innych Towarzystw. — Wybrany członkiem czynnym dnia 11 maja 1903.

Praga II, Riegrovo nábrezi 20.

Bohuslav Brauner, Dr. filoz., Profesor p. z. chemii na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Doctor of Science h. c. Uniwersytetu

w Manchester, Kaw. ord. Żelaznej korony III. kl., Kaw. ces. rosyj. ord. św. Stanisława II kl., Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego i czeskiej Akademii Umiejętności w Pradze, Członek honorowy „České chemické Společnosti“ w Pradze, Członek międzynarodowej Komisji dla wag atomowych, Late Berkeley Fellow of Owens College w Manchester, Członek honorowy „Chemical Society“ tamże i dożywotni Członek Towarzystwa Owens College Union tamże, Członek-korespondent Akademii Umiejętności w Nowym Yorku. — Wybrany członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.
Praga, Kral. Vinohrady, Čelakovského 14.

c) Zagraniczni:

Edward Strasburger, Dr. filoz., med. i prawa, Profesor botaniki na Uniw. w Bonn. Wybrany członkiem czynnym dnia 24 listopada 1888.

Bonn, Uniwersytet.

Piotr Duhem, Dr. nauk matematycznych, Doktor honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu w Lowanium, Profesor fizyki teoretycznej Uniwersytetu w Bordeaux, Korespondent „Institut de France“ w Paryżu, Członek zagraniczny król. Akademii Nauk w Brukselli, Członek korespondent „Société hollandaise des Sciences“ w Haarlem i „Société batave des Sciences expérimentales“ w Rotterdamie, Członek honorowy „Société scientifique“ w Brukselli. Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Bordeaux, rue de la Teste 18.

Franciszek Kamiński, Dr. filozofii i botaniki, Profesor zwyczaj. botaniki i Dyrektor Ogrodu i gabinetu botanicznego Uniwersytetu w Odessie, Członek Tow. nauk przyrodniczych i matematycznych w Cherbourgu, Członek Akademii międzynarodowej geografii roślin w Le Mans, Członek noworosyjskiego Towarzystwa przyrodników w Odessie, Członek ces. Tow. geograficznego w Petersburgu i ces. Tow. przyrodników w Moskwie, Założyciel i Członek honorowy Tow. Krymskiego (Club Alpin de Crimée). Wybrany członkiem czynnym dnia 17 maja 1904 r.

Odessa, Uniwersytet.

Marya Skłodowska-Curie, Dr. filozof., Prof. fizyki przy Sorbonie w Paryżu. Wybrana członkiem czynnym dnia 21 maja 1909.

Paryż, 12 rue Cuvier.

Jacques Loeb, Członek Rockefeller Institute for medical research w Nowym Yorku. Wybrany członkiem czynnym dnia 23 maja 1910. ¹⁾.

Nowy York, 66 th. Str. and Avenue A.

B. Korespondenci.

1. Wydział filologiczny.

Adam Antoni Kryński, Magister nauk filolog.-histor., Profesor zwyczaj. filologii słowiańskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dyrektor Seminarium slawistycznego tegoż Uniwersytetu, Prezes Towarzystwa ludoznawczego we Lwowie, Redaktor „Prac filologicznych“, Członek Towarzystwa naukowego warszawskiego, b. Przewodniczący Wydziału językoznawstwa i literatury tegoż Towarzystwa, b. Przewodniczący Sekcji humanistycznej Kursów naukowych w Warszawie. Wybrany dnia 13 listopada 1889.

Lwów, ul. Fredry 9.

J.E. Karol Hrabia z Brzezia Lanckoroński, Rzeczywisty Tajny Radca i Szambelan, dziedziczny Członek Izby Panów, Kaw. ord. Złotego Runa i Kaw. honorowy ord. maltańskiego, Wiceprezes Komisji centralnej dla zachowania zabytków sztuki w Austrii, Doktor praw i Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego i Uniwersytetu berlińskiego, Obywatel honorowy miasta Aquileja, Członek austriackiego „Kunstrat“, kuratorzy austriackiego Muzeum art.-przemysłowego i Muzeum handlowego w Wiedniu, Członek korespondent Akademii Umiejętności i Członek honorowy Akademii Sztuk pięknych i Towarzystwa geograficznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa archeologicznego austriackiego w Wiedniu i archeologicznego niemieckiego w Rzymie i Rady nadzorczej Instytutu niemieckiego dla historii sztuki w Florencji i t. d. Wybrany dnia 31 października 1891.

Wiedeń III, Jacquingasse 18 i Rozdół (Galicja).

¹⁾ Życiorys czł. Loeba będzie podany w przyszłym Roczniku.

Adam Miodoński, Dr. filoz., Prof. p. z. filol. klasycznej Uniwer. Jagiellońskiego, Dyrektor Seminarium filologicznego Uniw. Jagiell., Członek c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli w gimnazyach i szkołach realnych, b. Prof. Uniw. w Fryburgu, b. Dziekan Wydziału filoz. Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893 r.

Kraków, ul. Loretańska 8.

Karol Ernest Muka, Dr. fil., Prof. gimnazjalny, Komandor i Oficer serbskiego ord. św. Sawy i Komandor czarnogórskiego ord. Daniła, Kaw. rosyjskiego ord. św. Stanisława, Prezes Wydz. filolog. i etnograficznego „Maćicy Serbskeje“, Redaktor „Časopisa Maćicy Serbskeje“, Członek honorowy Maćicy Serbskeje w Budyshynie, Matice Srpske w Nowym Sadzie i Łużyckiego Tow. kaznodziejskiego w Lipsku, Członek nadzwyczajny Tow. nauk w Zgorzelcu, Członek zagraniczny Akademii Umiejętn. w Pradze, Członek korespondent król. serb. Akademii Umiejętności w Belgradzie, Południowo-słowiańskiej Akad. w Zagrzebiu, Ces. rosyj. Tow. drewniej pismennosti w Petersburgu, król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze i Społeczności Národopisného Musea Českoslovanského w Pradze. Wybrany dnia 2 maja 1895.

Freiburg w Saksonii, Hainichenstr. 6, I.

Jan Bołoz Antoniewicz, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Profesor p. z. historii sztuki nowożytnej w Uniwersytecie lwowskim, Korespondent c. k. Komisji centralnej dla zachowania zabytków historycznych i artystycznych w Wiedniu, Wiceprezes rzeczoznawców dla dzieł sztuki. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Zielona 7.

Zygmunt Winter, Dr. filozofii, Kaw. ord. Franciszka Józefa, c. k. Radea szkolny, em. Prof. c. k. gimnazjum w Pradze, Członek Akademii Umiejętności w Pradze, Członek król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Praga-Vinohrady, Taborska ul. 88.

Jan Czubek, Radca szkolny, em. Profesor gimnaz. w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ul. A. Grabowskiego 4.

Jerzy hr. Mycielski, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii sztuki Uniwersytetu Jagiell., Oficer król. ord. Włoskiej Korony, Oficer król. ord. holenderskiego Orange-Nassau, Prezes „Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury“. Redaktor „Przeгляdu Polskiego“. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, Rynek główny 43.

Bronisław Ignacy Kruczkiewicz, Dr. filoz., Profesor p. z. filologii klasycznej i Dyrektor Seminarium i Proseminarium filologicznego Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Członek i Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatek na nauczycielki w liceach żeńskich we Lwowie, Dyrektor c. k. Komisji egzamin. dla kandydatów na nauczycieli wyższych szkół handlowych we Lwowie, b. Dziekan i Rektor magnif. Uniw. lwow., Prezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Lwów, ul. Kampiana 9.

Gustaw Bauch, Dr. filozofii, Profesor gimnazjalny. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Wrocław I, Ohlau-Ufer 32 a.

Włodzimierz Józef Demetrykiewicz, Dr. praw., Kaw. ord. Franciszka Józefa, Profesor nadzwyczajny tytularny archeologii przedhistorycznej na Uniwersytecie Jagiellońskim, c. k. Konserwator zabytków starożytnych, Kustosz Muzeum antropologiczno-archeologicznego Akademii, Sekretarz Komisji antropologicznej, Członek koresp. austr. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, Członek zakrajowy Sekcji archeologicznej Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze, Członek Towarzystwa antropologicznego w Berlinie i Wiedniu i Towarzystwa starożytników w Królewcu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Smoleńska 19.

Stanisław Jan Schneider, Dyrektor c. k. gimnazjum VIII we Lwowie, Wiceprezes Tow. nauczycieli szkół wyższych, Wiceprezes Towarzystwa filologicznego we Lwowie. Wybrany dnia 11 maja 1903 r.

Lwów, ul. Jabłonowskich 20.

Ludwik Fournier, b. Profesor, literat. Wybrany dnia 11 maja 1903 r.

Lyon, rue Chazière 4.

Bolesław Erzepki, Dr. filozofii, Bibliotekarz i Konserwator zbiorów Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek zagraniczny archeologicznej Sekcji Muzeum Królestwa czeskiego w Pradze. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Poznań, ul. Wiktoryi 26.

Stanisław Ptaszycki, Docent historii literatury i języka polskiego w Uniwersytecie petersburskim, Lektor języka rosyjskiego w rzym.-katol. Akademii Duchownej, Profesor Seminarium duchownego, Członek wielu Towarzystw naukowych polskich i rosyjskich, Prezes Macierzy polskiej w Petersburgu, Wiceprezes Tow. Bibliotekoznawstwa w Petersburgu. Wybrany dnia 17 maja 1904 r.

Petersburg, ul. Żukowskiego 38.

Wilhelm Bruchnalski, Dr. filozofii, Profesor p. z. literatury polskiej Uniwersytetu lwowskiego, Wiceprezes Tow. ludoznawczego we Lwowie. Wybrany dnia 19 maja 1905 r.

Lwów, Długosza 37.

Ignacy Chrzanowski, Profesor p. z. historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu i Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 11 maja 1906.

Kraków, ul. Biskupia 2.

JE. Kazimierz Chłędowski, Dr. praw, Rzeczywisty Tajny Radca, b. c. k. Minister, Komandor ord. Franciszka Józefa, Kaw. ord. ces. Leopolda. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Wiedeń IV, Alleegasse 11.

Jan Łoś, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Magister filologii słowiańskiej, Profesor zwyczajny tegoż przedmiotu w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarium slawistycznego tamże, Członek rzeczywisły ces. ros. Towarzystwa archeologicznego w Petersburgu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, ul. Kapucyńska 7.

Piotr Bienkowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dyrektor Seminarium archeologii klasycznej, Zastępca Dyrektora połączonych zbiorów sztuki i archeologii, Członek zwyczajny Instytutu archeologicznego oraz Korespondent Centralnej Komisji dla konserwowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu, Członek Society for the promotion of hellenic studies w Londynie, Członek Towarzystwa „Verein der Altertumsfreunde im Rheinlande“ w Bonn, Członek Towarz. filologiczno-archeologicznego „Eranos“ w Wiedniu, Wiceprezes Tow. numizmatycznego w Krakowie, Dziekan Wydziału filozoficznego w r. s. 1908/9. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Basztowa 5.

Karol Hadaczek, Dr. filozofii, Profesor p. z. archeologii klasycznej i prehistorii na Uniwersytecie lwowskim, Kierownik zakładu archeologicznego tamże, Członek zwyczajny c. k. Instytutu archeologicznego w Wiedniu, c. k. Konserwator dla utrzymania zabytków przeddziejowych, Współpracownik Muzeum im. Dzieduszyckich we Lwowie. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. Supińskiego 3.

Tadeusz Grabowski, Dr. filozofii, Profesor nadzwyczajny tytularny historii literatury polskiej w Uniwersytecie Jagiellońskim, Profesor I Szkoły realnej w Krakowie, Egzaminator fachowy z języka francuskiego w c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kand. na naucz. gimn. i szkół real. Wybrany dnia 21 maja 1909.

Kraków, ul. Podwale 1.

Edward Porębowicz, Dr. filozofii, Profesor p. z. filologii romańskiej w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminarium filologii romańskiej, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, liceów żeńskich i Akademii handlowej we Lwowie, Członek Tow. dantejskiego w Florencji. Wybrany dnia 23 maja 1910 r.

Lwów, ul. Jabłonowskich 22.

Tadeusz Sinko, Dr. filozofii, Prof. nadzw. filologii klasycznej w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, b. Docent pryw. Uniwersytetu Jagiellońskiego w Kra-

kowie, Redaktor czasopisma filologicznego „Eos”. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Lwów, Kadecka 14.

Stanisław Witkowski, Dr. filozofii, Profesor z. p. filologii klasycznej w Uniwersytecie lwowskim. Wybrany 23 maja 1910.

Lwów, ul. P. Chmielowskiego 3.

Kazimierz Nitsch, Dr. filoz., Profesor p. n. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim. — Wybrany dnia 19 maja 1911¹⁾ Kraków, Zwierzyniec, »na Salwatorze«.

¹⁾ Kazimierz Nitsch, ur. 1 lutego 1874 w Krakowie, ukończył tamże gimnazjum św. Anny w r. 1891. W Uniwersytecie Jagiellońskim studiował pod kierownictwem profesorów Malinowskiego i Baudouina de Courtenay, doktoryzował się w r. 1898. Do r. 1910 był nauczycielem gimnazjalnym w Krakowie. W r. 1901 przedsięwziął pierwsze badania dyalektologiczne na Kaszubach, i od tego czasu co roku poświęcał im czas wakacyjny. Uzyskawszy w roku 1903 urlop roczny, studyował w Pradze (u prof. Zubatego) i zajmował się fonetyką eksperymentalną w Collège de France w Paryżu. W r. 1907/8 podróżował po Chorwacji, Serbii i Bułgarii, w roku 1909 uzupełniał studia sławistyczne w Rosji. Znaczną jednak część tego dwuletniego urlopu, jak i półrocznego w r. 1906, poświęcił dyalektologicznym podróżom po Polsce, którą też w głównych zarysach poznał całą. Na docenta filologii słowiańskiej habilitował się w Uniwersytecie Jagiellońskim w r. 1905, profesorem nadzwyczajnym został w r. 1910. Sekretarzem Komisji językowej Akademii Umiejętności jest od roku 1905.

Ogłosił drukiem:

1) O pisowni i języku Kazań Paterka. (Prace filologiczne, t. V, 1899). — 2) Próba wyjaśnienia genezy przechodzenia w narzeczu białoruskiem nieakcentowanego *e* w *a*. (Almae Matri Jagellonicae, 1900). — 3) Studya kaszubskie: Gwara luzińska. (Materyały i prace Komisji językowej Akad. Umiej. t. I, 1903). — 4) Stosunki pokrewieństwa języków lechickich (tamże, t. III, 1903). — 5) Patronimika na - *óc*, - *ic*, - *éc* w gwarach Prus zachodnich. (Rocznik Towarzystwa naukowego w Toruniu, t. XI, 1904). — 6) Dyalekty polskie Prus zachodnich, część I. (Mat. i prace Kom. jęz. t. III, 1905). — 7) Dwie etymologie (tamże, t. r.). — 8) Kilka uwag o wymowie nosówek w polszczyźnie literackiej. (tamże, t. r.). — 9) Dyalekty polskie Prus zachodnich, cz. II. (tamże, t. III, 1906). — 10) Charakterystyka porównawcza dyalektów polskich w Prusiech zachodnich. (Rocznik Tow. nauk. w Toruniu, t. XIII, 1906). — 11) Dwie gwary małopolskie. (Mat. i pr. Kom. jęz. t. II, 1907). — 12) Dyalekty polskie Prus wschodnich. (Rocz. Tow. nauk. w Toruniu, t. XIV, 1907). — 14) Quelques

Antoni Meillet, Profesor gramatyki porównawczej w Collège de France, Dyrektor studyów (directeur d'études) przyłączony dla gramatyki porównawczej i Awesty w Ecole des hautes études, Profesor honorowy języka armeńskiego w École des langues orientales w Paryżu. Wybrany dnia 19 maja 1911¹⁾.

Paryż, 24 Boulevard St. Michel.

remarques sur la langue polabe. (Archiv für slavische Philologie t. XXIX, 1907). — 15) Końcowe *on, oł, oj* w polszczyźnie literackiej i ludowej. (Zbornik u slavu V. Jagića, 1908). — 16) Dialekty polski Śląska. (Mat. i pr. Kom. jez. t. IV, 1909). — 17) Przyczynki do wymowy polszczyzny literackiej, tamże, t. r.) — 18) Próba ugrupowania gwar polskich. (Rozprawy Wydziału filologicznego Ak. Um. t. XLVI, 1910). — 19) Reichte das Kaschubische einst weiter nach Süden? (Mitteilungen des Vereins für Kaschubische Volkskunde, t. I, 1910). — 20) Mowa ludu polskiego. Kraków, 1911.

Odr. 1908 wydaje wraz z profesorami Rozwadowskim i Łosiem „Rocznik slawistyczny“, gdzie pomieszcza oceny prac z lingwistyki słowiańskiej.

Recenzje, artykuły popularne i dydaktyczne drukował w czasopismach: Prace filologiczne, Muzeum, Krytyka, Poradnik językowy (n. p. w r. 1905 „O ogólnych zasadach ortograficznych“, od r. 1907 rubryka „Z badań nad językiem polskim“), Année linguistique (Paryż), Nastavni Vjesnik (Zagrzeb), Zarnie śląskie, Gryf.

¹⁾ Antoni Meillet ur. 11/XI 1866 r. w Moulins (Allier), w latach 1899—90 miał wykłady (conférence) z gramatyki porównawczej w Ecole des hautes études, w r. 1891 wysłany urzędowo na Kaukaz dla badań armeńskich, od r. 1891 wykłady z gramatyki porównawczej i direction de travaux w Ecole des hautes études, od r. 1894 wykłady języka Awesty tamże, w r. 1899—1900 wykłady zastępcze w Collège de France, od r. 1902—05 wykłady języka armeńskiego w Ecole des langues orientales (obecnie Profesor honorowy tamże), od r. 1906 profesor gramatyki porównawczej w Collège de France.

Ogłosił drukiem:

A) Dzieła osobne: 1. Recherches sur l'emploi du génitif-accusatif en vieux slave. Paris 1897. — 2. De indo-europaea radice Mente agitare. Paris 1897. — 3. Études sur l'étymologie et le vocabulaire du vieux slave. Paris 1902—05. — 4. Esquisse d'une grammaire comparée de l'arménien classique. Vienne 1903. — 5. Introduction à l'étude comparative des langues indoeuropéennes. Paris 1903; 2 wydanie 1908 (przekład niemiecki Lipsk 1910; przekład rosyjski 1911). — 6. Les dialectes indo-européens. Paris 1908. — 7. De quelques innovations de la déclinaison latine. Paris 1906.

2. Wydział historyczno-filozoficzny.

Tadeusz Pilat, Dr. praw, c. k. Radca Dworu, emer. Prof. p. z. statystyki, nauki administracji i austriackiego prawa administracyjnego Uniw. lwowskiego, Członek Wydziału krajowego i Zastępca marszałka kraj. w Wydziale, Członek c. k. rządowej Komisji egzam. oddziału nauk politycznych, Członek korespondent c. k. centralnej Komisji statyst. w Wiedniu, Członek międzynarodowego Instytutu statystycznego, Członek Komitetu c. k. galicyjskiego Towarz. gospodar., Członek austriackiej Rady rolniczej i Rady dla dróg wodnych, Członek Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej”, Poseł na Sejm kraj. Wybrany dnia 24 listopada 1888.

Lwów, ul. Mochnackiego 23.

Maksymilian Perlbach, Dr. filoz., b. Profesor, Dyrektor oddziału król. Biblioteki w Berlinie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Berlin W. 50, Regensburgerstr. 30.

Paweł Pierling, Kapłan T. J., Doktor honoris causa Uniwersytetu w Dorpacie i Uniwersytetu w Lowanium, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego w Moskwie i ces. Towarzystwa historii i starożytności przy Uniwersytecie moskiewskim. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Bruksella, Boulevard Saint-Michel, 22.

B) Rozprawy i artykuły: sto kilkadziesiąt rozpraw i artykułów z językoznawstwa ogólnego, gramatyki porównawczej indoeuropejskiej, aryjskiej, armeńskiej, słowiańskiej, bałtyckiej, germańskiej, celtyckiej, łacińskiej i greckiej w *Revue internationale de sociologie*, *Année sociologique*, *Année psychologique*, *Mémoires de la Société de linguistique de Paris* (od tomu VII począwszy stale), *Indogermanische Forschungen*, *Journal asiatique*, *Parole*, *Zeitschrift für armenische Philologie*, *Banasér*, *Mémoires orientaux*, *Archiv für slavische Philologie*, *Revue Celtique*, *Revue de philologie*, *Album Rem*, *Sbornik dla Fortunatowa*. Kilka osobno wydanych jak np. *Quelques hypothèses sur des interdictions de vocabulaire dans les langues indoeuropéennes* (1906); *L'état actuel des études de linguistique générale* (*Leçon d'ouverture* 1906).

C) Sprawozdania krytyczne ogłaszane w *Anzeiger der Indogermanischen Forschungen*, *Journal des Savants*, *Journal asiatique*, *Revue celtique*, *Revue de l'histoire des religions*, *Revue critique* (stale od r. 1890), *Rocznik slawistyczny*, *Göttinger Gelehrte Anzeigen* i i.

D) Komunikaty liczne w *Société de linguistique* (*Bulletin de la Société* od VII tomu począwszy) i w *Société asiatique*.

Antoni Prochaska, Dr. filoz., Adjunkt Archiwum krajowego we Lwowie. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. Kurkowa 5.

Aleksander Semkowicz, Dr. filoz., Dyrektor Biblioteki Uniwersytetu lwowskiego, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Redaktor „Kwartalnika historycznego“. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Lwów, ul. św. Zofii 7.

Michał Hruszewski, Magister historii ruskiej, Doktor honoris causa Uniwersytetu w Charkowie, Profesor p. z. hist. powszechnej z wykładem ruskim Uniwersytetu lwowskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, Prezes Towarzystwa naukowego im. Szewczenki we Lwowie, Dyrektor Sekcji historycznej i Komisji archeograficznej i statystycznej tegoż Tow., Prezes Tow. naukowego ukraińskiego w Kijowie, Prezes Towarzystwa przyjaciół literatury, nauki i sztuki ukraińskiej, Prezes Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych „Uczytelska Hromada“ i „Zjednoczenia szkolnego“, Prezes Spółki wydawniczej ukraińsko-ruskiej, Członek czynny lub honorowy kilku stowarzyszeń naukowych. — Wybrany dnia 3 maja 1895.

Lwów, Zofiówka, willa własna.

Józef Milewski, Dr. praw, emer. Prof. p. z. ekonomii politycznej Uniwer. Jagiellońskiego. Prof. honorowy Uniwersytetu lwowskiego, Członek korespon. Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, b. Poseł do Rady Państwa, Poseł na Sejm krajowy, b. Wiceprezes Tow. rolniczego w Krakowie, Dyrektor Banku krajowego. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ul. Kościuszki 16.

Bronisław Łoziński, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., c. k. em. Radca Namiestnictwa. Wybrany dnia 12 maja 1896.

Lwów, ul. Ossolińskich 3, parter.

Ernest Till, Dr. praw, Prof. p. z. austriackiego prawa cywilnego na Uniwersytecie lwowskim, Dziekan Wydziału prawa w r. 1906/7 Redaktor „Przeglądu prawa i administracji“. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, ul. Pańska 4.

Bronisław Dembiński, Dr. filoz., Kaw. ord. Żelaznej Korony III klasy, Prof. p. z. historii powszechnej na Uniw. lwowskim,

b. Dziekan, Rector magnif. w r. 1907/8, Dyrektor Seminarium historycz. dla hist. powszechnej, Członek c. k. Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie, b. Docent Uniwersytetu Jagiell. w Krakowie, Członek koresp. Tow. Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Wybrany dnia 17 maja 1900 r.

Lwów, ul. Kalecza 11.

Iwan Andrzejewicz Linniczenko, Dr. filoz., Radca stanu, Profesor zw. historii rosyj. na Uniwersytecie w Odessie, Członek ces. Towarzystwa archeologicznego, Tow. historycznego, Tow. miłośników przyrodoznawstwa i antropologii i Tow. miłośników ruskiej literatury w Moskwie, Członek ces. Towarzystwa historii starożytności i Towarzystwa historyczno-filolog. w Odessie, oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych. Wybrany dnia 17 maja 1900. Odessa, Uniwersytet.

Wiktor Czermak, Dr. filozofii, Profesor p. z. historii polskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimnazjalnych i realnych, Docent historii powszechnej i cywilizacji w Akademii sztuk pięknych w Krakowie. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków, ul. Jabłonowskich 2.

Mikołaj Iwanowicz Kariejew, Dr. powszechnej historii, Radca stanu, b. Profesor na Uniwersytecie w Warszawie, obecnie Prof. na Uniwersytecie w Petersburgu, na Wyższych kursach dla kobiet i na Wydziale ekonomicznym Petersburskiej Politechniki, Prezes Towarzystwa historycznego przy Petersburskim Uniwersytecie, Członek-korespondent Akademii Nauk w Petersburgu oraz Członek wielu innych Towarzystw naukowych w Rosyi i zagranicą, b. Członek pierwszego Sejmu państwowego w Rosyi („Gosudarstwennoj Dumy“). Wybrany dnia 13 maja 1902.

Petersburg, Wasiljewskij Ostrow, 10 linia, Nr. 9.

X. Jan Fijałek, Dr. teologii i prawa kanonicznego, Profesor p. z. historii kościelnej w Uniwersytecie lwowskim, Rektor magn. w r. 1903/4, b. Docent Uniw. Jagiell., Paleograf-archiwista Stolicy św., Członek korespondent c. k. Komisji centralnej dla badania i za-

Rocznik Akademii 1910/1911.

chowania zabytków sztuki i pomników historycznych w Wiedniu.
Wybrany dnia 11 maja 1903.

Lwów, ul. Pułaskiego 4.

Zygmunt Celichowski, Dr. filozofii, Dyrektor Biblioteki Kórnickiej, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek korespondent Tow. historyczno-literackiego w Paryżu. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kórnik, W. Ks. Poznańskie.

Władysław Smoleński, Radca Prokuratury w Królestwie Polskim, Członek-założyciel Towarzystwa Naukowego Warszawskiego, Przewodniczący Komisji historycznej tegoż Towarzystwa. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Warszawa, ul. Hoża 26.

Edmund Radwan Krzymuski, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., były Rector magn., Profesor p. z. prawa i postępowania karnego Uniwersytetu Jagiell., Dyrektor Seminarium prawniczego tamże, Prezes c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału nauk politycznych, Wiceprezes i Członek jej oddziału sądowego i historyczno-prawniczego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Członek honorowy stowarzyszeń akademickich: „Pomoc wzajemna uczniów Uniwersytetu Jagiell.“, „Biblioteka uczniów Wydz. prawa“ i „Czytelnia Akademicka imienia Adama Mickiewicza“, b. Prezes Towarzystwa i Konserwatorium muzycznego w Krakowie. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Kraków, ul. Jabłonowskich 5.

X. Stanisław Ksawery Chodyński, Dr. prawa kanonicznego, Kandydat św. Teologii, Protonotaryusz Apostolski, Prałat-Dziekan Kapituły Włocławskiej, Wikaryusz generalny biskupi i Oficyał Konsystorza w Włocławku, Członek Towarzystwa Naukowego Warszawskiego. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Włocławek (Król. Polskie).

Fryderyk Papée, Dr. filoz., Kaw. ord. Franciszka Józefa, Dyrektor Biblioteki Jagiellońskiej, Konserwator c. k. centralnej Komisji dla zabytków sztuki. Wybrany dnia 6 maja 1907.

Kraków, plac Groble 6.

X. Władysław Chotkowski, Dr. św. Teologii, em. Profesor historii kościelnej i Dyrektor Seminarium hist. kośc. w Uniwersytecie Jagiellońskim, Prałat domowy J. Św., Kanonik katedralny krakowski, Radca refer. ks. biskupiego Konsystorza, Obróńca węzła małżeńskiego w ks. biskupim Sądzie duch., Cenzor ksiąg treści relig., Delegat ks. biskupi do nauki religii w gimnazyum św. Jacka w Krakowie, Członek honorowy Towarzystwa naukowego w Toruniu, b. Deputowany do Rady państwa, b. Rektor Uniwersytetu, b. Radca m. Krakowa, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Komandor ord. Franc. Józefa, Odznaczony krzyżem „pro Ecclesia et Pontifice“. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Kanonicza 20.

Franciszek Ksawery Fierich, Dr. praw, Kaw. ord. Żelaznej Korony III kl., Profesor p. z. procesu cywilnego austriackiego, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej rządowej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Wiceprezes oddziału politycznego, Członek Komisji dla egzam. sędziowskich, Przewodniczący Sądu polubownego bractw górniczych w Krakowie, naczelny redaktor „Czasopisma prawniczego i ekonomicznego“, Radca miejski krakowski, Dziekan Wydziału prawniczego w r. s. 1901/2 i 1906/7, Rektor Wszechnicy Jagiellońskiej w r. 1908/9. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Kraków, ul. Batorego 21.

Włodzimierz Czerkawski, Dr. praw, Profesor p. z. ekonomii politycznej i statystyki na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek c. k. Komisji rządowej egzaminacyjnej oddziału politycznego, Wiceprezes drugiej c. k. Komisji egzaminacyjnej na Studium rolniczym, Dziekan Wydziału prawa w r. 1909/10. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. Stachowskiego 2.

Ignacy Koschembahr-Łyskowski, Doktor praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego w Uniwersytecie lwowskim, Członek rządowej Komisji egzaminacyjnej oddziału prawno-historycznego, b. Referendarz przy Najwyższym Trybunale (Kammergericht) w Berlinie, b. Profesor zwyczajny prawa rzymskiego w Uniwersytecie w Fryburgu szwajcarskim, tamże 1899—1900 Dziekan Wydziału prawni-

czego, 1908/09 Dziekan wydziału prawa i administracji w Uniwersytecie lwowskim, Członek czynny dell'Istituto di diritto romano w Rzymie. Wybrany dnia 23 maja 1910 r.

Lwów, ul. Andrzeja Potockiego 28.

Stanisław Wróblewski, Dr. praw, Profesor p. z. prawa rzymskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego i sądowego, Członek Komisji dla egzaminów sędziowskich, Dziekan Wydziału prawa w r. 1910/11. Wybrany dnia 23 maja 1910.

Kraków, ul. św. Jana 15.

Karol Kadlec, Dr. praw, Profesor p. z. historii ustawodawstwa słowiańskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze, Członek czynny czeskiej Akademii Umiejętności tamże, Członek nadzwyczajny król. czesk. Towarzystwa naukowego tamże, Członek rosyj. Instytutu archeolog. w Carogrodzie, Członek Korespondent serbskiej Akademii Umiejętności w Białogrodzie i Poł.-słowiańskiej Akademii Umiejętności w Zagrzebiu, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej oddziału historyczno-prawniczego. Wybrany dnia 19 maja 1911¹⁾.

Praga, Kral. Vinohrady, ul. Mánesova 1111.

¹⁾ Karol Kadlec, ur. w Przechorzowie (połud. Czechy) 11 stycznia 1865. Studya gimnazyalne odbył w Czeskich Budziejowicach, a uniwersyteckie w Pradze. W r. 1889 otrzymał tamże doktorat prawa. W latach 1889—1890 pracował u adwokata, w tym też roku objął posadę sekretarza Teatru Narodowego w Pradze, którą piastował przez lat 15. W r. 1899 habilitował się na docenta historii prawa słowiańskiego w czeskim Uniwersytecie w Pradze; w r. 1905 mianowany nadzwyczajnym a w r. 1909 zwyczajnym profesorem tego przedmiotu. Ponadto po śmierci prof. Riegera prowadzi wykłady historii ustroju Austrii. Przez wiele lat był członkiem redakcji „Czeskiej Encyklopedyi powszechnej J. Otta“, a od r. 1907 jest współredaktorem „Sborníka věd právních a státních“.

Ogłosił drukiem: 1) Pojem o obsah práva autorského (Právník, 1891); Provozovací právo k dílům dramatickým a hudebním (Rozprawy Czeskiej Akad., Wydział I, r. I, Nr. 4. 1892; także po niemiecku w czasop. „Immaterialgüter — Neuzeit“, w Berlinie); 3) Počátky práva autorského (Čas. Čes. Mus., 1893); 4) Právo k překladu (Athenaeum IX., 1891—1892); 5) Několik otázek z práva autorského (Lumír, 1894); 6) Několik kapitol z oboru slovanského práva (Osvěta, 1894); 7) O úkolu právního dějepisu slovanského (tamże, 1896); 8) O poddanství a robotě v zemích českých (Brno, 1899); 9) Rodinný nedíl čili zádruha v právu slovanském (Praha,

Kazimierz Twardowski, Doktor filozofii, Profesor p. z. filozofii w Uniwersytecie lwowskim, Dyrektor Seminaryum filozoficznego i Pracowni psychologicznej Uniwersytetu lwowskiego, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli gimnazyów i szkół realnych we Lwowie, b. Docent prywatny filozofii w Uniwersytecie wiedeńskim, Przewodniczący Polskiego Towarzystwa filozoficznego, Członek-założyciel wiedeńskiego Towarzystwa filozoficznego, Wydawca i Rektor miesięcznika „Ruch filozoficzny“. Wybrany 19 maja 1911¹⁾.

Lwów, ul. św. Zofii, 46.

1898); 10) K „Slovu o zádruze“. Kritická úvaha o nové theorii dra Jana Peiskera. (Národop. Věstník Českosl. VI, 1900); 11) Rodinný nedíl ve světle srovnacích dějin právních. Za příčinou stati dra J. Pekaře „K sporu o zádruhu staroslovanskou“. (Čas. Mat. Mor. 1901); 12) Základní otázky slovanských právních dějin (Sbornik věd práv. a stát. I., 1911); 13) Stépán z Vrbové a jeho Tripartitum (t. II., 1902); 14) Verböczyovo Tripartitum a soukromé právo uherské i chorvatské šlachty v něm obsažené (Rozpr. Czes. Akad., 1902); 15) Agrární právo v Bosně a Hercegovině (Praha, 1903); 16) Baltazar Bogišić (Čas. Čes. Mus. 1903); 17) O kooperačních sdruženích v právu slov. (Sbornik věd pr. a st. IV, 1904), i po niem. Über die Arbeitsgenossenschaften im slav. Rechte“, (Zeitschr. f. vergl. Rechtswiss. XVII., Stuttgart 1904); 18) Dějiny ruského práva (Čes. Encyklop. Powsz. Otta 1904); 19) O potřebě slovanských právních starožitností (Poeta Randova, 1904); 20) Einige Bemerkungen über das ungarische und böhmische Staatsrecht (Jahrb. der Intern. Vereinigg. f. vergl. Rechtswiss. u. Volkswirtschaftslehre zu Berlin, VIII); 21) O katedrách historie slov. práv (Petersb. 1906); 22) Národní a jazyková otázka v Uhrách (Česká Politika, 1906); 23) Uherská a chorvatská ústava v hlavních črtach (Česká Politika, 1907); 24) Uherské ústavní dějiny (w Pradze, 1907); 25) Přehled ústavních dějin Moravy (1-sza čásť do r. 1628 w „Mor. Čítanka“, 2-ga čásť od r. 1628—1848 w „Čas. Mat. Mor.“ 1908); 26) Stručný přehled historické a právně-histor. literatury maďarské (Sbor. věd pr. a st. VII., 1907); 27) Ústavní dějiny Polska podle nových bádání (Čas. Čes. Mus. 1908—1909); 28) Stará ústava uherská (do r. 1848) (Potrok. Revue V. 1); 29) O počátku kulturních vlivů slov. na Maďary (Osvěta, 1908); 30) Otec a syn. Přednáška k počtě F. L. Riegera a prof. Boh. Riegera (w Pradze, 1908); 31) Ústavní zákony pro Bosnu a Hercegovinu (w Pradze, 1910). Nadto liczne artyk. w czasopismach „Osvěta“, w rocznikach czeskiej Akademii, „Česki Lid“, w czeskiej Encyklopedyi powszechn. J. Otta i t. d.

¹⁾ Kazimierz Twardowski, ur. 20 października 1866 w Wiedniu,

3. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

Edward Skiba, Dr. filozofii, b. Profesor fizyki matematycznej Uniw. Jagiell. Wybrany dnia 6 lipca 1873.
Kraków.

odbywał nauki gimnazyalne jako wychowanek Akademii terezyańskiej, gdzie otrzymał w r. 1884 medal złoty, a w r. 1885 zdał egzamin dojrzałości. Na uniwersytet uczęszczał w latach 1885—9 w Wiedniu, oddając się studjom filozoficznym pod kierownictwem Franciszka Brentano, a obok tego studjom zrazu historycznym, następnie matematycznym i przyrodniczym. W czasie studiów uniwersyteckich współdziałał przy założeniu wiedeńskiego Tow. filozoficznego, którego w latach 1887—9 był pierwszym wiceprezesem. W r. 1891 otrzymał doktorat filozofii. Przez zimę 1892 był w Lipsku, biorąc udział w pracach Instytutu psychologii eksperymentalnej Wundta, a przez następne półrocze letnie słuchał wykładów Stumpfa w Monachium. Wróciwszy do Wiednia, objął 1892 posadę w biurze matematycznym Zakładu ubezpieczeń Pierwszego ogólnego Towarzystwa urzędników; w lipcu 1894 uzyskał veniam legendi z filozofii w Uniwersytecie wiedeńskim, a w r. 1895 został mianowany nadzwyczajnym profesorem filozofii w Uniwersytecie lwowskim. W latach 1896—9 był sekretarzem Towarzystwa kursów akademickich dla kobiet. Z powstaniem w roku 1897 w Warszawie „Przeglądu filozoficznego“ objął lwowską filię redakcyi tego kwartalnika. W r. 1898 został mianowany profesorem zwyczajnym. W roku 1900 został wybrany po raz pierwszy Dziekanem Wydziału filozoficznego, a zarazem przewodniczącym Zarządu Powszechnych Wykładów uniwersyteckich, którymi kierował przez lat trzy. W roku 1904 założył Polskie Towarzystwo filozoficzne, w którym od chwili jego powstania piastuje godność przewodniczącego. W tymże roku został wybrany Dziekanem Wydziału filozoficznego po raz wtóry. W latach 1907—9 stał na czele „Związku państwowego austriackich Towarzystw szkół średnich“. Od stycznia 1911 roku wydaje miesięcznik, poświęcony filozofii, pod nazwą „Ruch filozoficzny“.

Ogłosił drukiem:

- 1) Idee und Perception, eine erkenntnistheoretische Untersuchung aus Descartes. Wien, 1892;
- 2) Zur Lehre vom Inhalt und Gegenstand der Vorstellungen. Eine psychologische Untersuchung. Wien, 1894;
- 3) Kultura etyczna. Przełom, Wiedeń, 1895;
- 4) Moniska Mistyk. Tamże;
- 5) Franciszek Brentano a historia filozofii. Tamże;
- 6) Filozofia współczesna o nieśmiertelności duszy. Tamże;
- 7) Metafizyka duszy. Tamże;
- 8) Etyka wobec teorii ewolucyi. Tamże;
- 9) Ernest Kapp. Tamże, 1896;
- 10) Fryderyk Nietzsche. Tamże;
- 11) Aus der Vergangenheit der Kaiser-Franzens-Universität in Lemberg. Academische Revue, München, 1896;
- 12) Psychologia wobec filozofii.

Henryk Kadyi, Dr. wszech nauk lekarskich, Doktor weterynaryi honoris causa Akademii weterynaryjnej we Lwowie, c. k. Radca

fii i fizyologii. Przew. nauk. i literacki, Lwów, 1897; 13) Wyobrażenia i pojęcia. Lwów, 1898; 14) Pesymizm i optymizm, Przyjaciel młodzieży, Lwów, 1899; 15) W sprawie klasyfikacji zjawisk psychicznych. Szkoła, Lwów, 1898; 16) Psychologia nauki pogładowej. Szkoła, Lwów, 1899; 17) Czy człowiek postępuje zawsze egoistycznie?. Iris, Lwów, 1899; 18) O tak zwanych prawdach względnych. Księga pamiątkowa Uniwersytetu lwow. w 500-letni jubileusz Uniw. krakowskiego. Lwów, 1900. (To samo w przekładzie niemieckim Prof. Dra M. Wartenberga w Archiv. für systematische Philosophie 1902); 19) Przemówienie wygłoszone na inauguracji III roku Powszechnych wykładów uniwersyteckich, urządzonych staraniem Uniwersytetu lwowskiego. Lwów, 1901; 20) Zasadnicze pojęcia dydaktyki i logiki. Lwów, 1901; 21) O Łacinie i Grece. Tygodnik Słowa Polskiego, Lwów, 1902; 22) Ueber begriffliche Vorstellungen. Wissenschaftl. Beilage zum XVI. Jahresbericht der Philos. Gesellschaft a. d. Universität in Wien. Leipzig, 1903; 23) W sprawie egzaminu dojrzałości. Muzeum, 1903; 24) Spencer i Leibniz. Słowo Polskie, grudzień, 1903; 25) Unarodowienie szkoły. Muzeum, 1906; 26) Krajowa Rada pedagogiczna, Muzeum, 1906; 27) O idlo- i allogenetycznych teoriach sądu. Przegląd filozoficzny, 1907; 28) Gustaw Teodor Fechner, Wstęp do polskiego przekładu „Książeczki o życiu pośmiertnym“. Lwów, 1907; 29) Die Universität Lemberg, Materialien zur Beurteilung der Universitätsfrage. Wien, 1907; 30) Kobiety na Wydziale filozoficznym Uniwersytetu lwowskiego w dziesięciolecie 1897—1907. Sprawozdanie Dyrekcji przyw. gymn. żeńskiego im. Jul. Słowackiego, 1908; 31) W sprawie abiturjentów szkół polskich w Królestwie. Muzeum, 1908; 32) O filozofii średniowiecznej wykładów sześć. Lwów, 1910; 33) O metodzie psychologii, przyczynek do metodologii porównawczej badań naukowych. Warszawa, 1910; 34) Jak studyować filozofię, Widnokreśl, I; 35) Przeciążenie. Muzeum, 1911; 36) Jeszcze słówko o polskiej filozofii narodowej. Ruch filozoficzny, 1911.

Przekłady: 1) Külpe, O zadaniach i kierunkach filozofii. Lwów, 1899; 2) Vaihinger, Filozofia Nietzschego, Lwów, 1904; 3) Hume, Badania dotyczące rozumu ludzkiego (wspólnie z drem J. Łukasiewiczem), Lwów, 1905.

Nadto recenzje i artykuły sprawozdawcze w następujących pismach: Gazeta Narodowa (1886); Oesterreichisches Litteraturblatt (1893—97); Fremdenblatt (1893); Wiener Zeitung (1895); Vossische Zeitung (1895); Ateneum (1894); Przegląd prawa i administracji (1894 i 1898); Przewodnik naukowy i literacki (1896—7); Muzeum (1896); Przegląd Polski (1897); Życie (1898); Szkoła (1898); Tygodnik Słowa Polskiego (1902); Przegląd filozoficzny (1900, 1904, 1905).

Dworu, Profesor p. z. anatomii, b. Rektor Uniwersytetu lwowskiego, Członek Towarzystwa anatomicznego w Niemczech, Członek honorowy Towarzystwa weterynarzy w Austrii, Członek honorowy Towarzystwa lekarskiego w Wilnie, galicyjskiego Towarzystwa weterynarskiego i Tow. ratunkowego w Wiedniu, b. Profesor anatomii zwierząt domowych w c. k. Szkole weter. we Lwowie. Wybrany dnia 14 listopada 1888.

Lwów, ul. Zielona 15.

Ludwik Birkenmajer, Dr. filozofii, Profesor historii nauk ścisłych Uniwersytetu Jagiell. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Podzamcze 22.

Samuel Dickstein, Redaktor „Prac matematycz.-fizycznych“ i „Wiadomości matematycznych“, Współwydawca „Biblioteki mat.-fizycz.“ i publikacji „Fontes et commentationes“, Członek-założyciel i b. Wiceprezes Tow. Naukowego Warszawskiego, Przewodniczący Komisji stałej meteorologicznej przy Wydziale mat.-przyr. tegoż Towarzystwa, b. Przewodniczący Rady Kursów Naukowych w Warszawie, Prezes Koła matem.-fizycz. w Warszawie, Członek-założyciel i Prezes Komitetu Towarzystwa Biblioteki publicznej w Warszawie, Członek zagraniczny królewsko-czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek korespondent król. Towarzystwa Umiejętności w Liège, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Niemieckiego Zjednoczenia matematyków, Petersburskiego Tow. matematycznego, Towarzystwa matematycznego francuskiego, Towarzystwa „Circolo matematico di Palermo“, Stowarzyszenia „International Association for promoting the study of quaternions etc.“, Towarzystwa włoskiego postępu nauk, Instytutu międzynarodowego bibliograficznego w Brukselli, Instytutu „Comité permanent des Congrès internationaux d'Actuaires“ itd. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Warszawa, ul. Marszałkowska 117.

Adam Prażmowski, Dr. filozofii. Wybrany dnia 9 maja 1893.

Kraków, ul. Pędzichów 9.

Ernest Bandrowski, Dr. filozofii, Dyrektor Szkoły Przemysłowej w Krakowie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. Karmelicka 40.

Władysław Kulczyński, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, c. k. Radca Rządu, em. Prof. gimn. św. Jacka w Krakowie, Docent Uniwersytetu Jagiell., Członek honorowy Towarzystwa imienia Kopernika we Lwowie, Członek Towarzystwa zoologiczno-botanicznego w Wiedniu, Korespondent Nasawskiego Towarzystwa przyrodniczego w Wiesbaden. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Kraków, ul. Pańska 1.

Hugo Zapalowicz, Dr. praw, c. i k. Major audytor w rezerwie. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Lwów, ul. Kraszewskiego 25.

Jan Ptaszycki, Dr. matematyki, Profesor zwyczajny Uniwersytetu w Petersburgu. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Petersburg, Nadieždinskaja 11.

Julian Sochocki, Dr. matematyki, Profesor zw. Uniwersytetu petersburskiego, Prezes Towarzystwa matematycznego w Petersburgu, Członek Towarzystwa matematycznego przy Uniwersytecie moskiewskim, Rzeczywisty Radca Stanu. Wybrany dnia 4 maja 1894.

Petersburg, Uniwersytet.

Leopold Adametz, Dr. filozofii, c. k. Radca Dworu, Profesor przy „Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu, b. Profesor p. z. nauki hodowli zwierząt domowych i mleczarstwa Uniwersytetu Jagiell., Komandor ord. Daniła „mérite agricole“, Właściciel złotego medalu państwowego za zasługi w dziedzinie rolnictwa, Członek Tow. naukowego „Leopoldina“ w Halle, b. Członek Komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego. Wybrany dnia 2-go maja 1895.

Wiedeń, XIX, Hasenauerstrasse 42.

Władysław Szajnocha, Dr. filozofii, Profesor p. z. geologii i paleontologii, Dyrektor gabinetu geologicznego, Komandor król. ord. Korony Rumunii, Członek krajowej Rady górniczej, Korespondent c. k. państw. Zakładu geologicznego w Wiedniu, Członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu, Członek król. czeskiego Towarzystwa Nauk w Pradze, Członek Towarzystwa badaczy przyrody w Petersburgu, polskiego Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie i c. k. Towarzystwa geograficznego w Wie-

dniu, Członek honorowy Polskiego Towarzystwa balneologicznego.
Wybrany dnia 2 maja 1895.

Kraków, ul. Kolejowa 4.

Stefan Niementowski, Dr. filozofii, Profesor p. z. chemii ogólnej i analitycznej w Szkole politechnicznej we Lwowie. Wybrany dnia 14 maja 1897.

Lwów, Politechnika.

Maurycy Rudzki, Dr. filozofii, Profesor p. z. astronomii i geofizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ul. Kopernika 25.

Karol Władysław Rothert, Dr. botaniki, b. Profesor zw. botaniki na Uniwersytecie w Odessie, Członek-korespondent Deutsche Botanische Gesellschaft w Berlinie, Członek-korespondent Towarzystwa Przyrodników w Rydze. Wybrany dnia 2 maja 1899.

Kraków, ul. Kilińskiego 1.

Józef Książ Puzyna, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki w Uniwersytecie lwowskim, Członek c. k. Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych we Lwowie. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ul. Obertyńska 4.

Kazimierz Żorawski, Dr. filozofii, Profesor p. z. matematyki i Dyrektor Seminarium matemat. Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek c. k. Komisji egzam. dla nauczycieli szkół średnich, Członek korespondent król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek „Circolo matematico“ w Palermo oraz niemieckiego Stowarzyszenia matematyków. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Kraków, ul. Garbarska 7.

Maryan Raciborski, Dr. filozofii, b. Profesor botaniki w Akademii rolniczej w Dublanach, Profesor p. z. botaniki oraz Dyrektor Instytutu biologiczno-botanicznego Uniwersytetu lwowskiego, b. Przewodniczący Towarzystwa przyrodników polskich im. Kopernika, Korespondent Towarzystwa przyrodniczego Indyi holenderskich w Batawii. Wybrany dnia 17 maja 1900.

Lwów, ul. Długosza 5.

Henryk Hoyer, Dr. medycyny, Profesor p. z. anatomii porównawczej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Kraków-Nowa Wieś, willa IV.

Jan Kowalczyk, Dr. filozofii, Magister astronomii i geodezyi, emer. starszy astronom przy Obserwatorium Uniwersytetu warszawskiego, Członek korespondent b. Towarzystwa naukowego w Krakowie, Członek Towarzystwa naukowego warszawskiego. Wybrany dnia 13 maja 1902.

Warszawa, ul. Koszykowa 5.

Józef Morozewicz, Doktor filozofii honoris causa Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prof. p. z. mineralogii w Uniw. Jagiell., Członek Komisji egzam. dla kandydatów na nauczycieli w szkołach gimn. i realn., Rzeczyw. Członek ces. rosyjsk. Towarzystwa mineralogicznego w Petersburgu, Towarz. mineralog. w Wiedniu i Tow. przyrodników polskich im. Kopernika we Lwowie. Wybrany dnia 13 maja 1902 r.

Kraków, ul. Wolska 9.

Michał Siedlecki, Dr. filozofii, Profesor p. n. zoologii. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Zacisze 16.

Stanisław Zaremba, Dr. nauk matematycznych, Profesor p. z. matematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego, b. Profesor matematyki w Nîmes i Cahors, Członek korespondent król. czeskiego Towarzystwa naukowego w Pradze, Członek Towarzystw matematycznych Charkowskiego, Palermitańskiego i Francuskiego oraz Franc. Towarzystwa fizycznego. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Szujskiego 1.

Józef Nusbaum-Hilarowicz, Dr. filozofii i Magister zoologii i anatomii porównawczej, Profesor zwyczajny zoologii i anatomii porównawczej na Uniwersytecie lwowskim, b. Dziekan Wydziału filozof. Uniw. lwowskiego, b. Prezes Towarzystwa przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek kilku Towarzystw naukowych krajowych i zagranicznych. Wybrany dnia 17 maja 1904.

Lwów, ul. Zyblikiewicza 38.

Julian Talko-Hryncewicz, Profesor p. n. antropologii Uniw. Jag., Kawaler ros. orderów: św. Anny III kl. i św. Stanisława II kl., Radca kolejalny, b. lekarz pow. Troickosawskiego obwodu Zabajkalskiego, b. Zarządzający Troickosawsko-Kiachtyńskim oddziałem rosyjsk. geograficznego Towarzystwa w Troickosawsku i Człono-

nek honorowy tegoż, Posiadacz wielkiego złotego medalu od ces. ros. geograficznego Towarzystwa w Petersburgu i premium Wiel. ks. Sergiusza Aleksandrowicza, złotego medalu i premium Raz-cwietowa od ces. Towarzystwa miłośników przyrody, antropologii i etnografii w Moskwie i czynny Członek tegoż, Członek korespondent Towarzystw antropologicznych przy wojskowo-lekarskiej Akademii w Petersburgu i przy petersburskim Uniwersytecie, rosyjskiego Komitetu dla badań Azji środkowej i wschodniej, polskiego Związku przyrodników i lekarzy w Petersburgu, Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Wilnie, Narodopisné spoločnosti Československe w Pradze i Towarzystw lekarskich: w Wilnie, Krasnojarsku, Irkucku i Czycie. Wybrany dnia 11 maja 1903.

Kraków, ul. Studencka 9.

Maryan Smoluchowski, Dr. filoz., Profesor p. z. fizyki teoretycznej Uniw. lwowskiego, Doktor praw honoris causa Uniwersytetu w Glasgowie, Członek Komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na nauczycieli szkół gimnazjalnych i realnych, b. Docent Uniwersytetu w Wiedniu, b. Prezes pol. Tow. przyrodników im. Kopernika we Lwowie, Członek „Normal-Eichungs-Kommission“ w Wiedniu. Wybrany dnia 15 maja 1908.

Lwów, ul. Długosza 25.

Stanisław Bądryński, Dr. med. i filozof., Profesor p. z. chemii lekarskiej Uniwersytetu lwowskiego, Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1907/8. — Wybrany dnia 21 maja 1909.

Lwów, ul. 29 Listopada 67.

Poczet członków nadzwyczajnych:

Maciej Leon Jakubowski, Dr. medycyny i chirurgii, Magister położnictwa, c. k. Radca Dworu, Kawaler ces. austr. orderu Żelaznej Korony III kl., em. Prof. p. z. pediatrii, obywatel honorowy miasta Krakowa, Członek honorowy i b. Prezes Tow. lekarskiego krakowskiego, Członek honorowy Tow. lekarskiego łódzkiego i warszawskiego, Członek Tow. lekarzy galic. we Lwowie, Prezydent Izby lekarskiej zach.-galicyjskiej w Krakowie od r. 1893 do 1896,

Dziekan Wydziału lekarskiego w r. 1899/1900, Rektor Uniw. Jagiell. w r. 1900/1901.

Kraków, ul. Dunajewskiego 3.

Aleksander Stopczański, Dr. med., em. Prof. p. z. chemii lekarskiej na Uniwersytecie Jagiell., Członek koresp. Tow. lek. w Warszawie, przysięgły chemik sądowy.

Kraków, Piaski ad Grzegórzki 12.

ZMARLI.

†

Jan Schiaparelli, b. Dyrektor Obserwatorium astronomicznego w Medyolanie, Członek czynny zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1890, — zmarł w Medyolanie 4 lipca 1910.

Szczesny Kreutz, Doktor filozofii, b. Profesor p. z. mineralogii na Uniwersytecie Jagiellońskim, Członek czynny krajowy Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1888 — zmarł w Zakopanem 22 października 1910 r.

Stanisław Kostanecki, Profesor chemii organicznej i teoretycznej Uniwersytetu Berneńskiego, Członek czynny zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1904 — zmarł dnia 17 listopada 1910 r.

Juliusz Wilhelm Brühl, Profesor chemii Uniwersytetu w Heidelbergu, Członek czynny zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego od roku 1900 — zmarł w Heidelbergu dnia 5 lutego 1911.

Maryan Sokołowski, Profesor p. z. historii sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, Członek czynny krajowy Wydziału filologicznego od roku 1884 (korespondent od r. 1883) — zmarł w Krakowie dnia 25 marca 1911.

Władysław Gosiewski, Magister nauk matematyczno-fizycznych b. Szkoły Głównej w Warszawie, Członek-korespondent Wydziału matematyczno-przyrodniczego od r. 1891 — zmarł w Wołominie (pod Warszawą) dnia 16 kwietnia 1911 r.

WYKAZ STAŁYCH KOMISYJ AKADEMICKICH.

A) Na Wydziale filologicznym.

I. Komisya do badania historii sztuki w Polsce.

Przewodniczący:

Stanisław Tomkowicz ¹⁾.

Sekretarz:

Adolf Szyszko-Bohusz.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Wilhelm Creizenach
Jan Bołoz Antoniewicz (Lwów)	Ks. Stanisław Chodyński (Włocławek)
Oswald Balzer (Lwów)	Aleksander Czołowski (Lwów)
Władysław Bartynowski	Ludwik Œwikliński (Wiedeń)
Zygmunt Batoski (Lwów)	Włodzimierz Demetrykiewicz
Klemens Bąkowski	Józef Dziekoński (Warszawa)
Ignacy Beth (Charlottenburg)	Herman Ehrenberg (Królewiec)
Piotr Bienkowski	Władysław Ekielski
Ks. Józef Bilczewski (Lwów)	Wacław Fiedorowicz (Witebsk)
Ludwik Birkenmajer	Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Ludwik Finkel (Lwów)
Ks. A. Brykczyński (Goworów, pow. Ostrołęcki)	Ludwik Fournier (Lyon)
Stanisław Cercha	Maryan Gumowski
Adam Chmiel	Zygmunt Hendel

¹⁾ Niewymienienie miejsca oznacza Kraków.

Aleksander Janowski (Warszawa)
Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Jerzy Kieszkowski (Wiedeń)
Feliks Kopera
Józef Korzeniowski
Stanisław Krzyżanowski
Ks. Ferdynand J. Lehner (Praga)
Leonard Lepszy
Andrzej ks. Lubomirski (Lwów)
Władysław Łoziński (Lwów)
Henryk Mańkowski (Winogóra)
Gustaw bar. Manteuffel (Ryga)
Józef Muczkowski
Jerzy hr. Mycielski
Sławomir Odrzywolski
Julian Pagaczewski
Nikodem Pajzderski
Fryderyk Papée
Leon hr. Piniński (Lwów)

Jan Ptaśnik
Ludwik Puszet
Witold Rubczyński (Lwów)
Kazimierz Skórewicz (Warszawa)
Józef Smoliński (Warszawa)
Stanisław Smolka (Rudawa)
Tadeusz Stryjeński
Adolf Szyszko-Bohusz
Stanisław Tomkowicz
Ks. Tadeusz Trzcński (Wałków per Golina)
Bolesław Ulanowski
Jerzy Warchałowski
Maryan Wawrzeńcki (Warszawa)
Michał Witanowski (Łęczycza)
Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
Stefan Zaborowski
Władysław Zahorski (Wilno)
Jan Zubrzycki

Członkowie lwowskiej Komisji historii sztuki stanowią osobne grono pod przewodnictwem czł. Jana Bołoz Antoniewicza.

II. Komisja językowa.

Przewodniczący:

Jan Rozwadowski.

Zastępca przewodniczącego:

Jan Łoś.

Sekretarz:

Kazimierz Nitsch.

Członkowie:

Karol Appel (Warszawa)
Jan Baudouin de Courtenay
(Petersburg)

Tytus Benni (Warszawa)
Eryk Berneker (Monachium)
Gerson Blatt (Lwów)

Wilhelm Bruchnalski (Lwów)	Ernest Muka (Freiberg w Saksonii)
Aleksander Brückner (Berlin)	Kazimierz Nitsch
Stanisław Ciszewski (Lwów)	Piotr Parylak
Jan Czubek	Zygmunt Paulisz
Ludwik Œwikliński (Wiedeń)	Holger Pedersen (Kopenhaga)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg szwajcarski)	Wiktor Porzeziński (Moskwa)
Bolesław Erzepki (Poznań)	Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Piotr Jaworek	Stefan Ramułt
Edward Klich (Cieszyn)	Józef Rostański
Ks. Romuald Koppens (Bąkowiec pod Chyrowem)	Jan Rozwadowski
Władysław Kosiński (Baligród)	Mikołaj Rudnicki
Franciszek Krćek (Lwów)	Stanisław Słoński (Warszawa)
Adam Antoni Kryński (Lwów)	Ignacy Stein (Biała)
Stefan Kulbakin (Charków)	Antoni Śmieszek (Monachium)
Jan Leciejewski (Lwów)	Tore Torbiörnsson (Upsala)
Jan Łoś	Józef Tretiak
Antoni Małecki (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Antoni Meillet (Paryż)	Henryk Ułaszyn (Lipsk)
Józef Mikkola (Helsingfors)	Jan Werchratskyj (Lwów)
Adam Miodoński	Roman Zawiliński
Kazimierz Morawski	

III. Komisya do badań w zakresie literatury i oświaty w Polsce.

Przewodniczący :

Józef Tretiak.

Sekretarz :

Józef Korzeniowski.

Członkowie :

Ludwik Bernacki (Lwów)	Wilhelm Bruchnalski (Lwów)
Józef Bieliński (Warszawa)	Zygmunt Celichowski (Kórnik)
Ludwik Birkenmajer	Bronisław Chlebowski (Warszawa)
Bolesław Biskupski	Adam Chmiel
Michał Bobrzyński (Lwów)	

Ks. Władysław Chotkowski
Ignacy Chrzanowski
Wilhelm Creizenach
Bronisław Czarnik (Lwów)
Wiktor Czermak
Jan Czubek
Antoni Danysz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Stanisław Dobrzycki (Fryburg)
Maryan Dubiecki
Bolesław Erzepki (Poznań)
Stanisław Estreicher
Ks. Jan Fijałek (Lwów)
Ludomił German (Lwów)
Tadeusz Grabowski
Bronisław Gubrynowicz (Lwów)
Ferdynand Hoesick
Ludwik Janowski
Alfred Jensen (Stockholm)
Józef Kallenbach (Lwów)
Antoni Karbowski
Feliks Koneczny
Feliks Kopera
Józef Korzeniowski
Aleksander Kraushar (Warszawa)
Bronisław Kruczkiewicz (Lwów)
Adam Antoni Kryński (Lwów)
Stan. Krzemiński (Warszawa)
Leon Kulczyński
Antoni Kurpiel (Lwów)
Jan Leniek (Tarnów)
Leonard Lepszy

Jan Łoś
Franciszek Majchrowicz (Lwów)
Maurycy Mann
Antoni Mazanowski
Mikołaj Mazanowski
Leopold Meyet (Warszawa)
Kazimierz Morawski
Jerzy hr. Mycielski
Kazimierz Nitsch
Ks. Stefan Pawlicki
Karol Petelenz (Lwów)
Franciszek Pułaski (Warszawa)
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)
Maryan Reiter (Lwów)
Michał Rolle (Lwów)
Józef Rostafiński
Witold Rubczyński
Stanisław Siedlecki
Stanisław Smolka (Rudawa)
August Sokołowski
Stanisław hr. Tarnowski
Stanisław Tomkowicz
Józef Tretiak
Stanisław Turowski
Bolesław Ulanowski
Zygmunt Wasilewski (Lwów)
Stanisław Windakiewicz
Konstanty Wojciechowski
(Lwów)
Wincenty Zakrzewski
Roman Zawiliński
Maryan Zdziechowski
Michał Żmigrodzki (Sucha)

B) Na Wydziale historyczno-filozoficznym.

I. Komisya historyczna.

Przewodniczący i Dyrektor zbiorów i wydawnictw:

Wincenty Zakrzewski.

Zastępca Przewodniczącego:

Stanisław Krzyżanowski.

Sekretarz:

Stanisław Kutrzeba.

Członkowie:

Władysław Abraham (Lwów)	Ks. Tadeusz Gromnicki
Oswald Balzer (Lwów)	Ludwik Grosse (Wielkie, poczta Kurów, Król. Polskie)
Ignacy Tadeusz Baranowski (Warszawa)	Alfred Halban (Lwów)
Eugeniusz Barwiński (Lwów)	Waleryan Heck (Trembowla)
Michał Bobrzyński (Lwów)	Wojciech Kętrzyński (Lwów)
Ludwik Boratyński	Stanisław Kętrzyński (Rzym)
Ferdynand Bostel (Lwów)	Feliks Koneczny
W. A. Bruchnalski (Lwów)	Józef Korzeniowski
Franciszek Bujak	Aleksander Kraushar (Warszawa)
Zygmunt Celichowski (Kórnik)	Stanisław Krzyżanowski
Adam Chmiel	Ludwik Kubala (Lwów)
Ks. Władysław Chotkowski	Ks. Stanisław Kujot (Grzybno)
Michał Chyliński	Stanisław Kutrzeba
Ludwik Ćwikliński (Wiedeń)	Jan Leniek (Tarnów)
Bronisław Czarnik (Lwów)	Leonard Lepszy
Wiktor Czermak	Maurycy Maciszewski (Tarnopol)
Aleksander Czołowski (Lwów)	Antoni Małecki (Lwów)
Bronisław Dembiński (Lwów)	Kazimierz Morawski
Hubert Ermisch (Drezno)	Jerzy hr. Mycielski
Stanisław Estreicher	Fryderyk Papée
Ks. Jan Fijałek (Lwów)	Alfons Parczewski (Kalisz)
Ludwik Finkel (Lwów)	Maksymilian Perlbach (Berlin)
Ks. Michał Godlewski (Petersburg)	

Ks. Ant. Petruszewicz (Lwów)	Wacław Sobieski
Antoni Prochaska (Lwów)	August Sokołowski
Jan Ptaśnik	Stanisław hr. Tarnowski
Stanisław Ptaszycki (Petersburg)	Wacław Tokarz
Kazimierz Pułaski (Warszawa)	Józef Tretiak
Zygmunt Radziwiński (Lwów)	Bolesław Ulanowski
Henryk Radziszewski (Petersburg)	Kazimierz Waliszewski (Paryż)
Aleksander Semkowicz (Lwów)	Stanisław Windakiewicz
Władysław Semkowicz (Lwów)	Wiktor Wittg (Warszawa)
Stanisław Smolka (Rudawa)	Tadeusz Wojciechowski (Lwów)
	Stanisław Zakrzewski (Lwów)
	Wincenty Zakrzewski

II. Komisya prawnicza.

Przewodniczący :

Fryderyk Zoll.

Sekretarz :

Bolesław Ulanowski.

Członkowie :

Władysław Abraham (Lwów)	Stanisław Kutrzeba
Oswald Balzer (Lwów)	Kazimierz Laskowski (Lwów)
Michał Bobrzyński (Lwów)	Juliusz Leo
Tadeusz Bresiewicz (Wiedeń)	Julian Makarewicz (Lwów)
Józef Brzeziński	Józef Milewski (Lwów)
Franciszek Bujak	Julian Prus Morelowski (Wiedeń)
Włodzimierz Czerkawski	Józef Rosenblatt
Maciej Czystychan (Skołyszyn)	Michał Rostworowski
Stanisław Estreicher	Wincenty Tarłowski (Wiedeń)
Ksawery Fierich	Bolesław Ulanowski
Alfred Halban (Lwów)	Alojzy Winiarz (Lwów)
Leopold Jaworski	Stanisław Wróblewski
Edmund Krzymuski	Fryderyk Zoll
Adam Krzyżanowski	Fryderyk Zoll (jun.)
Stanisław Krzyżanowski	

C) Na Wydziale matematyczno–przyrodniczym.

I. Komisya fizyograficzna.

Przewodniczący:

August Witkowski.

Sekretarz:

Władysław Kulczyński.

Członkowie:

Leopold Adametz (Wiedeń)	Józef Dziedzielewicz (Lwów)
Klaudysz Angerman (Boguchwała)	Wilhelm Friedberg (Lwów)
Ernest Bandrowski	Tadeusz Garbowski
Franciszek Bartonec (Haj)	Ks. Antoni Głodziński (Balińce)
Andrzej Batycki (Stary Sambor)	Emil Godlewski
Jan Bayger (Lwów)	Stanisław Goliński
Lud. Birkenmajer	Władysław Gorczyński (Warszawa)
Jan Blauth (Lwów)	Jan Grochmalicki (Lwów)
Józef Maryan Bocheński	Mieczysław Grochowski (Lwów)
Zygmunt Bośniacki (San Giuliano pod Pisą)	Józef Grzybowski
Julian br. Brunicki (Podhorce)	Leon Guńkiewicz (Wadowice)
Andrzej Bryk (Chyrów)	Bronisław Gustawicz
Józef Brzeziński (Prądnik Czerwony)	Roman Gutwiński
Odon Bujwid	Franciszek Hann (Bochnia)
Franciszek Chłapowski (Poznań)	J. Hawrysiwicz (Ożydów, Galicia)
Andrzej Chramiec (Zakopane)	Ludwik Hildt (Warszawa)
Napoleon Cybulski	Jan Hirschler (Lwów)
Bronisław Antoni Dębski (Wólka Przybojewska, p. Zakroczym)	Jan Holobek (Wiedeń)
Franciszek Drobnik	Henryk Hoyer
Emil Dunikowski (Lwów)	Bolesław Hryniewiecki (Dorpat)
Henryk Dziedzicki (Warszawa)	Leopold Jacobi (Pilzno)
Władysław Dziewulski	Edward Janczewski
	Jan Jarosz (Orłowa)
	Ferdynand Jastrzębski
	Stefan Jentys

- Franciszek Kamiński (Odessa)
 Wincenty Józef Karpiński
 (Lwów)
 Andrzej Kędzior (Lwów)
 Eugeniusz Kiernik
 Waleryan Klecki
 Stanisław Klemensiewicz (Nowy Sącz)
 Mikołaj Kobryn (Jarosław)
 Stanisław Kontkiewicz (Warszawa)
 Andrzej Kornella (Lwów)
 Piotr Koroniewicz (Warszawa)
 Ignacy Kosiński (Chojnowo p. Przasnysz)
 Mieczysław Kowalewski (Dublany)
 Hugo Kowarzyk (Jaworzno)
 Stefan Kreutz
 Seweryn Krzemieniecki (Dublany)
 Władysław Kulczyński
 Wiktor Kuźniar
 Władysław Łaska (Praga)
 Jan Lewiński (Warszawa)
 Henryk Lgocki (Kijów)
 Mieczysław Limanowski (Zakopane)
 Michał Lempicki (Warszawa)
 Jarosław Łomnicki (Lwów)
 Maryan Łomnicki (Lwów)
 Walery Łoziński (Lwów)
 Adam Łukaszewski (Lwów)
 Ks. Jan Markow (Smolnik ad Baligród)
 Wojciech Mączyński (Warszawa)
- Romuald Merecki (Warszawa)
 Stanisław Minkiewicz (Dublany)
 Józef Morozewicz
 Konrad Mościcki
 Bolesław Namysłowski
 Edward Niezabitowski (Nowy Targ)
 Julian Niedźwiedzki (Lwów)
 Jan Nowak (Lwów)
 Leon Nowakowski (Czernichów)
 Aleksander Nowicki
 Franciszek Nowosielski (Stanisławów)
 Józef Nusbaum (Lwów)
 Karol Olszewski
 Stanisław Olszewski (Lwów)
 Józef Orłowski (Łuczyńczyk, p. Niemiercze)
 Józef Paczowski (Cherson)
 Feliks Piestrak (Wieliczka)
 Adam Piwowar (Ząbkowice)
 Wilhelm Pokorny (Lwów)
 Józef Mikułowski-Pomorski (Dublany)
 Wiktor Poźniak (Lwów)
 Konstanty Proszyński (Ustroń, pow. słucki)
 Maryan Raciborski (Lwów)
 Bronisław Radziszewski (Lwów)
 Antoni Rehman (Lwów)
 Wojciech Rogala (Lwów)
 Kazimierz Rogóyski (Mydlniki)
 Eugeniusz Romer (Lwów)
 Józef Rostafiński
 Karol Władysław Rothert
 Zygmunt Rozen
 Maurycy Rudzki

Józef Ryzner	Władysław Tyniecki (Lwów)
Ludomir Sawicki	Seweryn Udziela (Podgórze)
Fryderyk Schille (Podhorce obok Stryja)	Franciszek Vetulani
Antoni Schimitzek (Siersza)	Henryk Walter
Michał Siedlecki	Herkulan Weigt
Józef Siemiradzki (Lwów)	Zygmunt Weyberg (Warszawa)
Tadeusz Sikorski	Antoni Wierzejski
Ludwik Sitowski	Ferdynand Wilkosz
Tomasz Słomski (Lwów)	Edward Windakiewicz (Wie- liczka)
Jerzy Smoleński	Tadeusz Wiśniowski (Lwów)
Stanisław Smreczyński	August Witkowski
Jan Śniezek	Eustachy Wołoszczak (Wiedeń)
Zygmunt Sobolewski (Jarosław)	Kazimierz Wójcik
Stanisław Sokołowski (Lwów)	Józef Wyczyński (Truskawiec)
Jan Stach	Jan Wysogórski (Wrocław)
Stefan Stobiecki	Józef Zaborski (Horodenka)
Leon Syroczyński (Lwów)	Józef Zajączkowski (Sanok)
Władysław Szafer (Wiedeń)	Edmund Załęski (Górka Naro- dowa)
Kazimierz Szafnagel (Wilno)	Hugo Zapałowicz (Lwów)
Władysław Szajnocha	Bronisław Znatowicz (Warsza- wa)
Jan Sznabl (Warszawa)	Rudolf Zuber (Lwów)
Jan Sztolcman (Warszawa)	Czesław Zubrzycki (Rzeszów)
Kazimierz Szulc (Dublany)	K. Żukowski (Podmonasterek)
Wawrzyniec Teisseyre (Lwów)	
Franciszek Tomaszewski (Lwów)	
Józef Trzebiński (Śmiła, gub. Kijowska)	

Prace tej Komisji są rozdzielone na 5 sekcji pod kierunkiem:
1) *meteorologiczna*, prof. Rudzkiego; 2) *geologiczna*, prof. Mo-
rozewicza; 3) *botaniczna*, prof. Janczewskiego; 4) *zoologi-
czna*, prof. Kulczyńskiego; 5) *rolnicza*, prof. Godlewskiego.

II. Komisya antropologiczna.

Przewodniczący:

Napoleon Cybulski.

Sekretarze:

Włodzimierz Demetrykiewicz.

Seweryn Udziela.

Członkowie:

Jan Baudouin de Courtenay
(Petersburg)

Jan Biela (Drohobycz)

Piotr Bieńkowski

Gerson Blatt (Lwów)

Adam Bochenek

Michał Brensztejn (Telsze, gub.
kowieńska)

Franciszek Bylicki

Ks. Kazimierz Chmielecki
(Wapcz, Prusy zach.)

Stanisław Ciechanowski

Stanisław Ciszewski (Lwów)

Napoleon Cybulski

Wiktor Czermak

Adolf Černý (Praga)

Stanisław Jan Czarnowski (Mie-
chów)

Włodzimierz Demetrykiewicz

Stanisław Dobrzycki (Fryburg
szwaj.)

Tadeusz Dowgird (Plemborg,
gub. kowieńska)

Bolesław Erzepki (Poznań)

Michał Federowski (Podol, gub.
wileńska)

Józef Grajner (Częstochowa)

Wojciech Grzegorzewicz (Lwów)

Bronisław Gustawicz (Żywiec)

Karol Hadaczek (Lwów)

Henryk Hoyer

Julian Talko-Hryncewicz

Józef Jira (Podbaba ad Praga
czeska)

Jan Kantor (Jarosław)

Feliks Kopera

Władysław Kosiński (Baligród)

Kazimierz Kostanecki

Ludwik Krzywicki (Warszawa)

Leonard Lepszy

Jan Łoś

Erazm Majewski (Warszawa)

Leonard Masing (Dorpat)

Karol Mátyas (Bochnia)

Ernest Muka (Freiberg w Sa-
ksonii)

Czesław Neymann (Winnica
Podolska)

Kazimierz Nitsch

Lubor Niederle (Praga)

Zygmunt Noskowski (Warsza-
wa)

Władysław Olechnowicz (Czar-
na Struga ad Warszawa)

Józef Pić (Praga)

Tadeusz Pilat (Lwów)

Bronisław Piłsudzki

Zygmunt Radziwiński (Lwów)

Jan Rozwadowski
Józef Rostański
Maurycy Rudzki
Leon Rutkowski (Płońsk, gub.
warszawska)
Jerzy Sauerwein (Chrystiania)
Ludwik Stieda (Królewiec)
Kazimierz Stołyhwo (Warszawa)
Jan Świętek
Wandalin Szukiewicz (Nacza,
Ejszyszki, gub. wileńska)
Włodzimierz Tetmajer (Brono-
wice)

Józef Tretiak
Maryan Udziela (Gródek Ja-
gielloński)
Seweryn Udziela (Podgórze)
Leon Wachholz
Maryan Wawrzeńczycki (War-
szawa)
Zygmunt Wolski (Warszawa)
Adam Zakrzewski (Warszawa)
Roman Zawiliński
Stanisław Zdziarski (Lwów)
Čeněk Zibrt (Praga)
Michał Żmigrodzki

III. Komisya bibliografii nauk matematycznych i przyrodniczych.

Przewodniczący:

Władysław Natanson.

Zastępca przewodniczącego:

Władysław Kuleczyński.

Sekretarz:

Ludwik Bruner.

Członkowie:

Ernest Bandrowski
Adolf Beck (Lwów)
Ludwik Birkenmajer
Adam Bochenek
Tadeusz Browicz
Ludwik Bruner
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Stanisław Ciechanowski
Napoleon Cybulski
Włodzimierz Demetrykiewicz
Samuel Dickstein (Warszawa)
Stanisław Droba

Józef Eismund (Warszawa)
Tadeusz Estreicher (Fryburg
szwajc.)
Jan Franke (Lwów)
Emil Godlewski sen.
Emil Godlewski iun.
Lucyan Grabowski (Lwów)
Józef Grzybowski
Władysław Heinrich
Henryk Hoyer
Maryan Jakowski (Warszawa)
Edward Janczewski

Władysław Janowski (Warszawa)
Stefan Jentys
Leon Klecki
Waleryan Klecki
Kazimierz Kostanecki
Seweryn Krzemieniewski (Dublany)
Antoni Kuczyński (Warszawa)
Władysław Kulczyński
Wacław Láska (Praga)
Leon Marchlewski
Stanisław Maziarski
Józef Morozewicz
Władysław Natanson
Julian Nowak
Karol Olszewski
Bronisław Pawlewski (Lwów)
Adam Prażmowski
Jan Pruszyński (Warszawa)
Kazimierz Rogoŷski (Mydlniki)

Eugeniusz Romer (Lwów)
Józef Rostafiński
Maurycy Rudzki
Józef Rychter (Lwów)
Bronisław Sawicki (Warszawa)
Julian Schramm
Michał Siedlecki
Jan Sosnowski (Warszawa)
Władysław Szajnocha
Stanisław Tołłoczko (Lwów)
Jan Tur (Warszawa)
Antoni Wierzejski
August Witkowski
Stanisław Wroński (Warszawa)
Jan Zaleski (Petersburg)
Stanisław Zaremba
Jan Zawidzki (Dublany)
Bronisław Znatowicz (Warszawa)
Kazimierz Źorawski

IV. Komisya historii nauk matematyczno-przyrodniczych.

Przewodniczący:

Józef Rostafiński.

Sekretarz:

Ludwik Birkenmajer.

Członkowie:

Józef Bieliński (Warszawa)
Ludwik Birkenmajer
Ludwik Bruner
W. Bugiel (Paryż)
Franciszek Bujak
Franciszek Chłapowski (Poznań)
Stanisław Ciechanowski

Isak Collijn (Upsala)
Ks. Konstanty Czaykowski
Samuel Dickstein (Warszawa)
Tadeusz Estreicher (Fryburg
szwajc.)
Jan Nep. Franke (Lwów)
Franciszek Fuchs

Franciszek Giedroyć (Warszawa)
Edward Janczewski
Antoni Karbowski
Aleksander Kraushar (Warszawa)
Feliks Kucharczyński (Warszawa)
Jan Lachs
Wacław Láska (Praga)

Henryk Merczyng (Petersburg)
Władysław Natanson
Stefan Pawlik (Dublany)
J. Peszke (Warszawa)
Józef Rostafiński
Władysław Szumowski (Lwów)
August Witkowski
Adam Wrzosek
Władysław Zahorski (Wilno)
Jan Zawidzki (Dublany)

Stacya naukowa w Paryżu.

Biblioteka Polska (6, Quai d'Orléans).

Komitet miejscowy: Książę Adam Czartoryski — przewodniczący; Władysław Mickiewicz — sekretarz; Bronisław Kozakiewicz — podskarbi; Tadeusz Chojecki, Ks. Witold Czartoryski, Witold Hryniewiecki, Józef Skrochowski, Kazimierz Stryjeński, Władysław hr. Zamoyski.

Adjunkt: Władysław Strzembosz.

BIBLIOTEKA AKADEMII.

Bibliotekarz: Prof. Jan Czubek.

Zastępca Bibliotekarza: Prof. Jan Pawlica.

Amanuentka: Helena d'Abancourt.

BIURO AKADEMII.

Według § 23 Statutu Biuro Akademii znajduje się pod zarządem Sekretarza Generalnego.

(Godziny urzędowe od godz. 10—2).

SKŁAD.

Adjunkt: Józef Rydel.

Zastępcy Adjunkta: Jan Kindelski i Dr. Bohdan Zahorski.

Podskarbi: Kazimierz Gadomski.

Rachmistrz: Edward Pompa.

Woźny: Ludwik Słowiński.

Sprzedaż wydawnictw znajduje się
w Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie (Pałac Spiski).

BIURO AKADEMII

Wydawnictwo Akademii Nauk i Literatury
w Warszawie, ul. Krakowskie Przedmieście 10-12
(Cena 10 zł)

SKŁAD

Prezesa: prof. Józef Byliński
Wiceprezesa: prof. Jan Kisielewski i Dr. Bohdan Nęcki
Przewodniczącego Komisji: prof. Kazimierz Prószyński
Przewodniczącego Komisji: prof. Edward Romanowski
Wiceprzewodniczącego: prof. Ludwik Stowicki

Przewodniczącego Komisji: prof. Józef Byliński
Wiceprzewodniczącego: prof. Jan Kisielewski i Dr. Bohdan Nęcki

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

dnia 20 maja 1911.

POSIEDZENIE PUBLICZNE
AKADEMII UMIEJĘTNOŚCI

data 20 maja 1917

I.

PRZEMÓWIENIE.

PREZESA J. E. STANISŁAWA Hr. TARNOWSKIEGO.

Z polecenia Jego Ces. i Król. Wysokości, Najdostojniejszego Arcyksięcia Protektora, mam zaszczyt otworzyć doroczne publiczne posiedzenie Akademii.

Otwieram je, jak zawsze, powitaniem i podziękowaniem gorącym dla wszystkich dostojnych i łaskawych, którzy zaszczytili posiedzenie swoją obecnością, a zaszczycają Akademię swoją życzliwością. Uchybiłbym i powinności i potrzebie własnego uczucia, gdybym tu nie wymienił JE. Pana Namiestnika, JE. Pana Ministra dla Galicyi, i nie złożył Im wyrazu naszej żywej, głębokiej wdzięczności.

Znowu rok upłynął; znowu sprawozdanie z naszych losów i czynności; sprawozdanie podobne do poprzednich, a to podobieństwo, ta jednostajność jest szczęśliwa, bo dowodzi, że ponieśliśmy wprawdzie straty bolesne, jedną nader bolesną w ludziach, ale nie przebywaliśmy zawiłań lub trosk nieprzewidzianych a przykrych lub szko-

dliwych. Nasze sprawy szły swoim torem, i wszystko razem wzięwszy, pomyslnie.

Przed rokiem mówiłem z tego miejsca o trudnościach i frasunkach Akademii z powodu szczupłego umieszczenia. Doszła do mnie wtedy uwaga, że robiłem w imieniu Akademii parafrazę elegii Karpińskiego „Otóż mój dom ubogi!“ Nie chciałbym być płacziwym, jak Karpiński, ale doprawdy, miałem prawo powiedzieć, że niewygody, a co ważniejsza, szkody, były wielkie. Tak wielkie, że istotnie nie dały się znosić i zmusiły Akademię do śmiałej decyzji. Choremu nie miło, kiedy mu lekarze powiedzą, że niema rady, trzeba się zdobyć na odwagę i poddać operacyi. Akademia była w podobnej sytuacji: miała do wyboru albo odbyć operacyę, albo udusić się i zmarnieć w ciasnocie. Wybrała pierwsze. Namyslała się długo, ważyła wszystkie *pro* i *contra*, bała się ryzyka, bo jej nie wolno ryzykować tego, co jest własnością publiczną: ale z konieczności zdobyła się na odwagę i na śmiałe przedsięwzięcie.

Operacya polegała na zakupieniu dwóch domów, przylegających do Akademii, na ich zburzeniu, na przebudowie i rozszerzeniu domu Akademii. To oczywiście nie mogło się stać bez pieniędzy: a skąd ich wziąć? Pożyczyć! Ale to dopiero operacya trudniejsza, niż burzenie i budowanie: często bardzo niebezpieczna. Szczęściem znalazła Akademia lekarzy tak biegłych, a dla niej tak dobrych, że uniknęła niebezpieczeństwa. Zaciągnęła pożyczkę sama u siebie, w własnych funduszach: ale tę pożyczkę musiała sobie zwrócić, inaczej byłaby w przyszłości została bez dochodów, bez możności działania. I tu dobroczynna rada, opieka, pomoc Sejmu, a prze-

dewszystkiem Wydziału krajowego i Marszałka: także opieka i pomoc państwa, a mianowicie byłego Ministra skarbu J. E. Bilińskiego. Zaciągnięta pożyczka jest amortyzacyjną. Sejm, na wniosek Wydziału, uchwalił subwencyę po koron 27.000 przez lat 34¹/₂. Subwencya państwowa już wstawiona do budżetu, stanie się płynną, skoro nowa Rada państwa się zbierze i budżet uchwali. Tym sposobem Akademia i dochodów swoich nie traci, i po latach złoży cały swój pożyczony kapitał. To jest więcej niż opieka i pomoc, to jest dobrodziejstwo zrobione Akademii (pośrednio niewątpliwie polskiej nauce i oświacie): i Akademia byłaby niewdzięczną, gdyby tego głośno nie wyznała. Wyznaje też, i zachowa na zawsze pamięć tych, którym to dobrodziejstwo zawdzięcza.

A więc domy kupione, burzą się i one i ten nasz co przytyka do gmachu Akademii: a panowie architektki, Pakies i Krzyżanowski, zbudują Akademii przybytek, jej na pożytek i wygodę, miastu na ozdobę.

Ważny krok w życiu Akademii. Będzie jej dobrze, będzie jej łatwiej pracować. Ale na jak długo wystarczy ta przebudowa, to rozszerzenie? Patrząc na przeszłość i terażniejszość widzi się, jak się mnożą i rosą czynnności i zbiory, a patrząc w przyszłość przewiduje się, że to co dla nas dziś będzie zupełnie dobrem, po latach okaże się znowu za ciasnem.

Widok jest zadziwiający, ale i pocieszający, podnoszący na duchu, jak nauki rozrastają się szybko, w oczach, a w miarę tego wzrostu więcej potrzebują i wymagają. Z jednego korzenia puszczają koło starego drzewa macierzystego młode, niby jego dzieci i dochodzą do własnej, samodzielnej egzystencyi. Podobnie jest

w świecie umysłowym, w świecie nauki. Możemy do-
czekać, powinniśmy doczekać i pragnąć takich, około
Akademii powstałych, a samoistnych naukowych zakła-
dów. Nauki przyrodnicze przedewszystkiem dążą do ta-
kich, takich potrzebują, i to nie z naukowych tylko,
ale z najbardziej praktycznych, a najważniejszych eko-
nomicznych powodów.

Pomyślmy naprzykład, czem mogłoby się stać dla
tego kraju i społeczeństwa „Muzeum przyrody kraju“,
jego bogactw kopalnych, jego flory i fauny, obejmu-
jące jego stan fizyczny. My o tem wiemy za mało, bar-
dzo mało, czasem nie zgoła; a w tej niewiedomości
i przez nią marnują się nasze skarby. Jakie skarby?
Bardzo wielkie. Porachujmy, że Zagłębie węglowe kra-
kowskie zawiera sześć siódmych części zasobu wę-
gla w całym państwie austriackiem. Porachujmy, jaka
może być wartość naszego oleju skalnego? — a wosk
ziemny, którego niema nigdzie w Europie, tylko u nas.
A sól? a sole potasowe? O tem wszystkiem my za mało
wiemy, za mało myślimy, a obcy dowiadują się prędzej,
myślą więcej i wyzyskują dla siebie to, od czego zależy
ekonomiczna przyszłość kraju.

Takie Muzeum byłoby zbiorem materyałów i wia-
domości, objaśnieniem i wskazówką: przeto wielką po-
trzebą. Inną, nie mniejszą, owszem większą, wyższą
Szkoła Górnicza oddawna już przez Sejm zalecona i po-
lecona jako konieczna dla ratowania tego, co nam je-
szcze z tych ukrytych bogactw zostało.

Biblijne „opanuuj ziemię i weź ją w posiadanie“
spełnia się coraz wyraźniej, coraz skuteczniej przez po-
stępy nauki. Ona, przez badanie natury ziemi, uczy jak

ją poprawiać, wyzyskiwać, podnosić jej płodność: przez badanie organizmu ludzkiego uczy zabezpieczać człowieka, i społeczeństwo, od stopniowego ubytku sił w generacjach, od chorób, od dziesiątkowania zarazami: ona podnosi i rolnictwo, i przemysł, i odporność organizmów, a zasiew jej dobrodziejstw schodzi plonem krajowego bogactwa. W Ameryce mówią, że kanał Panamski będzie przekopany przez mikroskop: bo mikroskopiczne badania bakterjologów znalazły radę na żółtą febrę, która nie dopuszczała robót, bo zabijała robotników. Te praktyczne zadania nauk przyrodniczych wywołują też na obu półkulach powstawanie zakładów naukowo-praktycznych, samodzielnych, nie mających nic wspólnego z nauczaniem i wykładami, a służących pracy wytwórczej, rolnictwu, przemysłowi, komunikacyom, stosunkom zdrowia — kiedy u nas powstaną podobne?

Instytut Geologiczny jest postanowiony, blisko wykonania, dzięki Bogu i Wydziałowi krajowemu. Oby wszedł w życie jak najprędzej. Ale oprócz niego wiele byłoby innych, nie mniej pożądaných. Tęsknimy wszyscy za przemysłem, skarżymy się na jego brak. Ale gdzie mają się studyować jego właściwe kierunki i warunki rozwoju? Oczywiście w zakładzie fizyczno-technologicznym, gdyby taki był. A zakład biologiczny dla studyów z zakresu fizjologii, bakterjologii, patologii doświadczalnej: ten zmniejszałby niebezpieczeństwa i zgubne skutki zaraźliwych chorób, które u nas tak licznie i tak swobodnie grasują, między zwierzętami i roślinami jak między ludźmi. Jakie rozległe, jakie coraz nowe zakresy zadań i pożytków otwierają się w miarę rozwoju nauki: nauka i praca ma tę naturę, co mąka

z ewangelicznej przypowieści, im więcej z niej brać, tem więcej jej przybywa.

O takich zakładach dziś ledwo marzymy, jak o dalekiej przyszłości; ale nieraz, nawet zwykle, zaczyna się od marzenia, po niem następuje myślenie, a wreszcie przychodzi wykonanie. Pół wieku temu i ta Akademia była marzeniem na pozór niedościgłym: a jest, żyje. Myślmy więc o tem, co kiedyś być ma, ale cieszymy się tem, co już jest. Cieszymy się z postępu, który nie jest przechwałką ale rzeczywistością. Nasze wydawnictwa zyskują na ilości, nie tracą na wadze: a obejmują szeroką przestrzeń nauk historycznych, filozoficznych, lingwistycznych, tak jak przyrodniczych. Nasza Stacya paryska, coraz czynniejsza, coraz więcej poszukiwana przez cudzoziemców. Nasza pomoc w badaniu i ubezpieczeniu zabytków sztuki, rozciąga się daleko poza granice tego kraju, a obejmuje od królewskiego zamku aż do skromnych wiejskich drewnianych kościołów.

A z obfitością i wydatnością prac Akademii rośnie też i zaufanie do niej. Właśnie w tym roku zbieramy zaszczytne dowody tej ufności. Z dwóch funduszków po raz pierwszy zostaną rozdane nagrody. Jedna śp. Włodzimierza Spasowicza, druga hr. Mieczysława Reya, który w czterechsetną rocznicę urodzenia swego przodka Mikołaja złożył w Akademii fundusz jego imienia. Odsetki z tego funduszu idą w połowie na nagrody za znakomite dzieło dzisiejszego czasu, w drugiej połowie na wydawanie znakomitych dzieł przeszłości. *Dignum et justum est*, że z tych pierwsze wydanem będzie *Zwierciadło*. Należy się to i staremu, i żyjącemu Reyowi. Oby wpływ dzieła kształcił jak najwięcej poczciwych ludzi.

W świecie wypadków niepokoje, wicherzenia, smutki i troski: w sferze nauk jest spokój. Ale to nie jest zły, samolubny spokój obojętności, patrzącej na sprawy świata zarozumiale a zimno. Nauka jest w tem od praktyki życia wyższa i szczęśliwsza, że jest wolna od namiętności, że się nie daje unosić przemijającym prądom i wichrom. Stąd jej spokój: ale on od namiętności tylko jest wolny, nie od myśli, nie od świadomości obowiązku, nie od służby i jej sumiennego pełnienia, nie od miłości. Akademia wie, że „biada wiedzy, która nie pomaga wiedzącemu“, i pomagać chce, starać się będzie, rzetelnie, sumiennie, pilnie, ze wszystkich sił.

II.

Sprawozdanie Sekretarza Generalnego z czynności Akademii od kwietnia 1910 do kwietnia 1911.

W przeciwieństwie do ostatniego sprawozdania, w którym Akademia żadnego ubytku w swych członkach nie potrzebowała oplakiwać, musimy obecnie zanotować stratę aż sześciu członków naszej Instytucyi, a to pięciu należących do Wydziału III i jednego z Wydziału filologicznego.

Feliks Kreutz wybitny mineralog, czynny także na polu geologii, zrósł się z Akademią i Uniwersytetem Jagiellońskim nie tylko przez swą działalność naukową, ale także przez niezwykle zalety charakteru, które mu u kolegów i uczniów jednały serca i uznanie. Jako długoletni Przewodniczący Komisji fizyograficznej położył trwale zasługi. Należy je podnieść z szczególnym naciskiem, bo ta wewnętrzna strona działalności niektórych członków Akademii, szerszym sferom mniej jest znana, a przecież cały rozwój prac akademickich najściślej jest związany z świadomością celu i umiejętnym kierowni-

ctwem badań naukowych wykonywanych w pojedynczych Komisjach Akademii Umiejętności.

Giovanni Schiaparelli, członek czynny zagraniczny Wydz. III, rozgłośnej sławy astronom, którego badania nad kometami i meteorytami, oraz nad Marsem i innymi planetami stanowią pierwszorzędną zdobycz naukową. Schiaparelli przez lat blisko 40 był dyrektorem obserwatorium w Medyolanie; do naszej instytucji należał od r. 1890.

Stanisław Kostanecki, członek zagraniczny Wydziału matematyczno-przyrodniczego, od r. 1890 profesor chemii organicznej w Bernie Szwajcarskiem, znakomity reprezentant chemii organicznej syntetycznej zyskał swemi pracami światową sławę. Pracując w kierunku niezmiernie doniosłym dla zagadnień praktycznych, nigdy nie spuszczał z oka stanowiska ściśle naukowego. Powołany na katedrę w Uniwersytecie Jagiellońskim nie doczekał się niestety chwili, w którejby mógł na gruncie ojczystym być przodownikiem w kształceniu młodszych generacji uczonych polskich. Nie brak jednak Polaków, którzy korzystali z kierownictwa znakomitego badacza i profesora kształcąc się pod jego okiem w Uniwersytecie berneńskim. Śmierć jego stanowi tak dla naszej instytucji, jak dla Uniwersytetu Jagiell. stratę niepowetowaną.

Brühl Juliusz Wilhelm, członek czynny zagraniczny Wydz. III, niegdyś profesor Szkoły Politechnicznej we Lwowie, następnie od 1887 Uniwersytetu w Heidelbergu, był jednym z założycieli tej gałęzi chemii fizycznej, która rozstrząsa wpływ wiązań i ugrupowań atomowych na przebieg fali świetlnej w ośrodku

i która nazwana spektrochemią, może tyle jeszcze uczynić dla wyjaśnienia najsubtelniejszych zagadnień w nauce o strukturze materji.

Gosiewski Władysław, członek korespondent Wydz. III od r. 1891. Poświęcał się studjom nad matematyką czystą, geometryą, mechaniką analityczną i fizyką matematyczną. Wkraczał niejednokrotnie w dziedzinę spekulatywnej filozofii. Najważniejsze prace pozostawił z zakresu rachunku prawdopodobieństwa i zastosowań tego rachunku do termodynamiki i wogóle fizyki. W pracach tych okazał głęboką i zgoła samodzielną twórczość. Oddany sprawom publicznym uczynił wiele dla życia umysłowego Warszawy w ostatniej ćwierci XIX stulecia.

Sokołowski Maryan od r. 1883 członek Wydziału filologicznego krakowskiej Akademii i wieloletni Przewodniczący Komisji historii sztuki. Przynależność do ciała naukowego tego typu co Akademia zaznaczyć się może albo współdziałaniem tylko naukowem, albo też kierowniczą pracą nad pewnym samodzielnym rodzajem badań w instytucji tej przedsiębranych. Prof. Sokołowski na obu polach rozwinał pierwszorzędną, znakomitą działalność. Jako uczony stanął na najwyższym szczeblu. Interes jego dla wszelkich objawów kultury ludzkiej nie pozwalał mu poprzestać na bliższej jego specjalności. Sztuka była dla niego najbardziej ulubionym ale nie jedynym tematem rozmyślań i ciekawości naukowej. Pamiętny jednak zasady, że jedynie mozolną pracą i objęciem szczegółów dochodzi się do syntezy, unikał banalnych i przedwczesnych generalizacji, i oceniając trafnie stosunki naukowe w Polsce sam przedsiębrał

drobiazgowe badania i uczniów swoich po tej drodze do zdobywania doniosłych rezultatów prowadził. Będąc równocześnie Dyrektorem gabinetu archeologicznego przy Uniw. Jagiell. i Muzeum ks. Czartoryskich panował nad bogatym i przez siebie znakomicie uporządkowanym materiałem. Liczne podróże po kraju i zagranicą, niezmiernie rozległe stosunki z uczonymi całego świata, utrzymywały Prof. Sokołowskiego w nieustającym kontakcie z wszystkim, co w zakresie historii Sztuki poznać i uwzględnić należało. Gromadząc w swojej pojemnej i wrażliwej umysłowości nieskończone zasoby spostrzeżeń i wrażeń, odczuwał ustawicznie potrzebę rozwinięcia takiej działalności, której fizycznie jednostka, nawet najbardziej energiczna, sprostać nie mogła. Dlatego otaczał się zawsze szeregiem współpracowników i uczniów. Nie szczędził nigdy czasu, gdy chodziło o konferencye z młodymi badaczami, o zasugerowanie im tym idealizmem, któremu sam hołdował. Miał dużo do dania, więc potrzebą fizyczną niemal Prof. Sokołowskiego było stykanie się z takimi ludźmi, którzy z wdzięcznością przyjmowali podniecie i wedle udzielonej im, zawsze trafnej, orientacji działali. Był po prostu stworzony na założyciela szkoły. Emanacje jego intelektu były tak stałe i potężne, że affiliacya stworzyła się sama przez się, przez ustawiczne promieniowanie ze strony mistrza, przez wdzięczną i pełną uznania recepcyę ze strony uczniów.

Ujściem dla tej długoletniej akeyi były Sprawozdania Komisji historii sztuki. Przez nie zyskała Komisya historii sztuki, zyskał ich redaktor szerokie uznanie w kraju i zagranicą. Będąc już chorym, ale stanu swego dokładnie nie znając, Prof. Sokołowski rozstrzygał

plany bardzo daleko idące. Myślał o monografii powiatu Zamoyskiego, o monografii Podhorzec, robił starania, ażeby Akademia zajęła się na wielką skalę historią architektury polskiej. Miał gotowych współpracowników, miał otwartą dla nich pełnię swego znanstwa i swej inicjatywy, rezultaty już mu się plastycznie i realnie przedstawiały. Zapomniał tylko o jednym, o czem zwykle nie pamiętają ludzie wielkiego zapału i silnego rozmachu: że dla zebranych materiałów, dla zmobilizowanej rzeszy chętnych towarzyszków pracy zabraknąć może tego, który wszystko przygotował, wszystko skupił, który był przez długi okres sprężyną ruchu i solidarnego pochodu ku zdobyciom naukowym. Dziś Akademia nie tylko oplakuje oddanego i całą działalnością z nią zespolonego członka, ale z boleścią i trwogą myśli, jak powstałą próżnię wypełnić, jak dotrzymać obietnic, które w jej imieniu Prof. Sokołowski światu naukowemu uczynił i w znacznej części tak świetnie wypełnił.

Z funduszu na wydawnictwo podręczników przyrodniczych ukazała się „Chemia organiczna“ (str. XI i 497) w opracowaniu Prof. Leona Marchlewskiego. Rękopis II-go tomu Anatomii człowieka Prof. Adama Bochenka jest na ukończeniu. Druk tego tomu rozpocznie się prawdopodobnie w końcu bieżącego albo w początku następnego roku.

Staraniem Komitetu dla dziejów Polski po rozbiorowych ukazał się „Dyaryusza Sejmu z r. 1830—1831“, wydawanego przez prof. M. Rostwo-

rowskiego, tom V, doprowadzony do 25 lipca 1831. Tom VI w druku.

Rozpoczęto również druk Instrukcyj dla rezydentów francuskich i tychże raportów z epoki Ks. Warszawskiego, wydawanych przez Dra Marcelego Handelsmana.

Podjęto wreszcie przygotowanie do dwóch wydawnictw: „Dziennika i korespondencji politycznej X. Adama Jerzego Czartoryskiego“ (1813—1816), tudzież „Aktów dotyczących wypadków r. 1861—1863 z szczególnem uwzględnieniem działalności Margrab. Wielopolskiego“, obu powierzonych prof. Sz. Askenazemu.

Encyklopedia polska. W jesieni ubiegłego roku rozpoczęto druk tego wydawnictwa, mającego w dwudziestu kilku tomach objąć całość kultury polskiej w jej historycznym rozwoju. Druk rozpoczął się od działu „Geografii fizycznej“, z której wydrukowano już kilkanaście pierwszych arkuszy, następnie zaś rozpocznie się druk „Antropologii ludności na ziemiach polskich zamieszkałej“ oraz druk „Początków kultury słowiańskiej“. Niemal zupełnie przygotowany do druku jest też dział „Języka“, mający zapełnić dwa tomy. Prace nad przygotowaniem do druku dalszych tomów (zwłaszcza „Historyi politycznej“) posunęły się też znacznie naprzód; na ręce Komitetu redakcyjnego napłynął też już cały szereg prac gotowych do druku z zakresu różnych działów kultury polskiej.

Wydawnictwo Greckich OO. Kościoła IV wieku. Kolacze rękopiśmienne do prozaicznych pism św. Grzegorza z Nazyanu wraz z scholiami kontynu-

wali w bibliotekach włoskich, szwajcarskich, francuskich i angielskich Dr. Przychocki i Dr. Sajdak, nadto Komisya poleciła sporządzić fotografie z różnych kodeksów. Materiał do poezyi św. Grzegorza zebrał i opracował prof. Dr. Sternbach, a druk pierwszego tomu będzie można w najbliższym czasie rozpocząć.

Wydział filologiczny w roku ubiegłym wydał Seryi III T. II-gi Rozpraw (ogólnego zbioru T. XLVII, str. 385) i zeszyt drugi Tomu XX Seryi II (ogólnego zbioru T. XXXV), w którym to zeszycie wydaną została rozprawa p. Jana Grzegorzewskiego p. t. „Grób Warneńczyka“. W ciągu kwietnia b. r. ma ukazać się także Seryi III T. III (ogólnego zbioru T. XLVIII). Prócz tego w zakresie Wydziału filologicznego wydaną została osobno monografia prof. J. Tretiaka: „Bohdan Zaleski do upadku powstania listopadowego. Karta z dziejów romantyzmu polskiego“ (str. VIII i 500, z 6-ciu rycinami), blizkim zaś jest ukończenia druk pracy Dr. Z. Jachimeckiego: „Wpływy włoskie w muzyce polskiej XVI w.“ i p. Edmunda Kołodziejczyka: „Bibliografia słowiańsko-polska“. Z wydawnictw Komisji Wydziału filologicznego (o czem niżej szczegółowo) ukazały się w roku ubiegłym dwa tomy (XI i XII) Archivum do dziejów literatury i oświaty w Polsce i cztery tomiki Biblioteki pisarzów polskich od Nr. 56 do 59.

Na posiedzeniach Wydziału filologicznego przedstawiono w ubiegłym roku następujące prace:

Z zakresu językoznawstwa i folkloru: Al. Brückner: „Z dziejów języka polskiego“. Serya pierwsza i Serya druga; Piłsudzki Bronisław: „Materiały do języka i folkloru Ajnów“.

Z zakresu filologii klasycznej. Sternbach L.: „*Studia Homerica*“; Tenże: „*Quaestiones, prosopographicae de S. Olympiade*“; Tenże: „*Zródła rękopiśmienne do edycyi pieśni św. Grzegorza z Nazyanzu*“; Przychocki G.: „*Symbolae ad veterum auctorum historiam nec non ad medii aevi studia philologa. I. Accessus Ovidiani*“.

Z zakresu archeologii klasycznej: Bieńkowski Piotr: „*O jednym z rzymskich pierwowzorów adoracyi Magów*“.

Z zakresu archeologii przedhistorycznej: Demetrykiewicz Włodzimierz: „*Figury kamienne t. zw. „bab“ w Azji i Europie i stosunek ich do mitologii słowiańskiej*“.

Z historii malarstwa: Mycielski Jerzy: „*Kościół San Stanislao dei Polacchi i początki twórczości malarzy polskich w Rzymie*“.

Z zakresu historii muzyki: Jachimecki Zdz.: „*Zabytki muzyki polskiej w cesarskiej Bibliotece publicznej w Petersburgu*“; Chybiński A.: „*Jacek Różycki, polski kompozytor religijny z XVII w., jako twórca hymnów i motetów*“; Tenże: „*Tabulatura Jana z Lublina. Cz. II*“.

Z zakresu historii literatury i oświaty: Tretiak J.: „*Bohdan Zaleski i jego poezya na tle współczesnej epoki*“; Dobrzycki Stan.: „*Psalterz Kochanowskiego: jego powstanie, źródła, wzory*“; Janowski Ludwik: „*Uniwersytet charkowski*“; Tretiak Andrzej: „*John Harington, epigramatysta dworski z czasów królowej Elżbiety*“; Tretiak J.: „*Rusałki Bohdana Zaleskiego*“; Schneider Stanisław: „*Jedno ze źródeł twórczości Sło-*

wackiego“; Zdziechowski M.: „Pessymizm a chrześcijaństwo“. Cz. III; Tretiak J.: „Bohdan Zaleski w powstaniu listopadowem“; Grabowski T.: „Humanizm w katolickiej literaturze religijnej w Polsce w pierwszej połowie XVI w“; Porębowicz Edward: „Wykład moralno-polityczny wiersza Boskiej Komedyi: Quei due che seggon lassù più felici“; Sinko Tad. „Polski Antylukrecyusz“; Grabowski T.: „Krytyka literacka polska po r. 1850“; Schneider Stan.: „Świat ptasi w Balladynie“.

Komisya do badania historii sztuki w Polsce. Studya nad historią architektury postępują w dalszym ciągu naprzód. Materiał do dwóch wielkich monografii Podhorzec i Zamościa jest już zgromadzony w całości. Stronę architektoniczną, a więc plany zamku i kościoła, uzupełnioną licznymi zdjęciami p. Zaborowskiego, opracował architekt p. Adolf Szyszko-Bohusz. Materiał architektoniczny do monografii Zamościa oraz powiatów Zamojskiego, Janowskiego i Biłgorajskiego opracowali pp. Szyszko-Bohusz, Krauze, Sasaki i Trojanowski. Do historii naszej architektury odnoszą się również badania prof. I. Tarczałowicza nad murowanymi cerkiewiami ruskimi (cerkiew w Nowosiółce nad Zbruczem) i nad drewnianymi kościołami w Polsce (kościół w Dębnie, pow. nowotarski). W związku z historią naszego budownictwa kościelnego stoją również badania p. Kleina nad kościołami barokowymi Krakowa (kościół Misyonarzy) i prof. hr. Mycielskiego (zabytki w Krasnem, gnieździe rodziny Krasieńskich). Jednocześnie jednak materiał dotyczący historii naszego budownictwa świeckiego również został zwiększony przez zbadanie zamków w Krupem, Dąbrowicy i Janowcu, przeprowa-

dzone dla Komisji przez p. Adolfa Szyszko-Bohusza. Materiał poważny do historii tegoż budownictwa świeckiego stanowią również rysunki, ilustrujące podróż Majerberga przez Polskę, Prusy Książęce, Kurlandję, Inflanty i Rosję (kodeks król. bibl. w Dreźnie z r. 1661). Fotografie z rysunków dotyczących Polski, nadesłał wraz z tekstem ks. Tadeusz Trzcziński.

Do Historji malarstwa w Polsce odnoszą się badania Prof. Dra J. hr. Mycielskiego nad portretami polskich panujących w galerji zamku Schleissheim (Zygmunt III Waza, Anna Jagiellonka), w muz. Narodowem w Monachium (arcyks. Anna, pierwsza żona Zygmunta III, Jan Sobieski, dwa portrety jego córki Teresy Kunegundy). Również w Muz. Narodowem w Monachium znajduje się sześć obrazów malowanych przez Jana Baptystę Martina (de Bataille), gloryfikujących działalność inż. Duponta w bitwach Jana Sobieskiego. — Uzupełniając swe dawniejsze studia nad malarzem Kucharskim, zamieszczone w tomie VI Sprawozdań, podał p. prof. Mycielski wiadomość o nieznanym dotychczas portrecie jego pendzla, przedstawiającym królowę Maryę Antoninę z czasów więzienia w Templu.

Dr Muczowski przedstawił fotogr. obrazu Ofiarowania NP. Maryi z klasztoru PP. Prezentek w Krakowie; obraz ten przypisywany Rubensowi, zdaje się raczej pochodzić ze szkoły Rembrandta.

Badania nad historją rzeźby uzupełnił prof. dr. Sokołowski przez opracowanie monografii o Bartolomeo Ridolfim — artyście dekoratorze włoskim, z którego dziełami pozostaje w związku pomnik Spytka Jordana w Krakowie. Przyczynkiem do historji rzeźby może

być przedłożony również przez prof. Sokołowskiego jedyny znany autentyczny rysunek Wita Stwosza, znajdujący się w Gabinecie archeolog. Uniw. Jagiellońskiego, a przedstawiający kompozycję ołtarzu NP. Maryi w Bambergu w r. 1523 z pewnemi zmianami.

Materyał dotyczący historii rzeźby uzupełnia nareszcie fotografia putta z kość. św. Anny w Krakowie, przedłożona przez p. Leonarda Lepszego. Biust ten, zapewne dłuta Baltazara Fontany, znajduje się obecnie w Muzeum Narodowem.

W dziedzinie badań nad przemysłem artystycznym wymienić należy komunikat prof. M. Sokołowskiego o ceramice i o szklach weneckich w Polsce, ilustrowany fotografią kielicha, wykonanego w Murano dla Aleksandra Jagiellończyka jako W. X. Litewskiego. Ciekawem źródłem do poznania strojów Polskich z XVI wieku są przedłożone również przez p. Sokołowskiego fotogr. dwóch arrasów z wyobrażeniem poselstwa polskiego, powołującego na tron polski Henryka Walezego, wykonanych podług szkiców malarza nadwornego Katarzyny Medycejskiej — Quenela.

Komisya językowa rozpoczęła druk V t. „Materyałów i prac“. Dotąd złożono pracę prof. Łosia „Mamotrekt z r. 1471“ (ze spuścizny po ś. p. H. Łopacińskim, arkuszy 10) i dra Rudnickiego „Z zagadnień psychofonetycznych“ (arkuszy 5), poczem nastąpią prace pp. Ułaszyna, Magiery, Jaworka, tak że tom wyjdzie jeszcze w r. b. Skończył się druk ostatniego (VI) tomu „Słownika gwar polskich“ ś. p. Karłowicza, przygotowany przez prof. Łosia. Nadto Komisya wydawała na żądanie Wydziału filologicznego opinie w sprawie słownika techni-

cznego p. Stadtmüllera i słownika nazwisk polskich p. Liedera.

Subwencyonowanego przez Komisję „Rocznika slawistycznego“ wyszedł w jesieni 1910 tom III (str. VIII + 398). Zawiera on prace: Baudouina de Courtenay „O prawach głosowych“ i Belicia „Zum heutigen Stande der serbokroatischen Dialektologie“; recenzje z prac Niederlego, Bărbulescu, Mazona, Agrella, Tomsona, Brugmanna, Nikla, Harsányiego, Pávla, Leskiena, Karskiego, Bernekera, Romanskiego, Rešetara, Iljinskiego, Rozwadowskiego, Łosia, Brücknera, napisane przez Nitscha, Mladenowa, Łosia, Meilleta, Asbótha, Szczepkina, Sokołowa, Vasmera, Belicia, Korsza, wreszcie krytyczną bibliografię prac z zakresu języków słowiańskich za r. 1909.

Materyał przygotowywany do Słownika staropolskiego nieustannie wzrasta a praca w szybszem nieco tempie się posuwa, gdyż oprócz stale zajętego przy słowniku stypendysty Akademii p. Staniewskiego, systematycznie też tu pracują dwaj kompetentni ochotnicy pp. Klimezyk i Zborowski. W roku sprawozdawczym opracowano materyał językowy z szeregu źródeł, ogłoszonych w Archiv für slavische Philologie, Sprawozdaniach Komisji językowej Akademii Umiejętności i Rozprawach Wydziału filologicznego Akademii, obecnie zaś wyczerpuje się materyał z rot przysięg sądowych, z Biblii Zofii, z Modlitw Wacława i z Słownika Bartłomieja z Bydgoszczy. Zabytki starsze i ważniejsze opracowuje prof. Łoś, późniejsze zaś i mniej nastrożające trudności powierza do opracowania siłom

Rocznik Akademii 1910/11. 6

pomoocniczym, udzielając im w każdym wątpliwym wypadku potrzebnych objaśnień i wskazówek.

Biblioteki pisarzy polskich ukazały się nowe tomy: „Katechizm z r. 1543“ wydany przez p. Fr. Pułaskiego, „Pisma Dzwonowskiego“ i „Walna wyprawa mistrzów na wojnę“, wydane przez p. Badeckiego, „Pieśń Joachima Bielskiego na porażkę pod Byczyną“ oraz „Odpowiedź“ na nią Paprockiego, przygotowane do druku przez prof. Czubka. Ukończono też druk „Obiadu postnego“ z XVII w., który wydaje prof. Dr. Rostafiński. W tece znajduje się kilka zebranych do druku wydań i te ukazały się w najbliższej przyszłości. W celu krytycznego wydania tak zw. „Pamiętników Janczara“ Akademia sprowadziła z Petersburga dwa ważne rękopisy, które się kopiują; kopie zaś innych, jako to: Biblioteki Ordynacyi hr. Zamoyskich, Kórnickiej i ks. Czartoryskich są już w posiadaniu Akademii tak, że nowe wydanie „Pamiętników“ uwzględni wszystkie znane ich rękopisy. Program wydawnictw Biblioteki na czas dalszy opracowuje specjalnie w tym celu obrany Komitet, złożony z pp. prof. Chrzanowskiego, prof. Estreichera i Dra Korzeniowskiego. —

Komisya literacka. Ukazały się w druku tomy XI i XII Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce, zawierające wymienione w poprzednich sprawozdaniach prace pp. Korzeniowskiego (t. XI) oraz Karbowiaka, Kurpiela, Lachsa, Czubka i Łuckiego (t. XII). Kończy się druk tomu XIII Archiwum a prowadzi się w dalszym ciągu druk tomu XIV. w którym ma wyjść dyaryusz ks. Stanisława Reszki, Przyjęto do publikacyi Wojciecha z Kalisza

„Schola Levartoviana restituta“ w opracowaniu Dr. Stanisława Kota, jako bardzo ważny przyczynek do dziejów szkolnictwa różnowierczego w XVI wieku. Opracowany przez X. Gerarda Kowalskiego O. Cist. Katalog inkunabalałów opactwa Mogilskiego i Szczyrzyckiego przygotowany do wydania i druk tego ważnego dla historii oświaty dzieła niebawem się rozpocznie.

Druk „Archiwum Filomatów“ postępuje naprzód; ukończono już druk t. I-go w wydaniu p. Treliaka; kończy się druk t. II-go, wydawcą jego i następnych dwu jest p. Czubek; całość prawdopodobnie będzie gotowa w ciągu 1912 roku.

Trzechsetną rocznicę śmierci Skargi i stulecie urodzin Zygmunta Krasińskiego postanowiła Komisya upamiętnić opracowaniem szczegółowych bibliografii obu pisarzy. Prace przedwstępne powierzono osobno wybranemu Komitetowi.

Prof. Jan Czubek uporządkował i skatalogował prywatny zbiór rękopisów hr. Morstinów w Krakowie, mieszczący cenne a nieznane zabytki historyczne. Katalog tego zbioru jest w druku i niebawem się ukáže.

Rozpoczęto akcyę zbierania materyałów do wydania Spisu bibliotek i archiwów polskich. Ogłoszono w tym celu w wszystkich ważniejszych czasopiśmiech odezwę z prośbą o informacye, które też w dość pokaźnej liczbie napływać zaczęły. Odezwę tę podajemy poniżej:

„Komisya dla dziejów literatury i oświaty w Polsce, t. zw. Komisya Literacka Akademii Umiejętności w Krakowie, ma zamiar wydać dokładny opis wszy-

stkich bibliotek i archiwów publicznych i prywatnych, znajdujących się na ziemiach, które przed 1772 r. państwo polskie stanowiły, oraz istniejących gdzieindziej, lecz zawierających w znacznej części rzeczy polskie lub będących w rękach polskich.

Opis ten ma zastąpić przestarzałą i pod wielu względami już niedostateczną „Wiadomość historyczno-statystyczną o znakomitszych bibliotekach i archiwach publicznych i prywatnych... w Królestwie Polskiem, Galicyi, W. Ks. Poznańskiem i zachodnich guberniach Państwa Rosyjskiego...“, ułożoną przez Franciszka Radzińskiego (Kraków, 1875).

Pożądanę są tedy treściwe informacje o bibliotekach i archiwach rządowych i prowincjonalnych, urzędów i innych organizacyi państwowych, wszelkich instytucyi duchownych wszystkich wyznań i narodowości, kościołów, klasztorów, cerkwi, synagog, gmin wyznaniowych i t. d., miejskich, gminnych, szkół wszelkiego stopnia, zakładów i towarzystw naukowych, literackich i artystycznych — oraz i przedewszystkiem informacje o bibliotekach i archiwach rodzinnych i prywatnych.

Upraszamy zatem najuprzejmiej wszystkich P. T. Właścicieli i Kierowników bibliotek i archiwów, tudzież wszystkich miłośników nauki i literatury o łaskawe nadsyłanie wiadomości pod adresem: Dr. Józef Korzeniowski, sekretarz Komisji Literackiej, Akademia Umiejętności, Kraków“.

Bibliografia polska K. Estreichera. Po wydaniu (w maju ub. roku) XXIII tomu tego dzieła, przystąpił wydawca Dr. Stan. Estreicher natychmiast do druku dalszego tomu, mającego objąć pierwszą część li-

tery P. Druk tego tomu doszedł już obecnie do Pi (to jest dwadzieścia kilka arkuszy), tak że w ciągu roku będzie się mógł ukazać tom XXIV. W tomie tym uwzględniono kilka bibliotek dotychczas nie wyzyskanych (Baworowskich, Muzeum narod. w Krakowie, bibl. Semin. gnieźn.) — a na końcu jego będą dodane liczne uzupełnienia do dawniejszych tomów, między innemi nadesłane przez Dr. Erzepkiego ze zbiorów poznańskiego Tow. Prz. Nauk.

Wydział historyczno-filozoficzny. W roku ubiegłym nie ukazał się żaden nowy tom Rozpraw. W toku jest tom LIV z rozprawami pp. Taubenschlaga, Łodyńskiego, Zachorowskiego, Kota i Tokarza. Wydział stara się obecnie o ile możności, większe prace, dawniej ogłaszane w zbiorowych tomach Rozpraw, wydawać osobno. Postępowanie to okazało się odpowiedniem i stosowane będzie na szerszą jeszcze skalę w przyszłości.

Jako osobne publikacje ogłoszone zostały prace Dr. Juliana Talko-Hryncewicza: „Materyały do etnologii i antropologii ludów Azji środkowej. Mongołowie, Buriaci i Tunguzi (str. 96), Dr. Adama Żółtowskiego: „Metoda Hegla i zasady filozofii spekulatywnej“ (str. XVI i 268) oraz prof. K. Morawskiego: „M. Tullius Cicero. Życie i dzieła“. (str. VII i 329).

W druku są: 1) hr. St. Tarnowskiego dwutomowa monografia o Zygmuncie Krasińskim, 2) prof. T. Korzona trzechtomowe dzieło: „Historya wojen“, 3) Dr. Adama Krzyżanowskiego obszerna praca pod t. „Pieśniadz“ oraz 4) p. Mieczysława Skibińskiego dwutomowa książka „Polska w dobie wojen ślązkich (1740—1745)“.

Nakładem funduszu wydawniczego im. Wiktora

Oslawskiego ukazała się praca Dr. Stanisława Strońskiego: „Le troubadour Folquet de Marseille“ (str. XIII 145 i 285).

Koszttem funduszu ś. p. Nestora Bucewicza ogłoszone zostały następujące książki: 1) Finkel Ludwik: „Elekcya Zygmunta I. Sprawy dynastyi Jagiellońskiej i Unii Polsko-Litewskiej“ (str. VIII i 296), 2) Wrzosek Adam: „Jędrzej Śniadecki, Życiorys i rozbiór pism tom II-gi. (str. 406); 3) Szpotański Stanisław: „Maurycy Mochnacki“ (str. X i 255) oraz 4) Tokarz Waclaw i „Warszawa przed wybuchem powstania 17 kwietnia 1794 r.“ (str. VII i 328).

Rozprawy czytane lub streszczone na miesięcznych posiedzeniach Wydziału odnoszą się do następujących przedmiotów:

Do mało obecnie uprawianej dziedziny należą: „Studia nad starożytnościami polskimi p. St. Zakrzewskiego“. Pan Łodyński w pracy „Dokument ›Dagome iudex‹ a ›kwestyja sardyńska‹ w XI wieku“ stara się oświetlić w nowy sposób zagadnienia historyczne omawiane i rozbiegane przez wielu badaczy.

W zakres XV stulecia wkracza praca p. Ulanowskiego: „Unia Polski z Litwą w pierwszych latach Kazimierza Jagiellończyka“, starająca się podać nowe przyczynki do kwestyi dotychczas jeszcze należycie nie zbadanej.

Pan Kolankowski dotyka w „Wojnie Heleny Glińskiej z Litwą (1534—7)“ tematu równie interesującego dla historyi Polski i W. Księstwa Litewskiego.

Do dziejów Polski w XVIII stuleciu odnoszą się prace pp. 1) Skibińskiego Mieczysława: „Polityka Fran-

cyi i Prus a Rosyi i Anglii w stosunku do Polski w czasie sejmu grodzieńskiego 1744 r.“; 2) Morawskiego Kazimierza Maryana: „Archiwum Rydzynie ksiąząt Sułkowskich w poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk“; 3) Tokarza Wacława szereg studyów pod następującymi tytułami: „Odgłosy sejmu grodzieńskiego w r. 1794“, „Warszawa w przededniu wypadków 17 kwietnia 1794 r.“, „Działacze grodzieńscy przed sądem powstania Kościuszkowskiego“ i „Warszawa w czasach Rady zastępczej tymczasowej“.

Pan Czermak Wiktor powraca do dawniejszych swych badań nad historią ustroju Litwy w „Studyach nad genezą parlamentaryzmu litewskiego“.

Referat p. Boratyńskiego: „Wiadomość o dawnym Hospicyum polskiem w Rzymie i jego archiwum“ wzbogaca naszą wiedzę o stosunkach Polski z Włochami.

Dziejom szkolnictwa dawniejszego i nowszego poświęcone są prace ks. Fijałka: „Szkolnictwo kościelne w Polsce średniowiecznej“ i p. Wacława Tokarza: „Za-targ o sprawę reformy Akademii Krakowskiej w latach 1777—1782“.

W zakres historii prawa polskiego wchodzą przy-czynki p. Kutrzeby: „Studia nad źródłami prawa polskiego“ i „Studia z polskiego prawa i procesu karnego I. Męzobójstwo w XVI stuleciu“. Rozprawa p. Zachorowskiego St. „Sądy synodalne w Polsce“ obraca się na polu historii prawa kościelnego w Polsce, ale tem samem należy również do dziejów prawa polskiego. P. Taubenschlag powiększa niezbyt bogatą naszą literaturę w zakresie prawa rzymskiego rozprawą: „Historia zadatku w prawie rzymskim“.

Nareszcie praca p. Krzywickiego: „Badania antropologiczne nad ludnością ziem polskich“ i p. Balickiego: „Społeczna psychologia poznania“ należą pierwsza do antropologii historycznej, druga do socjologii.

Komisya historyczna ukończyła rozpoczęty jesienią 1909 r. druk tomu wydawanych przez Dr. Eugeniusza Barwińskiego „Dyaryuszów i aktów sejmowych 1591—1592 r.“ Tom ten składa się z trzech części: 1-sza zawiera akty i sprawozdania, mowy etc. z pięciu zjazdów: chmielnickiego, dwóch radomskich, lubelskiego i jędrzejowskiego, od lipca 1591 do czerwca 1592 r.; 2-ga zawiera akty sejmików poprzedzających sejm inkwizycyjny, a więc instrukcyę królewską na sejmiki i uchwały tychże sejmików przedsejmowych aż w 24 ziemiach lub województwach, odbytych w lipcu i sierpniu 1592 r.; 3-cia największa wreszcie część zawiera dwa nierównej obszerności dyaryusze sejmu inkwizycyjnego, odbytego od 7 września do 19 października 1592 r.: jeden o wiele bardziej szczegółowy i drugi znacznie zwięźlejszy, obok których jeszcze jako trzeci poniekąd dyaryusz wydawca zestawil wyimki z sprawozdań i listów wysłańców czyli internuncyuszów miasta Gdańska na ten sejm przybyłych. Czwartą niejako część tego tomu stanowi umieszczony w nim na końcu Dodatek, zabytek historyograficzny, spisany po łacinie w końcu 1-szej ćwierci wieku XVII i podany jako wstęp do dyaryusza obszerniejszego, p. t.: „*Compilatio et fragmenta Sejmu inquisitionis*“, w jednym z odszukanych dopiero w toku wydawnictwa rękopisów tegoż dyaryusza; jest to utwór nieznanego autora, który w tym zabytku usiłował przedstawić, na podstawie wcielonych tu nieraz dosłownie aktów i listów,

jak to przyszło do tego sejmku inkwizycyjnego. — Wydawca tego tomu, Dr. E. Barwiński, niezwłocznie przystępuje do skompletowania i przygotowania do druku nowego tomu Dyaryuszów sejmowych (zob. Rocznik Ak. z r. 1908/9, str. 94).

W tomie XI Archiwum Komisji Historycznej wydano w roku ubiegłym: „Ordo coronandi Regis et Reginae Poloniae“, ceremoniał koronacyjny z wieków od XIII do XVIII, zebrany z rękopisów i wydany przez prof. Kutrzebę, wraz z nutami śpiewów liturgicznych podczas koronacji, w transkrypcji p. A. Chybińskiego. — Dr. Antoni Prochaska wydał i obszernym wstępem objaśnił, p. t.: „Z archiwum Zakonu Niemieckiego, analekta z wieku XIV i XV“, 4 za-
bytki wydobyte z Archiwum Centralnego Zakonu w Wiedniu, mianowicie: 1) Pamiętnik Zakonu Krzyżackiego o wojnie z Łokietkiem i z Kazimierzem W. 1335 r.; 2) Skargę Zakonu przed soborem na zdrady Witolda 1416 r.; 3) Urywek listu Witolda do W. Mistrza 1416 r.; 4) Sprawozdanie o stosunkach króla Eryka Duńskiego do Polski i Zakonu 1418 r. — P. Wiktor Wittyg p. t.: „Rozsiedlenie szlachty w ziemi Rawskiej w wieku XVI“, opracował dla heraldyki księgi poborowe tej ziemi i wykazał, jakie i gdzie były tam gniazda rodowe szlachty. Tom ten jednak Archiwum jest jeszcze daleki do ukończenia.

Wydrukowano już także znaczną część nowego wydawnictwa „Aktów Rządu Narodowego“ z czasów powstania Kościuszki, które w roku ubiegłym Komisya uchwaliła na wniosek prof. Szymona Askenazego, a do którego p. Włodzimierz Dzwon-

kowski wydobyl z Archiwum Ministerstwa Sprawiedliwosci w Moskwie „Protokoly czynnosci i rezolucyi Rady Zastepczej Tymczasowej“ w Warszawie, zamienionej nastepnie w Najwyzsza Rade Narodowa. Protokolow tych wydrukowano juz arkuszy 15 z czasu od 19 kwietnia do 1 czerwca 1794; po ich wydrukowaniu nastapia inne akty z tegoz czasu, uzupealnijace to znacznych rozmiarow wydawnictwo.

Nakoniec rozpoczal sie wlasnie druk 5-go tomu „Kodeksu Dyplomatycznego Malopolskiego“, ktorego wydawnictwo objal po s. p. Piekosińskim, na wyrazone jeszcze przez niego zyczenie, prof. Franciszek Bujak, rozpoczynajacy swoje wydanie tam, gdzie sie skonczyl tom 4-ty, tj. z r. 1450. W przewaznej czesci podawane sie beda w tym tomie dokumenty w postaci regestow i ekscerptow, a wydawnictwo beda prawdopodobnie postepowac powoli.

Po tych wydawnictwach Komisji historycznej, ktore sa juz w druku, wymienic tu nalezy te, ktorych druk jeszcze sie nie rozpoczal, lecz ktore sie dopiero przygotowywa. Praca nad „Aktami króla Aleksandra“, ktora objal dyrektor Fryderyk Papée, postapila o tyle, ze odpisy porobione ongi dla Szujskiego z poznych i nieraz blednych kopii, Dr. M. Łodyński udawszy sie do Moskwy, do Archiwum Minist. Spraw Zewnetrz., skolacyonowal z przechowywanem tam oryginalnem Regestrum legationum Iohannis de Lasco, t. j. księga kancelerska pozniejszego prymasa Łaskiego z lat 1501—1505; w ten sposob uzyskano tekst pewny i poprawny, przez nowe za odpisy pomnozono zapas aktow, do ktorych druku jeszcze nie zaraz beda mozna przystapic.

Z dwóch znacznych wydawnictw, któremi kieruje prof. Kutrzeba, jedno: „Laudów krakowskich“, przygotowywane już od dłuższego czasu, postąpiło tak znacznie, że niebawem, skoro będzie można wyzyskać parę rękopisów, na których nadesłanie się jeszcze czeka, rozpocznie się druk Laudów; do drugiego zaś wydawnictwa, które podjąć postanowiono dopiero w roku ubiegłym: „Lustracyi dóbr koronnych z lat 1564/5 i 1569“, poczyniono wiele prac przygotowawczych. Do wydawnictwa tego, które w pierwszym rządzie ma objąć lustracje krakowskie, sandomierskie i mazowieckie, uzupełnione wydaniem także dawniejszych inwentarzy dóbr królewskich (najstarsze pochodzą z r. 1498), zrobiono już wiele odpisów w bibliotekach i archiwach, tak krakowskich jak warszawskich, dla których skolacyonowania prof. Kutrzeba już raz jeździł w grudniu, i ma znów drugi raz pojechać w czerwcu do Warszawy. On sam ma wydawać Lustracje sandomierskie, od których wydawnictwo się rozpocznie; krakowskie będzie wydawać Dr. Maryan Goyski, mazowieckie zaś p. Ignacy Tad. Baranowski.

Nakoniec już od listopada przebywa w Królewcu Dr. Ludwik Bąkowski i gromadzi w tamecznym archiwum materiał przeznaczony do nowego wydawnictwa, które w ciągu roku ubiegłego Komisya uchwaliła podjąć na wniosek prof. Ludwika Finckla, mianowicie „Korespondencyi panów polskich z czasów Zygmunta Starego i Zygmunta Augusta“, przedewszystkiem z b. W. Mistrzem i pierwszym ks. pruskim Albrechtem. Przez akt sekularyzacyi odciąwszy się od Rzeszy i wystawiwszy na nieprzyjaźń Zakonu i cesarza, niebawem też bannitowany, ks. Albrecht

całą obronę swoją widział w królu polskim, swym wuju; nie tylko z nim i z całą rodziną królewską jak najlepsze wciąż starał się utrzymać stosunki, ale zarazem zabiegał wciąż o przyjaźń i przychylność co znaczniejszych panów polskich i dostojników dworskich, a o wszystkim, cokolwiek się działo na dworze królewskim, starał się mieć zawsze jak najdokładniejsze wiadomości; między dworzanami też i niższymi urzędnikami dworskimi znajdował agentów, którzy mu o wszystkim wciąż donosili i chodzili około spraw jego na dworze. Stąd korespondencya ta bardzo obfita i nieraz ciekawa, dająca niejednokrotnie jakby kronikę dworską. Listów tych jest wielkie mnóstwo. Dr. Bąkowski odpisał już lub zregestował ich kilkaset, ale rzecz nie jest bliską wyczerpania i do samego wydawnictwa nie będzie mogło przyjść w najbliższym czasie.

Nierychbło także będzie można rozpocząć nowe krytyczne wydanie „Roczników“ polskich średniowiecznych, które w ubiegłym roku Komisya Historyczna powierzyła Dr. Władysławowi Semkowiczowi.

W t. zw. Ekspedycyi Rzymskiej w roku poprzednim 1909/10 (zob. Rocznik str. 91) biorący udział Drowie Kłodziński, Ptaśnik i Rutkowski pracowali w archiwach Watykańskich aż do końca, t. j. do ich zamknięcia z końcem czerwca; z początkiem zaś nowej kampanii archiwalnej w październiku udali się do Rzymu: ponownie prof. Jan Ptaśnik i Dr. Czesław Nanke z Sambora, nadto zaś kierownik Ekspedycyi prof. Abraham bawił w Rzymie przez styczeń ubiegły i uzupełniał materiał do szczegółowego sprawozdania z poszukiwań Ekspedycyi w archiwach watykańskich w ostatnich la-

tach dziesięciu, które zamierza drukiem ogłosić. — Prof. Ptaśnik, przebywając w Rzymie aż do początków kwietnia, prowadził dalej i ukończył druk tekstu tomów 2-go i 3-go średniowiecznych „*Monumenta Vaticana Poloniae*“. Tym sposobem jest już prawie zupełnie gotów tekst trzech tomów tego wydawnictwa, którego 2 pierwsze zawierają Akty skarbowe, *Acta Cameralia*, przeważnie rachunki poborów Kamery papieskiej z krajów polskich, mianowicie t. I z lat 1207—1344 na 27 arkuszach druku czyli 432 stronach, t. II na 30 arkuszach druku czyli stronach 481 takiż materyał z lat 1344—1371, w przeważnej części rachunki nuncyusza i poborcy papieskiego, przebywającego w Polsce za Kazimierza W., Arnalda de la Caucina (zakończone inwentarzem pozostałości po jego śmierci 1371 r., spisany z polecenia jego następcy w r. 1374). T. III zaś zawiera pod nazwą *Analecta*, na 29 arkuszach druku czyli stronach 463, wszelkie inne, prócz skarbowych, akty kuryi odnoszące się do krajów polskich, zwłaszcza akty różnych procesów, z lat 1202—1334, jako też wyciągi z regestów suplik z czasów Kazimierza W. z lat 1342—1366. Jeszcze jednak potrzeba będzie dołączyć do tego tomu III parę dodatków; zwłaszcza zaś potrzeba jeszcze pracy co najmniej kilku miesięcy nad indeksami, zanim będą się mogły ukazać równocześnie wszystkie te 3 tomy, które poprzedzi jeden wstęp ogólny przez prof. Abrahama i dwa wstępy szczegółowe (do tomów I i II i do tomu III) przez prof. Ptaśnika. Dalszą pracę nad średniowiecznymi *Monumenta Vatic. Poloniae* objął po Dr. Ptaśniku Dr. Stanisław Kętrzyński, który zjechawszy do Rzymu w lutym, od początku marca gromadzi ma-

terywały do tego wydawnictwa, przedewszystkiem z czasów Kazimierza W. — Dr. Cz. Nanke udał się jesienią do Rzymu, gdzie przebywa dotychczas, jako pomocnik przy wydawnictwie aktów nuncyatury polskiej Caligarięgo 1578—1581, którem się dotąd zajmował od lat kilku (od r. 1904) prof. Stanisław Zakrzewski. Ten jednak, przygotowawszy zresztą pierwszą część aktów nuncyatury tak, iż zdawało się, że będzie można zaraz druk rozpocząć, cofnął się przed paru miesiącami zupełnie od tego wydawnictwa z powodu wielorakich zajęć innego rodzaju. Opuszczone w ten sposób wydawnictwo zgodził się objąć prof. Ludwik Boratyński, przygotowujący wydanie nuncyatury Bolognetta, następcy Caligarięgo; zmiana ta jednak osoby wydawcy musi z natury rzeczy spowodować opóźnienie, tak iż druk aktów nuncyatury Caligarięgo, wydawanych odtąd przez Dr. Boratyńskiego przy współudziale Dr. Nankego, nie mógł się jeszcze rozpocząć.

W związku z Ekspedycją pracował również w Rzymie w dalszym ciągu Dr Maciej Loret i zajmował się pracą w dwóch kierunkach: prowadził bowiem dalsze poszukiwania do dziejów Kościoła katolickiego w zaborze rosyjskim w latach 1772—1840, i uzupełniał materiały z nuncyatury Garampiego 1772—1776, wyzyskując korespondencyę tego nuncyusza z sekretaryatem stanu. Praca Dra Loreta, zwłaszcza w pierwszym kierunku, była dość rozległa i objęła ważny a nietknięty dotąd materiał. Zajął się on bowiem w pierwszym rzędzie materiałem w Archiwum Kongregacyi de Propaganda Fide i przeszukał dział *Scritture riferite* vol. 14 do 20, a nadto przejrzał w *Archivio di Stato* 20 tomów

protokołów korespondencyi sekretaryatu stanu z lat 1816—1819, i na tej podstawie mógł zestawić dla swych celów materyał Archiwum watykańskiego, odnoszący się zwłaszcza do dziejów konkordatu Piusa VII z cesarzem Aleksandrem I z r. 1818.

Komisyja prawnicza. Wydawnictwo Prof. Oswalda Balzera „Corpus iuris Polonici“ doznało pewnego wstrzymania w druku; nie ustaje jednak wydawca w dalszem przygotowywaniu rękopisu do drugiego zeszytu tomu czwartego (drugiego).

W rozpoczętym IX tomie Archiwum Komisji prawniczej ukończył się druk wydawnictwa prof. Stanisława Kutrzeby p. t. Materyały do dziejów robocizny w Polsce w XVI wieku. Wydawnictwo obejmuje sto kilkadziesiąt aktów, zaczerpniętych z metryki koron. w Warszawie i z ksiąg grodzkich Archiwum krajowego w Krakowie, które oświetlają jedną stronę przesilenia w gospodarce agrarnej, jakie wówczas Polska przechodzi, a to co do podniesienia ciężarów ludności wiejskiej, w szczególności robocizny. Znaczna ilość tych aktów tyczy się słynnego artykułu statutu toruńskiego z r. 1520 o robociznie, którego znaczenie dotychczas nie było dość jasne. Po tem wydawnictwie wejda do tegoż tomu Archiwum: 1) odnalezione w egzemplarzu statutu Łaskiego, będącego własnością Muzeum XX. Czartoryskich, *Cautelae quaedam in iure terrestri tentae et observatae*, będące spisem zwyczajów sądowych ziemi sandomierskiej w 22 artykułach, z pierwszej połowy XVI wieku, oraz 2) Prawa, przywileje, statuty i lauda księstw zatorskiego i świecimskiego z okresu, gdy te księstwa nie były jeszcze do Polski

wcielone, t. j. z przed roku 1564, więc gdy miały jeszcze swoje oddzielne ustawodawstwo; obok przywilejów ziemskich szlachty księstw, nieznanych statutów i t. d. wejście w to wydawnictwo także ciekawy landfryd z r. 1512. Oba te wydawnictwa przygotował do druku prof. Kutrzeba. Jako osobne wydawnictwo komisji rozpocznie się drukować w najbliższym czasie w opracowaniu prof. Kutrzeby i dr. Franciszka Dudy: *Regesta theloniei aquatici Vladislaviensis seculi XVI*. Księgi cła wodnego, pobieranego w Włocławku, pozwalają na dokładne ujęcie w cyfry statystyczne całego eksportu i importu Polski, idącego Wisłą; pierwszorzędny to materiał zwłaszcza dla historii eksportu zboża polskiego, który się właśnie w tym czasie rozwija.

Wydawnictwo źródeł prawa niemieckiego w Polsce. Wydawca Dr. Stan. Estreicher objechał w ubiegłym roku biblioteki i archiwa w Wrocławiu, Gdańsku, Poznaniu i Elblągu, poszukując za rękopisami do historii prawa niem. w Polsce, których kilka nieznanych odszukał i zbadał, z czego zdał sprawę na posiedzeniu Komisji prawniczej odbytem w marcu b. r.

Przy tej sposobności zbadał także najdawniejszy spis prawa polsk. znajdujący się w elbląskim kodeksie Neumana oraz rękopisy zawierające „Jura Prutenorum“, przeważnie dotychczas nieznanne lub niezbadane.

Materyały rękopiśmienne do wydawnictwa Pism rokoszowych, znajdujące się w bardziej znanych bibliotekach, zostały już w zupełności wyczerpane. Wiadomości jednak, jakich tymczasem za swego pobytu w Krakowie udzielił o szwedzkich bibliotekach p. Izaak Collijn, bibliotekarz w Upsali, dają w połączeniu z za-

piskami Albertrandego w jego *Iter sueticum* niemal pełną nadzieję, że w zbiorach rękopiśmiennych szwedzkich, a zwłaszcza w zbiorze hr. Brahego (niegdyś w Stogkloster) znajdują się jeszcze cenne materyały do naszego wydawnictwa. Z tego powodu wypadło na razie wstrzymać druk wydawnictwa w oczekiwaniu wyników wyprawy naukowej, która niebawem ma wyruszyć do Szwecyi.

Zbierania materyałów do następnych tomów Starod. Pr. Pol. Pomn. i Archiwum prowadzone są z równą starannością jak w latach poprzednich. Tym razem danem było uwzględnić także kilka cennych rękopisów z Biblioteki hr. Raczyńskich w Rogalinie.

Wydział matematyczno-przyrodniczy wydał w okresie sprawozdawczym tom 50-ty „Rozpraw“ swoich, w dwóch działach:

A) Nauki matematyczno-fizyczne; Kraków 1910, 8°, str. 400; z 23 tablicami w tekście. Zawiera 22 rozpraw.

B) Nauki biologiczne; Kraków 1910, 8°, str. 732; z 21 tablicami i rysunkami w tekście. Zawiera 21 rozpraw.

Innem ważnem wydawnictwem Wydziału jest jego *Buletyn* (Bulletin International), który zamieszcza rozprawy i prace, pisane w języku angielskim, francuzkim, niemieckim lub łacińskim, według wyboru autora. Poczynając od stycznia 1910-go roku, Buletyn ukazuje się w dwóch seryach: serya *A* jest poświęcona naukom matematycznym, astronomii, fizyce, chemii, mineralogii, geologii i t. p., serya *B* obejmuje komunikaty i prace z zakresu wszystkich nauk biologicznych. Zeszyty Buletynu uka-

zują się miesięcznie (z wyjątkiem sierpnia i września). W roku 1910-ym Buletyn zawierał:

Serya *A*: stron VII i 679 in 8°; tablic 27 (49 rozpraw).

Serya *B*: stron VII i 809 in 8°; tablic 33 (53 rozpraw).

Za pośrednictwem tego wydawnictwa, którego charakter jest międzynarodowy, Wydział matemat.-przyrodniczy utrzymuje związek z światem naukowym powszechnym. Ogłaszane w nim badania, ukazując się w postaci językowo wszystkim dostępnej, zachowują przecież charakter prac naukowych polskich.

W okresie sprawozdawczym Wydział matemat.-przyrodniczy roztrząsał na swych posiedzeniach 110 rozpraw, z pomiędzy których 105 ogłosił w swych wydawnictwach.

Z zakresu analizy matematycznej i geometrii wydrukowano: czł. St. Zaremby „O pewnym zagadnieniu mieszanem z teoryi równania Laplace'a“; dalej „Badania nad kształtami krzywych algebraicznych stopnia szóstego“ p. Alfr. Rosenblatta; „Przyczynki do teoryi funkcyj nieciągłych“ prof. W. Sierpińskiego, również „O pewnym algorytmie służącym do rozwijania liczb rzeczywistych na szeregi szybko zbieżne“ oraz „O pewnej własności szeregów warunkowo zbieżnych“ tegoż autora; nareszcie dwie prace czł. K. Żorawskiego: „O ruchu trwałym ośrodków ciągłych“ oraz „Badanie pewnych własności ruchu ośrodków ciągłych“. Ostatnie dwie rozprawy, ściśle rzecz biorąc, należą do dziedziny kinematyki uogólnionej.

Z zakresu nauki fizyki ukazało się prac piętnaście, mianowicie: „Studia nad widmem elektrycznym w zakresie fal krótkich“ oraz dalszy ciąg tej rozprawy, p. t.

„Dyspersya elektryczna wody i alkoholu etylowego“ obydwie pióra prof. Henryka Merczynga; „O dyspersyi metali w widmie widzialnem, część II-ga“ Dra Konst. Zakrzewskiego; trzy prace: „O przewodnictwie cieplnem ciał sproszkowanych“, „Przyczynek do kinetycznej teorii transpiracyi, dyfuzyi i przewodnictwa cieplnego“, wreszcie „O oddziaływaniu wzajemnem kul, poruszających się w cieczy lepkiej“ czł. M. Smoluchowskiego; następnie dwie prace czł. Wład. Natansona: „O podwójnem załamaniu światła w polu elektrycznem lub magnetycznem“ oraz „O teorii statystycznej promieniowania“; dalej „O szybkości rozpuszczania i narastania krzysztalów“ prof. St. Tołłoczki i p. J. Tokarskiego; „O szybkości rozpuszczania krystalograficznie różnych przekrojów gipsu“ prof. St. Tołłoczki; „O stałych optycznych niektórych ciał, okazujących magneto-optyczne zjawisko Kerra“ pp. St. Lorii i Konst. Zakrzewskiego; „Badania kalorymetryczne nad chlorem w niskich temperaturach“ pp. prof. Tad. Estreichera i M. Staniewskiego; „Oznaczenie ciepła parowania niektórych gazów skroplonych“ pp. prof. Tad. Estreichera i M. Schnerra; „O ruchu postępowym kuli ciekłej w ośrodku lepkiem“ p. W. Rybczyńskiego; nareszcie „O ruchu kuli w ośrodku lepkiem wzdłuż ściany płaskiej“ p. J. Stocka. W zakres fizyki wchodzi również, przynajmniej po części, praca Dra Stef. Kreutza „Piezo-optyczne własności salmiaku“.

Do działu chemii fizycznej, oprócz wyżej wymienionych prac pp. Tołłoczki i Tokarskiego, należą studia następujące, ogłoszone w roku sprawozdawczym: „Termochemia związków azowych i dwuazowych“ (w dwóch częściach) p. W. Świętosławskiego; „Reakcyje w ukła-

dach niejednolitych; wpływ alkoholu“ pp. K. Jabłczyńskiego i St. Jabłońskiego; „Związki addycyjne soli rtęciowych“ p. W. Staronki; wreszcie prace: prof. Brunera i p. M. Królikowskiego „O fotochemicznej zamianie kwasu maleinowego na fumarowy“; prof. Brunera i pp. S. Czarneckiego oraz Z. Łahocińskiego „Fotokinetika bromowania“ (w dwóch częściach). Inne działy nauki chemii są reprezentowane przez artykuły i rozprawy następujące: „O przyłączaniu chlorowodoru przez aniliny substytuowane“ p. Ant. Korczyńskiego; „O estrach benzoł-sulfonitranilidów“ p. St. Opolskiego; „O produktach utlenienia bromowanych strychnin“ pp. J. Buraczewskiego i T. Nowosielskiego; „Spektrokolorymetryczna metoda oznaczania indykanu w moczu“ p. St. Kozłowskiego; „Studia nad chemią chlorofilu“ czł. L. Marchlewskiego i p. H. Malarskiego; „Przyczynek do znajomości alkaloidów korzenia *Sanguinaria Canadensis*“ p. T. Koźniewskiego; „O bromowych i jodowych pochodnych alkaloidów kurary“ oraz „O działaniu chloru na strychninę, brucynę, cynchoninę, chininę i inne alkaloidy“ pp. J. Buraczewskiego i Z. Zbijewskiego; „O działaniu acetonu na dwujodostrychninę“ pp. J. Buraczewskiego i M. Dziurzyńskiego; „Wpływ kameleonu na ciała organiczne“ p. J. Hetpera; „Studia w dziedzinie oxanhydro-związków“ czł. St. Niementowskiego; „O 5-kwasie chinoliny“ p. Z. Jakubowskiego; wreszcie „Działanie światła na bromowanie orto- i para-butylotoluoli trzeciorzędnych“ p. J. Salibilla.

Do działu krystalografii należy wymieniona już powyżej rozprawa Dra Stef. Kreutzta. Do geografii fizycznej, oraz różnych rozgałęzień geologii i paleonto-

logii odnieść trzeba prace: „Temperatura wód płynących w Galicyi“ p. St. Pawłowskiego; „O morenach krańcowych dyluwialnej hydrografii niżu nadbużańskiego“ p. Wal. Łozińskiego, „Przemieszczenia mas skalnych w Dynarydach koło Postojny“ p. M. Limanowskiego, dalej „O tektonicznych stosunkach kopalni rtęci w Idryi“ tegoż samego autora, „Bat, Kelowej i Oxford okręgu krakowskiego“ Dra Kaz. Wójcika; dalej: czł. J. Niedźwiedzkiego „O młodszych utworach trzeciorzędnych w północnej Bukowinie“; p. W. Rogali dwie prace: „Utworky oligoceńskie na Roztoczu lwowsko-rawskim“ oraz „Górnokredowe utworky na Podolu Galicyjskim, Część I. Turon“; prof. T. Wiśniowskiego „Przyczynki do znajomości systemu węglowego w Krakowskim“; p. J. Nowaka „O budowie Alp wapiennych w Salzburgu i Salzkamergucie“.

Z zakresu botaniki wydano dziesięć prac; cztery z nich są treści fizyologicznej, mianowicie p. P. Wiśniowskiego „O wywoływaniu sztucznem nowotworów przetchlinkowych w figowcu“, p. B. Namysłowskiego „Studia nad pleśniakami“, p. S. Lewoniewskiej „Wahania w ilości różnych związków fosforowych w nasionach roślinnych w zależności od warunków wegetacji“ i czł. E. Godlewskiego „O anaerobicznym rozkładzie materji białkowatych w roślinach“ (wiadomość tymczasowa, zamieszczona w Sprawozdaniach z czynności i posiedzeń Ak. Um.). Budowa anatomiczna roślin jest przedmiotem prac: p. R. Reiserówny „Przyczynek do znajomości rodzaju *Epirrhizanthos*“ i p. F. Lilienfeldówny „Niezwykła budowa miękisz zielonego u tytoniu i leszczyny“. Czł. H. Zapalowicza „Krytyczny przegląd ro-

ślinności Galicyi, cz. XVI—XIX“, tudzież praca czł. E. Janczewskiego i p. B. Namysłowskiego p. t. „*Gloeosporium Ribis var. Parillae*“, są treści systematycznej. Rozmieszczeniem roślin zajmują się prace: p. J. Wołoszyńskiej „Życie glonów w górnym biegu Prutu“ i J. Brzezińskiego „O pojawianiu się w Polsce *Oidium Tuckeri* i *Uncinula americana*“.

W dziale zoologicznym najobficiej zastąpiona jest fizjologia. Tu należą prace: p. F. Rogozińskiego „Przyczynki do znajomości wymiany fosforu w ustroju zwierzęcym“, p. E. Rosenhaucha „Przyczynek doświadczalny do etyologii przyszcikowego zapalenia oka“, czł. N. Cybulskiego „O prądach powierzchniowych i czynnościowych mięśni“, p. J. Dunin-Borkowskiego „O absorbcyi ciał aglutynujących i hemolizujących“, tegoż i p. M. Gieszczykiewicza „O odchyleniu komplementu przez nadmiar amboceptora“, p. W. Grzybowski „O monokularnem widzeniu przestrzeni“, p. W. Radwańskiej „Zależność czynności mięśni i nerwów od nadnerczy“, pp. A. Becka i G. Bikelesa „O t. zw. odruchach dotykowych Munka i o odruchu skórnym podeszwowym“, tudzież „O ruchach odruchów rdzeniowych i ruchach ogólnych (pryncypalnych według Munka)“, p. L. Sitowskiego „Doświadczenia nad barwieniem żywych gąsienic drobnych motyli,“ p. E. Godlewskiego „O wpływie spermy pierścienicy *Chaetopterus* na jaja jeżowców i o antagonistycznym działaniu spermy obcych klas zwierzęcych na zdolność zapłodnienia elementów płciowych“, wreszcie czł. K. Kostaneckiego „Badania doświadczone nad rozwojem jajek Mactry“. Rozwojem zarodkowym i regeneracyą u zwierząt zajmują się prace p. W. Polińskiego

„Badania nad rozwojem podskórnych naczyń limfatycznych ssawców, a w szczególności bydła rogatego“, p. J. Stacha „Ontogenia zębów siecznych królika, przyczynek do kwestyi pochodzenia gryzoni“, czł. J. Nusbauma i p. M. Oxnera „O różnym rytmie regeneracyi w różnych okolicach ciała tego samego ustroju“ i „Restytucya całego przewodu pokarmowego przez komórki wędrujące pochodzenia mezodermalnego u *Lineus lacteus*“, p. K. Reisowej „Badania nad rozwojem zarodkowym ryb kostnoszkieletowych“, p. C. Beiglówny „Regeneracya pokrywy skrzelowej i pletw u ryb kostnoszkieletowych“, p. J. Grochmalickiego „Przyczynki do historyi rozwoju układu krwionośnego ryb kostnoszkieletowych“, p. J. Barańskiego „Rozwój tylnych sere limfatycznych kumaka“, p. A. Dziurzyńskiego „Badania nad regeneracyą naczyń krwionośnych i limfatycznych w ogonie kijanek żab“. Budowa anatomiczna i histologia zwierząt jest przedmiotem następujących dziesięciu prac: p. J. Hirschlera „Studia nad tworami sarkoplazmatycznymi włókna mięśniowego poprzecznie prążkowanego“ i Badania cytologiczne nad komórkami ciała glisty“, czł. M. Siedleckiego „Przylgi jawańskiej żaby latającej (*Polyptedates reinwardtii*)“, p. A. Trawińskiego „Przyczynek do anatomii i histologii prącia ptaków“, tudzież „Dalsze przyczynki do anatomii i histologii męskich narządów spółkowania u ptaków“, p. R. Weigla „O aparacie Golgiego-Kopscha w komórkach zwojowych głowonogów“, p. G. Poluszyńskiego „Badania nad aparatem Golgiego-Kopscha i niektórymi innymi strukturami w komórkach zwojowych skorupiaków“, p. W. Majewskiego „O budowie migdałków u zwierząt z rodziny kotów“, p. E. Nie-

zabıtowskięo „Szczątki nosorożca *Rhinoceros antiquitatis*, znalezione w Staruni“ i „Szczątki skóry i szkieletu mamuta, znalezione w Staruni“. Z zakresu systematyki zoologicznej wydano dwie prace: p. E. Schechtla „Przyczynęk do znajomości rodzaju *Feltria*“ i czł. W. Kulczyńskiego „Fragmenta arachnologica, IX“. P. M. Kowalewskiego praca p. t. „Materyały do fauny polskich skąposzczetów wodnych“, jest treści fizyograficznej.

Do zakresu antropologii należą trzy prace: p. W. Łozińskiego „Przyczynki do antropogeografii krainy jarrowej Podola“, p. E. von Hornbostla „Melodya wasukumska, podług zapisek Dra J. Czekanowskiego“ i czł. J. Talko-Hryncewicza „Europejka o włosach wełnistych“.

Komisy a fizyograficzna wydała 44-ty tom „Sprawozdań“, zawierający materyały do fizyografii kraju z zakresu meteorologii, geologii, zoologii i botaniki, tudzież 25-ty zeszyt Atlasu geologicznego Galicyi, zawierający trzy mapy, wykonane przez Prof. Dra J. Grzybowskięo: Ustrzyki Dolne, Turka, Bolechów. Po wydrukowaniu dwóch zeszytów, znajdujących się pod prasą, mianowicie 22-go z mapami Prof. Dra W. Teisseyrego: Rudki i Komarno, Bóbrka i Mikołajów, Przemyślany, Żydaczów i Stryj, Halicz, Kałusz, i 24-go, zawierającęo mapy Prof. Dra W. Uhliga: Nowy Targ, Szczawnica, Tatry, do ukończenia Atlasu geologicznego brakować będzie jeszcze tylko map: Wadowice i Stary Sambor.

Sekcy a meteorologiczna Komisy i fizyograficznej otrzymała w r. 1910 zapiski meteorologiczne z 17 własnych stacy i z 10 stacy Towarzystwa Tatrzeńskiego;

z stacyi tych tylko 10 było zaopatrzonych w barometr. P. J. Ryzner dokonał rewizyi stacyi meteorologicznych w celu porównania barometrów i termometrów; wyniki jej zostaną ogłoszone w Sprawozdaniach Komisji. Spostrzeżeń pojawów w świecie zwierzęcym i roślinnym dostarczył Sekcyi, jak w latach poprzednich, p. J. Hawrysiwicz w Ożydowie; od Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie otrzymała Sekcyja wykaz gradobić w Galicyi w r. 1910.

Z polecenia Sekcyi geologicznej zajęło się badaniami ośmiu współpracowników. Dr. Z. Rozen badał w dalszym ciągu skały ogniowe śląsko-morawskiej formacyi kredowej; przekonał się przytem, że cieszynity, zaznaczone na dawniejszych mapach geologicznych, są po części żółtą gliną, powstałą przez wietrzenie i nie mającą z cieszynitami genetycznego związku. Pomyślnymi rezultatami uwieńczone zostały poszukiwania w Czeladnej, Malenowicach, Janowicach, Łubnie, Frenstacie Kozłowicach, Na Peklach, Bordowicach, Vežovicach Ženklavie, Štramберку i Příborze; zebrany świeży cieszynit typu teralitowego będzie miał doniosłe znaczenie do kwestyi nefelinu. P. Rozen zwiedził też szyb Teresy w Polskiej Ostrawie do zbadania na miejscu tamtejszych żył bazaltowych i zebrał okazy węgla skoksowanego pod wpływem lawy bazaltowej oraz inne produkty działania kontaktowego. — Dr. W. Kuźniar zajął się zjawiskami krasowemi w Tatrach; w grupie Czerwonych Wierchów stwierdził, że proces krasowy rozwijał się w okresie przeddyluwialnym a przerwało go zlodowacenie Tatr. Zjawiska krasowe wglębne studyowano w grocie Magóry, Kasprowej i Goryczkowej; zdjęto, o ile to

było możebne, plan pierwszej z tych grot, a przekopując dno zebrano wielką ilość kości zwierząt dyluwialnych; opracowaniem ich zajmuje się Dr. E. Kiernik w Zakładzie porównawczo-anatomicznym Uniwersytetu Jag. — W Tatrach był też czynny p. W. Goetel; zjął on profile piętra retyckiego na Małej Świnicy, w Kuźnicach i na Małym Kopieńcu, zbierając przytem systematycznie skamieliny i skały; obecnie opracowuje ten zbiór oraz materiały retyckie z Muzeum Komisji fizyograficznej w pracowni Prof. Dr. W. Uhliga w Wiedniu. — Dr. B. Kropaczek studyował pod względem geologicznym brzeżny pas Karpat między Rzeszowem, Ropczycami, Błażową, Domaradzem i Czudcem. Rezultaty swych poszukiwań przedstawił Sekcyi w obszernem tymczasowem sprawozdaniu ze szkicem mapy geologicznej w skali 1:160.000. Mimo że, jak wiadomo, skały karpackie odznaczają się nadzwyczajnem ubóstwem resztek organicznych, udało się Drowi Kropczkowi przecież w kilku punktach badanego terenu odkryć skamieliny. — Prof. Dr. T. Wiśniowski dokonał informacyjnego zdjęcia całego arkusza „Przemysł“ mapy szczegółowej (1:75000); stwierdził przytem, że znaczne przestrzenie są tu, jak w arkuszu „Dobromil“, zajęte utworami górnokredowymi ze zgniecionymi pasami utworów paleogeńskich. W obrębie formacyi kredowej dadzą się wyróżnić margle cementowe, stanowiące niższy poziom, tudzież warstwy z Węgierki i piaskowce inoceramowe. Między Przemysłem a Krasiczynem znalazł Dr. Wiśniowski nowy punkt ze skamielinami górnokredowymi. — Dr. J. Rychlicki zbierał skamieniałe ryby w Skopowie i stwierdził obecność północnych głązów

krystalicznych w potoku Skopowskim. — P. A. Mazurek zgromadził obfity materiał paleontologiczny z senońskich warstw formacji kredowej w guberni lubelskiej i radomskiej, mianowicie z Nowej Góry, Nosiłowa, Piotrawiny, Kazimierza, Bochotnicy i okolic Nałęczowa i oznacza obecnie ten zbiór w Muzeum Komisji fizyograficznej.

Przy pomocy osobnej subwencji, udzielonej przez Wys. Wydział Krajowy, pracowano dalej nad zbadaniem krakowskiego zagłębia węglowego. Prof. Dr. J. Grzybowski, kierujący tem przedsięwzięciem, eksploatował w dalszym ciągu pod względem paleobotanicznym kopalnie w Libiążu i zajął się kontrolnem skartowaniem wychodni karbonu i permu w pasie libiąskim; Dr. K. Wójcik zbierał materiały z najniższych poziomów produktywnego karbonu (warstw tenczyńskich) i z warstw bezpokładowych w Miękini i Zalasie; p. S. Wajgner śledził stosunek permu do tryasu pomiędzy Czerną a Filipowicami i zbierał materiały kulmowe w dolinie Czernki; p. B. Rydzewski uzupełniał i oznaczał zbiory z Brzeszcz; pp. W. Goetel, Czesław Kuźniar i A. Mazurek zbierali florę kopalną podług następstwa pokładów w kopalniach Sierszy i Jaworzna.

Rozpoczęte w roku 1909 badania jezior tatrzańskich prowadzono w roku ubiegłym dalej. Dla Pięciu Stawów Polskich Dr. L. Sawicki dokonał zdjęcia linii brzeżnej, pomiarów głębokości, ciepłoty, barwy i przezroczystości wody, nadto w miesiącach lutym, kwietniu, czerwcu, lipcu, wrześniu, listopadzie i grudniu mierzył ciepłotę Stawu Toporowego, Czarnego pod Rysami i Morzkiego Oka celem poznania jej zmian w ciągu roku;

zbierał też Dr. Sawicki w tych jeziorach materiały faunistyczne i florystyczne pod nieobecność p. S. Minkiewicza, którego zadaniem były badania biologiczne, z uwzględnieniem sposobu życia zwierząt zamieszkujących stawy tatrzańskie, ich wędrówek, rozmieszczenia w różnych obszarach stawów, rozwoju w ciągu roku i t. d. Cztery tygodnie poświęcił p. Minkiewicz Stawowi Toporowemu, przyczem, zamieszkawszy w pobliżu jego, mógł badać materiał żywy i uwzględnić także takie działy fauny, których badanie na podstawie okazów zakonserwowanych połączone jest z bardzo wielkimi trudnościami. Uzupełniał też p. Minkiewicz swoje zeszlóroczne poszukiwania w Morskiem Oku i Czarnym Stawie pod Rysami i zebrał nieco materiałów w Stawach gąsienicowych: Dwoistym i Zielonym.

W Sekcyi zoologicznej czynni byli, oprócz pp. Dra Kiernika i Minkiewicza, pp. Prof. S. Smreczyński i W. Kownacki. Pierwszy z nich zajął się zbadaniem Pienin pod względem orto-i hemipterologicznym; w obfitym zbiorze, zdobytym w miesiącach lipcu i sierpniu a złożonym z 347 gatunków, znalazło się 9 gatunków nowych dla fauny galicyjskiej. — P. W. Kownacki zbierał w miesiącach letnich wije w powiecie zaleszczyckim i obecnie zajmuje się ich oznaczeniem.

Sekcyja botaniczna poleciła Drowi W. Szaferowi zbadanie pod względem florystycznym t. zw. Siwej Wody w Wyżyskach pod Szklę, źródeł siarczanych i stawków z wodą obfitującą w siarkowodór w Niemirowie i osobliwego torfowiska wyżynnego z obfitem źródłem siarczanem w Załuchu pod Zawadowem. W pracy tej wziął udział, jako zoolog, p. J. Grochmalicki. Stosunki

biologiczne w odpływach źródeł niemirowskich (same źródła są sztucznie zakryte), stawkach tamtejszych i wymienionem torfowisku wymagać będą jeszcze dalszych badań. Rezultaty osiągnięte co do fauny i flory Siwej Wody wydane zostaną w tomie 45-tym Sprawozdań Komisji. — Dr. E. Malinowski zajął się w Tatrach porostami skalnymi pod względem fizyograficznym oraz ekologicznym i zebrał ich gatunków 200. Opracowanie tego materiału jest na ukończeniu. — Wycieczki p. A. Żmudy w Krakowskiem i w Tatrach miały na celu uzupełnianie materiałów do wydać się mającej „Flory Polskiej“, zwracał on więc przedewszystkiem uwagę na rodzaje złożone z licznych i zmiennych gatunków, przyczem znalazł pewną ilość gatunków i mieszańców oraz wiele odmian nowych dla okolic Krakowa. — Dr. H. Zapałowicz badał, jak w latach poprzednich, florę Karpat wschodnich, tym razem bez pomocy ze strony Sekcyi, i zebrane rośliny ofiarował do Muzeum Komisji. Nadto poddał Dr. Zapałowicz rewizyi dalszą część krajowego zielnika Komisji i rezultaty jej ogłosił w Rozprawach Wydziału matematyczno-przyrodniczego.

Jak wspomniano w zeszłorocznem sprawozdaniu, Sekcyja botaniczna, przekonawszy się, że wydanie obszernej Flory opisowej Polskiej jest obecnie rzeczą niemożliwą, podjęła starania o uzyskanie na razie podręcznika w skromniejszym zakresie. Udziału w tej pracy podjęli się Prof. Dr. M. Raciborski, Dr. E. Malinowski, Dr. W. Szafer i p. A. Żmuda. Opracowane przez nich działy, łącznie z opracowanymi poprzednio przez p. J. Paczowskiego, R. Dw. Prof. Dra E. Janczewskiego i Prof. Dra. F. Kamińskiego, obejmują już mniej więcej trze-

cią część roślin naczyniowych, rosnących w Polsce. Mimo trudności, z którymi Sekcyja i w tem skromniejszym przedsięwzięciu ma do walczenia z powodu niedostatku współpracowników, spodziewać się należy, że ono w stosunkowo niedługim czasie zostanie doprowadzone do skutku.

R. L. A. Nowicki, który od r. 1896 pracował nad wykreśleniem mapy leśnej Galicyi, zmuszony stanem zdrowia do zaniechania tej pracy, złożył Sekcyji rolniczej gotową część mapy; jej uzupełnieniem i wydaniem zajmie się Komisya fizyograficzna.

Do wydania w swych Sprawozdaniach otrzymała Komisya, jako rezultat poszukiwań podjętych bez jej pomocy, następujące prace: Prof. J. Łomnickiego „O składnikach tektonicznych Podkarpacia nadwórniańskiego“, p. J. Dziędziewicza „Nowe gatunki owadów siatkoskrzydłych zebrane w Karpatach wschodnich“, Dra S. Klemensiewicza „O nowych i mało znanych gatunkach motyli fauny galicyjskiej, przyczynek VII“, Prof. Dra M. Kowalewskiego „Materyały do fauny polskich skałoszczetów wodnych“, Bar. J. Brunickiego „Spis motyli zebranych w powiecie stryjskim, część III“, pp. K. Rouperta i A. Wróblewskiego „Grzyby z Zaleszczyk“, p. S. Waśniewskiego „Przyczynek do mykologii Królestwa Polskiego“, p. J. Wołoszyńskiej „Życie glonów w górskiej rzece“, p. R. Sobek Sobkiewicza „Florae Volhynicae et Polesianae stirpium vascularium indigenarum et cultarum enumeratio“, p. A. Wodziczki „Materyały do mykologii Galicyi“, część I.

Do Muzeum Komisji fizyograficznej przybyły, oprócz zbiorów lub okazów, złożonych przez Prof. Dra W. Fried-

berga, p. K. Roupperta, Prof. S. Smreczyńskiego i Dra W. Szafera: 1) zbiory lub okazy zwierząt, roślin, ska-mielin lub skał, podarowane przez p. F. Bartoneca w Haju, p. J. Baygera we Lwowie, Bar. J. Brunickiego w Podhorcach, p. Z. Chmielewskiego w Zaleszczykach, Prof. Dra W. Friedberga we Lwowie, R. Dw. Prof. Dra E. Janczewskiego, Dra E. Kiernika, Prof. W. Kulczyńskiego, Dra W. Kuźniara, Dra H. Lgockiego w Kijowie, p. R. Muchę, p. J. Paczoskiego w Chersonie, p. S. Piątkowskiego w Kossowie, Prof. Dra M. Raciborskiego we Lwowie, Dra Z. Rozena, p. K. Roup-perta, Prof. S. Smreczyńskiego, p. K. Steckiego, p. S. Stobieckiego, p. S. Waśniewskiego, p. E. Wieczorkiewicza, Dra F. Wilkosza, p. A. Wróblewskiego w Zaleszczykach, Dra H. Zapałowicza i Zakład porównawczo-ana-tomiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2) książki i bro-szury podarowane przez c. k. Centralne Biuro hydro-graficzne, Śląskie Towarzystwo dla kultury krajowej, Związek c. k. Urzędników technicznych Państwowej służby budowniczej w Galicyi, p. W. Arschinowa w Mo-skwie, p. G. Henriksena w Bergen, Prof. Dra M. Ko-walewskiego w Dublinach (682 dzieł i broszur helmin-tologicznych), Dra R. Kowarzika w Pradze, p. J. Pa-czoskiego w Chersonie, p. J. Rydla, p. S. Stobieckiego.

W Muzeum Komisji opracowywał Dr. W. Kuźniar w dalszym ciągu materiały paleontologiczne kredowe z Bonarki. Do oznaczenia lub rewizyi oznaczeń wydano z Muzeum m. i. Drowi B. Namysłowskiemu cały zbiór grzybów krajowych, Zakładowi porównawczo-anatomi-cznemu Uniwersytetu Jag. część kości zwierząt dylu-wialnych, Drowi R. Kowarzikowi w Pradze czaszkę

Ovibos fossilis, p. W. Goetlowi część paleontologicznych materiałów retyckich z Tatr. — Konserwowaniem i porządkowaniem zbiorów fizyograficznych zajmowali się Prof. Dr. W. Kuleczyński, p. W. Zygmuntowska, p. A. Mazurek, stypendyści Akademii Umiej.: pp. J. Popek i A. Żmuda, wreszcie p. S. Furgalski jako wolontaryusz.

Komisya antropologiczna w dziale ściśle antropologicznym otrzymała pracę prof. Jul. Talki-Hryncewicza p. t. „Przyczynki do antropologii Królestwa Polskiego“.

Tenże autor złożył Komisji: „Sprawozdanie z badań swoich nad ludnością polską Zachodnich Beskidów pod względem antropologicznym“.

Dr. Franciszek Chłapowski z Poznania referował „O ciekawych okazach z zakresu teratologii na ziemiach Polskich i sąsiednich“.

W dziale archeologicznym: p. Wandalin Szukiewicz nadesłał: „Opis badań dokonanych w kurhanach ciałopalnych we wsiach Bogatej, Mickańcach i Wersocze położonych w pow. Lidzkim, gub. Wileńskiej“.

P. Maryan Wawrzeńcki przedstawił pracę p. t. „Kurhany południowych okolic Królestwa Polskiego i ich znaczenie w naszej archeologii przedhistorycznej“ a nadto złożył: „Sprawozdanie z odkryć archeologicznych we wsi Przemęczanach i Piotrkowicach w pow. Miechowskim gub. Kieleckiej, we wsi Dobrze w pow. Nieszawskim gub. Warszawskiej, w Janówce w pow. Włodawskim gub. Siedleckiej oraz w Stawoszewie pow. Konin-
skiem gub. Kaliskiej“.

P. Bolesław Czapkiewicz z Tarnowa nadesłał drugą seryę: „Materiałów archeologicznych zebranych w Ga-

licy zachodniej t. j. koło Zakrzowa w pow. Wielickim, koło wsi Rącznej i Kryspinowa w pow. Krakowskim, koło Tarnowa, dalej koło Machowej, Borowa i Zassowa w pow. Pilźnieńskim, koło Zdzarca w pow. Mieleckim, z Kwaczały w pow. Chrzanowskim i z Rozwadowa nad Sanem“.

Dr. Demetrykiewicz wspólnie z członkiem Komisji p. Maryanem Wawrzenieckim zdjęli plan rozległego grodziska z wałami ziemnymi na t. zw. Górze św. Anny koło Brzeska w Galicyi zachodniej.

Dr. Demetrykiewicz badał w przysiółku Zwolaki koło Ulanowa w powiecie Niskim resztki cmentarzyska ciałopalnego z epoki wczesno-rzymskiej, zrujnowanego przez dawniejsze rabunkowe poszukiwania.

Dr. Demetrykiewicz robił następnie większe poszukiwania archeologiczne na rozległym cmentarzysku z epoki brązowej we wsi Siemianicach w pow. Kępickim w ks. Poznańskim, skąd pozyskał dla Muzeum Akademii zbiór około 140 pięknych egzemplarzy ceramiki grobowej oraz okazy wyrobów brązowych.

Dr. Demetrykiewicz referował o nowem odkryciu okazałych zabytków epoki brązowo-hallstatskiej w Świdniku koło Sącza, gdzie jak się zdaje istniały groby ciałopalne nadto odlewnia bronzów. Prelegent okazał fotografie znalezionych wykopalisk, które nabyło Muzeum Narodowe w Krakowie. Są to branzolety, naramienniki, napierśniki i wisiory do stroju należące oraz wielka płyta brązowa.

Do Muzeum archeologicznego Akademii przybyły oprócz zabytków przywiezionych przez Dra Demetrykiewicza jeszcze wykopaliska ofiarowane przez p. Bole-

sława Czapkiewicza z Tarnowa oraz przez p. inżyniera Tychoniewicza z okolic Jarosławia.

W dziale etnograficznym sekretarz p. Severyn Udziela czynił dalsze badania w celu oznaczenia granic siedzib górali polskich i opisanie ich strojów. Sprawozdawca zajął się tego roku góralami podhalańskimi; objechał wszystkie miejscowości z jednej i z drugiej strony pasa granicznego i oznaczył dokładnie południową i południowo-wschodnią granicę. Ciągnie się ona wzdłuż Tatr, biegnie przez Śpiż grzbietem Magury Spiskiej ku Dunajcowi, obejmuje Szczawnicę, stąd zwraca się ku północy pod Zabrzeż koło Łącka w powiecie sądeckim, potem kieruje się w Kamienicy (powiat limanowski) w zachodnią stronę przez grzbiet góry Niedźwiedź. Dalszej granicy północnej i zachodniej nie był w stanie w tym roku sprawozdawca objechać i oznaczyć, i musiał pracę tę zostawić na rok następny.

Ze względu na strój, na barwę guni, można podzielić Podhalan na południowych i północnych. Sprawozdawca rozpoczął badania stroju od Czarnego Dunajca i przedłożył 23 kartonów z akwarelowymi obrazami strojów męskich i kobiecych oraz podał plan dalszej pracy w tamtych stronach.

Komisya otrzymała do druku następujące rękopisy:

1) Maryan Wawrzemiecki: „Piesek“, zakończenie żelazne dyszlów u wozów w okolicach Krakowa oraz w przyległych miejscowościach w Galicyi;

2) Grzegorz Smólski: Przysłowia polskich górali tatrzańskich i beskidowych;

3) Stanisław Cercha: Kleparz, studjum etnograficzne.

Druk tomu XII „Materiałów antropologiczno-archeologicznych i etnograficznych“ na rok 1911 jest już na ukończeniu.

Komisya bibliografii nauk matem.-przyrodniczych pracowała w roku sprawozdawczym normalnie, klasyfikując zebrany przez sekretarza materiał naukowy. Dnia 14 listopada 1910 r. odbyło się zwykłe XII posiedzenie administracyjne, na którym na przewodniczącego w roku 1911 wybrano prof. Wł. Natansona, na sekretarza na dwulecie 1911 i 1912 prof. Lud. Brunera.

„Katalog Literatury naukowej Polskiej“ ukazywał się systematycznie w dalszym ciągu. Wydano zeszyt za drugie półrocze 1909 roku; oraz za I półrocze 1910 roku. Zeszyt za drugie półrocze 1910 r. znajduje się w druku.

Zestawienie za rok 1909 wykazuje 463 prace przez 309 autorów. Liczba prac jest nieco większa niż w latach poprzednich, pomimo surowszego cenzusu zaliczania prac do „Katalogu“.

Komisya lekarska, która w roku sprawozdawczym powstała przy Wydziale matem.-przyrodniczym w celu badań naukowych z zakresu nauk lekarskich, jest obecnie w toku organizacji.

Biblioteka Akademii. Inwentarz biblioteczny liczy dzieł 42.050 (prócz zbiorów Walewskiego i ks. Lubomirskiego, liczących razem 12944 dzieł).

W roku ubiegłym otrzymała biblioteka od 280 dawców 322 dzieł w 360 tomach. Znaczniejsze dary pochodzą: od profesorowej Ludwikowej Radlińskiej 22

cennych dzieł z zakresu językoznawstwa w 32 wol. i od Zarządu Uniwersytetu Ludowego dzieł 9 w 15 wol.

Z czytelni, otwartej od godz. 10—2 i od 6—8 wieczorem, korzystało oprócz członków Akademii i współpracowników Komisji 319 osób 4605 razy; dzieł czytano: z bibl. Akademii 1655, sprowadzonych 51. Na zewnątrz wypożyczono 101 osobom dzieł 495 w 1030 tomach, rękopisów (zakładom) 23.

Zbiór rękopisów liczy obecnie numerów 1803, i dwa depozyty (Nrów 22).

Ponieważ od r. 1906, w którym ukazał się „Katalog rękopisów“ Akademii, zbiory rękopiśmienne znacznie się powiększyły, przeto okazała się potrzeba wydania „Dodatku“, w którym też pomieszczono spis dyplomatów. „Dodatek“ do katalogu jest w druku i ukaże się w dniach najbliższych.

Kilkoletnia praca około wydzielenia z zapasów bibliotecznych dzieł, znajdujących się w 2 i 3 egzemplarzach, została w tem roku ukończona; dublety złożono (w braku szaf) w pakach i sporządzono alfabetyczny katalog.

Sprawozdanie Stacyi Naukowej Polskiej w Paryżu za rok 1910. Rok ubiegły wykazał w całej pełni, jak niezbędne było powiększenie lokalu bibliotecznego, dokonane w lecie r. 1909-go. Liczba czytelników z 2851 w roku 1908-ym (rok 1909 był rokiem przejściowym), podniosła się do 5356 w roku 1910. Szczegóły zaś ruch czytelników w roku sprawozdawczym przedstawia się w sposób następujący (w nawia-

sach podano odpowiednie liczby z roku poprzedniego, 1909-go).

Miesiące	Dni otwarcia	Osób czytających
Styczeń	24 (24)	688 (342)
Luty	22 (23)	583 (320)
Marzec	19 (26)	443 (356)
Kwiecień	24 (15)	539 (180)
Maj	22 (21)	508 (383)
Czerwiec	26 (26)	480 (421)
Lipiec	11 (12)	174 (148)
Sierpień	Biblioteka zamknięta	
Wrzesień	14 (14)	212 (178)
Październik	26 (26)	601 (476)
Listopad	24 (23)	583 (697)
Grudzień	20 (21)	545 (622)
Razem	232 (231)	5356 (4123)

Przedewszystkiem zaś wzrosła ogromnie, dzięki większym udogodnieniom, liczba pracujących naukowo. Przyjmowanie od niedawna na wydziale literackim Sorbony prac dyplomowych z tematów polskich sprawiło, że ich autorzy muszą się zwracać o pomoc do Biblioteki i z jej zbiorów korzystać. Już teraz przewidywać się daje potrzeba ponownego w niedalekiej przyszłości rozszerzenia lokalu Stacyi, urządzenia oddzielnej pracowni naukowej, niezależnie od czytelni czasopism, która również ma doniosłe znaczenie dla utrzymania polskości wśród kolonii paryskiej. Dziś czytelnicy gazet mieszczą się w jednej z pracującymi sali, która nieraz już, szczególnie w miesiącach zimowych, okazała się za szczupłą, i niejednen dla braku miejsca od drzwi odejść musiał.

Daleko jednak więcej daje się odczuwać potrzeba pomnożenia personalu bibliotecznego, który w dzisiejszym swoim składzie nie jest w stanie odpowiedzieć w sposób zadawalający rozlicznym i wciąż powiększającym się obowiązkom. Stacya jest nie tylko poważną ksiąźnicą z bogatymi działami czasopism, rękopisów i zbiorów muzealnych, jest także z mocy rzeczy, jako placówka polska na obczyźnie, źródłem wszelkich wiadomości, jakby biurem informacyjnym dla rodaków, do Paryża przybywających, i którzy szukają w Bibliotece Polskiej na Quai d'Orléans objaśnień i wskazówek, nie raz z pracą naukową niewiele wspólnego mających. Wreszcie, dla wytworzenia kontaktu między stałą kolonią paryską a młodymi uczonymi polskimi, chwilowo dla studyów w Paryżu przebywającymi, Stacya urządza co rok szereg zebrań odczytowych, na których ci ostatni głos zabierają.

W r. 1910-ym miały miejsce, za przykładem lat poprzednich, następujące odczyty: w dniu 27-ym stycznia Dr Czesław Białobrzęski, docent Uniwersytetu w Kijowie, mówił „O atomach elektryczności“; w dniu 17-ym lutego Dr Nikodem Pajzderski wygłosił odczyt: „Z dziejów architektury w Polsce“; w d. 10-ym marca Dr Julian Pagaczewski, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego: „Dawne Jasełka krakowskie“; w d. 26-ym maja Dr Adam Skałkowski: „Polacy w Egipcie“; w d. 9-ym czerwca Dr Roman Nitsch, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego: „Zadania społeczne higieny“ i w d. 16-ym czerwca Dr Stefan Dąbrowski, docent Uniwersytetu we Lwowie: „Budowa materji“. W miesiącu grudniu rozpoczęto nową seryę; 8-go — Dr Juliusz Kleiner wygłosił

odeczyt p. t. „Główne problemy ideowe Krasińskiego“; 22-go grudnia Dr Marcei Handelsman: „Rządy Napoleońskie w Polsce“; 12-go stycznia roku 1911, Dr Olgierd Górka: „Sprawa św. Stanisława“; 26-go stycznia Dr Bohdan Winiarski: „Lotnictwo wobec prawa międzynarodowego“; 9-go lutego Dr Marcei Szarota: „Sprawa Polska w roku 1846-ym“; 23-go lutego p. Zygmunt L. Zaleski: „Twórczość dramatyczna Faleńskiego“; 9-go marca Dr Mirosław Kernbaum: „Materya, energia i eter wobec »zasady względności«; 22-go marca Dr Franciszek Bujak, profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego: „Karol Potkański jako historyk i jako człowiek“ i 30 marca Dr Feliks Rogoziński, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego: „O zjawiskach życia i śmierci“.

Doroczne posiedzenie publiczne Stacyi w roku sprawozdawczym odbyło się, jak zawsze, w d. 3-im maja w nowej sali biblioteczej wobec licznie zebranej publiczności. Przewodniczył ks. Adam Czartoryski, prezes Komitetu miejscowego; p. Władysław Mickiewicz odczytał sprawozdanie z działalności instytucyi za rok poprzedni (zob. Rocznik Akademii za r. 1909/10, str. 114 do 119), poczem Dr Kazimierz Twardowski, profesor Uniwersytetu we Lwowie, przybyły umyślnie na ten dzień do Paryża, wygłosił odczyt „Jan Śniadecki i August Comte“.

W dniu 21-ym maja 1910 odbyło się w Montmorency staraniem Stacyi, doroczne nabożeństwo żałobne za Niemcewicza, Kniaziewicza i innych Polaków zmarłych na wychodźstwie. Kazanie w języku francuskim wygłosił O. Dom. Besse, przeor Benedyktynów z Ligugé. Zarządy

kolei, na skutek starań Stacyi, zniżyły dla uczestników pielgrzymki cenę biletów do połowy.

W miesiącu wrześniu Zarząd Stacyi przedstawił jak zwykle dwu kandydatów do stypendyum im. Faucher na Wydziale medycznym Uniwersytetu Paryskiego: p. Bronisława Winawera i p. Jadwigę Trzaskowską, oboje z skutkiem pomyślnym.

Dwudziestu sześciu osobom w ciągu roku ułatwiono wstęp do Biblioteki Narodowej w Paryżu i do innych zamkniętych instytutów. Listów w sprawach Stacyi i Biblioteki wysłano w roku sprawozdawczym 235.

Inwentarz biblioteczny powiększył się w ciągu roku o 304 pozycye, przeważnie z daru od różnych instytucyj i osób prywatnych; zaznaczyć przytem należy, że oprócz Spółki Nakładowej „Książka“ i Wydawnictwa „Życie“ w Krakowie, nikt z wydawców polskich o Bibliotece w Paryżu nie pamięta stale. Ofiarodawcami byli: Akademia Krakowska, Akademia Rumuńska, Akademia Serbska, Matica Serbska, Muzeum w Rapperswilu, Muzeum Przemysłu i Rolnictwa w Warszawie, Smithsonian Institution, Stowarzyszenie kupców Polskich w Warszawie, Towarzystwo Nauczycieli Szkół Wyższych, Towarzystwo Naukowe w Toruniu, Towarzystwo Naukowe Warszawskie, Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana, Towarzystwo popierania nauki polskiej; redakcye i wydawcy: Biblioteka Dzieł Chrześcijańskich, Encyklopedia Wychowawcza, Kuryer Litewski, Myśl Katolicka, Nowości ilustrowane, Odrodzenie (Lwów), Polski Przegląd Emigracyjny, Spółka Nakładowa „Książka“, Tygodnik Ilustrowany, Wiadomości Numizmatyczno-Archeologiczne i Wydawnictwo „Życie“, i wreszcie panie

i panowie: A. d'Ancona, K. Belmont, S. Bełza, W. Bełza, L. Bernardin, M. Berson, G. Bienaimé, M-A de Bovet, W. Bugiel, H. de Charencey, J. Chołodecki, I. Chrzanowski, A. Cim, S. Dickstein, J. Domergue, M. Dydyńska, F. Eysmont, J. Gabrys, B. Gembarzewski, M. Geniusz, X. Glinka, Z. Grotowski, M. Handelsman, J. Hempel, P. Kalina, S. Kozicki, M. Kridl, A. Kraushar, Z. Ludkiewicz, J. Malewski, S. Markus, W. Męczkowski, L. Meyet, W. Mickiewicz, K. Nitsch, J. Obst, J. Okołowicz, K. Olchowiczowa, J. K. Orłowski, F. Piotrowski, K. Stryjeński, M. Szerer, S. Szpotański, B. Szlubowski, T. Trzciniński, K. Waliszewski, F. Warrain, A. Wirski, A. Wiszniewski, J. Wiśniewski, R. Wolski, K. Woźnicki, T. Zegarski, I. Zielińska.

Oprócz tego Biblioteka otrzymywała darmo, lub tylko za zwrotem kosztów przesyłki, 65 następujących czasopism: Biblioteka Dzieł Chrześcijańskich, Biblioteka Warszawska, Biesiada Literacka, Bluszcz, Buletyn Dzieła Miłosierdzia Chrześcijańskiego, Bulletin intern. de l'Académie de Cracovie, Bulletin Polonais, le Courrier Européen, Czas, Dzień, Dziennik Kijowski, Dziennik Poznański, Dziennik Związkowy w Chicago Ekonomista, Fotograf Warszawski, Gazeta Lwowska, Gazeta Polska w Chicago, Gazeta Warszawska, Goniec (Warszawa), Goniec (Wilno), Krytyka, Książka, Kultura Polska, Kurjer (Lublin), Kurjer Warszawski, Kurjer Wileński, Kwartalnik Etnograficzny Lud, Kwartalnik Historyczny, Letopis Matice Srpske, Myśl Katolicka, Muzeum, Naprzód, Naród Polski, Nowości Ilustrowane, Nowa Gazeta, Odrodzenie (Lwów), Odrodzenie (Warszawa), Pamiętnik Literacki, Pobudka, Polski Przegląd Emigracyjny, Po-

radnik językowy, Prawda, Przedświt, Przegląd Filozoficzny, Przegląd Historyczny, Przegląd Lekarski, Przegląd Narodowy, Przegląd Polski, Przewodnik Bibliograficzny, Przewodnik naukowy i literacki, Sfinks, Slovansky Přehled, Słowo (Warszawa), Słowo i Czyn, Słowo Polskie, Sprawozdania Akademii, Świat, Świat Słowiański, Sztuka Bronzownicza i Złotnicza, Tygodnik Ilustrowany, Wiadomości francuskie, Wiadomości matematyczne, Wiadomości numizmatyczno-archeologiczne, Wiadomości Salezyjańskie, Wolne Słowo, Zgoda.

Dary jednorazowe w gotówce, oprócz subwencji i składek stałych książąt Adama i Witolda Czartoryskich i p. Tadeusza Chojeckiego, złożyli na rzecz Biblioteki: p. Feliks Bogatko fr. 20, p. S. Modlibowski fr. 10 i p. Marya Stankiewiczowa fr. 5.

Dary przeznaczone specjalnie dla Muzeum Mickiewiczowskiego złożyli pp. K. Badecki, S. Bełza, J. Gabrys, F. Ksapil, J. Paszkiewiczówna, K. Stryjeńska.

Zarząd Stacyi poczuwa się do miłego dlań obowiązku złożenia na tem miejscu gorącego podziękowania wyżej wymienionym Instytucyom i Osobom za ich pamięć o zbiorach bibliotecznych.

Muzeum Mickiewiczowskie, w zasadzie raz tylko na tydzień (w czwartek) otwarte, bywa zazwyczaj i w inne dni pokazywane; zwiedziło je w ciągu roku osób 392.

Sprawozdanie o pracach naukowych, dokonanych w ubiegłym roku w łonie Akademii, zostało już ogłoszone i znajduje się w odbitce w rękach Dostojnych Gości i Szanownej publiczności. Na końcu tego Sprawozdania

pomieszczono bibliografię wydawnictw Akademii, które się pojawiły od ostatniego posiedzenia publicznego. Pod prasą znajduje się kilkanaście tomów, których część ukaże się niebawem na widok publiczny.

Najważniejszą sprawą, która obecnie Akademii dotyczy, jest rozszerzenie gmachu a tem samem zyskanie na dłuższy przeciąg czasu odpowiednich warunków do dalszego normalnego wykonywania bieżących czynności. Pan Prezes w swem przemówieniu rozwiódł się o tej kwestyi wyczerpująco; dodać tylko można, że według wszelkiego prawdopodobieństwa, budowa zostanie ukończona w jesieni 1913 r.

Stosunki finansowe Akademii rozwijają się normalnie. Dochody z rozsprzedaży wydawnictw i z tytułu odsetek interkalarnych stale się powiększają i stanowią już dzisiaj poważną kwotę w budżecie Akademii. Jest stałym dążeniem Zarządu, ażeby powiększyć o ile możności najprędzej fundusz żelazny. Ideałem byłoby, ażeby procenty od tego funduszu stanowić mogły kwotę, wystarczającą do utrzymania prac akademickich w ruchu, nawet w tym przypadku, gdyby z nieprzewidzianych powodów nie można liczyć chwilowo na dotacje państwową i krajową.

Od roku przeszłego Walne Zgromadzenie postanowiło pewną część oszczędności przenosić do osobnej rezerwy, która w pierwszej linii ma służyć do pokrycia ewentualnego deficytu, mogącego się wyłonić z powodu znacznych kosztów z budową połączonych. W razie, jak wolno się spodziewać, że deficytu nie będzie, cała nagromadzona rezerwa przeniesiona zostanie do funduszu żelaznego.

Senat Uniwersytetu Jagiellońskiego przekazał z dochodów Drukarni Uniwersyteckiej kwotę 10000 koron na pomnożenie funduszu Encyklopedyi Polskiej, która wchodzi obecnie w stadyum zupełnie realne. Pierwszy tom tego wydawnictwa jest od paru miesięcy w druku i niebawem wraz z wielu mapami ukaże się na widok publiczny. Materiał do kilku dalszych tomów jest już przygotowany, i jest uzasadniona nadzieja, iż całość ukaże się rychlej, niż pierwotnie było przewidywane.

Ks. Eugeniusz Lubomirski z powodu uroczystości Grunwaldzkich złożył ciepłą ręką w Akademii kwotę kor. 40000 z przeznaczeniem na urządzenie wykładów z zakresu Litewszczyzny w Uniwersytecie Jagiellońskim, kwotę tę pomnożył ks. Kazimierz Lubomirski o 2000 kor. a p. Dowgiałło z Litwy o rubli 1000.

Wykłady, które szlachetny ofiarodawca miał na myśli, są już zorganizowane, i cieszą się znacznym udziałem młodzieży.

W sierpniu r. 1910 zmarł Dr. Władysław Kretkowski, który za życia cały swój majątek, wynoszący przeszło 400000 koron, podarował Akademii ze zleceniem urządzenia na Uniwers. Jagiell. dodatkowych wykładów z zakresu czystej matematyki. Część odsetek ma być nadto używana na ułatwienie matematykom polskim kształcenia się zagranicą. W celu wprowadzenia w życie szlachetnych i pożytecznych dla nauki intencji ofiarodawcy został powołany, w myśl wskazówek ofiarodawcy, osobny komitet, a wczorajsze posiedzenie walne uchwaliło dla tego komitetu dokładny regulamin.

Ks. Marya z hr. Zamojskich Lubomirska uzupełniła fundusz ks. Lubomirskich kwotą 30000 koron.

Obecnie sprawa tego znacznego funduszu już jest ostatecznie załatwiona.

Wpłynął nadto do kasy Akademii legat św. p. Wilczkowskiego w wysokości 1000 Rb. który włączony został do funduszu żelaznego.

Z początkiem roku bieżącego załatwione zostały wszystkie sprawy dotyczące Szczawnicy. Wszelkie wiążące jeszcze pretensye w drodze polubownej zostały umorzone. Począwszy od 1 stycznia 1911 roku administracja obu zakładów górnego i dolnego spoczywa w rękach obecnego właściciela hr. Adama Stadnickiego.

Co się tyczy całego szeregu legatów, które na rzecz Akademii poczynione zostały, a dotychczas nie mogły być zrealizowane, toczą się dalsze rokowania, które prowadzi z zwykłą swą bezinteresownością i przyjaźnią do naszej Instytucyi Mecenasi Antoni Osuchowski w Warszawie.

Rozwój naukowy Wydziałów i Komisji akademickich postępuje prawidłowo i nieustannie. Wprawdzie od czasu do czasu pojawiają się słowa krytyki, jakieś rzekome zaniedbanie zostaje Akademii wytknięte, ale zwykle bez należytego uzasadnienia. Akademia musi się liczyć nie tylko z środkami pieniężnymi, którymi rozporządza, ale i z dobrą wolą swych członków i współpracowników. Przedsięwzięcia naukowe muszą pozostawać w stosunku do zmieniającego się co chwila składu badaczy, których do pewnej kooperacyi można nakłonić. Akademia nie może wobec uczonych stosować środków przymusowych, musi się liczyć z ich dobrą wolą i kierunkiem naukowym, któremu hołdują. Ponadto rozpoczęte już publikacye nie mogą kapryśnie być usuwane

dla coraz to nowych. Społeczeństwo polskie powinno wierzyć, że Zarząd Akademii robi najdalej idące wysiłki, ażeby wszystkim naukowym potrzebom wedle możliwości czynić zadość. Ale postulaty z natury rzeczy ciągle się mnożą i stopniowo tylko instytucya nasza może je opanowywać i uwzględniać. W ubiegłym roku inicjatywa naukowa z pewnością nie była w łonie Akademii słabszą, jak w latach zeszłych.

Wydawnictwo źródeł porozbiorowych ma przygotowanych cały szereg pierwszorzędnej wagi publikacyi. Ukażą się niebawem Pamiętniki i korespondencya ks. Adama Czartoryskiego, materyały do rządów margrabiego Wielopolskiego, relacye rezydentów francuskich w Warszawie z epoki W. Księstwa warszawskiego. Nadto w porozumieniu z Gminą stoł.-król. Miasta Krakowa będą ogłoszone w r. 1915 „Pomniki prawa publicznego Rzeczypospolitej Krakowskiej z lat 1815 do 1819“. Wiele innych jeszcze materyałów jest już w znacznej części do przyszłych publikacyi przygotowanych.

Serya podręczników przyrodniczych rozwija się niezwykle dobrze. Popyt za nimi wskazuje, że odpowiadają istotnie odczuwanej potrzebie.

W badaniach egiptologicznych zorganizowanych w r. 1910 na 1911 brał przez cały czas udział Prof. Bieńkowski, obok kierownika wyznaczonego przez Akademię Wiedeńską. W roku bieżącym w tym samym charakterze występować będzie Prof. Hadaczek ze Lwowa.

Prace przygotowawcze do wydawnictwa Greckich Ojców Kościoła posuwają się szybko naprzód. Prócz kierowników tego przedsięwzięcia, czynnymi byli Dr. Przychocki i Dr. Sajdak. Z powodu tej publikacyi pod-

niesiono zarzut, że lepiejby było fundusze na ten cel przeznaczone, obrócić na wydawnictwo w bliższym pozostające związku z kulturą polską. Zaznaczyć wobec tego wypada, że kapitał, z którego opędza się koszty niniejszej publikacyi nie pochodzi z dotacyi Akademii, ale specjalnie na ten cel przez ofiarodawców i Ministerstwo Oświaty dostarczony został. Pozatem godzi się podnieść, że Akademia krakowska, chcąc utrzymać swą rangę wśród innych europejskich i światowych tego typu zakładów, nie może się usuwać od przedsięwzięć znaczenia ogólnonaukowego, tembardziej, że tylko w ten sposób pewna część uczonych polskich znaleźć może pole do okazania swego, mozolnie nabytego, wyszkolenia.

Komisyja historyi sztuki, tak świetnie się rozwijająca, utraciła swego kierownika w ś. p. Prof. Sokołowskim. Zarząd Akademii dołoży wszelkich starań, ażeby ta tak ważna Komisyja z tego powodu nie ucierpiała.

Komisyja Literacka i Komitet wydawnictwa Biblioteki Pisarzy polskich działały w ubiegłym roku energicznie. Rok następny wykaże tego dowody.

Ekspedycyja naukowa w Rzymie, pracująca pod kierunkiem pp. Wł. Abrahama i Wincentego Zakrzewskiego, liczyła trzech, względnie czterech uczestników: Prof. Ptaśnika, Dr. Loreta, Dr. Kętrzyńskiego i Dr. Nankego. W najbliższym czasie ukażą się naraz trzy tomy, będące owocem dotychczasowych prac tej tak ważnej placówki Akademii.

Fundacya ś. p. Wiktora Osławskiego funkcjonuje w dalszym ciągu prawidłowo i z wielkim pożytkiem do rozwoju nauki polskiej. Inne tego samego rodzaju fundusze, oraz te, które połączone są z rozdawni-

ctwem nagród konkursowych, przyczyniają się też nie-
mało do wzmożenia produkcji naukowej. W roku bie-
żącym po raz pierwszy weszły w życie fundusze Rejow-
ski i ś. p. Włodzimierza Spasowicza.

Stacya naukowa i Biblioteka Polska
w Paryżu rozwijają się stale w sposób zgoła niespodzie-
wany. Subwencya krajowa oraz datki książąt Adama
i Witolda Czartoryskich przyczyniają się do tego w spo-
sób znakomity. Nie obejdzie się jednak bez pewnej re-
organizacyi wewnętrznej, która musi być zastosowana
do obecnych stosunków.

Uroczyste posiedzenie Stacyi odbyło się, jak w la-
tach poprzednich, dnia 3 maja pod przewodnictwem Pre-
zesa Komitetu miejscowego ks. Adama Czartoryskiego.
Na posiedzeniu tem Prof. Józef Kallenbach ze Lwowa
miał odczyt p. t.: „Działalność literacka Joachima Le-
lewela“.

Nie można nareszcie przemilczeć, że nowe kierunki
w działalności naszych sfer naukowych znajdują bezpo-
średnio oddźwięk w naszej Instytucyi.

W ostatnich czasach rozpoczął się żywy ruch na
polu badań filozoficznych. Ujawnił się on życzeniem,
przedstawionem przez grono filozofów polskich, ażeby
utworzoną została osobna Komisya filozoficzna przy wy-
dziale II-gim. Życzeniu temu wczorajsze posiedzenie
walne już uczyniło zadość.

Nie można również przemilczeć interesu, jaki wzbu-
dzają obecnie badania nad historją muzyki polskiej.
Kilka prac z tego zakresu, ogłoszonych w publikacyach
Akademii, dowodzi, że ta nowa dziedzina już została
i będzie nadal najstaranniej uwzględniona. Niebawem

powstanie prawdopodobnie osobna Komisya temu kierunkowi badań poświęcona, która z biegiem czasu uczyni możliwem wyczerpujące skreślenie historii muzyki polskiej.

Ilekróć zjawia się grono chętnych i uzdolnionych do pracy badaczów, Akademia z największą gorliwością śledzi ich usiłowania i pomaga im do zorganizowania się do tem lepszego prowadzenia badań.

Na tej drodze kroczyć należy do postępu, polegającego nie na chwilowych efektach, ale na konsekwentnej pracy reprezentowanej przez należycie przygotowanych i w przedmiocie zamiłowanych współpracownikach.

Akademia z pewnością tego kierunku nigdy nie opuści.

Na posiedzeniu administracyjnem, które się odbyło wczoraj, dokonane zostały następujące wybory:

Na **Wydziale filologicznym** *Członek-korespondent*:

Dr. Kazimierz Nitsch, Prof. filologii słowiańskiej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Na **Wydziale historyczno-filozoficznym** *Członek czynny krajowy*:

Dr. Stanisław Krzyżanowski, Prof. nauk pomocniczych historycznych i historii średniowiecznej na Uniwersytecie Jagiellońskim.

Członkowie korespondenci:

Dr. Karol Kadlec, Prof. historii prawa słowiańskiego na Uniwersytecie czeskim w Pradze,

Dr. Kazimierz Twardowski, Prof. filozofii na Uniwersytecie we Lwowie.

Najwyższem postanowieniem z dnia 15 kwietnia

1911 r. zatwierdził Cesarz wybory, dokonane dnia 23 maja 1910 r., następujących członków zagranicznych.

Wydział filologiczny Członkowie czynni zagraniczni:

Aleksiej Aleksandrowicz Szachmatow,
Prof. języka rosyjskiego na Uniwersytecie w Petersburgu.

Dr. Ulrych v. Wilamowitz-Möllendorff,
Prof. filologii klasycznej na Uniwersytecie w Berlinie.

Członek-korespondent:

Antoni Meillet, Prof. językoznawstwa porównawczego w Collège de France w Paryżu.

Wydział matematyczno-przyrodniczy Członek czynny zagraniczny:

Jacques Loeb, Prof. biologii w Rockefeller Institute for medical research w Nowym Yorku.

Na tem zamykamy niniejsze sprawozdanie, a prelegent na ten rok zaproszony, Prof. Maryan Smoluchowski, odczyta swoją pracę p. t. „*Ewolucya teoryi atomistycznej*“.

Ewolucja teorii atomistycznej

napisał

M. Smoluchowski.

Rzecz czytana na publicznem posiedzeniu Akademii Umiejętności
w dniu 20 maja 1911 r.

Chcąc skreślić obraz ewolucji atomistyki, spotykamy się odrazu z wielką trudnością: Odkąd datować tę ewolucję, co uważać za narodziny teorii atomistycznej, kogo czcić jako jej twórcę? Utarty zwyczaj każe nam hołd oddawać starogreckim filozofom, zwłaszcza Leukippowi, od którego pochodzi nazwa atomu, oraz Demokrytowi z Abdery (około 400 przed Chr.), figurującemu w naszych podręcznikach jako właściwy ojciec atomistyki.

Znawcy literatury indyjskiej pouczają nas jednak, że już staro-indyjski filozof Kanada wymyślił system filozoficzny Vaiseshika, twierdzący, że wszystko, ziemia, woda i ogień, a nawet czas, przestrzeń, rozum składają się z atomów (nazwanych ansu), więc może nawet system greckich filozofów był tylko oddźwiękiem owej nauki indyjskiej. A kto wie, czy nie istnieli jeszcze poprzednicy owych mędrców, o których nawet słuch zaginął?

Czy w tem wszystkim jednak chodzi o atomistykę, w znaczeniu teorii naukowej? Przyrodnik dzisiejszy mało znajdzie pożytku w studyowaniu atomistyki greckiej. Dziś nauki ściśle stwarzają teorye i hipotezy, chcąc wytłumaczyć prawa przyrody doświadczalnie poznane, chcąc umożliwić nam objęcie umysłem ich zawitych związków. Owi mędracy natomiast nie zadawali sobie wcale pracy przedwstępnej, t. j. ścisłego badania praw przyrody; dziwny nam się dzisiaj wydaje brak zmysłu obserwacyjnego, nawet n. p. u Arystotelesa. Z wyjątkiem chyba dziedziny astronomii, zakres ich wiadomości nie wychodził poza naiwne, często zawodne, doświadczenia najzwyklejszego życia codziennego. Nie znając zaś przedmiotu, który miał być wyjaśniony, nie mogli tworzyć teorii naukowej, tak jak nie można prowadzić wojny, nie wiedząc, kto jest nieprzyjacielem.

To też fizyka dzisiejsza lekceważy ową atomistykę grecką, uważając ją za bezcelowe fantastyczne spekulacye, nie dowiedzione niczem i nie tłumaczące niczego, stojące mało co wyżej od indyjskich i perskich systemów teozoficznych lub od mytologicznych baśni ludów germańskich. Ciekawe są one z pewnością z punktu widzenia filozoficznego i historycznego, mogą objaśnić psychologicznie kiełkowanie poglądów czy wierzeń atomistycznych, ale nie są to teorye naukowe, albowiem nie można przyznać tej nazwy fantastycznym twierdzeniom, podanym bez żadnego uzasadnienia faktycznego.

Pod tym względem i dwadzieścia następnych wieków nie zaznaczyło się żadnym postępem, a nawet w pracach Gassendiego, Boylea, Daniela Bernoul-

liego odnajdujemy ledwie ślady racjonalnego uzasadnienia.

Ze stadyum fantastycznej spekulacji przeszła atomistyka w stadyum ścisłej teorii naukowej właściwie dopiero w wieku XIX, kiedy anglik Dalton w 1805 roku proste liczbowe prawidło, zauważone przy powstawaniu związków chemicznych, wytłumaczył łąčeniem się niezmiennych atomów w pewne grupy, molekuly czyli drobiny, które od czasu Berzeliusa 1820 r. wyrażamy znanymi formułami chemicznymi, — i kiedy wloch Avogadro w 1811 roku z przemian chemicznych gazów wywnioskował, że takich drobin w danej objętości wszystkie gazy zawierają jednakowe liczby (naturalnie w jednakowych warunkach temperatury i ciśnienia). Dziś nawiasem mówiąc, znamy tę liczbę, wynosi ona w zwykłych warunkach około trzydziestu trylionów drobin na centymetr kubiczny gazu.

Z chemii przeszczepiona na fizykę, teoria atomistyczna dopiero wtedy rozkwitła prawdziwie, gdy przekonanie utorowało sobie drogę, że ciepło polega na ruchu owych drobin i atomów i gdy z tego punktu widzenia nauczono się rozumieć naczelną zasadę fizyki nowoczesnej: zasadę zachowania energii. Odtąd założenie o atomistycznej budowie materji jest złączone nierozzerwalnie z przypuszczeniem bezustannego ruchu cząstek składowych, odtąd atomistyka w fizyce jest teorią atomów ruchomych, jest teorią kinetyczną.

Wiadomo, że Clausius, Maxwell i inni zdołali na tych podstawach nie tylko wytłumaczyć empirycznie poznane właściwości gazów, wyprowadzić prawidła matematyczne, dotyczące ich ściśliwości, rozszerzalności

cieplnej, przewodnictwa cieplnego, lepkości, dyfuzji i t. p. ale że zdołali nawet przepowiedzieć na podstawie rachunku teoretycznego cały szereg zjawisk, które dopiero a posteriori doświadczalnie sprawdzono.

Takim tryumfem teorii kinetycznej było n. p. stwierdzenie faktu, że lepkość gazu nie zależy wcale od jego stopnia rozrzedzenia, oraz określenie ciepła właściwego pary rtęci, jako gazu jednoatomowego. Tak w 80 lat po Daltonie teoria atomistyczno-kinetyczna zdawała się jak najsilniej ugruntowana, jako jedyna bez rywalki teoria, tłumacząca w prosty sposób szeroki zakres zjawisk fizycznych i chemicznych, a rozpoczęła nawet nową fazę rozwoju, wyjaśniając właściwości cieczy, jak to przedtem uczyniła dla gazów, gdy przeciwko niej podniosła się fala reakcji.

Jakież były motywy opozycji przeciwko atomistyce? Wynikły one po części z ogólnych poglądów filozoficznych, po części z konkretnych naukowych rozumowań. Przyznać trzeba przedewszystkiem, iż nie jest to jeszcze dowodem prawdziwości jakiejś hipotezy, że ona tłumaczy szereg faktów; bo może dałoby się znaleźć jeszcze inne wytłumaczenie. A Mach i Ostwald sprzeciwiali się wogóle wprowadzeniu do fizyki hipotez nie dających się udowodnić, jak hipotezy o istnieniu atomów. Widzieć tak małych ciałek oczywiście nie możemy, tem mniej ruchów ich dostrzedz nie można. Nauka powinna być ścisła, powiadali, wyrzucmy zatem z niej wszystko co jest problematyczne, co traci metafizyką lub antropomorfizmem, oczyszczajmy ją od hipotez!

Mach nazywa atomistykę hipotezą naiwną, dzie-

cinną, a co najmniej zbyteczną. A Ostwald, potępiając wszelkie pokusy stworzenia obrazu czy modelu przyrody, głosi ideał „einer hypothesenfreien Wissenschaft“. Dokonał on istotnie niemałej sztuki w swym podręczniku chemii, wykładając zarys chemii nowoczesnej bez używania pojęcia atomu lub drobiny. Co prawda, książka ta sprawia wrażenie bardzo sztucznie prowadzonej konwersacji, w której umyślnie unika się pewnych, za „shocking“ uważanych słów, które ogromnie uprościłyby i ułatwiłyby całą dyskusję, gdyby ich wolno było używać.

A co gorsza, unikając tak starannie wszystkiego co jest związane z hipotezą atomistyczną, Ostwald nie spostrzega, ile on sam hipotez wprowadza, tłumacząc wszystkie zjawiska chemiczne i fizyczne jako objawy pewnych energii, którym przypisuje byt realny. To jest szczególnie charakterystyczny i równocześnie odpowiedź na owe zarzuty. Bo czyż można się obejść bez hipotez w życiu codziennem czy w nauce? Hipotezą nawet jest to, że jutro znów będzie nowy wschód słońca; tak samo twierdzenie, że my wszyscy kiedyś umrzemy. A tak samo w nauce: ani kroku zrobić nie można bez oparcia się o hipotezy. A hipotezy i teorye, nawet takie, w których obiektywną rzeczywistość wcale nie wierzymy z jakiegobądź powodu, są doniosłym postępem, jeżeli ułatwiają nam objęcie myślowe szeregu zjawisk i jeżeli doprowadzają nas do nowych faktów, jak właśnie atomistyka.

Z drugiej strony odzywały się wówczas też na nowo pewne zarzuty, od dawien dawna podnoszone przez niektórych filozofów [patrz u. p.: Stalló (Begriffe u. The-

orien d. modernen Physik)]. Czy teoria atomistyczna nie polega właściwie na tem, co nazywamy „tłumaczeniem w kółko“? Wszak bezwładność materji sprowadzamy do bezwładności atomów, sprężystość ciał uważamy za skutek spotkań sprężystych atomów, wogóle, jak Lord Kelvin z pewną może przesadą powiedział: „atomistyką nie wytłumaczymy żadnej właściwości materji, w którą poprzednio już atomów nie ubierzemy“. Więć nie jest że to t. zw. circulus? — Zarzut ten był może słuszny wobec spekulacyi mędrców greckich, ale nie wobec atomistyki współczesnej; jej celem nie jest wcale wytłumaczenie istoty masy, istoty siły i t. d., tylko wytłumaczenie formy matematycznej prawideł natury. Chodzi o to, że sprężystość gazów właśnie stosuje się do prawa Boyle-Charlesa czy Van der Waalsa a nie do innej formuły pomyśleć się dającej. Tak malarzowi skład chemiczny farb używanych jest obojętny, a chodzi tylko o oddanie za ich pomocą barw i kształtów przedmiotów widzianych.

Owe zarzuty zatem polegają właściwie tylko na nieporozumieniu co do zadania i celu teoryi fizycznych. Wiele poważniejszy od nich jest jednak zarzut podniesiony ze strony fizyki matematycznej, dążący w samo sedno, w zasadnicze pojęcia atomistyki, który, gdyby się okazał słuszny, musiałby obalić całą tę teorię. Chodzi o to: pomijając wszystkie kwestye specyalne co do własności atomów, odnajdujemy jedną zasadniczą myśl, wspólną wszystkim jakkolwiek skonstruowanym nowoczesnym teoriom atomistycznym: że prawa przyrody uważamy za rezultat tego, co się dzieje z pojedynczymi atomami więć za wynik niezmiernie wielkiej liczby zdarzeń in-

dywidualnych, z których każde podlega wpływom przypadkowym, ale które w całości swej ujawniają pewne prawidłowości.

Metoda rozumowania jest zatem ta sama jak w naukach społecznych: metoda statystyki, związana z pojęciem prawdopodobieństwa. Tak samo jak socyolog obliczający przyrost liczby ludności, jak matematyk zajęty w towarzystwie asekuracyjnym, jak bankier domu gry w Monte Carlo, fizyk atomista opiera swe kalkulacje na ocenie prawdopodobieństwa.

Ale jeżeli to wszystko jest słuszne, jeżeli właściwości ciał materyalnych są istotnie wynikiem t. zw. prawa wielkich liczb, to przecież oprócz zdarzeń zwykłych, prawdopodobnych, muszą się także przytrafić przypadki wyjątkowe, mniej prawdopodobne, a nawet najnieprawdopodobniejsze! — tak samo jak zdarza się czasem, że ktoś wbrew tablicom śmiertelności dożyje wieku wyjątkowego, albo że graczowi hazardowemu sprzyja wyjątkowe szczęście.

Otóż gdzie są w fizyce przykłady dowodzące zrządzenia ślepego losu, takie zboczenia od normalnego, przeciętnego przebiegu rzeczy?

Rozważmy przykład specjalny: Powiadamy, że ciepło polega na przypadkowych, nieregularnych ruchach drobin. Jeżeli to prawda, jeżeli są przypadkowe, to przypadek też zrządzić może, że wszystkie drobiny ciała ciepłego skierują swe prędkości w tę samą stronę to znaczy, że owo ciało samodzielnie się poruszy z miejsca, wskutek wewnętrznego swego ruchu cieplnego.

Czy widziano kiedykolwiek coś podobnego? Wszak to byłaby jaskrawa sprzeczność z empirycznie stwier-

dzoną drugą zasadą termodynamiki, wykluczającą możliwość samodzielnego przetwarzania się ciepła w energię mechaniczną. Gdyby takie zjawiska mogły się odbywać, możnaby zbudować *perpetuum mobile*, dające nam bezustannie energię ruchu, kosztem ciepła pobranego z otoczenia.

Podobnie też, jeżeli od przypadku zależy miejsce atomu wśród gazu wypełniającego naczynie, wówczas zaprzeczyć nie można możliwości, ażeby gaz sam z siebie cofnął się w jedną część naczynia, pozostawiając resztę pustą, a tak samo też mieszanina dwóch substancyj, powiedzmy azotu i tlenu, mogłaby automatycznie rozdzielić się na czysty azot i czysty tlen.

Zarzuty te, dające się także ująć w formę matematyczną, jako sprzeczność z zasadą wzrastania entropii, stanowiły poważną trudność dla teorii kinetycznej. Boltzmann, wielki propagator teorii kinetycznej, starał się udowodnić matematycznie, że wobec kolosalnej liczby atomów przeciętne zboczenia zjawisk od przebiegu normalnego nie będą w praktyce dostrzegalne, mimo, że będą się wydarzały, ale wybieg ten nie trafił przeciwnikom do przekonania.

Boltzmann z smutkiem powiada w przedmowie do podręcznika teorii kinetycznej, wydanego w latach 1895—1898, że teoria kinetyczna „wyszła z mody“, a jako cel owego podręcznika podaje: uratowanie od zapomnienia tego, co już jest znane, aby nie potrzeba było tego kiedyś drugi raz na nowo odkrywać!

Jakże zmieniły się poglądy w ciągu następnego dziesięciolecia! Przedewszystkiem pokazało się, że to co wówczas uważano za niemożliwe, za sprzeczne z termo-

dynamiką, istotnie doświadczalnie może być wykazane. A nie chodzi tu o jakieś zjawiska zupełnie nowe, tylko o rzeczy dawno odkryte, które do tego czasu nie były rozumiane, a które teraz z tego punktu widzenia nau czono się pojmować.

Już w roku 1827 angielski botanik Brown zau ważył, że każda mikrokospijnie drobna cząstka jakiego bądź materyału, unosząca się w cieczy, wykonywa drobne ruchy nieregularne, widoczne przy użyciu silnie powiększającego mikroskopu, i sam Brown nawet już wówczas nazwał to „ruchem molekularnym“, nie moty wując zresztą bliżej tego określenia. Nazwa ta pozostała, ale pogląd przez nią wyrażony później z różnych powo dów porzucono; wogóle żadnych dokładniejszych ba dań nad tem zjawiskiem nie wykonano, mimo, że ka żdy przyrodnik obserwował je odtąd tysiące razy przy pracach mikroskopijnych i mimo, że później w roku 1882 Bodasze wski zwracał uwagę na podobne ruchy, wykonywane bezustannie przez drobne cząstki dymu unoszącego się w powietrzu. W grubych, wielotomowych encyklopedyach i dziełach fizycznych — o ile wyszły przed rokiem 1906 — nie znajdziemy ani wzmianki o istnieniu ruchu Brow na; trzeba wówczas było robić formalne poszukiwania bibliograficzne, chcąc sobie o nim wyrobić zdanie na podstawie literatury naukowej; ofi cjalna nauka o nim zapomniała.

Wtedy dopiero fizycy teoretycy zwrócili nań uwagę, dowodząc przy pomocy analizy matematycznej, że wszystko, co wiedziano o ruchu Brow na, wielkość prze sunięć, zależność ich od rozmiarów cząstek poruszają cych się oraz od rodzaju ośrodka, najzupełniej zgadzało

się z tem, co na podstawie teorii atomistyczno-kinetycznej można było przewidzieć.

A od tego czasu badania doświadczalne szeregu eksperymentatorów stwierdziły te wnioski ponad wszelką wątpliwość. Nawet zacięty przeciwnik atomistyki, Ostwald, sam w roku 1908 uznał się do niej nawróconym przez tak oczywiste dowody jak ruchy Browna oraz pewne zjawiska, o których dalej będzie mowa: „Ich habe mich überzeugt, dass wir seit kurzer Zeit in den Besitz der experimentellen Nachweise für die discrete oder körnige Natur der Stoffe gelangt sind, welche die Atomhypothese seit Jahrhunderten, ja Jahrtausenden vergeblich gesucht hatte“. Z chwilą kiedy przywódca szkoły energetycznej i antiatomistycznej z tak podziwu godnem zaparciem się siebie uznał słuszność sprawy, przez wiele lat namiętnie i wytrwale przez siebie zwalczanej, ucichła wszelka opozycja przeciwko teorii, którą dziś się zajmujemy.

Konsekwencye badań nad owymi mikroskopijnie drobnymi ruchami sięgają istotnie bardzo daleko. Sprzeczność między atomistyką a termodynamiką wyjaśniła się, ale w ten sposób, że pierwsza z nich zwyciężyła, a druga uznana została za regułę tylko przybliżenie ważną, tylko w grubszych zarysach obowiązującą. Ruch Browna jest takim perpetuum mobile w bardzo małych zresztą rozmiarach, jakiego istnienie dawniej uważano za niemożliwe.

W praktyce wprawdzie wytwarzanie tym sposobem użytecznej energii, kosztem ciepła otoczenia, na razie nie posiada widoków powodzenia wobec dzisiejszych środków technicznych. Ale jeżeli coś zależy tylko od

wydoskonalenia środków technicznych, to trudno się wyrzec nadziei urzeczywistnienia w przyszłości. Chodzi w tym przypadku tylko o zbudowanie przyrządu, któryby tak umiejętnie korzystał z wahania się ślepego przypadku, jak to czyni n. p. loterya liczbowa, przysparzająca rok rocznie państwu stałego dochodu. Przyznam się zatem, że osobiście zbudowania t. zw. *perpetuum mobile* („drugiego rodzaju“) wcale nie uważam za niemożliwe, a dzisiaj jest już więcej takich fizyków, których do niedawna poczytanoby za utopistów i heretyków.

Nadzwyczajnie ważną konsekwencją jest wogóle stwierdzenie roli przypadkowości w przyrodzie. Wszak przypadkowe uderzenia drobin wytwarzają owe ruchy Browna, tak dziwacznie zygzakowate, które Gouy trafnie porównał do ruchu mrówek koło mrowiska. A to samo dało się też wykazać w pewnych innych zjawiskach.

Jak już poprzednio wspominaliśmy, przypadkowe okoliczności określają miejsce, które drobina zajmuje chwilowo wśród całego zbiorowiska. Dlatego też nie można przypuścić, żeby drobinny gaz lub ciecz były rozmieszczone całkiem regularnie, równomiernie; powinny występować miejscami przypadkowe nagromadzenia, a miejscami rozrzedzenia. Wnioski, dotyczące tych przypadkowych nierównomierności, zostały stwierdzone przez Svedberga przez liczenie cząstek ultramikroskopijnych w koloidalnych roztworach.

Pojedynczych atomów i drobin zwykłych substancji naturalnie nawet w nowoczesnych ultramikroskopach widzieć nie można, ale można przecież skonstato-

wać obecność ich nagromadzeń miejscowych, na podstawie zjawiska opalescencyi, zbadanego po raz pierwszy przez Tyndalla.

Chodzi tu o zjawisko powszechnie znane, że promień światła, wpadający w ośrodek mętny, n. p. w wodę zaprawioną kilkoma kroplami mleka, staje się widoczny wskutek rozpraszania światła na owych mętach, podobnie jak pyłki unoszące się w powietrzu uwidaczniają drogę promienia słońca, wciskającego się przez szparę do ciemnego pokoju. Jeżeli cząstki mętów są bardzo drobne, wówczas światło to, uginane w kierunku bocznym, zawiera przedewszystkiem barwy niebieskawe, a promień przechodzący przez owo środowisko mętne posiada barwę żółtawo-czerwonawą.

Takiem mętmem środowiskiem jest n. p. także minerał zwany opalem. Ztąd pochodzą owe delikatne zabarwienia opalu, niebieskawe i czerwonawe, ztąd też pochodzi nazwa opalescencyi.

Otóż zjawisko to występuje także w gazach, w bliskości punktu krytycznego [oraz w roztworach, w t. zw. krytycznym punkcie rozpuszczalności] i dowodzi pewnej, że tak powiem: ziarnistości ośrodka, pochodzącej z owych przypadkowych zgromadzeń drobinowych, które w punkcie krytycznym szczególnie silnie muszą się uwydatnić.

W zwykłych warunkach gazy okazują także zjawisko opalescencyi choć w stopniu znacznie słabszym, tak że staje się ono widoczne dopiero w bardzo grubych warstwach. Jednak każdy z nas obserwował je niezliczoną liczbę razy, gdy podziwiał błękit nieba lub żar wschodzącego słońca. Gdyby powietrze było środowiskiem zupełnie przezroczystem i jednorodnym, niebo

także za dnia musiałyby być czarne, i tylko temu, że jest ono do pewnego stopnia ośrodkiem mętnym, zawdzięcza niebo swoją jasność i błękitną barwę.

A cóż to są za męty w atmosferze, które uginają światło? Lord Rayleigh, któremu zawdzięczamy podstawowe badania w tej dziedzinie, sądził początkowo, że chodzi tu o ciała obce, pyłki, kropelki mgły i t. p., ale z czasem zmienił swe zdanie, i dzisiaj przekonujemy się, że owe ciała są tylko czynnikami ubocznymi i że nawet powietrze zupełnie czyste okazuje takie samo zjawisko. Co do kwestyi, czy przypisać je należy samym pojedynczym drobinom powietrza, czy też wspomnianym nagromadzeniom, czy może elektronom zawartym w atomach, co do tego panują jeszcze pewne różnice zdań między różnymi uczonymi, którzy tym przedmiotem się zajmowali jak Natanson, Langevin, Einstein, ale co do ogólnego znaczenia samego faktu niema żadnej wątpliwości: Błękit nieba jest dla każdego, kto umie czytać w księdze przyrody, oczywistym dowodem słuszności atomistyki, gdyż dowodzi on, że powietrze posiada strukturę ziarnistą.

Wspomnę o jednym jeszcze zjawisku, w którym rola przypadku wybitnie występuje, z zakresu promieniotwórczości. Mam na myśli owe nieregularne, drobne zresztą wahania prądu elektrycznego, wzbudzanego w powietrzu przez obecność ciał promieniotwórczych (n. p. polonu), których istnienie pierwszy Schweidler w r. 1905 na podstawie obecnych naszych poglądów na promieniotwórczość przewidział a Kohlrusch następnie doświadczalnie wykazał. Pochodzą one ztąd, że wskutek przypadkowych okoliczności chwilowo nieco większa li-

czba atomów ciała promieniotwórczego, chwilowo znów mniejsza, podlega rozkładowi, połączonemu z wysyłaniem promieni.

Wszak takie same wahania występują i w statystycznych zjawiskach codziennego życia, n. p. z ludności Galicji codziennie umiera przeciętnie 440 osób; ale będą oczywiście i takie dni, gdzie liczba wypadków śmierci będzie nieco większa, może 450, albo też mniejsza, może 430. Słuszność tej interpretacji została prawie namacalnie udowodniona przez przepiękne doświadczenia Rutherforda i Regenera, które umożliwiły bezpośrednie liczenie cząstek α wysyłanych przez ciała promieniotwórcze.

Z wszystkiego tego wypływa następujący wniosek: kiedykolwiek obserwujemy zjawisko, w którym można wyróżnić wpływ pojedynczych drobin lub atomów, albo niezbyt licznych ich gron, zauważymy w niem zawsze przypadkowe nieregularności. Bezwzględna, ścisła prawidłowość zjawisk przyrody jest tylko pozorem, jest tylko statystycznym wynikiem prawa wielkich liczb. Stosuje się to przedewszystkiem do termodynamiki, ale niewątpliwie z czasem niejedno jeszcze inne prawo fizyki ulegnie temu samemu losowi. A zasadniczą metodą rozumowania w naukach ścisłych stanie się: rachunek prawdopodobieństwa, mimo że podstawowe pojęcia tej gałęzi matematyki, jak n. p. pojęcie przypadku, do dziś dnia nie są jeszcze wyjaśnione zupełnie zadawalająco. — Wobec perspektywy tych komplikacji odczuwamy tem żywiej bolesną skargę Fouriera: że przyroda tak zupełnie obojętna jest na trudności, które sprawia matematykom!

Mówiąc o uzasadnieniu samych podstaw teorii atomistyczno-kinetycznej, wspomnieć trzeba jeszcze o innym rodzaju zjawisk, stanowiącym również argument zasadniczy na jej korzyść: Jeżeli materya jest ciągła, bez struktury, wtedy każda jej część będzie posiadała te same właściwości jak całość, jeżeli jednak posiada strukturę atomistyczną, jeżeli zatem właściwości jej są wynikiem oddziaływania wzajemnego wielkiej liczby atomów czy drobin, wtedy warstwy cienkie, których grubość odpowiada strefie działania jednej drobin, muszą się zachowywać odmiennie niż materya w całości. Podobnie n. p. kawał płótna odznacza się zupełnie inną rozciągliwością niż pojedyncze włókno, piasek w worku jest sypki, podatny, podczas gdy pojedyncze ziarno jest twarde, niepodatne.

Która z tych dwóch alternatyw zachodzi, o tem stosunkowo łatwo można się przekonać w przypadku gazów, gdyż w gazach drobin znajdują się w stosunkowo znaczniejszych odstępach i wskutek tego ruchy ich są pokażniejsze. A sferą działania każdej drobin jest nie tylko to miejsce, które ona faktycznie zajmuje w danej chwili, lecz miejsce dokąd sięga bezpośredni wpływ jej ruchów, t. zw. swobodna droga drobinowa; tak samo jak sferą działania zręcznego tenisisty jest nie tylko przestrzeń zajęta przez jego ciało, lecz obręb jego ruchów i skoków. Ten odstęp, określający obręb ruchów drobin, wynosi w powietrzu w zwykłych warunkach $\frac{1}{10000}$ milimetra, ale wzrasta w miarę rozrzedzenia powietrza, tak, że w powietrzu rozrzedzonym staje się wygodnie dostępnym dla bezpośrednich doświadczeń.

I cóż było rezultatem tych doświadczeń? Wyka-

zały one prawie namacalnie słusność teorii kinetycznej, gdyż w tak cienkich warstwach gazu zjawiska lepkości, przewodnictwa cieplnego, a nawet prężności gazowej przebiegają istotnie w całkiem odmienny sposób niż w grubych warstwach gazu, i to w sposób także ilościowo najdokładniej zgodny z przewidywaniem teoretycznym¹⁾.

Dotychczas omawiałem obszerniej te badania ostatnich kilkunastu lat, które stanowią bezpośrednio umocnienie samych podstaw teorii o atomistycznym składzie materii i odparcie zarzutów przeciwko niej podnoszonych. Może jeszcze więcej jednak przyczyniły się do powszechnego jej uznania w ostatnich czasach postępy na innym polu fizyki, które pociągnęły za sobą olbrzymie rozszerzenie zakresu atomistyki i w następstwie głęboko idące w niej przemiany.

Wiadomo mianowicie, że dziś na całej linii zwyciężył pogląd, że elektryczność nie jest także fluidum ciągłym, jak dawniej mniemano, lecz że posiada strukturę atomistyczną, że jest złożona z jakichś cząstek elementarnych, zwanych elektronami. Pogląd ten, początkowo nieśmiało wygłaszany przez Crookesa, Helmholtza, J. J. Thomsona, Lorentza, jako hipoteza najzupełniej przeciwna ówczesnym tradycyjnym zapatrywaniom, okazał się do tego stopnia zwyciężkim w tłumaczeniu nowo odkrytych zjawisk promieniotwórczości, zjawiska Zeemana i t. p., a równocześnie tak świetnie

¹⁾ Wypowiedziałem kiedyś twierdzenie, że także prawa dyfuzji muszą być odmienne w tak cienkich warstwach, a wydaje mi się to tak pewne, że dotychczas jeszcze nie zająłem się sprawdzeniem doświadczalnym.

wyjaśniał różne problemy dawniejszej nauki, że w ciągu kilku lat 1896—1902 został niemal jednogłośnie przyjęty.

Chcąc podać powody i dowody trzebaby przedstawić niemal cały dorobek naukowy ostatnich kilkunastu lat, tak wszystko wiąże się na tej podstawie w jedną całość logiczną. Rozwój nauki w takich chwilach przypomina ową zabawkę dziecinną, polegającą na składaniu deszczulek powycinanych w rozmaite figury z obrazkami naklejonymi. Długo trzeba próbować, aż się znajdzie kilka kawałków do siebie należących, ale gdy raz początek jest zrobiony, dalsze deszczułki niejako automatycznie do nich się dołączają — i to jest cechą charakterystyczną dobrej teorii naukowej, że ona odrazu w nowem świetle przedstawia szereg pozornie różnorodnych zjawisk, wykazując ich prostą wewnętrzną łączność.

Szczegół dla naszego tematu najdonioślejszy jest ten, że różne drogi argumentacyi zniewalają nas zgodnie do przyjęcia, iż cząstki ujemnej elektryczności, krótko mówiąc elektrony, posiadają masę tysiąc razy mniejszą od masy atomu wodoru i nabój elektryczny wynoszący mniej więcej $4.8 \cdot 10^{-10}$ jednostek elektrostatycznych. Ażeby sobie uprzytomnić małość tych atomów elektrycznych, zważmy, że przez zwykłą żarówkę musi ich przepływać co sekundę koło 10 trylionów.

Nie jest że to zdumiewające, że jednak tak nadzwyczajnie drobne cząstki elektryczności są dostępne naszym pomiarom; że można je odosobnić i nad nimi wykonywać doświadczenia! [Wskutek takich doświadczeń przed kilkoma miesiącami właśnie teoria elektronowa przechodziła ciężkie przesilenie, gdyż Ehren-

haft, mierząc naboje elektryczne drobnych cząstek metali, rozpylonych łukiem elektrycznym w powietrzu, znajdował naboje najrozmaitszych wielkości, nawet znacznie mniejsze niż ów jakoby niepodzielny nabój elektronowy. Wydoskonalone znacznie doświadczenia Millikana oraz Regenera wykryły jednak pewne wadliwości owych pomiarów i stwierdziły dobitnie, że istnieją tylko naboje owej wielkości, lub 2, 3, 4 i t. d. razy tak duże, ale że nie istnieją wartości ułamkowe, więc elektrony występują istotnie jako jednostki niepodzielne. Wyniki Ehrenhafta były zatem błędne; uzyskano wyraźny bezpośredni dowód niepodzielności elektronów].

Rzućmy teraz okiem wstecz, na zmiany naszych poglądów na istotę atomu, spowodowane przez wszystkie odkrycia, które właśnie omawialiśmy. Bodaj czy nie jedyną cechą charakterystyczną dawnej atomistyki, która do dziś dnia przetrwała, nie wywoławszy nawet dotychczas gruntownej dyskusji co do swego uzasadnienia, jest pogląd, że wszystkie atomy pierwiastka chemicznego są sobie najzupełniej równe, że są według wyrażenia Herschla: „jakby towarem fabrycznie sporządzonym“.

A jaki to jest towar? Dawniejsi fizycy, jak Clausius, wyobrażali sobie atomy czy drobiny jako ziarna materyi, jako niezmiennie ciała twarde w rodzaju kul bilardowych; i dziś jeszcze z poglądem takim co chwila się spotykamy, zwłaszcza w dziedzinie chemii. Niektórzy nie tylko obliczają objętości tych atomów, ale wnioskują ztąd też o gęstości ich substancyi. Dochodzi się przytem jednak do tej sprzeczności, że zależnie od temperatury i innych okoliczności wynikają

wartości różne, jak gdyby objętość tych ziarn była zmienna.

Dlatego też dawno już, bo w roku 1866 Maxwell przeciwko temu pojęciu wystąpił i po części odnawiając poglądy atomistyczne Boscovitcha, jezuity, dalmatyńczyka urodzonego 1711 roku w Raguzie, wygłosił hipotezę, że drobiny raczej uważać należy za punkty materyalne bez rozciągłości, działające na siebie siłami odpychającymi przy zbyttem zbliżeniu. Dzisiaj mamy dowody zupełnie oczywiste, że atomy nie mogą być twardymi ziarnkami materyi, wszak t. zw. promienie katodowe, a zwłaszcza promienie β , składające się z elektronów, wystrzelonych z wielką prędkością, na wskrós przez nie przenikają i tylko w nieznacznej części ulegają rozpraszaniu. Co więcej, także promienie α (są to atomy helu, zaopatrzone nabojem elektrycznym dodatnim i wystrzelone przez ciała promieniotwórcze z prędkością kilku tysięcy kilometrów na sekundę) przechodzą na wskrós przez atomy innych substancyj.

Cóż to się stało, nawiasem wspominając, z tradycyjną legendą o nieprzenikliwości materyi, jako jednej z zasadniczych jej właściwości! Nie chodzi tu bowiem o przenikanie atomów, jednych przez przestrzenie wolne między innymi (jak przy dyfuzji), lecz o przenikanie jednych na wskrós przez drugie. Naturalnie udaje się to tylko wtedy, gdy jedno na drugie rzucimy z tak olbrzymią prędkością jak w owych wyżej powołanych przypadkach, bo inaczej siły odpychające przeszkodzą zbyttem zbliżeniu. W nadzwyczajnie ciekawych badaniach Geiger zdołał wykazać, że taka cząstka α przechodząc przez jeden atom złota, odchyła się od pier-

wotnego kierunku przeciętnie tylko o jedną dwóchsetną część stopnia. Materya musi zatem posiadać budowę nadzwyczajnie wiotką i przezroczystą, na kształt chmury, a nieprzenikliwość jest tylko pozorem, pochodzącym od sił między cząstkami działających.

Dzisiaj porzuciliśmy także hipotezę, że atomy są punktami materyalnymi, wywierającymi pewne siły, jako zbyt prostą. Wszak atomy nie mogą być czemś jednolitem, prostem, tylko muszą posiadać jeszcze budowę wewnętrzną z jakichś części składowych złożoną; to wskazują przedewszystkiem zasadnicze fakty analizy widmowej, jak złożoność widma pierwiastków chemicznych, a to przypuszczenie stało się pewnością, gdy zjawiska promieniotwórczości dowiodły, iż atomy pewnych substancyi, jak uranu, radu, polonu, toru i t. d. z czasem samodzielnie się rozkładają, że one się rozpadają, kruszeją z czasem jak jakaś budowa chyląca się ku ruinie, a przytem okrucy odpadające to są owe cząstki naelektryzowane, stanowiące promienie α i β .

Po okrucach poznać można, z czego budowa się składa. Cóż więc naturalniejszego niż przypuścić, że to są właśnie owe cegiełki, z których atomy są wybudowane. Ale w jaki sposób ta budowa jest skonstruowana, to na razie jeszcze nie jest wyjaśnione. Trudność polega na tem, że atom elektrycznie neutralny musi zawierać równie wiele dodatniej jak ujemnej elektryczności, a znamy obecnie wprawdzie dokładnie atomy ujemnej elektryczności, owe elektrony, których masa jest tysiączną częścią masy atomu wodoru, ale wiele bardziej zagadkowa jest istota dodatniej elektryczności, gdyż w promieniach α występuje tylko w porcyach stosunkowo

dużych i nie dała się dotychczas rozdzielić na tak drobne czastki.

Początkowo przypisywano całą bezwładność atomów elektronom ujemnym, musiano zatem przyjąć, że tysiące ich są zawarte w jednym atomie. Obecnie różne badania z zakresu promieniowania wskazują, że liczba elektronów ruchomych i udział biorących w zjawiskach optycznych jest stosunkowo mała. Więc powstaje kwestya, czy przeważna część elektronów jest we wnętrzu atomu tak sztywnie przygwożdżona, że nie wchodzi w rachubę w owych zjawiskach, czy też wogóle liczba elektronów w atomie zawartych jest mała, coby się zgadzało z wynikami badań Sir I. I. Thomsona i Crovthera nad rozpraszaniem promieni β przez materję. W takim zaś razie bezwładność atomu musiałaby pochodzić głównie z jego elektryczności dodatniej.

Na tle tych zagadnień wyrosły nadzwyczajnie ciekawe próby skonstruowania konkretnego modelu atomu, podjęte przez Thomsona i Starka. Fantastyczne mogą się wydawać uczonym starej szkoły takie spekulacye, ale nie są one bezpłodne! Przeciwnie, każdy niemal zeszyt „Philosophical Magazine“ przynosi nam wiadomość o nowych odkryciach, tą drogą rozumowawania dokonanych i to daje nam wiarę w ich wartość realną.

Z jakim entuzjazmem uprawiane są dzisiaj spekulacye atomistyczne, świadczy o tem jeszcze jeden szczegół. Wszak obecnie pierwszorzędni fizycy rozważają całkiem na seryo, czy energia nie składa się może z jakichś cząstek elementarnych. Czy w przyszłości podziwiać będziemy genialność tych twórców teorii o istnieniu atomów energii, czy też potępiać wybryki lekko-

myślnego dziwactwa, któż dzisiaj przewidzi? I w nauce, jak na wojnie, roztrzyga o sławie nie tyle zasługa, ile powodzenie.

Gdy rozważamy tę ostatnią fazę atomistyki z ogólniejszego punktu widzenia, nasuwają się nam dwie ogólne uwagi. Po pierwsze, że tryumf atomistyki równocześnie wykazał niedorzeczność słowa „atom“ (niedziałka) albo raczej wadliwość dawniejszego pojęcia atomu, gdyż atomy chemiczne okazały się złożonymi i podzielnymi. Dlatego też zupełnie świadomie wystrzegąłem się dzisiaj podania wyraźnej definicyi pojęcia atomu, gdyż definicye dawniejsze byłyby dzisiaj całkiem nieodpowiednie. Zaznaczyć wypada tylko, że za zasadniczą myśl atomistyki uważamy dziś w fizyce hipotezę o strukturalności, o złożoności materji lub elektryczności z części oddzielnych, a nie zastrzegamy się bynajmniej, czy te części odrębne, owe atomy, elektrony, owe „archiony“ Starka, nie są jeszcze czemś złożonem z cząstek prostszych.

Po drugie przejawia się w tej dziedzinie tendencya nowoczesna tłumaczenia zjawisk materyalnych przez zjawiska elektryczne, tendencya antimateryalistyczna, albo może wolno mi będzie ukuć słowo „elektrystyczna“. Podczas gdy dawniej próbowano zrozumieć zjawiska elektryczne, interpretując je jako rodzaj ukrytych ruchów eteru, dziś nawet hipotezę o istnieniu eteru zaczynają uważać za zbyt techniczny, przestarzały przesąd, a w tem co nazywamy właściwościami materji, upatrują objawy zjawisk elektrycznych. Nauka ma swoje słuszne powody, którymi się kieruje, a my z czasem do tego poglądu na świat przyzwyczaimy się i będzie się nam wydawało, że to rozumiemy.

Takie przemiany, jakich fizyka w swem życiu już dużo doznała, jakkolwiek rewolucyjny mają pozór, nie są bynajmniej zburzeniem tego, co stanowi treść nauki. Kto widział kiedyś kawał drzewa skamieniałego, zrozumie to odrazu. W drzewie skamieniałem ani śladu nie ma pierwotnej substancji drzewnej, wszystko zostało zastąpione przez krzemionkę, ale słoje drzewa, cała struktura jego, pozostała nietknięta, tak że na pierwszy rzut oka robi wrażenie zwykłego drzewa. Forma pozostała, choć treść się zmieniła. Tak samo trwała w historii nauki jest forma praw przyrody.

Nakoniec jedną uwagę jeszcze pozwolę sobie zrobić. Często nas fizyków pytają: wierzycie zatem naprawdę w istnienie atomów i elektronów? Jest że to istotnie pewne, że wszystko co widzimy składa się z tych bezustannie poruszających się cząstek, których rozmiary i prędkości nam podajecie? Odpowiedź moją wtedy stosuję do tego, czy pyta mnie filozof, czy też ktoś inny. Filozofowi odpowiem: Bynajmniej! ja tylko udaję, że sądzę, iż istnienie atomów jest pewne, bo ta hipoteza jest mi wygodna.

Istotnie dzisiaj trzeba być wielce ostrożnym, zanim się coś poda za pewne. O wszystkim wolno wątpić. Wszak i to, że ziemia porusza się koło słońca, nie da się na pewno udowodnić, mimo Kopernika! Kto koniecznie tego pragnie, może i dzisiaj nawet wierzyć w system Ptolemeusza, tylko musi w odpowiedni sposób zmodyfikować konsekwentnie całą obecną naukę, jak to n. p. Poincaré bardzo ładnie wykazuje. Nie będzie to ani łatwe ani ładne, ale może być dokonane. Co więcej, kto chce, temu wolno wątpić, czy wogóle istnieje

jakieś słońce, czy istnieje rzeczywiście jakiś świat zewnętrzny! Udowodnić się to nie da, albo przynajmniej nie jestem pewny, czy ci, którzy tego dowodzą, nie mylą się. A cóż dopiero mówić o realności atomów!

Ale z niefilozofem będziemy rozmawiali całkiem inaczej. Jemu powiemy, że atomistyka należy do najpewniejszych, albo ściśle mówiąc do najbardziej prawdopodobnych hipotez naukowych. Istotnie, kto wierzy w to, że głoś polega na falowaniu powietrza, kto wierzy w to, że ziemia krąży koło słońca, ten z niesłychanie większą jeszcze pewnością może wierzyć w podstawowe pojęcia atomistyki. I wolno nam też wierzyć w to, że fizyka, krocząc drogą dzisiaj obraną, zamieni się w logiczny system dzięki atomistyce, której podstawy niegdyś pożyczyla od chemii, a odda jej w zamian myśli konstruktywne, które będą kluczem do zrozumienia chaosu zjawisk chemicznych. Tym sposobem nauki ściśle dojdą do wspaniałej syntezy nie będącej oczywiście ostatecznym końcem dociekań, ale olbrzymim krokiem naprzód w poznawaniu zjawisk przyrody.

DODATEK DO SPRAWOZDANIA.

Bibliografia wydawnictw Akademii Umiejętności

od 1 maja 1910 do 30 kwietnia 1911*).

I. Wydział filologiczny.

Archiwum do dziejów literatury i oświaty w Polsce, tom XI, 1910, 8-o, str. XLII i 407, 2 tablice. K 9—.

Treść: Zapiski i wyciągi z rękopisów bibliotek polskich i obcych, do Polski się odnoszących. — I. Cesarska Biblioteka publiczna w Petersburgu — wydał Józef Korzeniowski.

— Tom XII, 1910, 8-o, str. 456. K 9—.

Treść: Karbowski Antoni. Studya statystyczne z dziejów Uniwersytetu Jagiellońskiego 1433/4—1509/10, str. 1. — Kurpiel Antoni M. Cztery listy Łukasza Gornickiego, str. 83. — Lachs Jan. Kronika lekarzy krakowskich do końca XVI wieku, str. 89. — Czubek Jan. Macieja Rywockiego księgi peregrynackie (1584—1587), str. 177. — Brodziński Kazimierz. Nieznane pisma prozą — wydał Łucki Aleksander, str. 265.

*) Skrócenia: B, III. 1911, A. lub B. = Bulletin international ed l'Académie des Sciences. Classe des sciences mathématiques et naturelles. Série A: Sciences mathématiques; Série B: Sciences naturelles. — R. I = Rozprawy Wydziału filologicznego. — R. II = Rozprawy Wydziału historyczno-filozoficznego. — Spr. = Sprawozdania z czynności i posiedzeń Ak. Um. — Gwiazdka przed skróceniem oznacza odtbitkę.

Biblioteka pisarzy polskich.

- Nr. 56. Catechismus to jest nauka bardzo pożyteczna każdemu wier-
nemu krześcijaninowi, jako sie ma w zakonie Bożym a w wierze
i dobrych uczynkach sprawować — z r. 1543 — wydał Fran-
ciszek Pułaski. Kraków 1910, 8-o, str. VI i 176 i 1 nl.,
z dwiema podobiznami. K 2.—
- Nr. 57. Joachima Bielskiego Pieśń nowa o szczęśliwej potrzebie pod
Byczyną i Bartosza Paprockiego Odpowiedź — wydał Jan Cz-
bek. Kraków 1910, 8-o, str. 34 i 1 nl., z jedną podobizną.
K —50.
- Nr. 58. Pisma Jana Dzwonowskiego (1608—1625) — wydał K a-
rol Badecki, Kraków 1910, 8-o, str. 118. K 1·20.
- Nr. 59. Walna wyprawa do Wołoch ministrów na wojnę (R. 1617) —
wydał Karol Badecki. Kraków 1910, 8-o, str. 49. K. —50.
- Bieńkowski Piotr.** O jednym z rzymskich pierwowzorów adora-
cyi Magów (Spr. 1910, Nr. 9).
- Brückner Aleksander.** Przyczynki do dziejów języka polskiego.
Serya pierwsza (*R. I. 47), 8-o, str. 49. K 1.—
- Chybiński Adolf.** Jacek Różycki, polski kompozytor religijny
z XVII w., jako twórca hymnów i motetów (Spr. 1910, Nr. 10).
— Tabulatura organowa Jana z Lublina. Część II. (Spr. 1911, Nr. 3).
— Teorya mensuralna w polskiej literaturze muzycznej pierwszej
połowy XVI-go wieku (2 tabl.) (*R. I. 48), 8-o, str. 26. K 1.—
- Demetrykiewicz Włodzimierz.** Figury kamienne t. zw. „bab“
w Azji i Europie i stosunek ich do mitologii słowiańskiej (Spr.
1910, Nr. 7).
- Dobrzycki Stanisław.** Psalterz Kochanowskiego. Jego powstanie,
źródła, wzory (*R. I. 48), 8-o, str. 144. K 2·90.
- Grabowski Tadeusz.** Humanizm w katolickiej literaturze reli-
gijnej w Polsce w pierwszej połowie wieku XVI (Spr. 1910,
Nr. 10).
— Krytyka literacka po r. 1850 (Spr. 1911, Nr. 2).
- Grzegorzewski Jan.** Grób Warneńczyka. Badania autentyczno-
ści grobu przy 4-ym kilometrze pobojuwiska warneńskiego z d.
10 listopada 1444 r. (*R. I. 35), 8-o, 14 ryc., str. 90. K 3.—
- Hadaczek Karol.** Studya Fidyaszowe (Atena Promachos, Difro-
fora na fryzie Pantenonu) (Spr. 1911.Nr. 4).

- Jachimecki Zdzisław.** Zabytki muzyki polskiej w cesarskiej Bibliotece publicznej w Petersburgu (Spr. 1910, Nr. 6).
- Janowski Ludwik.** Uniwersytet Charkowski (Spr. 1910, Nr. 6).
- Łucki Aleksander.** Młodość Kazimierza Brodzińskiego (*R. I. 47), 8-o, str. 121. K 2:40.
- Mann Maurycy.** Rozwój syntezy literackiej od jej początków do Gervinusa (*R. I. 48), 8-o, str. 131. K 2:60.
- Mycielski Jerzy.** Kościół San Stanislao dei Polacchi i początki twórczości malarzy polskich w Rzymie w wieku XVIII (Spr. 1910, Nr. 9).
- Piłsudski Bronisław.** Materiały do języka i folkloru Ajnów (Spr. 1911, Nr. 3).
- Porębowicz Edward.** Postylla do wiersza Boskiej Komedy: „Quei due se seggon lassù più felici“. Par. XXXII, 118 (Spr. 1911, Nr. 1).
- Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział filologiczny.** Serya III, tom II. — Ogólnego zbioru tom 47, — Kraków 1910, 8-o, str. 385. K 8—.
- Treść: Sinko Tadeusz. Hellenizm Juliusza Słowackiego, str. 1. — Szykowski Maryan. Wykrzyk i pytanie retoryczne w poezjach młodzieńczych Juliusza Słowackiego (1826—1833), str. 193. — Łucki Aleksander. Młodość Kazimierza Brodzińskiego, str. 216. — Brückner Aleksander. Przyczynki do dziejów języka polskiego. Serya pierwsza, str. 337.
- Schneider Stanisław.** Jedno ze źródeł twórczości Słowackiego (Spr. 1910, Nr. 8).
- Świat ptasi w Balladynie (Spr. 1911, Nr. 3).
- Sinko Tadeusz.** Polski Antylukrecyusz (Spr. 1911, Nr. 1).
- Sternbach Leon.** Quaestiones prosopographicae de S. Olympiade (Spr. 1910, Nr. 5).
- Studia Homerica (Spr. 1910, Nr. 5).
- Źródła rękopiśmienne do edycji pieśni św. Grzegorza z Nazyanza (Spr. 1910, Nr. 6).
- Tomkowicz Stanisław.** Korespondencya literacka (r. 1845—1856) między Franciszkiem Wężykiem a Kajetanem Koźmianem (Spr. 1911, Nr. 4).

Zdziechowski Maryan. Pessimizm a Chrześcijaństwo. Część III.
(Spr. 1910, Nr. 9).

II. Wydział historyczno-filozoficzny.

Acta historica res gestas Poloniae illustrantia, tom XII, Kraków 1910, duża 8-a, str. XXIII i 1107—1625. K 16·50.

Treść: Prawa, przywileje i statuta miasta Krakowa, 1587—1696, tom II, zeszyt III — wydał Stanisław Krzyżanowski.

Balicki Zygmunt. Społeczna psychologia poznania (Spr. 1911, Nr. 2).

Boratyński Ludwik. Wiadomość o dawnym Hospicyum polskiem w Rzymie i jego archiwum (Spr. 1911, Nr. 1).

Collijn J. Bericht über polnische Büchersammlungen in Schwedischen Bibliotheken. (Osobne odb. z Biul. Wydz. hist.-filozof., marzec, 1911), 8-o, str. 27. K 1.—.

Czermak Wiktor. Studya nad genezą parlamentaryzmu litewskiego (Spr. 1910, Nr. 9).

Fijałek Jan ks. Biskupstwo wołyńskie Polski i Litwy w swoich początkach (w. XIV/XV) (Spr. 1911, Nr. 4).

— Szkolnictwo kościelne w Polsce średniowiecznej (Spr. 1910, Nr. 10).

Krzywicki Ludwik. Badania antropologiczne nad ludnością ziem polskich (Spr. 1911, Nr. 3).

Krzyżanowski Stanisław, patrz *Acta historica*.

Kutrzeba Stanisław. Studya z polskiego prawa i procesu karnego. I. Męzobójstwo w XVI stuleciu (Spr. 1910, Nr. 8).

— Studya nad źródłami prawa polskiego (Spr. 1910, Nr. 5).

Łodyński Maryan. „Dagome iudex“ a „Kwestya sardyńska“ w XI wieku (*R. II. 54), 8-o, str. 91. K 2.—.

Morawski Kazimierz Maryan. Archiwum rydzyńskie książąt Sułkowskich w Poznańskim Towarzystwie Przyjaciół Nauk (Spr. 1910, Nr. 5).

Rozprawy Akademii Umiejętności. Wydział historyczno-filozoficzny. Serya II. Tom XXVIII, ogólnego zbioru tom 53^c Kraków 1910, 8-o, 6 tablic, str. 294. K 7·20.

Treść: Heinrich Władysław. Johannes Scotus Eriugena i Spinoza, str. 1. — Kętrzyński Wojciech. Niektóre uwagi o autorze i tekście najdawniejszej kroniki polskiej, str. 54. —

- Berger Adolf. Dotis dictio w prawie rzymskiem, str. 70. —
Waszyński Stefan. Dzierżawa i najem u społeczeństw starożytnych. Studya do dziejów kultury i prawa. Część pierwsza: Wschód, str. 205. — Semkowicz Władysław. Rocznik t. zw. świętokrzyski dawny (6 tablic), str. 241.
- Semkowicz Władysław.** Rocznik świętokrzyski dawny (6 tablic) (*R. II. 53), 8-o, str. 54 i 1 nl. K 2-30.
- Taubenschlag Rafał.** Historia zadatku w prawie rzymskiem. Studium historyczno-prawne. (*R. II. 54), 8-o, str. 59. K 1-20.
- Tokarz Wacław.** Odgłosy sejmu grodzieńskiego w r. 1794 (Spr. 1911, Nr. 3).
- Ulanowski Bolesław.** Unia Polski z Litwą w pierwszych latach Kazimierza Jagiellończyka (Spr. 1910, Nr. 7).
- Zakrzewski Stanisław.** Studya nad starożytnościami polskimi (Spr. 1910, Nr. 7).

III. Wydział matematyczno-przyrodniczy.

- Beiglówna K.** Regeneracja pokrywy skrzelowej i płetw u ryb kostnoszkieletowych (2 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 655).
- Bruner Ludwik i Czarnecki S.** Fotokinetyka bromowania. Część I. Przebieg reakcyi na świetle (7 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 516).
- Bruner Ludwik i Królikowski M.** O fotochemicznej zamianie kwasu maleinowego na fumarowy (2 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 192).
- Bruner Ludwik i Łahociński Z.** Fotokinetyka bromowania. Część II. Przebieg i przyczyny reakcyi następczej (3 ryc.) (B. III, 1910, A, str. 560).
- Buraczewski J. i Dziurzyński M.** O działaniu acetonu na dwujodostrychninę oraz na bromowane produkty strychniny i niektórych innych alkaloidów (komunikat tymczasowy) (B. III. 1910, A, str. 363).
- Buraczewski J. i Zbijewski Z.** O bromowych i jodowych pochodnych alkaloidów kurary (komunikat tymczasowy) (B. III, 1910, A, str. 352).
- O działaniu chloru na strychninę, brucynę, cynchoninę, chininę i niektóre inne alkaloidy (komunikat tymczasowy) (B. III, 1910, A, str. 355).

- Cybulski Napoleon.** O prądach powierzchniowych i czynnościowych mięśni (16 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 555).
- O stosunku prądów czynnościowych do stanu czynnego mięśni (1 tabl.) (B. III. 1910, *B*, str. 173).
- Czarnecki S.**, patrz Bruner Ludwik i Czarnecki S.
- Dzierzbicki Adam.** Przyczynek do bakterjologii gleby (B. III. 1910, *B*, str. 21).
- Dziurzyński M.**, patrz Buraczewski J. i Dziurzyński M.
- Fuliński Benedykt.** Przyczynek do embryologii chrząszcza *Agelastica alni* L. (B. III. 1910, *B*, str. 12).
- Garbowski Tadeusz.** O nowych doświadczeniach cytologicznych na jaju jeźowców. Doniesienie tymczasowe (8 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 95).
- Godlewski Emil młodszy.** O wpływie spermy pierścienicy *Chaetopterus* na jaja jeźowców i o antagonistycznym działaniu spermy obcych klas zwierzęcych na zdolność zapłodnienia elementów płciowych (komunikat tymczasowy) (B. III. 1910, *B*, str. 796).
- Grzybowski Wacław.** O monokularnem widzeniu przestrzeni (3 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 618).
- Hirschler Jan.** Badania cytologiczne nad komórkami ciała glisty (B. III. 1910, *B*, str. 638).
- Studya nad tworami sarkoplazmatycznymi włókna mięśniowego poprzecznie prążkowanego (1 tabl.) (B. III. 1910, *B*, str. 448).
- Hornbostel Erich von.** Melodya Wasukumska podług zapisek Dra J. Czekanowskiego (1 tabl.) (B. III. 1910, *B*, str. 711).
- Janczewski Edward.** Uzupełnienia monografii porzeczek (10 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 67).
- Janczewski Edward i Namysłowski Bolesław.** *Gloeosporium Ribis* var. *Parillae* nob. (3 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 791).
- Katalog literatury naukowej polskiej** (*Catalogue of the polish scientific literature*) wydawany przez Komisję bibliograficzną Wydz. mat.-przyr. Ak. Um., tom IX, rok 1909, zeszyt III—IV, 8-o, str. 37—88 (Prenumerata roczna wynosi 3 K).
- tom X, rok 1910, zeszyt I i II, 8-o, str. 43.
- Kopeć Stefan.** O morfologicznych i histologicznych skutkach kastracji i transplantacji u motyli (Doniesienie tymczasowe) (1 tabl. i 4 ryc.) (B. III. 1910, *B*, str. 186).

- Korczyński Antoni.** O przyłączaniu chlorowodoru w niskiej temperaturze przez aniliny substytuowane (B. III. 1910, A, str. 90).
- Kowalewski Mieczysław.** Materiały do fauny polskich skąposzczetów wodnych (*Oligochaeta aquatica*). Część I. (B. III. 1910, B, str. 804).
- Kowalski Józef.** Przyczynki do badań nad luminescencją. III. O odstępstwach od prawa Stokesa (B. III. 1910, A, str. 12).
— Przyczynki do badań nad luminescencją. IV. O związku pomiędzy absorbcją a fosforescencją pewnych związków organicznych (B. III. 1910, A, str. 17).
- Królikowski M.,** patrz Bruner Ludwik i Królikowski M.
- Krzemieniewska Helena.** Wpływ mineralnych składników pożywki na rozwój Azotobaktera (B. III. 1910, B, str. 376).
- Kulczyński Władysław.** Fragmenta arachnologica, IX (*B. III. 1911, Nr. 1 B.) (2 tabl.), 8-o, str. 75. K 190.
- Kuźniar Wiktor.** Próba tektoniki fliszu na północ od Tatr (B. III. 1910, A, str. 38).
- Lilienfeldówna F.** Niezwykła budowa miększu zielonego u tytoniu i leszczyny (5 ryc.) (B. III. 1910, B, str. 714).
- Limanowski Mieczysław.** O stosunkach tektonicznych kopalni rtęci w Idryi (1 tabl.) (B. III. 1910, A, str. 367).
- Loria Stanisław i Zakrzewski Konstanty.** O stałych optycznych niektórych ciał okazujących magneto-optyczne zjawisko Kerra (3 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 278).
- Łahociński Z.,** patrz Bruner Ludwik i Łahociński Z.
- Łoziński Walery.** O morenach krańcowych i dyluwialnej hydrografii niżu nadbużańskiego (2 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 247).
- Maciesza Adolf,** patrz Wrzosek Adam i Maciesza Adolf.
- Malarski H. i Marchlewski Leon.** Studya nad chemią chlorofili (1 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 163).
- Malinowski Edmund.** Monografia rodzaju *Biscutella* L. — I. Systematyka i rozmieszczenie geograficzne (B. III. 1910, B, str. 111).
- Marchlewski Leon i Robel J.** Barwiki azowe 2. 4-dimetylopyrrolu i hemopyrrolu (B. III. 1910, A, str. 1).
- Marchlewski Leon,** patrz Malarski H. i Marchlewski Leon.
- Materiały antropologiczno-archeologiczne i etnograficzne**
Rocznik Akademii 1910/11.

- wydawane staraniem Komisji antropologicznej, tom XI, 1910, 8-o, str. XIII, (75), [121] i 323, 35 tablic i 75 rycin. K 16.—
- Treść:** Skład Komisji antropologicznej i sprawozdania z posiedzeń, str. VII—XIII. — *I. Dział archeologiczny.* — Szembekówna Zofia. Opis cmentarzyska żarowego z epoki brązu w Lipiu (powiat kępiński, W. Ks. Poznańskie) oraz kilkunastu urn znalezionych w Gwoźdźcu pod Słupią (powiat kępiński), Kuźnicy Trzcńskiej (powiat kępiński), Jurkowie (powiat kościański) i Wysocku (powiat ostrowski) (12 tabl. i 6 ryc.), str. (3). — Kuźniar Wiktor i Demetrykiewicz Włodzimierz. Ślady siedziby człowieka przedhistorycznego z okresu paleolitu na górze Bronisławy koło kopca Kościuszki pod Krakowem (7 tabl. i 4 ryc.), str. (24). — Czapkiewicz Bolesław. Materiały archeologiczne z Galicyi zachodniej (7 tablic i 1 ryc.), str. (45). — Szukiewicz Wandalin. Cmentarzysko szkieletowe w Sałapiaciszkach (pow. lidzki, gub. wileńska). Część druga (1 tabl. i 1 ryc.), str. (56). — Szukiewicz Wandalin. Kurhan ciałopalny przy wsi Wersoce w powiecie lidzkim, gubernii wileńskiej (2 tabl. i 1 ryc.), str. (63). — Wawrzeniecki Maryan. Materiały do mapy archeologicznej Polski, str. (70). — *II. Dział antropologiczny.* — Loth Edward. Przyczynek do kranjologii polskiej (6 tabl. i 31 ryc.), str. [3]. — Rutkowski Leon. Charakterystyka antropologiczna ludności żydowskiej Płońska i okolicy (3 ryc.), str. [65]. — *III. Dział etnograficzny.* — Klich Edward. Materiały etnograficzne z południowo-zachodniej części powiatu limanowskiego, str. 3. — Gawełek Franciszek. Przesady, zabobony, środki lecznicze i wiara ludu w Radłowie, w powiecie brzeskim, str. 48. — Kosiński W. Parodie i żarty w rzeczach religijnych, str. 107. — Kolberg Oskar. Tarnów-Rzeszów. Materiały etnograficzne — uporządkował i wydał Seweryn Udziela, str. 116.
- Merczyng Henryk.** Studya nad widmem elektrycznym w zakresie fal bardzo krótkich (2 tabl.) (B. III. 1910, A, str. 101).
- Namysłowski Bolesław.** Studya [nad pleśniakami (1 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 477).
- patrz Janczewski Edward i Namysłowski Bolesław.
- Natanson Władysław.** O teorii podwójnego załamania światła

w polu elektrycznym lub magnetycznym (B. III. 1910, A, str. 256).

Niedźwiedzki Julian. Przyczynek do wiadomości o młodszych utworach trzeciorzędnych w północnej Bukowinie (B. III. 1910, A, str. 609).

Nusbaum Józef i Oxner Mieczysław. O różnym rytmie regeneracji w różnych okolicach ciała tego samego ustroju (Sposzczerzenia na wstęźniaku *Lineus ruber* Müll.) (2 ryc.) (B. III. 1910, B, str. 439).

— Przyczynki do poznania regeneracji u wstęźnic (*Nemertini*) (1 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 1).

Oxner Mieczysław, patrz Nusbaum Józef i Oxner Mieczysław.

Poluszyński Gustaw. O niektórych anomaliach w budowie przewodów płciowych u ślimaka winniczka (B. III. 1910, B, str. 17).

Reiserowa Regina. Przyczynek do znajomości rodzaju *Epirrhizanthès* (14 ryc.) (B. III. 1910, B, str. 351).

Reisowa Karolina. Badania nad rozwojem ryb kostnoszkieletowych (3 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 521).

Robel J., patrz Marchlewski Leon i Robel J.

Rogala Wojciech. Utwory oligoceńskie na Roztoczu lwowsko-rawskim. Wiadomość tymczasowa (B. III. 1910, A, str. 512).

Rosenhauch Edmund. Przyczynek doświadczalny do etyologii pryszczkowego zapalenia oka (2 ryc.) (B. III. 1910, B, str. 368).

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III, tom 10, dział A, ogólnego zbioru tom 50, dział A. — *Nauki matematyczno-fizyczne.* — Kraków 1911, 8-o, str. 400, 23 tablic i 40 rycin. K 11:50.

Treść: Sierpiński W. O wartości asymptotycznej pewnej sumy, str. 1. — Salpeter Jakób. O pewnej metodzie wyznaczania charakterystycznych stałych ionowych Ra-A, str. 11. — Arnold W. Nowy odczyn barwny ciał białkowych, str. 19. — Arnold W. Peptydy tkankowe, str. 27. — Smoleński Jerzy. O powstaniu północnej krawędzi podolskiej i o roli morfologicznej młodszych ruchów Podola (7 ryc.), str. 31. — Opolski Stanisław. O estrach benzolsulfonitranilidów, str. 69. — Buraczewski Józef i Nowosielski Tadeusz. O produktach utlenienia strychnin bromowanych, str. 75. — Smoluchowski Ma-

ryan. O przewodnictwie cieplnem ciał sproszkowanych (2 ryc.), str. 83. — Koźniewski Tadeusz. Przyczynek do znajomości alkaloidów korzenia rośliny *Sanguinaria Canadensis*, str. 97. — Limanowski Mieczysław. Wielkie przemieszczenia mas skalnych w Dynarydach koło Postojny (1 tabl. i 10 ryc.), str. 109. — Jabłczyński K. i Jabłoński St. Reakcyje w układach niejednorodnych. Wpływ alkoholu, str. 173. — Czernecki Wincenty. Badania ilościowe nad kwasami oksyproteinowymi w cieczach surowicznych jam ciała oraz w krwi ludzi zdrowych i chorych, str. 176. — Smoluchowski Maryan. Przyczynek do kinetycznej teorii transpiracji, dyfuzji i przewodnictwa cieplnego w gazach rozrzedzonych, str. 209. — Estreicher Tadeusz i Schnerr Al. Oznaczenie ciepła parowania niektórych gazów skroplonych (1 ryc.), str. 215. — Estreicher Tadeusz i Staniewski M. Badania kalorymetryczne nad chlorem w niskich temperaturach (1 ryc.), str. 239. — Hetper Józef. Wpływ kameleonu na ciała organiczne, str. 249. — Niementowski Stefan. Studya w dziedzinie oxanhydrozwiązków, str. 275. — Jakubowski Zygmunt. O 5-kwasie chinoliny I, str. 301. — Salibill Józef. Działanie światła na bromowanie orto- i para-butylotoluoli trzeciorzędnych oraz na chlorowanie trzeciorzędnego butylobenzolu i orto-butylotoluolu (1 ryc.), str. 311. — Rosenblatt Alfred. Badania nad kształtami krzywych algebraicznych stopnia szóstego (22 tabl. i 36 ryc.), str. 317. — Pawłowski Stanisław. Temperatura wód płynących w Galicyi (1 ryc.), str. 371.

Rozprawy Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności. Serya III, tom 10, dział B, ogólnego zbioru tom 50, dział B. — *Nauki biologiczne*. — Kraków 1911, 8-o, str. 732, 21 tablic i 21 rycin. K 1850.

Treść: Schechtel Edward. Nowy gatunek wodopójek (*Hydrachnidae*) *Limnesia polonica* n. sp. i nieznaną dotychczas samica gatunku *Arrenurus nodosus* Koen. (1 tabl.), str. 1. — Mazurkiewicz Władysław. Typy anatomiczne kory cynamonowca. Praca porównawczo-anatomiczna (3 tabl.), str. 11. — Szafer Władysław. Geo-botaniczne stosunki Miodoborów galicyjskich (5 tabl. i 3 ryc.), str. 63. — Zapałowicz Hugo: Krytyczny

przegląd roślinności Galicyi. Część XV, str. 173. — Staniewicz Witold. Badania doświadczalne nad trawieniem tłuszczu u wymoczków (1 tabl.), str. 213. — Rogoziński Feliks. Przyczynki do znajomości wymiany fosforu w ustroju zwierzęcym, str. 233. — Poliński Władysław. Badania nad rozwojem podskórnych naczyń limfatycznych ssawców a w szczególności bydła rogatego (7 ryc.), str. 249. — Łoziński Walery. Przyczynki do antropogeografii krainy jarowej Podola (1 tabl. i 2 ryc.), str. 279. — Stach Jan. Ontogenia zębów siecznych królika. Przyczynek do kwestyi pochodzenia gryzoni (2 tabl.), str. 305. — Dunin-Borkowski J.: O absorbeyi ciał aglutynujących i hemolizujących, str. 327. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XVI, str. 353. — Wójcik Kazimierz. Bat, kelowej i oxford okręgu krakowskiego (Stratygrafia) (1 tabl.), str. 409. — Radwańska Wanda. Zależność czynności mięśni i nerwów od nadnerczy (4 ryc.), str. 513. — Schechtel Edward. Przyczynek do znajomości rodzaju *Feltria* (*Hydrachnidae*) (1 tabl.), str. 531. — Grochmalicki Jan. Przyczynki do historyi rozwoju układu krwionośnego u ryb kostnoszkieletowych (2 tabl.), str. 559. — Czekanowski Jan. Badania w międzyczeczu Nilu i Kongo (4 tabl. i 3 ryc.), str. 605. — Zapałowicz Hugo. Krytyczny przegląd roślinności Galicyi. Część XVII, str. 671. — Dunin-Borkowski J. i Gieszczykiewicz M. O odchyleniu komplementu przez nadmiar amboceptora, str. 683. — Beck Adolf i Bikeles Gustaw. O t. zw. odruchach dotykowych Munka i odruchu skórnym podeszwowym, str. 687. — Beck Adolf i Bikeles Gustaw. O ruchach odruchów rdzeniowych i ruchach ogólnych (pryncypalnych według Munka) (2 ryc.), str. 699. — Brzeziński Józef. O pojawieniu się w Polsce *Oidium Tuckeri* i *Uncinula americana*, str. 717.

Siedlecki Michał. Przylgi jawańskiej zaby latającej (*Polypedates reinwardtii*) (Doniesienie tymczasowe) (1 tabl. i 5 ryc.), (B. III. 1910, B, str. 593).

Sierpiński W. Przyczynek do teoryi funkcij nieciągłych (B. III. 1910, A, str. 633).

Sitowski Ludwik. Doświadczenia nad barwieniem żywych gąsienic drobnych motyli (1 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 775).

Sprawozdanie Komisji fizyograficznej, obejmujące pogląd na czynności dokonane w ciągu roku 1909 oraz Materiały do fizyografii krajowej, tom 44, Kraków 1910, 8-o, str. XXX, 115, 154, 60, 117 i (9), 2 tablice, 19 rycin. K 10 50.

Treść: Skład Komisji fizyograficznej i sprawozdania z posiedzeń, str. V. — K.(ulczyński) W.(ładysław): Dr. Stanisław Zaręczny. Wspomnienie pośmiertne, str. XXVII. — Dział I. — Materiały do klimatografii Galicji zebrane przez Sekcyę meteorologiczną w roku 1909. — Wyniki spostrzeżeń meteorologicznych w Galicji w roku 1909, zestawione w c. k. Obserwatorium astronomicznem w Krakowie, str. 2. — Pawłowski Stanisław. Przyczynek do znajomości temperatury źródeł Seretu w porze zimowej, str. 60. — Gradobicia w r. 1909, str. 62. — Hawryśiewicz Julian: Spostrzeżenia pojawów w świecie roślinnym i zwierzęcym, wykonane w roku 1909 w Ożydowie, str. 71. — Hawryśiewicz Julian. Dodatek do spostrzeżeń pojawów w świecie roślinnym w r. 1909, str. 80. — Weigt Herkulan. Dzienny bieg temperatury w Krakowie według 28-letnich spostrzeżeń, str. 81. — Materiały do fizyografii krajowej. Dział II. Materiały zebrane przez Sekcyę zoologiczną. — Brunicki Julian br. Spis motyli zebranych w powiecie stryjskim, str. 3. — Śnieżek Jan. Błonkówki pszczołowate (*Apidae*) zebrane w Galicji, str. 31. — Niezabitowski Edward Lubicz. Materiały do fauny Brakonidów Polski. I. *Braconidae* zebrane w Galicji (1 tabl.), str. 47. — Dziędzielewicz Józef. Nowy gatunek z rzędu owadów chróścikowatych (*Trichoptera*): *Rhyacophila furcata* n. sp. (2 ryc.), str. 107. — Smreczyński Stanisław. Pluskwiaki nowe dla fauny galicyjskiej, str. 123. — Dziędzielewicz Józef. Dwie notatki biologiczne, str. 126. — Sitowski Ludwik. Motyle Pienin. Część druga, str. 130. — Dział III. Materiały zebrane przez Sekcyę botaniczną. — Sztejnbock Karol. Flora okolic Kazimierza nad Wisłą, str. 3. — Namysłowski Bolesław. Przyczynek do mykologii Galicji, str. 43. — Stecki Konstanty. Przyczynki do mykologii Galicji. I. Grzyby okolic Rymanowa-Zdroju, str. 49. — Za-

- pałowicz Hugo. Ze strefy roślinności karpackiej, IV, str. 57. —
Dział IV. Materiały zebrane przez Sekcję geologiczną. —
Kuźniar Wiktor. Przyczynki do znajomości geologicznej Wielkiego Księstwa Krakowskiego (1 tabl. i 7 ryc.), str. 3. — Kuźniar Wiktor. Eocen Tatr i Podhala. I. (2 ryc.), str. 26. —
Rydzewski Bronisław. Przyczynek do znajomości fauny kredowej w Miałach pod Grodnem (na Litwie) (1 ryc.), str. 77. —
Friedberg Wilhelm. Wykaz skamielin miocenijskich z niektórych miejscowości galicyjskiego Podola (7 ryc.), str. 88. —
Comptes rendus de la Commission de Physiographie, vol. 44. Table des matières et résumés des Mémoires, str. (1).
- Staronka Wilhelm.** O związkach addycyjnych soli rtęciowych z zasadami aromatycznymi (13 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 372).
- Szafer Władysław.** Przyczynek do znajomości siarkoflory okolic Lwowa (2 ryc. i 1 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 161).
- Tokarski J.,** patrz Tołłoczko Stanisław i Tokarski J.
- Tołłoczko Stanisław.** O szybkości rozpuszczania krystalograficznie różnych przekrojów gipsu (2 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 209).
- Tołłoczko Stanisław i Tokarski J.** O szybkości narastania i rozpuszczania kryształów jako zjawisk odwracalnych (4 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 218).
- Trawiński Alfred.** Przyczynek do anatomii i histologii pącia ptaków (2 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 720).
- Vorbrodt Władysław.** Studya nad związkami fosforu w nasionach, ze szczególnem uwzględnieniem fityny (1 tabl.) (B. III. 1910, A, str. 414).
- Weigl R.** O aparacie Golgiego-Kopscha w komórkach zwojowych głowonogów (*Cephalopoda*) (2 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 691).
- Wiśniewski P.** O wywoływaniu sztucznem nowotworów przetchlinkowych w figowcu (*Ficus*) (2 tabl.) (B. III. 1910, B, str. 359).
- Wiśniowski Tadeusz.** Przyczynki do znajomości systemu węglowego w Krakowskiem (B. III. 1910, A, str. 622).
- Wołoszyńska J.** Życie glonów w górnym biegu Prutu (B. III. 1910, B, str. 346).
- Wrzosek Adam i Maciesza Adolf.** Badania doświadczalne nad dziedziczeniem się tak zwanej padaczki świnek morskich, wywołanej przez uszkodzenie nerwu kulszowego. (Część pierwsza

— badań doświadczalnych nad dziedziczeniem się cech nabytych) (B. III. 1910, B, str. 179).

Zakrzewski Konstanty. O dyspersyi niektórych metali w widmie widzialnem. Część pierwsza (2 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 77).

— O dyspersyi niektórych metali w widmie widzialnem. Część druga (2 ryc.) (B. III. 1910, A, str. 116).

— patrz Loria Stanisław i Zakrzewski Konstanty.

Zaremba Stanisław. O pewnem zagadnieniu t. z. mieszanem — z teoryi równania Laplace'a (B. III. 1910, A, str. 313).

Zbijewski Z., patrz Buraczewski J. i Zbijewski Z.

IV. Dzieła osobno wydane.

Finkel Ludwik. Elekcyja Zygmunta I. Sprawy dynastyi Jagiellońskiej i Unii polsko-litewskiej. Kraków 1910. 8-o, str. VIII i 296.

K 6.—

Krzyżanowski Stanisław, patrz Monumenta Poloniae palaeographica.

Marchlewski Leon. Chemia organiczna. Kraków 1910, 8-o, str. XI i 497.

K 10.—

Monumenta Poloniae paleographica edidit Stanislaus Krzyżanowski. Zeszyt II, Kraków 1910, duże folio, 41 tablic w światłodruku, tekst 8-o, str. 16.

K 45.—

Morawski Kazimierz. M. Tullius Cicero. Życie i dzieła. Historia literatury rzymskiej za Rzeczypospolitej. Tom II. Proza w epoce Cycerońskiej. Kraków 1911, 8-o, str. VII i 329.

K 7·50.

Sobeski Michał. Uzasadnienie metody obiektywnej w estetyce. Kraków 1910, 8-o, str. 141 i 2 nl.

K 3.—

Stroński Stanisław. Le Troubadour Folquet de Marseille ¹⁾. Édition critique précédée d'une étude biographique et littéraire et suivie d'une traduction, d'un commentaire historique, de notes, et d'un glossaire. Kraków 1910, 8-o, str. XIII, 145* i 285.

K 10.—

Szpotkański Stanisław. Maurycy Mochnacki. Kraków 1910, 8-o, str. X i 255.

K 5.—

Talko-Hryniewicz Julian. Materiały do etnologii i antropologii

¹⁾ Nakładem funduszu wydawn. fund. ś. p. Osławskiego.

- ludów Azji środkowej. Mongołowie, Buriaci i Tungusi. Kraków 1910, 8-o, str. 96. K 2.—.
- Tokarz Wacław.** Warszawa przed wybuchem powstania 17 kwietnia 1794 r. Kraków 1911, 8-o, str. VII i 328. K 6·50.
- Tretiak Józef.** Bohdan Zaleski. 1802—1831. Życie i poezya. Karta z dziejów romantyzmu polskiego. Kraków 1911, 8-o, 6 rycin, str. VIII i 500. K 10.—.
- Wrzosek Adam.** Jędrzej Śniadecki. Życiorys i rozbiór pism. Kraków 1910, 8-o, tom I, z portretem, str. 331; tom II, z portretem, str. 406. K 15.—.
- Żółtowski Adam.** Metoda Hegla i zasady filozofii spekulatywnej. Kraków 1911, 8-o, str. XVI i 268. K 5.—.

V. Rocznik.

- Rocznik Akademii Umiejętności.** Rok 1909/10, 8-o, str. 215, 14 tablic rachunkowych. K 2.—.
- Treść:** Skład Akademii, str. 3. — Posiedzenie publiczne dnia 24 maja 1910, str. 63. — Bibliografia za rok 1909/10, str. 127. — Nagrody i konkursy, str. 140. — Wykaz publikacji nadesłanych do Akademii od 1/I—30/VI 1910, str. 163. — Wykaz stosunków Akademii z innymi instytucjami naukowymi, str. 191. — Stan funduszy Akademii w r. 1909, str. 215.

VI. Sprawozdania i Bulletin.

- Sprawozdania z czynności i posiedzeń Akademii Umiejętności.** Rok 1910, Nr. 5—10; rok 1911, Nr. 1—4. (Prenumerata roczna K 3.—; zeszyt osobny K —50).
- Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie.** I. Classe de philologie. II. Classe d'histoire et de philosophie. Rok 1910, Nr. 1—10, 8-o, str. 136. (Prenumerata roczna K 6.—; zeszyt osobny K —80).
- Bulletin international de l'Académie des Sciences de Cracovie.** III. Classe des Sciences mathématiques et naturelles. Série A.: Sciences mathématiques, rok 1910, 8-o, str. 679, liczne rysunki i 27 tablic.

— Série B.: Sciences naturelles, rok 1910, 8-o, str. 809,
liczne rysunki i 33 tablic.

Od 1 stycznia 1910 „Bulletin“ Wydz. mat.-przyr. podzielono
na dwa działy: Dział A — Nauki matematyczne, Dział B —
Nauki biologiczne (Prenumerata roczna Działu A wynosi K 8'—;
Działu B — K 10'—; ceny osobnych zeszytów uwidocznione są
na ostatniej stronie okładki).

III.

Nagrody i konkursy.

Akademia Umiejętności przyznała następujące nagrody na posiedzeniu dnia 19 maja 1911.

Nagrodę z fundacyi ś. p. Probusa Barczewskiego za dzieło historyczne w kwocie 2250 koron przyznano Prof. Drowi Janowi Bołoz Antoniewiczowi za dzieło p. t. „*Grottger*“.

Taką samą nagrodę w kwocie 2250 koron za dzieło malarskie przyznano p. Włodzimierzowi Tetmajerowi za całą jego artystyczną działalność.

Nagrodę im. Mikołaja Reya w wysokości 4100 koron oraz złoty medal przyznał Komitet, powołany do życia w myśl uchwały z dnia 9 grudnia 1905, p. Henrykowi Sienkiewiczowi za 8-me wydanie powieści „*Ogniem i mieczem*“, które ukazało się w roku 1909 i za całą jego działalność literacką. Nadto ze względu na tę nagrodę zaznacza się, że w myśl życzenia i wniosku Ofiarodawcy hr. Mieczysława Reya ustęp uchwały stanowiący, którym książkom nagroda udzielona być może a brzmiący: „*które się w ostatnim pięcioleciu ukazały*“ — należy interpretować w ten sposób, iż nie cho-

dzi tu koniecznie o pierwsze wydanie danego utworu, ale także o dalsze, o ile zostały uskutecznione jeszcze za życia autora. Ta interpretacja została akceptowana przez Walne Zgromadzenie Akademii i uwidocznią być w Roczniku.

Nagrodę z funduszu im. ś. p. Włodzimierza Spasowicza, wynoszącą 3000 koron, przyznano w połowie to jest 1500 Prof. Henrykowi Struvemu za jego książkę „*Historia logiki w Polsce*“, a drugą połowę Prof. Józefowi Tretiakowi za monografię „*Bohdan Zaleski*“.

Nagrodę im. Dra Jonatana Warschauera w kwocie 2000 koron za polską oryginalną pracę z dziedziny nauk lekarskich przyznano Prof. Drowi Leonowi Popielskiemu ze Lwowa za prace z zakresu fizjologii i patologii.

Nagrodę z fundacji Konstantego Simona w kwocie 900 koron za prace napisane w języku polskim z dziedziny fizyki i matematyki — przyznano Prof. Drowi Wacławowi Sierpińskiemu we Lwowie za ogół prac z czystej matematyki, ogłoszonych po polsku w latach 1909 do 1910.

Co podając do publicznej wiadomości, przypomina się zarazem konkursy, ogłoszone przez Akademię Umiejętności, a mianowicie:

1. Konkurs z zapisu ś. p. generała Oktawiusza Augustynowicza:

„*Dzieje zniesienia zależności poddańczej i uwłaszczenia włościan w krajach, które niegdyś w skład byłej Rzeczypospolitej Polskiej wchodziły, poprzedzone historycznym poglądem na wytworzenie się klasy włościańskiej w dawnej*

Polisce, jej rozwój i stopniowy upadek, z uwzględnieniem wszelkich objawów tak w literaturze naszej, jak i w samem społeczeństwie, mających na celu polepszenie losu tej klasy“.

Temat powyższy rozdziela się na następujących pięć części:

1) Dzieje ludności włościańskiej w dawnej Polsce Piastowskiej, mianowicie w Wielkopolsce, Małopolsce, na Mazowszu, Kujawach i na Śląsku;

2) Dzieje ludności włościańskiej na Rusi i Litwie;

3) Dzieje zniesienia zależności poddańczej w krajach byłej Rzeczypospolitej, przyłączonych do Cesarstwa rosyjskiego z uwzględnieniem także Infant i Kurlandyi;

4) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Królestwa pruskiego, mianowicie w Prusach Królewskich i w W. Ks. Poznańskim; wreszcie

5) Dzieje zniesienia tejże zależności w krajach przyłączonych do Cesarstwa austriackiego.

W części czwartej i piątej należy uwzględnić także Śląsk jako integralną część Polski Piastowskiej.

W części pierwszej i drugiej, obejmującej historię ludności wieśniaczej w dawnej Polsce, winny być dokładnie wyjaśnione fakty, z których wywiązała się zależność poddańcza, oraz stosunek wieśniaka do gruntu przezeń posiadanego, jaki istniał pierwotnie. Literaturę, odnoszącą się do kwestyi rozwiązania i uregulowania stosunków włościańskich, należy uwzględnić w trzech ostatnich częściach.

Temat powyższy może być opracowany bądź w całości, bądź też każda część osobno. Jednolite opracowania, bądź całego tematu, bądź też pierwszych dwóch

lub trzech ostatnich części razem, przedewszystkiem zaś pierwszych dwóch razem, będą mieć pierwszeństwo do nagrody przed równie dobrymi opracowaniami osobnemi pojedynczych części.

Za najlepsze opracowania uznane będą tylko takie, które nie tylko celować będą między innymi pracami nadesłanymi, ale nadto będą odpowiadać dzisiejszym wymaganiom nauki.

Nagrody ustanawia się, jak następuje:

- a) za część 1 i 2-gą po 2.000 koron;
- b) za część 3-cią 3.200 koron;
- c) za część 4-tą 2.400 koron;
- d) za część 5-tą 2.800 koron.

Nagrodzone opracowania winny być ogłoszone drukiem. Na ten cel przeznaczona jest fundusz 2.600 koron; gdyby ten fundusz nie wystarczał na pokrycie kosztów druku, autorowie winni pokryć nadwyżkę ze swego, w stosunku do objętości swoich prac.

Opracowania należy nadsyłać do Akademii Umiejętności najdalej do końca grudnia 1911. (Nr. Dz. pod. 60/10).

2. Akademia Umiejętności ogłasza **konkurs im. Lindego**.

Do konkursu tego dopuszcza się prace z zakresu języka polskiego a mianowicie: prace leksykograficzne z zakresu gramatyki, historii języka i dyalektologii polskiej, oraz rozprawy, odnoszące się do związku języka polskiego z innymi słowiańskimi, mogące w jakibądź sposób służyć za dopełnienie Słownika Lindego. Prace te mogą być, według aktu fundacyi, drukowane lub też w rękopisie nadesłane do Akademii; powinny odznaczać

się metodą ściśle naukową i każda ma stanowić zaokrągloną i skończoną całość.

Nagroda 675 rubli.

Termin konkursu 31 grudnia 1912. (Nr. Dz. pod. 61/10).

3. Akademia Umiejętności w Krakowie ogłasza niniejszem **konkurs im. Józefa Majera** na jeden z następujących trzech tematów:

- a) „*Historya Polski aż po rok 1831*“;
- b) „*Historya literatury polskiej aż po czasy najnowsze*“;
- c) „*Historya prawa publicznego polskiego (Historya ustroju Polski) aż po rok 1795*“.

Opracowania mają wynosić od 25 do 30 arkuszy druku średniej ósemki i tak powinny być zredagowane, ażeby się nadawały do przetłumaczenia na jeden z języków obcych. Wrazie życzenia bliższych objaśnień udzieli Sekretaryat Generalny Akademii.

Nagroda wynosi 2.000 koron.

Termin konkursu upływa 31 grudnia 1911 r. (Nr. Dz. pod 62/10).

4. Akademia Umiejętności ogłasza niniejszem **konkurs im. Mikołaja Kopernika**, a mianowicie:

5. „*Opracować stosunki klimatyczne jednej z większych dzielnic Ziemi Polskich, albo porównać pod względem klimatycznym którąkolwiek z kolonii zamorskich, do których emigruje gromadnie ludność polska, z klimatem rodzinnym*“.

Nagroda wynosi 1.200 koron.

Termin konkursu 31 grudnia 1913. (Nr. Dz. pod. 388/07, 98/08 i 410/09).

Autor pracy uwieńczonej nagrodą zatrzymuje jej własność. Gdyby jednak w przeciągu roku od wypłacenia mu nagrody pracy uwieńczonej drukiem nie ogłosił, natenczas uczynić to może sama Akademia, ale autor traci prawo własności swej pracy na rzecz Akademii.

Zarówno autor, jak i Akademia, składają po cztery egzemplarze wydrukowanej pracy gminie miasta Krakowa.

6. Akademia Umiejętności przedłuża niniejszem **konkurs im. Juliana Ursyna Niemcewicza** na trzy następujące tematy:

1) „*Historya ustroju Królestwa Kongresowego (1815—1830)*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1911 roku.

2) „*Historya obyczajów społeczeństwa szlacheckiego w Polsce w końcu XVI i na początku XVII w. w obrębie obranego terytoryum (co najmniej województwa) Rzeczypospolitej*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1911 roku.

3) „*Monografia z dziejów Litwy albo Rusi w epoce aż do Unii lubelskiej*“.

Nagroda 2.500 franków.

Termin: 31 grudnia 1911 roku.

Nagrody mogą być podzielone na dwie, niekoniecznie równe części. (Nr. Dz. podaw. 2944/04, 120/08 391/09 i 63/10).

7. W celu uczczenia 60-letniego Jubileuszu Najjaśniejszego Cesarza Franciszka Józefa — Akademia Umiejętności w Krakowie rozpisuje niniejszem konkurs na napisanie „**Historyi Galicyi w okresie lat 1848—1908**“.

Termin konkursu upływa dnia 31 grudnia 1911.

Nagroda wynosi 1200 koron; objętość dzieła co najmniej 20 arkuszy druku.

Akademia Umiejętności zastrzega sobie prawo własności nagrodzonego rękopisu. Po wydrukowaniu autor otrzyma jako honorarium — oprócz nagrody — dalsze 1.200 koron.

Autor winien zwrócić przedewszystkiem uwagę na rozwój wewnętrznych stosunków Galicyi i wszechstronnie przedstawić wszystko, co w tym kierunku w czasie 60-letniego okresu do skutku przyszło.

Uczeni, zamierzający pracy tej podjąć się, mogą po bliższe informacje zgłaszać się do Sekretaryatu Generalnego Akademii (Nr. Dz. p. 338/08).

8) Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs z fund. Ks. Adama Jakubowskiego** na następujące dwa tematy:

1. „*Historja ustroju Księstwa Warszawskiego*“.
2. „*Monografia jednej z wybitnych osobistości polskich z epoki porozbiorowej*“.

Nagroda wynosi 1400 koron i może być podzielona na dwie, niekoniecznie równe części.

Termin konkursu 31 grudnia 1911. (Nr. Dz. pod 121/08, 392/09 i 64/10).

9) Akademia Umiejętności w Krakowie przedłuża niniejszem **konkurs im. Czerwińskiego** na napisanie „*Historji sztuki w Polsce*“. Warunki konkursu są następujące:

1. Historia sztuki w Polsce ma uwzględnić wszystkie Ziemie dawnej Polski łącznie z Litwą i Rusią.
2. Powinna objąć czas od przyjęcia chrześcijaństwa przez Polskę aż po koniec stylu empire.

3. Ma być syntezą dotychczasowych badań na tem polu; samodzielnych rezultatów się nie wymaga, są jednak pożądane.

4. Układ i rozmiary dzieła pozostawia się autorowi.

5. Fotografii ani rysunków autor nie jest obowiązany dołączyć do rękopisu.

6. Do konkursu dopuszczone mogą być prace zbiorowe, ewentualnie przez kilku autorów wykonane, jednakże jednolitej redakcyi.

7. Termin konkursu upływa z dn. 31 grudnia 1911 r. Nagroda wynosi 1.000 rubli.

(Nr. Dz. p. 2828/04, 119/08, 390/09 i 558/10).

Prace konkursowe należy nadsyłać do Akademii Umiejętności w Krakowie bezimiennie, pod godłem, obranem przez autora, z dołączeniem koperty opieczetowanej, zawierającej wewnątrz nazwisko autora i jego adres a opatrzonej tem samym godłem.

Według § 18. Regulaminu Akademii wypłata wszelkich nagród konkursowych następuje dopiero po ogłoszeniu drukiem pracy uwiecznionej nagrodą.

Zarząd Akademii Umiejętności ogłosił nadto konkursy na stypendya w celu dopełnienia studyów za granicą. Stypendya przeznaczone wyłącznie dla mających stopień naukowy:

1) Stypendyum im. Śniadeckich z fundacyi ś. p. Seweryna Gałęzowskiego w kwocie 5000 franków.

2) Stypendyum z fundacyi ś. p. Zenona Pileckiego w kwocie 2400 koron.

Podać o powyższe dwa stypendya wpłynęło 38.

Komitet stypendyjny na posiedzeniu dnia 5 lipca 1911 przyznał stypendyum im. Śniadeckich p. Drowi Romanowi Rybarskiemu, a stypendyum ś. p. Pileckiego p. Drowi Stanisławowi Wędkiewiczowi.

3) Pięć stypendyów po 5000 koron z fundacyi ś. p. Wiktora Osławskiego z terminem do 20-go czerwca 1911; przyznanie stypendyów nastąpi w październiku 1911.

W roku 1910/11 z powyższej fundacyi otrzymali stypendya następujący petenci:

1) Dr. Stefan Bryła; 2) Dr. Władysław Mazurkiewicz; 3) Dr. Edward Niezabitowski; 4) Dr. Jan Sajdak; 5) Dr. Adam Skałkowski (po raz drugi).

Z teźże samej fundacyi, z funduszu obrotowego wspólnego, otrzymali z roku 1910 subwencye — na badania lub na wyjazd za granicę — następujący petenci:

1) Prof. Dr. Piotr Bieńkowski — 800 K; 2) Dr. Józef Buraczewski — 400 K; 3) Prof. Dr. Włodzimierz Demetrykiewicz — 300 K; 4) Dr. Roman Dyboski — 400 K; 5) Dr. Jan Krassowski — 400 K; 6) Dr. Wiktor Kuźniar — 400 K; 7) Dr. Aleksander Łucki — 200 K; 8) Prof. Dr. Józef Mozorewicz — 800 K; 9) Dr. Nikodem Pajzderski — 300 K; 10) Dr. Zygmunt Rokowski — 200 K (jeszcze nie podniesione); 11) Prof. Dr. Maurycy Rudzki — 800 K; 12) Dr. Jan Rutkowski — 500 K; 13) Dr. Michał Sokolnicki — 500 K; 14) Dr. Stefan Winiarski — 400 K; 15) Dr. Władysław Wróblewski — 600 K — z powodu zmiany stanowiska służbowego nie podjął przyznanej kwoty — którą następnie przekazano Doc. Dr. Janowi Spyrze.

Nadto w lipcu b. r. ogłoszono na rok 1911/12 konkurs na dwa stypendya, po 900 koron każde, z fundacyi im. bł. p. Henryka Wohla.

W r. 1910/11 stypendya powyższe posiadali: pp. Franciszek Gawełek i Dr. Dawid Silbiger, uczniowie Wydz. filozof. U. J.

Ważniejsze akty urzędowe.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności w sprawie funduszu im. Księcia Eugeniusza Lubomirskiego.

Dnia 14 lipca 1910 roku Książęta Władysław i Stanisław Lubomirscy w imieniu Ojca swojego, Księcia Eugeniusza Lubomirskiego, wnieśli gotówką do Kasy Akademii Umiejętności w Krakowie z okazji obchodu zwycięstwa pod Grunwaldem kwotę 40.000 koron jako dar ciepłą ręką. Do kwoty tej dodał od siebie poza tem Ks. Kazimierz Lubomirski koron 2000.

Ofiarodawcy wyrazili nadto, co się tyczy przeznaczenia odsetek od tego funduszu, pewne życzenia, którym czyniąc zadość Walne Zgromadzenie Członków Akademii powzięło na posiedzeniu dnia 10 grudnia 1910 następującą wieczystą uchwałę:

I.

Coroczne odsetki, po strąceniu 2%, na koszt administracyi, przeznaczone będą na remuneracyę wykładów na Uniwersytecie Jagiellońskim w zakresie językoznawstwa, literatury, historyi i prawa litewskiego.

II.

Organizacya tych wykładów należeć będzie do Wydziału filozoficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

III.

Pożądanem jest, ażeby takie wykłady odbywały się w każdym półroczu każdego roku szkolnego po 3 godziny tygodniowo. Remuneracya za taki trzygodzinny wykład w jednym półroczu wynosić będzie koron 900, płatnych z dołu za asygnatą dziekana Wydziału filozoficznego U. J.

IV.

W razie gdyby skutek spadku stopy procentowej zmniejszył się dochód z powyższego funduszu — nastąpi odpowiednia redukcya godzin wykładowych w tym stosunku, aby za godzinę wykładu co tydzień w każdym półroczu przypadło dla prelegenta koron 300.

V.

Gdyby w którym z półroczy wykłady z powyższego zakresu nie mogły się odbyć lub gdyby pozostała pewna reszta, to nieużyta kwota będzie przypisaną do kapitału.

VI.

Gdyby Wszechnica Jagiellońska straciła swój charakter polski, to Akademia będzie używać odsetek z powyższego funduszu na badania w zakresie litewszczyzny

a to tak długo, dopóki Uniwersytet Krakowski nie odzyska swego polskiego charakteru.

VII.

O ile Ofiarodawcy lub inni członkowie Rodziny Książąt Lubomirskich powiększą pierwotną sumę zakładową przez nowe dary, to Akademia gotowa zmienić niniejszą uchwałę w myśl życzeń, któreby przez Ofiarodawców zostały przedstawione.

VIII.

Fundusz niniejszy będzie uwidoczniany w księgach i sprawozdaniach rachunkowych Akademii Umiejętności jako „Fundusz im. Księcia Eugeniusza Lubomirskiego“.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności z dnia 19 maja 1911 w sprawie „Funduszu im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich“.

Walne Zgromadzenie jednomyślnie przyjęło do wiadomości dodatkową umowę z J.O. Ks. Maryą Lubomirską, regulującą „Fundusz im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich“ (patrz Rocznik 1906/7, str. 166) treści następującej:

Nr. 122/911. Jaśnie Oświecona Księżno! W myśl referatu Sekreterza Generalnego, opartego na ustnem porozumieniu z J. O. Księżną, Zarząd Akademii Umiejętności dnia 25 lutego 1911 roku uchwalił:

1. Odnośnie do uchwały z dnia 20 listopada 1906, regulującej sprawę funduszu „im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich“ Zarząd Akademii godzi się, aby, w zamian za obietnicę Ofiarodawczyni, J. O. Księżnej Maryi z hr. Zamoyskich Lubomirskiej, zasilania corocznie tego funduszu kwotą koron 2000, przyjąć ryczałtową kwotę koron 30.000, przez co wszelkie zobowiązania J. O. Księżnej Maryi Lubomirskiej wobec wspomnianego funduszu całkowicie nadal ustają.

2. Po wpłaceniu kwoty 30.000 koron przez J. O. Księżną Maryę Lubomirską zostanie definitywnie wspomniany fundusz zamknięty. Przeznaczenie jego nie ulegnie zmianie i powołana powyżej uchwała i nadal będzie wieczyście regulować sposób użycia płynących od tego funduszu odsetek. W Krakowie, dnia 25 lutego 1911.

St. Tarnowski m. p., Prezes Akademii. — *B. Ulanowski* m. p., Sekretarz Generalny. — Zgadzam się: *M. Lubomirska* m. p.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności z dnia 19 maja 1911 w sprawie „Funduszu im. ś. p. Stanisława Kostaneckiego“.

Panowie Jan, Kazimierz i Antoni Kostaneccy, bracia ś. p. Stanisława Kostaneckiego, członka Akademii Umiejętności w Krakowie, złożyli ciepłą ręką w Kasie Akademii kwotę koron 25.000 w gotówce i objawili pewne życzenia, co się tyczy przeznaczenia odsetek od podarowanego przez siebie funduszu. Czyniąc zadość wspomnianym powyżej życzeniom — Walne Zgromadze-

nie Członków Akademii Umiejętności w dniu 19 maja 1911 roku powzięło następującą wieczystą uchwałę.

I.

Fundusz powyższy będzie stale w księgach i zamknięciach rachunkowych Akademii uwidaczniany jako „Fundusz im. ś. p. Stanisława Kostaneckiego“.

II.

Z corocznych odsetek: *a)* 5%₁ będzie użytych na pomnożenie sumy zakładowej; *b)* 5%₁ przypadać będzie Akademii na koszta administracyjne; *c)* 1000 koron przypisywane będą do dotacyi i dyspozycyi Wydziału matematyczno-przyrodniczego Akademii Umiejętności a to przede wszystkim na popieranie samodzielnych badań naukowych; *d)* odsetki przypadające na rzecz Wydziału matematyczno-przyrodniczego uwidaczniane będą w budżecie Akademii jako osobna pozycja w dochodach tego Wydziału.

III.

Wszelkie nieużyte przewyżki w procentach przypisywane będą do kapitału zakładowego.

IV.

Za każdym razem, kiedy wskutek powiększenia się funduszu zakładowego płynące od niego odsetki powiększą się w ten sposób, że przewyższać będą kwotę przeznaczoną na pomnożenie dotacyi Wydziału matematyczno-przyrodniczego o 200 koron — to dotacya Wy-

działu matematyczno-przyrodniczego z niniejszego funduszu ma być o 200 koron pomnażana.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności z dnia 19 maja 1911 w sprawie interpretacji ustępu V, litera b) „Funduszu im. Mikołaja Reya z Nagłowic“.

W myśl życzeń i wniosku Ofiarodawcy, hr. Mieczysława Reya, ustęp uchwały „Funduszu im. Mikołaja Reya z Nagłowic“ (p. Rocznik Ak. 1905/6, str. 138) stanowiący, którym książkom nagroda udzielona być może a brzmiący: „*które się w ostatniem pięcioleciu ukazały*“ — należy interpretować w ten sposób, iż nie chodzi tu koniecznie o pierwsze wydanie danego utworu ale także o dalsze, o ile zostały uskutecznione za życia autora.

Uchwała Walnego Zgromadzenia Członków Akademii Umiejętności w sprawie Funduszu ś. p. Dra Władysława Kretkowskiego.

Dr. Władysław Kretkowski ciepłą ręką podarował Akademii Umiejętności w Krakowie kapitały swoje ulokowane na książeczkach Kasy Oszczędności miasta Krakowa oraz Powiatowej Kasy Oszczędności w Krakowie, jak niemniej złożone w listach zastawnych miasta Warszawy w Banku Państwowym w Warszawie, nadto Ofiarodawca testamentem zapisał Akademii cały swój pozostały majątek a przedewszystkiem dom swój w Warsza-

wie położony. Za zgodą Ofiarodawcy dom ten został sprzedany a całkowita suma sprzedaży podarowaną została Akademii Umiejętności. Za uzyskaną cenę sprzedaży Akademia stosownie do życzenia Ofiarodawcy zakupiła listy zastawne miasta Warszawy i wycofawszy depozyt z Banku Państwowego całkowitą kwotę w listach zastawnych m. Warszawy ulokowaną, t. j. Rubli 124.400 złożyła w depozyt do Banku handlowego w Warszawie jako własność Akademii Umiejętności w Krakowie.

Dnia 23 sierpnia 1910 Dr. Władysław Kretkowski zmarł. Po śmierci jego okazało się, że prócz podarowanego Akademii majątku nie posiadał nic prócz biblioteki matematycznej, która w myśl testamentu przeszła także na własność Akademii. Co się tyczy przeznaczenia odsetek od podarowanej ciepłą ręką kwoty ś. p. Dr. Władysław Kretkowski objawił pewne życzenia do których się stosując Pełne Zgromadzenie Akademii dnia 10 grudnia 1910 powzięło następującą wieczystą uchwałę:

I.

Fundusz zakładowy im. ś. p. Dra Władysława Kretkowskiego stanowić będzie ta kwota, która okaże się z zamknięcia rachunkowego dnia 1 lipca 1911 roku. Z tą też chwilą fundusz ten wejdzie w życie.

II.

Z corocznych odsetek, po strąceniu 5% na koszta administracyi, połowa będzie co roku przypisywana do kapitału zakładowego.

III.

Druga połowa użyta będzie: a) na urządzenie dla uczniów Uniwersytetu Jagiellońskiego i wynagradzanie takich wykładów i ćwiczeń z zakresu matematyki czystej, które wychodzą poza zakres normalnych lekcyj, zapewnianych w tej dziedzinie środkami Skarbu Państwa. b) na zasiłki dla ułatwienia ukończonym matematykom wyjazdów w celach naukowych w zakresie czystej matematyki przede wszystkim do Anglii, Włoch i Skandynawii.

IV.

Z chwilą aktywowania niniejszego funduszu Zarząd Akademii ustanowi specjalny naukowy Komitet, którego obowiązkiem będzie przedkładać Zarządowi projekt co do rozporządzania w każdym roku szkolnym połową dochodów czyli odsetek rzeczzonego funduszu w myśl art. 3 ku największemu pożytkowi młodzieży i nauki. W razie gdyby Zarząd nie uważał za możliwe wykonanie wniosków Komitetu w części lub w całości, nie przysługuje mu prawo rozporządzić na własną rękę odsetkami, lecz winien odwołać się do najbliższego Walnego Zgromadzenia Akademii.

Komitet naukowy będzie się składać z pięciu członków a to w pierwszym rzędzie z wszystkich profesorów zwyczajnych i nadzwyczajnych matematyki czystej Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz w razie potrzeby z dobranych, dla uzupełnienia liczby pięciu, profesorów tego Uniwersytetu, wykładających przedmioty pokrewne matematyce czystej.

Tych ostatnich Zarząd Akademii powoływać będzie co roku na wniosek członków Komitetu pierwszej kategorii. Przewodniczącym Komitetu będzie jeden z profesorów zwyczajnych matematyki czystej a tylko w wypadku, gdyby w danej chwili nie było żadnego zwyczajnego profesora matematyki czystej na Uniwersytecie Jagiellońskim przewodniczącym Komitetu może być ustanowiony jeden z profesorów nadzwyczajnych tego przedmiotu. W myśl postanowień Zarząd Akademii ustanawiać będzie przewodniczącego Komitetu corocznie.

V.

Jeżeli w pewnym roku część dochodów niniejszego funduszu przeznaczona na cele, określone ust. 3, nie będzie na cele te wydana, to nieużyta kwotę należy dołączyć do kapitału zakładowego.

VI.

Gdyby Akademia Umiejętności kiedykolwiek nie mogła lub nie chciała używać odsetek od tego funduszu w sposób przez niniejszą uchwałę określony, wówczas Akademia wyda całkowity fundusz im. Dra Władysława Kretkowskiego Uniwersytetowi Jagiellońskiemu z zastrzeżeniem rozporządzania odsetkami jego w myśl postanowień niniejszej uchwały.

VII.

Fundusz ś. p. Władysława Kretkowskiego będzie jako taki uwidaczniany w księgach i sprawozdaniach rachunkowych Akademii (Nr. 831/10 Dz. pod.).

SPRAWOZDANIA I WNIOSKI

**co do nagród z fundacji ś. p. Probusa Barczewskiego
i z funduszu ś. p. Włodzimierza Spasowicza.**

1. Za pracę historyczną.

W bieżącym roku Komitet wybrany dla poczynienia wniosków w sprawie przyznania nagrody imienia ś. p. Probusa Barczewskiego miał ponadto rozpatrzyć się w produkcji naukowej polskiej za lata 1909 i 1910 z powodu, że na rok 1911 po raz pierwszy przypadło udzielenie nagrody, ewentualnie nagród, imienia ś. p. Włodzimierza Spasowicza.

Konkursy te mają pewne postanowienia wspólne, inne znacznie między sobą się różnią. Przedewszystkiem brak w konkursie Wł. Spasowicza przepisu, że, jak to postanawia konkurs Probusa Barczewskiego, tylko Polak-katolik o nagrodę współubiegać się może. Nadto nagroda Wł. Spasowicza wynosząca kor. 3000 może być podzieloną na dwie po 1500 kor. lub tak, że jedna nagroda wynosić będzie 2000 a druga koron 1000. Wreszcie zakres konkursu Wł. Spasowicza ze względu na treść prac, którym nagroda może być przyznana, jest znacznie szerszy od konkursu Barczewskiego.

Dzieła, którym Komitet uwagę swoją poświęcił, są następujące.

1. Maciej Loret: Kościół katolicki a Katarzyna

II (1772—1784). Bardzo sumienna, przeważnie na materiałach archiwalnych oparta monografia. Szkoda tylko, że autor jest częściowo w swym sądzie zbyt zależnym od cennego ale jednostronnego materiału archiwalnego (sprawozdania Archettiego i Garampiego), co zwłaszcza uwydatnia się w przedstawieniu sprawy Jezuitów na Białorusi po kasacie zakonu.

2. Jasiński Ł.: Beiträge zur Finanzgeschichte Polens im XVIII. Jahrhundert. Pożyteczna praca zwłaszcza z powodu wyzyskania niedrukowanych dokumentów z Archiwum Drezdeńskiego.

3. Finkel Ludwik: Elekeya Zygmunta I. Poważna monografia przynosząca wiele nowych wiadomości do dziejów dynastii jagiellońskiej i unii polsko-litewskiej. Chociaż nie zawsze zgodzić się można z wnioskami autora, to uznać jednak należy, że nagromadzone w tej książce źródłowe i bardzo szczegółowe badania zachowują niespożyty wartość.

4. Kubala Ludwik: Szkice historyczne. Serya III. Posiadają te same zalety, które zapewniły autorowi tak poczytne miejsce w historyografii polskiej.

Limanowski Bolesław: Stanisław Worcell. Monografia z okresu dziejów porozbiorowych oparta na wielu nieużytkowanych dotychczas źródłach rękopiśmiennych.

6. Bujak Franciszek: Galicya. Tom I i II. Dzieło znacznej wartości ujmujące w jedną przejrzystą całość obraz stosunków agrarnych i przemysłowych Galicyi. Można wyrazić nadzieję, że niebawem ukaże się drugie wydanie tej pożytecznej pracy, w której autor pogłębi uzyskane dotychczas rezultaty.

7. Skałkowski Adam: *Les Polonais en Egypte* (1798—1801). Książka oparta na sumiennych studyach archiwalnych i ciekawa równie z powodu obszernego wstępu historycznego, jak po raz pierwszy ogłoszonych w niej dokumentów.

8. Balzer Oswald: Statut ormiański w zatwierdzeniu Zygmunta I z r. 1519. Do omówionej w zeszłorocznym sprawozdaniu rozprawy: Sądownictwo ormiańskie w średniowiecznym Lwowie, przybywa obecnie nowe dzieło zasłużonego autora, poświęcone prawu ormiańskiemu na terytorium państwa polskiego. Ta sama gruntowność i dążność do wyczerpania przedmiotu występuje wybitnie i w tem cennem dziele.

9. Jabłonowski Aleksander: *Pisma*. Tom I. Jest to początek wydawnictwa, bardzo pożytecznego, które obejmie cały dorobek naukowy szanownego Prezesa Towarzystwa Naukowego w Warszawie.

10. Kutrzeba Stanisław i Ptaśnik Jan: *Dzieje handlu i Kupiectwa Krakowskiego*. Towarzystwo Miłośników historyi i zabytków Krakowa zasługuje na szczerą wdzięczność za ogłoszenie tej nader ciekawej monografii.

11. Windakiewicz Stanisław: *Badania źródłowe nad twórczością Słowackiego*. Książka obfita w nowe poglądy i zasługująca ze wszech miar na pilne uwzględnienie.

12. Wrzosek Adam: *Jędrzej Śniadecki, Życiorys i rozbiór pism*. Tom I i II. Praca gruntowna odznaczona już w rękopisie nagrodą Jakubowskiego.

13. Sokolnicki Michał: *Les origines de l'émigration polonaise en France 1831—1832*. Autor pracuje

nad obszernem dziełem o emigracji polskiej we Francyi. Byłoby pożądanem, ażeby się w niej ustrzegł od zanadto poetycznego nastroju, który charakteryzuje niniejszą książkę.

14. Szpotański Stanisław: Maurycy Mochnacki. Trzecia z rzędu w ciągu dwóch lat książka o Mochnackim, wyróżnia się samodzielnością, niezależnością od utartych poglądów przedstawieniem rzeczy i trafnym w wielu zasadniczych kwestjach sądem, choć wyrażonym często z jaskrawą bezwzględnością. Jest to raczej obszerny szkic, aniżeli wyczerpująca monografia. Fakty i sprawy pierwszorzędne znaczenia są nieraz przedstawione pobieżnie lub zaledwie dotknięte bez ostatecznego wniknięcia w przedmiot.

15. Morawski Kazimierz: Historia literatury rzymskiej za Rzeczypospolitą. Jest to pierwsza część zakrojonej na wielkie rozmiary historii literatury rzymskiej. Wybitna wiedza autora i zupełne opanowanie przedmiotu nadają temu dziełu wyjątkowe znaczenie i budzą uzasadnioną nadzieję, że wypełni w znakomity sposób dotkliwą lukę, jaka dotychczas zachodziła w polskiej literaturze filologicznej.

16. Radziszewski Henryk: Bank Polski. Autor znany dobrze z swych dzieł, poświęconych historii skarbowości polskiej, opracowuje tym razem przedmiot niezmiernie wagi i jeżeli go w całości nie wyczerpuje, to w każdym razie przyczynia się niemało do pogłębienia naszych wiadomości o stosunkach ekonomicznych Polski w dobie porzoborowej.

17. Szembek Aleksander: Les associations économiques des paysans polonais sous la domination

prussienne. Pierwsza ta praca młodego autora pozwala wróżyć, że na tem wdzięcznym polu badań możemy się od niego spodziewać niejednego jeszcze przyczynku.

18. Antoniewicz Bołoz Jan: Grotger. Owoc kilkunastoletnich badań, złożony w bardzo obszernej i bogato ilustrowanej monografii, wzbogacającej w sposób bardzo pożądanym dość ubogą dotychczas literaturę sztuki polskiej w XIX stuleciu.

19. Struve Henryk: Historia logiki jako teorii poznania w Polsce. Obszerne dzieło, które chociaż się mieni drugim wydaniem książki ogłoszonej w r. 1870, jest właściwie zupełnie nowem opracowaniem przedmiotu, doprowadzonym do czasów ostatnich.

20. Tretiak Józef: Bohdan Zaleski 1802—1831 Życie i poezye. Karta z dziejów romantyzmu polskiego. Monografia niezmiernie interesująca i doniosła, która chociaż uwzględnia tylko młodość Bohdana Zaleskiego, ale czyni to na tak szerokim tle, iż na pierwszy plan występuje nie tylko sam bohater, ale niezmierna ilość obok niego osób, które w ten lub inny sposób w historii współczesnej literatury polskiej zasługują na uwagę.

Z wymienionych i krótko scharakteryzowanych utworów wysuwają się z punktu widzenia konkursów Barczewskiego i Spasowicza na samo czoło dzieła pp. Morawskiego, Antoniewicza, Struvego i Tretiaka. Z nich o nagrodę Barczewskiego współubiegać się mogą tylko książki pp. Antoniewicza i Tretiaka, wszystkie zaś o nagrodę imienia Spasowicza. Praca p. Morawskiego jednak musiała być na razie usunięta od bliższej oceny, a to tylko z tego powodu, że autor należy do członków Komitetu konkursowego.

Dzieło p. Antoniewicza ma wybitne zalety i nie jest wolne od wad, które już dostatecznie przez krytykę obiektywną i tendencyjną zostały (z różnym naturalnie naciskiem) podniesione. Komitet wychodził przede wszystkim z założenia, że miarą wartości książki jest dorobek naukowy, który przez nią dla ogólnej naszej literatury zdobyty został. Jeżeli ktoś rozproszoną a po części niezidentyfikowaną dostatecznie działalność znakomitego malarza przez lat wiele bada i poszczycić się może rezultatem, że około 120 utworów nieznanych do swego opracowania wciąga, jeżeli ewolucję artysty z możliwie najtroskliwszym wysiłkiem śledzi i ustalić się stara, jeśli w pracę swą wkłada wiele znanstwa i wszystkie środki metodyczne, jakich z współczesnej nauki zaczerpnąć może, to rzeczą jest już obojętną, czy każde jego zdanie lub spostrzeżenie przyjmie się i ostanie. A zwłaszcza, jeżeli autor pokusił się dać obraz działalności artysty pierwszorzędnego, trudnego do ujęcia, a tak płodnego, że utwory jego liczą się na setki, to sama próba syntezy, zwłaszcza takiej, gdzie autor całokształt materiałów do niej mozolnie musiał zbierać, już jest faktem naukowym pierwszorzędnej wagi. W nauce absolutów niema. Każda generacja ma swój kąć widzenia i swoje rozumienie ludzi i rzeczy. Ale możność wydawania sądów, możność doskonalenia dotychczasowych zapatrywań rozpoczyna się właściwie od chwili, kiedy umiejętna ręka tak materiał zestawiała, że dla powołanych do sądu premissy są gotowe. P. Antoniewicz spełnił tu nie tylko przygotowawcze zadanie, i to z pietyzmem i sumiennością niezwykłą. Pokusił się także, jak do tego miał prawo, o wydanie swego naukowego sądu.

Czy zdanie jego się utrzyma, czy dozna modyfikacji, to jest rzecz przyszłości. Ale że krytykom obecnie już tak łatwo, bez jego wysiłków i pracy, wytykać błędy lub przeciwstawiać inne poglądy, to, nie zapominajmy, jest tylko dowodem, jak obfitą w treść, jak bogatą w materiały, jak pobudzającą do myślenia za lub przeciw jest książka p. Antoniewicza.

Dlatego Komitet nie wahał się, pomimo pewnych usterek faktycznych, umieścić ją bardzo wysoko i przyznać jej wielkie znaczenie w szeregu prac nad współczesną sztuką polską.

Dzieło p. Struvego przemawia do mniejszej może liczby czytelników, jak niejedna z omówionych poprzednio książek. Ale ze stanowiska naukowego musi być ona uznana za zjawisko pierwszorzędne.

Pod skromniejszym tytułem, nie odzwierciadlającym całej treści, kryje się właściwie pierwsza próba przedstawienia historii filozofii Polskiej od wieku XV aż po czasy najnowsze. A próba to nie nowicyusza na tem polu, ale wytrawnego i rozważnego badacza, który lat kilkadziesiąt z spokojem iście filozoficznym zbierał materiały do swego dzieła i z przedmiotowością, rzadko zawodzącą, wyniki swych studyów przerabiał na obszerne i wyczerpujące przedstawienie. Ruch w kierunku badań filozoficznych zaczyna się w Polsce potężnie rozwijać. Książka p. Struvego jest jak gdyby bilansem produkcji po rok niemal 1910. W tym charakterze Komitet uznaje jej doniosłość i spodziewa się wielkich dla nauki polskiej korzyści z powodu jej ogłoszenia.

Prof. Tretiak zanadto jest znany w historyografii literatury polskiej, ażeby należało go dopiero szczegó-

łowo oceniać. Wytrawny i zrównoważony pisarz, pilny badacz, z miłością przystępujący do przedmiotów, które opracowuje, nie mógł dać co innego, jak rzecz bardzo ciekawą, dobrą i ważną. Za długo pracuje na niwie historii literatury, ażeby mu wystarczało pisarza, którym się zajmuje, wyrwać z otoczenia i przedstawić publiczności jako interesującą jednostkę. Dla p. Tretiaka osoba poety to tylko okazja, żeby namalować tło współczesne wciągnąć jak najwięcej osób w opowiadanie i dać przez to obraz tej literatury, która tkwi w społeczeństwie a której wybitnymi przedstawicielami są szczególniej uposażeni pisarze.

Monografia o Zaleskim nie obejmuje całego jego życia i całej działalności. Ale właśnie z powodu tego szerokiego ujęcia przedmiotu rzecz sama nie nie traci. Jest to książka, z której czytelnik się wiele uczy, a najwięcej skorzystać może, zwłaszcza pod względem techniki pisarskiej, ten, który zamyśla na tem samem polu pracować, co Prof. Tretiak.

Pó dokładnej rozprawie Komitet uchwalił z przytoczonych i wyjaśnionych powyżej względów przedstawić Walnemu Zgromadzeniu członków Akademii następujące wnioski:

1) Nagrodę im. Probusego Barczewskiego przyznaje się p. Antoniewiczowi za książkę o Grotgerze.

2) Nagrodę im. Wł. Spasowicza w połowie udziela się p. Struwegowi za książkę „Historia Logiki w Polsce“ a w drugiej połowie p. Tretiakowi za monografię o Bohdanie Zaleskim.

2. Za dzieło malarskie.

Rok ubiegły, o ile z wystaw krakowskich sądzić było można, przedstawiał co do produkcji dzieł malarstwa pewne podobieństwo z rokiem bezpośrednio poprzedzającym: wcale znaczną była ilość obrazów przeciętnie dobrych — wybitnych stosunkowo niewiele.

Jako pomyślny objaw uważać należy to, że malarstwo nasze pejzażowe utrzymuje się na poziomie ku chlubi sztuki polskiej osiągniętym przed kilku laty. Przesunął się przed oczyma naszymi znaczny poczet dobrych krajobrazów, jak p. Stanisława Gałka małe widoki z Tatr i Krymu, p. Włodzimierza Kuglera widok z puszy węgierskiej i konie „Podczas deszczu“; p. Teodora Grotta liczne utwory, w których na zaznaczenie zasługuje szukanie nowych dróg, traktowanie efektów światła i szeroki sposób malowania. P. Stanisław Podgórski zbiorową wystawą swoich widoków górskich, zwłaszcza z Tatr, złożył dowód, że dobrze odczuwa cechy polskiego krajobrazu i jest dzielnym kolorystą, umiejącym farbami subtelnie oddawać światło igrające na obłokach, mgłach i oparach, natomiast mniejszą wagę przykładu do rysunku. W „Widoku z Wawelu na Wisłę“ p. Stefana Filipkiewicza podziwialiśmy wyborne schwycenie wrażenia mglistego dnia zimowego. P. Henryk Uziembło swoim „Kościołem w Rudawie“ i „Wsią“ w oświetleniu dnia jesiennego okazał się sumiennym, wytrwale naprzód kroczącym pejzażystą. Wpływ zaś nowożytnego malarstwa francuskiego odbił się korzystnie na wdzięcznych impresjach widokowych p. Ignacego Pięnkowskiego, między którymi wyróżniał się „Dworek“.

Pośród artystów, uprawiających równocześnie kilka dziedzin malarstwa, postęp niemały wykazał p. Alfons Karpiński, którego pejzaże ujmują prawdą i swobodną naturalnością, studia zaś portretowe zyskały w ostatnim czasie na śmiałości i pewności rysunku, w niektórych portretach graniczącej może z ostrością. Zaletami swemi przewyższał inne portret kobiecy, zakupiony do Muzeum narodowego. Wielką też sumiennością rysunku zalecały się utwory p. Eugeniusza Kazimirowskiego, który wystawiał portrety, pejzaże i studia kwiatowe.

Coraz wyraźniej rysuje się artystyczna indywidualność p. Vlastimila Hofmana; świadczyła o tem niemała liczba obrazów wystawionych w Krakowie, szczególnie zaś niepospolity portret p. H., zatytułowany: „Poeta“, i zakupiona do Muzeum Narodowego „Madonna“, w której obok technicznej biegłości malarza uwydatniła się jego zdolność wyrażania głębokiego uczucia.

P. Juliana Fałata oryginalnie pojęty portret własny w świetle księżyca, tudzież szereg widoków z Bieskidów, wykazywały właściwości temperamentu artystycznego, z których twórca ich chlubnie jest znany i ceniony. Odznaczał się wśród nich zimowy widok ulicy z charakterystycznymi domkami w „Starym Żywiecu“. Podobnie do przykładania wysokiej skali do dzieł swoich przyzwyczaili nas: p. Teodor Axentowicz, który wystawił między innymi „Wiejską dziewczynę“ i portret księcia Władysława Czartoryskiego, tudzież p. Wojciech Weiss, który wystąpił z pejzażami, aktami i t. d.; wreszcie p. Wojciech Kossak, którego

poprawna i nader wdzięczna scena wojenna z powstania 1831 r., nazwana „Pułk 5-ty ułanów im. Zamoy-skich“, powszechnie się podobała. Mimo swoich wielkich zalet, wszystkie te utwory nie mogą być uważane za jakiś doniosły krok naprzód w zawodzie artystów c ustalonej sławie.

Z nowej strony dał się poznać talent p. Henryka Pautscha w wybornym „Portrecie poety“ (Leopolda Staffa), w którym można dopatrzeć się jakby dalekiego powiewu szkoły lombardzkiej XV w. — Własnymi znów drogami chodzi p. Kazimierz Siehulski. Usilną pracą udało mu się w znacznym stopniu przewyciężyć dawniejszą surowość niemal brutalną — kolorystą był i jest niepospolitym. W ciągu r. 1910 złożył on dowody twórczości w różnych działach i kierunkach. Obok portretu dyr. Solskiego w roli Fryderyka W. zwracały uwagę kompozycje religijne — „Zwiastowanie“ i „Tryptyk“ — energicznie i oryginalnie pojęte. W kartonach do witrażów udało mu się wywołać silne efekty barwności, jakby pasami słuckimi natchnionej. Na wprost przeciwnem stanowisku stoi w świecie naszej sztuki panna Olga Boznańska, z swymi obrazami powiewnymi i subtelnymi, będącymi jakby odtworzeniem drgań eteru. Wystawiła ona kilka wybornych portretów, z których najlepszym był portret pani H.; żaden z nich jednak nie mógł być postawionym na równi z dziełem jej przed trzema laty odznaczonem nagrodą Barczewskiego. Również znaczeniem swem nie dorównały utworowi w przeszłym roku nagrodzonemu rysunki portretowe pana Józefa Mehoffera, w swoim rodzaju świetne, pełne właściwego zacięcia, jak wszystko,

co wychodzi z pod ręki tego artysty. Wspomnieć tu wreszcie wypada niemałej wartości akwaforty p. Jana Rubczaka z motywów widokowych krakowskich i paryskich, tudzież p. Feliksa Jabłczyńskiego piękne akwaforty kolorowane; jedne i drugie ze względu na technikę reprodukcyjną nie odpowiadają wymaganiom konkursu Barczewskiego.

P. Jacek Malczewski wzbogacił wystawę krakowską całym szeregiem kompozycji, wśród których zwracały uwagę: „Chrystus i Samarytanka“, „Ślepy faun“, „Prolog“, „Jawnogrzesznicza“, „Podwieczorek“ i portrety; najznakomitszemi były dwie jako *pendant* pojęte krajobrazowe kompozycje nazwane „Idź nad strumienie“, a natchnione poezją Słowackiego i poezją techną, wykonaniem niezrównane. Przy całym wszakże mistrzostwie techniki i głębokości pomysłów, produkcja przeszłoroczna tego artysty była tylko dalszym ciągiem tego, do czego on nas od lat wielu przyzwyczaił.

Faktem pewnej doniosłości stała się pod koniec roku zbiorowa wystawa około 50 obrazów p. Włodzimierza Tetmajera. Była ona dowodem podziwienia godnej pracowitości, ile że mieściła przeważnie utwory ukończone w r. 1910, a zarazem ciągłej dążności artysty ku wydoskonaleniu się. Jędrna, swojska nuta znakomicie schwycona brzmiała we wszystkich dziełach tego wybitnego kolorysty, umiającego odczuć barwny obraz wsi z okolic Krakowa, domostwa naszego ludu i malowniczego typu, jakim jest dziarski a lubujący się w żywych kolorach Krakowiak. Jakkolwiek w tym zbiorze nie było jednego jakiegoś dzieła, któreby można uważać za najwyższy skoncentrowany wyraz tego, co

nam p. Tetmajera talent dać może, to jednak całość wystawy dawała miarę niezwykłych zalet twórczości artysty, utworów wybornych było kilkanaście, a nad innymi górowały obserwacją światła i perspektywy powietrznej, oraz efektownem wykonaniem: „Przodownica“ i „Żniwo“. Obok nich zwracał też uwagę portret znanego lekarza krakowskiego.

Uwzględniając więc przedewszystkiem te trzy ostatnie obrazy, Komitet z uwagi na całość wystawy zbiorowej, a zarazem mając na myśli wogóle działalność artystyczną p. Tetmajera, której ocenienie dotąd jeszcze w konkursach Barczewskiego nie znalazło swego wyrazu, postanowił obecnie za r. 1910 przedstawić Akademii Umiejętności wniosek przyznania nagrody z fundacyi ś. p. Barczewskiego panu Włodzimierzowi Tetmajerowi.

IV.

**WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII
z innemi instytucjami naukowemi.**

WYKAZ STOSUNKÓW AKADEMII

z innymi instytucjami naukowymi.

WYKAZ

dotychczasowych stosunków Akademii z zakładami naukowymi.

(W.) oznacza, że Akademia przesyła wszystkie swoje wydawnictwa; (1.) wydawnictwa Wydziału filologicznego; (2.) historyczno-filozoficznego; (3.) matematyczno-przyrodniczego; (Kl.) Komisji literackiej; (Kj.) Komisji językowej; (Khs.) Komisji historii sztuki; (Kh.) Komisji historycznej; (Kp.) Komisji prawniczej; (Kan.) Komisji antropologicznej; (Kf.) Komisji fizyograficznej; (Ag.) Atlas geologiczny; (B.) Bulletin international; (Kb.) Komisji bibliograficznej.

Aix. Bibliothèque de l' Université. B. Kp. Kh.

Amsterdam. Koninklijke Akademie van Wetenschappen. B. Kb.

Arcachon. Laboratoire zoologique maritime. B. Kb.

Ateny. Bibliothèque Nationale. B. Kb.

— Ecole française d'Athènes. B.

— K. deutsches archäologisches Institut. B. Kb.

Baltimore. Johns Hopkins University. 3. B. Kb.

— American Journal of Philology. B.

— Maryland Geological Survey. B. Ag. Kb.

Barcelona. Real Academia de buenas letras. B. Kb.

— Real Academia de ciencias y artes. B. Kb.

Batavia (Jawa). Bataviaasch Genootschap van Kunsten en Wetenschappen. 1. 3. Kj. B. Kb.

Bazylea. Universitätsbibliothek. B. Kb.

— Naturforschende Gesellschaft. Kf. B. Kb.

Belgrad. Кр. Српска Академија. W.

— Српско археолошко друштво. Кап. B. Kb.

Bergamo. „La Geographia per tutti“. B.

Bergen. Bergens Museums Bibliothek. 3. Kf. Kan. B. Kb.

Berlin. Königl. Akademie der Wissenschaften. W.

— Königl. Bibliothek. W.

— Centralbureau der internationalen Erdmessung. B. Kb.

Berlin. Deutsche geologische Gesellschaft. B. Kb.

- Deutsche botanische Gesellschaft. B. Kb.
- Deutsche Literaturzeitung. B. Kb.
- Deutsche chemische Gesellschaft. B. Kb.
- Geologische Landesanstalt und Bergakademie. B. Kb.
- Gesellschaft für Anthropologie. Kan. B. Kb.
- Gesellschaft naturforschender Freunde. B. Kb.
- Gesellschaft für Erdkunde. B. Kb.
- K. Deutsches archäologisches Institut. B. Kb.
- K. preuss. geologische Gesellschaft. B.
- Naturwissenschaftliche Wochenschrift. B.
- Physikalischer Verein. B. Kb.
- Universitätsbibliothek. B. Kb.
- Deutsche physikalische Gesellschaft. B.
- Chemisches Zentralblatt. B. Kb.

Berlin-Schöneberg. Zeitschrift für wissenschaftliche Insektenbiologie. B.

Berno szwajcarskie. Schweizerische Gesellschaft für Naturwissenschaft. 3. Kf. Ag. Kb.

- Naturhistorischer Verein. B. Kb.
- Universitätsbibliothek. B. Kb.

Berno. Matices Moravská. W.

- Knihovna Bohoslovcu brnenskych. Kp. Kl. Kh. Khs. B. Kb.
- Museum Franciscum. B. Kb.
- Moravská Knihovna zemská. 2. B.
- Naturforschender Verein. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Papezka knihtiskarna rajhradskych Benediktinu. B. Kb.
- Landwirtschaftliche Landes-Versuchsstation für Pflanzenkultur. B.

Biała. Gimnazyum polskie. W.

Bochnia. C. k. Gimnazyum. W.

Bolonia. R. Deputazione di storia patria per le provincie di Romagna. B.

Bombay. Educational Department. B.

Bonn. Universitätsbibliothek. B. Kb.

- Naturhistorischer Verein des preuss. Rheinlandes. B. Kb.

Bordeaux. Académie des sciences, belles lettres et arts. B. Kb.

- Bordeaux.** Société Linnéenne des sciences physiques et naturelles. 3. B. Kb.
- Boston.** American Academy of arts and sciences. B. Kb.
- Boston.** Society of natural history. B. Kb.
- Braunsberg.** Historischer Verein für Ermeland. Kh. B.
- Braunschweig.** Verein für Naturwissenschaft. 3. Kf. Kb.
- Brody.** C. k. Gimnazyum. W.
- Brooklyn.** The Brooklyn Institute of Arts and Sciences. B.
- Bruksella.** Académie royale de Belgique. W.
- Musée royal d'histoire naturelle de Belgique. B. Kb.
 - Société royale de botanique. B. Kb.
 - Société belge de microscopie. B. Kb.
 - Société belge de géologie. 3. Kf. Ag. B. Kb.
 - Société des Bollandistes. B.
 - Institut Salvey. B. Kb.
 - Société belge d'Astronomie. Kf. Kb. B.
 - Société royale des Sciences médicales et naturelles. B.
- Brzeżany.** C. k. Gimnazyum. W.
- Brzozów.** C. k. Gimnazyum. W.
- Bukareszt.** Academia Romana. W.
- Laboratorul de Botanica. B. Kb.
 - Institut géologique de Roumenie. Kf. Ag.
- Buczacz.** C. k. Gimnazyum. W.
- Budapeszt.** Magyar Tudományos Akadémia. W.
- Magyar nemzeti Múzeum. B. Kb.
 - Königl. ungar. geologische Anstalt. 3. Kf. Ag. B. Kb.
 - K. M. Termesztudományos Társulat. 3.
 - Magyar történelmi Társulat. 3.
 - Ethnologische Mitteilungen aus Ungarn. Kan.
 - Ungar. Landesbibliothek im National-Museum. Kan.
 - Naturwiss. Abteilung des National-Museums. B.
 - Société des sciences naturelles. B.
 - Magyar Ornithologiai Központ. Kf.
- Budziszyn.** Matica Serbska. 1. 2. Kp. Kh. Khs. Kl. Kj. B. Kb.
- Buenos Aires.** Universidad. B. Kb.
- Buffalo.** Society of natural sciences. B. Kb.
- Buitenzorg (Jawa).** Département de l'agriculture. B. Kh.

- Bytom.** Redakcyja „Katolika“. W.
- Cambridge** (Anglia). University. B. Kb.
— (U. S. N. A. Massachusetts). Library of Harvard University.
B. Kb.
— Muzeum of Comparative Zoology. B.
- Catania.** Società degli spettroscopisti italiani. 3. B. Kb.
— Accademia Gioenia di Scienze naturali.
- Charków.** Uniwersytet. B. Kb.
- Cherbourg.** Société de Sciences naturelles. 3. Kf. B. Kb.
- Chicago.** Academy of Sciences. W.
— The Journal of geology. B.
— The Polish-American Literary Review. B.
- Christiania.** Académie des Sciences. W.
— Uniwersytet. B. Kb.
— Videnskabselskabet. B. Kb.
— Norsk Folkenmuseum. B. Kb.
- Chyrów.** Gimnazyum OO. Jezuitów. W.
- Cieszyn.** C. k. Gimnazyum polskie. W.
- Cincinnati.** The Lloyd Museum and Library. B. Kb.
- Coimbra.** Universidade. B. Kb.
- Colima.** Mex. Observatorio meteorologico y vulcanologico del Seminario. B.
- Cordoba** (Argentina). Academia nacional de ciencias. 3. Kf. B. Kb.
- Cöthen.** Chemiker-Zeitung. B. Kb.
- Czasław** (Czechy). Musejni archeologiccky Spolek „Včela Čaclavska“. Kan. B.
- Czernichów.** Szkoła rolnicza. 3. Kf. Ag. Kan. Kb. B.
- Czerniowce.** Uniwersytet. W.
— Czytelnia polska. 2. Kan. B. Kb.
— Bukowiner Landes-Museum. Khs. B. Kb.
— Tow. akademików polskich „Ognisko“. Kb.
— C. k. Gimnazyum niższe. W.
- Czortków.** C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
- Dębica.** C. k. Gimnazyum. W.
- Dorpat.** Uniwersytet. 2. Kh, B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft bei der Universität. 3. Kf. B. Kb.
— Gelehrte estnische Gesellschaft. 1. 2. Kj. B. Kb.

- Dorpat.** Bulletin biologique. B.
- Dublany.** Akademia rolnicza. 3. Kf. Ag. B. Kb. Kan.
— Krajowa Stacya doświadczalna chem.-roln. B.
- Dublin.** Royal Irish Academy. B. Kb.
- Edynburg.** Royal Society. 1. 2. 3. Kf. Khs. Kl. Ag. Kj. B. Kb.
— Botanical Society. Kf. B. Kb.
- Erlangen.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Filadelfia.** Academy of Natural Sciences. B. Kb.
— The American philosophical Society. 2. B. Kb.
- Florenca.** Accademia della Crusca. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale (Uffizzj). B. Kb.
— Società italiana d'antropologia. Kan. B. Kb.
— Sovraintendenza degli Archivi di Stato. B.
— R. Istituto di studi superiori pratici e di perfezionamento
B. Kb.
— Archivio storico italiano. B.
- Frankfurt a/M.** Seckenbergische naturforschende Gesellschaft.
B. Kb.
- Frankfurt a/O.** Naturwissenschaftlicher Verein. 3. B. Kb.
- Fryburg Bryzgowski.** Biblioteka Uniwersytetu. B.
- Fryburg Szwajcarski.** Uniwersytet. W.
- Gandawa.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gdańsk.** Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Westpreussischer Geschichtsverein. Kh. B.
- Genewa.** Uniwersytet. B. Kb.
— Institut national genevois. 3. B. Kb.
— Société de physique et d'histoire naturelle. B. Kb.
- Genua.** Uniwersytet. B. Kb.
— Società ligustica di Scienze naturali e geografiche. 3. Ag.
— Archivio di stato. B.
— Società di lettere e conversazioni scientifiche. B. Kb.
— Società ligura di storia patria. B.
- Getynga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— K. Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Giessen.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Oberhessischer Geschichtsverein. B.
— Oberhessische Gesellschaft für Natur- und Heilkunde. B. Kb.

- Glasgów.** Uniwersytet. B. Kb.
- Gothenburg.** Kongl. Vetenskaps-och Vittershetssamhället. B. Kb.
- Graz.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Historischer Verein für Steiermark. 1. 2. Kb. Khs. Kp. Kl. Kj. B.
 - Naturwissenschaftlicher Verein für Steiermark. B. Kb.
- Groningen.** Bibliotheek der Rijks Universiteit. B.
- Grossbothen.** Zeitschrift für physikalische Chemie. Kb.
- Gr. Lichterfelde.** Red. des Zoologischen Zentralblattes. B.
- Gródek Jagielloński.** C. k. Gimnazjum. W.
- Gryfia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
- Haarlem.** Musée Teyler. 3. Kf. Kan. B. Kb.
- Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen. 3. B. Kb.
- Halle.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.
 - Kais. Leopoldino-Carolinische Akademie der Naturforscher. 3. B. Kb.
- Hamburg.** Museum für Völkerkunde. Kan.
- Harrisburg.** (N. America). Geological Survey of Pensylvania. B. Kb.
- Heidelberg.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Naturhistorisch-medicinischer Verein. B. Kb.
- Helsingfors.** Sällskapet pro fauna et flora fennica. 3. Kf. B. Kb.
- Finska Vetenskaps-Societeten. B. Kb.
 - Geografiska Föreningen. B. Kb.
- Innsbruk.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Ferdinandeum. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
- Irkuck.** Восточно-сибирскій Отдѣль имп. русск. географич. Общества. B. Kb.
- Ithaca** (N. Y. U. S. N. A.). Cornell University. B.
- Journal of physical chemistry. B. Kb.
- Jarostaw.** C. K. Gimnazjum. W.
- C. K. Szkoła realna. W.
- Jasło.** C. K. Gimnazjum. W.
- Jena.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Verein für thüringische Geschichte und Altertumskunde. Kh. B.
 - Jenaische Gesellschaft für Medizin u. Naturwissenschaft. B. Kb.

- Kamionka Strumiłowa.** C. k. Gimnazyum. W.
- Kassel.** Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.
- Kazań.** Uniwersytet. B. Kb.
- Société physico-mathématique à l'Université Impériale. 3. B. Kb.
 - Redakcyja „Ukraina“ na Uniwersytecie. 1. Kj.
- Kijów.** Biblioteka Uniwersytetu. W.
- Киевское общество естество-испытателей. 3. B.
 - Redakcyja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kan.
 - Redakcyja „Ukraina“. 1.
 - Musée d'Antiquites et Beaux-Arts. Kan.
- Kilonia.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Kilonia.** Naturwissenschaftlicher Verein von Schleswig-Holstein.
3. Kf. Ag. B. Kb.
- Gesellschaft für Schleswig-Holstein-Lauenburgische Geschichte.
2. Kh. B.
- Klausenburg.** Siebenbürgischer Museum-Verein. 3.
- Knin** (Dalmacya). Staro-Hrvatska-Prosvjeta. Khs. Kan.
- Kołomyja.** C. k. Gimnazyum polskie. W.
- C. k. Gimnazyum ruskie. W.
- Kopenhaga.** K. Danske Videnskabernes Selskab. W.
- Société royale des antiquaires du Nord. Khs. B.
 - Société d'histoire naturelle. B. Kb.
- Kórnik.** Biblioteka Kórnicka. W.
- Kraków.** Archiwum krajowe. Kh. Kp.
- Archiwum aktów dawnych m. Krakowa. Kh. Kp. Khs. Kl.
 - Biblioteka XX. Czartoryskich. W.
 - Biblioteka Ks. Misyonarzy. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj.
 - Czytelnia alumnów księżęco-biskupiego seminaryum. 2.
 - C. k. Urząd górniczy okręgowy. Kf.
 - Gabinet geologiczny U. J. 3. Kf. Ag. Kb.
 - Gabinet historyi sztuki U. J. Khs.
 - Redakcyja „Przeglądu powszechnego“. 1. 2. Kh. Kl. Kj.
 - Seminaryum filologiczne słowiańskie U. J. 1. Kl. Kj. B.
 - Seminaryum historyczne U. J. 2. Kh. Khs. Kp.
 - Stowarzyszenie nauczycielek. Kl.
 - Towarzystwo lekarskie krakowskie. 3. Kf. Kan. Kb.
 - Towarzystwo numizmatyczne. Khs. Kan.

Kraków. Towarzystwo rolnicze. B. Kb.

- Towarzystwo tatrzańskie. Kf. Kb.
- Towarzystwo techniczno-przemysłowe. 3. Kf. B. Kb.
- Zakład kliniczny. 3. Kb.
- „Architekt“. Kb.
- „Kronika farmaceutyczna“. Kb.
- „Ogrodnictwo“. Kb.
- „Okólnik Tow. Rybackiego“. Kb.
- „Postęp okulistyczny“. Kb.
- Biblioteka uczniów prawa U. J. 2. Kh. Kp.
- „Krytyka“. W.
- „Czas“. Kl. Kb. B.
- „Głos Narodu“. Kl. Kb. B.
- Biblioteka medyków. 3.
- „Nowa Reforma“. Kl. Kb. B.
- Zakład anatomii porównawczej. B.
- Szkoła przemysłowa. W.
- Kółko przyrodników U. J. 3. Ag. Kf.
- Kółko filologiczne U. J. 1.
- Gabinet mineralogiczny U. J. Ag.
- C. k. Gimnazjum św. Anny. W.
- C. k. Gimnazjum św. Jacka. W.
- C. k. Gimnazjum III. W.
- C. k. Gimnazjum IV. W.
- C. k. Gimnazjum V. W.
- C. k. Szkoła realna I. W.
- C. k. Szkoła przemysłowa. W.
- C. k. Seminarjum nauczycielskie męskie. W.
- C. k. Seminarjum nauczycielskie żeńskie. W.

Krosno. C. k. Seminarjum nauczycielskie. W.

Królewiec. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

- Staatsarchiv. Kp. Khs.
- Altertums-gesellschaft „Prussia“. B. Kb.
- Physikalisch-ökonomische Gesellschaft. 3. B. Kb.
- Altpreussische Monatschrift. B.

Lancaster. The physical Review. B. Kb.

Lausanne. Société Vaudoise des Sciences naturelles. Kf. B. Kb.

- Lavrence** (Kansas, U. S. A.). University of Kansas. B. Kb.
- Leide.** Rédaction des Archives d'éthnographie. Kan, Kb.
— Universiteit. B. Kb.
— Rijks Herbarium. B.
- Leoben.** Czytelnia polskich akademików górniczych. Kf. Ag. B. Kb.
— Towarzystwo akademickie „Czarnohora“. Ag.
- Liége.** Uniwersytet. B. Kb.
— Société royale des sciences. B. Kb.
- Lille.** Société de Géographie. B.
- Lima.** Escuela especial de Ingenieros y de Minas. 3. B. Kb.
- Linc.** Verein der Techniker in Oberösterreich. B. Kb.
- Lipsk.** K. Sächsische Gesellschaft der Wissenschaften. W.
- Lipsk.** Museum für Völkerkunde. Kan. B. Kb.
— Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. 3. B. Kb.
— Akadem. Verein „Unitas“. B. Kb.
— Literarisches Centralblatt. B. Kb.
— Beiblätter zu den Annalen der Physik. B.
— Zoologischer Anzeiger. B.
- Lizbona.** Academia real das Sciencias. 1. 2. 3. Ag. Kj. B. Kb.
— Direcção dos trabalhos geologicos de Portugal. Kf. Ag. B. Kb.
— Real Observatorio astronomico. B. Kb.
- Londyn.** British Museum. W.
— British Museum of natural history. B. Kb.
— British Association for the Advancement of Science. B. Kb.
— Antropological Institute. Kan. B. Kb.
— Chemical Society. B. Kb.
— Geological Society of London. 3. B. Kb.
— Physical Society. B. Kb.
— Zoological Society. Kf. B. Kb.
— Royal astronomical Society. B. Kb.
— Royal botanic Society. B. Kb.
— Royal geographical Society. Kf.
— Royal Museum. B. Kb.
— Royal Society. 3. Kb.
— The Royal Institution of Great Britain. B. Kb.
— „Nature“. B.

- Londyn.** „The Atheneum“. B. Kb.
— „Science abstracts“. B. Kb.
- Louvain.** Université Catholique. 1. 2. 3. Kh. Ag. Kj. B. Kb.
— „La Cellule“. 3. B. Kb.
- Löcse.** Ungarischer Karpathen-Verein. Kf.
- Lützen.** Literarische Gesellschaft „Masovia“. B. Kb.
- Lubiana.** Rudolphinum. Kf. B. Kb.
- Lublin.** Tow. Biblioteki publicznej im. H. Łopacińskiego. W.
- Lucca.** R. Accademia lucchese di scienze, lettere et arti. B. Kb.
- Lugdun.** Bulletin historique du Diocèse de Lyon. B.
- Lund.** Uniwersytet. W.
— Société royale physiographique. B. Kb.
- Lwów.** Archiwum krajowe. W.
— Biblioteka Szkoły politechnicznej. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ossolińskich. W.
— Czytelnia Akademicka. B. Kb.
— Kółko historyków. 2.
— Krajowa szkoła gospodarstwa leśnego. 3. Ag. Kf. B. Kb.
— Czasopismo techniczne. Kb.
— „Hodowca drobiu“. Kb.
— „Łowiec“. Kb.
— „Przegląd weterynarski“. Kb.
— „Rolnik“. Kb.
— „Sylwan“. Kb.
— Redakcja „Kosmosu“. 3. Kf. B.
— Redakcja „Dziennika polskiego“. B. Kl. Kb.
— Redakcja „Gazety lwowskiej“. Kl. B. Kb.
— Redakcja „Gazety Narodowej“. B. Kb.
— Redakcja „Kwartalnika historycznego“. 1. 2. Kh. Khs. Kl. Kj. B.
— Redakcja „Muzeum“. 1. 2. 3. Kl. B. Kb.
— Redakcja „Przeglądu“. Kl.
— Redakcja „Przeglądu sądowego i administracyjnego“. 2.
— Akademia weterynaryjna. 3. B. Kb.
— Biblioteka Poturzycka. 1. 2.
— Towarzystwo ludoznawcze. Kf. Kan. Kb.

Lwów. Towarzystwo Bratniej pomocy słuchaczy politechniki. 2.
3. Kb.

- Towarzystwo naukowe im. Szewczenki. W.
- Towarzystwo prawnicze. Kp.
- Zakład fizyczny c. k. Uniwersytetu. 3. Kf. Kb.
- Галицко-русска Матица. B. Kb.
- C. k. Gimnazjum akademickie. W.
- C. k. Gimnazjum Franc. Józefa. W.
- C. k. Gimnazjum II. W.
- C. k. Gimnazjum IV. W.
- C. k. Gimnazjum V. W.
- C. k. Gimnazjum VII. W.
- C. k. Gimnazjum VIII. W.
- C. k. Szkoła realna I. W.

Lwów. C. k. Szkoła realna II. W.

- C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
- C. k. Seminaryum naucz. żeńskie. W.
- Kółko chemików Tow. Bratniej Pom. słuch. Politechniki. B.

Łańcut. C. k. Gimnazjum realne. W.

Madison. (Wis. U. S. A.). Wisconsin Academy of Sciences, arts
and letters. B. Kb.

Madryd. Real Academia de la historia. Kh. B.

- Commission del mapa geologico de España. B. Kb.
- Real Academia de ciencias morales y politicas. B.
- Sociedad Española de historia natural. B. Kb.
- Universidad. B. Kb.

Magdeburg. Museum für Natur Heimatkunde. B.

Marburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

Marsylia. Bibliothéque de la faculté des Sciences. B. Kb.

Medyolan. R. Istituto lombardo di scienze e lettere. W.

- Archivio storico lombardo. B.
- Archivio di Stato. B.
- Biblioteca Ambrosiana. B. Kb.
- Società storica lombarda. B.

Melbourne. The public library of Victoria. B. Kb.

Mexico. Academia Mexicana de ciencias exactas físicas y natura-
les. B. Kb.

Mexico. Museo Nacional. B. Kb.

- Observatorio meteorologico-magnetico central. B. Kb.
- Sociedad cientifica „Antonio Alzate“. 3. B.
- Sociedad Mexicana de Historia natural. B. Kb.

Mielec. C. k. Gimnazjum. W.

Milwaukee. (Wis. U. S. A.). Public Museum. B. Kb.

Minneapolis. (U. S. A.). Minnesota Academy of Natural Sciences. 3.

Missoula. (Mont. U. S. A.). The University of Montana. B.

Mitawa. Kurländische Gesellschaft für Literatur und Kunst. Khs. Kh. B.

Modena. R. Accademia delle scienze, lettere ed arti. B. Kb.

- R. Deputazione di storia patria per le provincie dell'Emilia. B.
- Società dei naturalisti. B. Kb.

Monachium. Akademie der Wissenschaften. W.

- Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.
- Historische Kommission bei der Akademie der Wissenschaften. B.
- Sybel's historische Zeitschrift. B.
- Chemische Gesellschaft. B.

Montevideo. Museo Nacional. B. Kb.

Montreal. (Kanada). Royal Society of Canada. B. Kb.

- Société de numismatique et d'archéologie. B.

Moskwa. Ces. moskiewskie Towarzystwo archeologiczne. 1. 2. Kb. Kl. Kj.

- Redakcyja „Uczenyja Zapiski“. 1. 2. Kj. Kb. B.
- Muzeum Rumiancowa. B. Kb.
- Société Imp. des naturalistes. 3. B. Kb.
- Société d'antropologie. B.
- Observatoire magnétique et météorologique. Kf.
- Redakcyja „Russkij Archiv“. B.
- Етнографическій Отдѣль Импер. Общества любителей есте ствознания, антропологии и этнографии. Кан. Kb.
- Московское психологическое Общество. B.
- Istoryczny Muzej. Kj.

Mulhouse. Société industrielle de Mulhouse. B. Kb.

Münster i. W. Król. Bibliotheka Uniwersytetu. B. Kb.

- Westfälischer Provinzial-Verein für Wissenschaft und Kunst. 3. Khs. Kan. B. Kb.

- Myślenice.** C. k. Gimnazyum. W.
- Nancy.** Académie de Stanislas. 1. 2. 3. KJ. B. Kb.
— Société des sciences. B. Kb.
- Neapol.** Accademia di scienze morali e politiche. B.
— Accademia delle scienze fisiche e matematiche. 3. Kf. B. Kb.
— Biblioteca Nazionale. B. Kb.
— Deputazione neapolitana di storia patria. B.
— R. Sovrintendenza degli Archivi di Stato B.
— Società di storia patria. B.
— Stazione zoologica. 3. B. Kb.
— Istituto zoologico R. Università. 3. B.
- Neuchâtel.** Société de Géographie. B. Kb.
- New Haven.** (U. S. A.). Yale psychological Laboratory. B. Kb.
- New York.** Academy of Sciences. B. Kb.
— Academy of Medicine. B. Kb.
— The American Museum of Natural history. 3. B. Kb.
— American Geographical Society. B.
- New York.** American Mathematical Society. B.
— New-York Botanical Garden. B. Kb.
- Nieżyn.** Istoriko-filologiczeskij Institut Kniazia Bozborodko. 1. 2. B.
- Nowy Sącz.** Kollegium OO. Jezuitów. W.
— C. k. Gimnazyum I. W.
— C. k. Gimnazyum II. W.
- Nowy Targ.** C. k. Gimnazyum W.
- Norymberga.** Germanisches Nationalmuseum. 2. Kh. B. Kb.
- Odessa.** Uniwersytet. B. Kb.
— Société des naturalistes de la nouvelle Russie. 3. Kan. B. Kb.
- O-Gyalla.** Bibliothèque du l'observatoire météorologique et magnétique de l'Institut royale météorologique. Kf. B.
- Oliwa.** Physikalische Zeitschrift. B.
- Ołomuniec.** Selský archiv. B.
- Omsk.** Société géographique. B. Kb.
- Opawa.** Czeskie gimnazyum. W.
— K. Franz Josefs-Museum für Kunst und Gewerbe. B. Kb.
— Zeitschrift f. Geschichte u. Kulturgeschichte oesterr. Schlesiens. Khs. B.
- Orłowa.** Polskie gimnazyum realne. W.

- Oxford.** University Museum. B. Kb.
— Bodleian Library. B. Kb.
- Padwa.** Accademia di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— Accademia scientifica Veneto-Trentino-Istriana. 3. B. Kb.
- Palermo.** R. Accademia di Scienze, lettere e belle arti. 1. 2. 3.
Kj. B. Kh.
— Circolo matematico. 3. B. Kb.
— Società siciliana per la storia patria. Kp. Kl. Kh. Khs. B.
- Para.** (Brazylia). Muzeu Paraense. B. Kb.
- Parma.** Deputazione di storia patria per le provincie di Parma e Piacenza. B.
— Institut de France: Académie des Sciences. 3. Kf. Kan. Ag. B.
— Institut de France: Académie des inscriptions et belles lettres. 1. Kl. Kj. B.
— Institut de France: Académie des Sciences morales et politiques. 2. Kh. Khs. Kb. B.
— Association française pour l'avancement des sciences. B. Kb.
— Biblioteka polska. W.
— Bibliothèque Nationale. B. Kb.
- Paryż.** Bulletin Polonaise littéraire, scientifique et artistique. B..
— École nationale des chartes. B.
— Gazette archéologique. B. Kb.
— Gazette des beaux-arts. B.
— Institut Pasteur. B. Kb.
— „La Nature“. B. Kb.
— Ministère de l'instruction publique. W.
— Museum de l'histoire naturelle. 3. Kf. Kan. B. Kb.
— Société nationale des Antiquaires de France. Khs.
— Société d'anthropologie. Kan. B. Kb.
— Société astronomique. B. Kb.
— Société centrale d'horticulture. 3. Kf. B. Kb.
— Société entomologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société géologique de France. 3. Kf. B. Kb.
— Société d'histoire diplomatique. B.
— Société mathématique de France. B. Kb.
— Société française de physique. 3. B. Kb.

Paryż. Société zoologique de France. Kf. B. Kb.

- La Revue. B. Kb.
- Revue de deux mondes. B. Kb.
- Revue de la Science Nouvelle. B.
- Revue critique d'histoire et de littérature. B.
- Revue française. B. Kb.
- Revue générale des sciences pures et appliquées. B. Kb.
- Association pour l'enseignement des sciences anthropologiques. B.
- „Le Radium“. B.
- La Revue d'electrochimie et d'electrometalurgie. B.

Peradeniya. Royal Botanic Gardens. B.

Petersburg. Akademia nauk. W.

- Ces. biblioteka publiczna. W.
- Rédaction du Journal du Ministère de l'instruction publique. 2. Kp. Kh. Khs. Kl.
- Uniwersytet. 1. 2. 3. Kf. Kh. Kj. Kl. B. Kb.
- Instytut medycyny doświadczalnej. 3. B. Kb.
- Археографическая Коммисія 2. Kp. Kl. Khs. B. Kb.

Petersburg. Общество любителей дневней писменности. 1. Kl. Kj.

- Имн. Русск. Географ. Общество. Kf. Kan. B.
- Физическое Общество. B. Kb.
- Антропологическое Общество. B. Kb.
- Ogród botaniczny. 3. Kf. B. Kb.
- Comité géologique. 3. Kf. Ag. B. Kb.
- Археологический Институтъ. Kan. B.
- Имн. минералогическое Общество. 3. B. Kb.
- Société de l'ancienne littérature. B.
- Книжный Вѣстникъ. B.
- Observatoire physique central Nicolas. B. Kf.
- Société entomologique de Russie. 3. Kf.
- Institut polytechnique. 3. Kf. B. Kb.

Pisa. R. Università. B. Kb.

- Società Toscana di scienze naturali. 3. Kf. B. Kb.
- Reg. Scuola normale superiore. B. Kb.
- Biblioteca della Scuola Normale. B.
- Il Nouvo Cimento. B. Kb.

- Płock.** Towarzystwo naukowe. W.
— Muzeum dyecezyjalne płockie. Khs.
- Podgórze.** Przewodnik ceramiczny. Kb.
— C. k. Gimnazyum. W.
- Pola.** K. u. k. Marine-Technisches Comité. B. Kb.
- Portici (Napoli).** Laboratorio di zoologia e agraria della R. Scuola superiore d'agricoltura. B.
- Poznań.** Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W.
— „Dziennik Poznański“. Kl. B. Kb.
— Königl. Staatsarchiv. B. Kh. Kp.
— „Miesięcznik kościelny“. B.
- Praga.** Akademia Umiejętności im. ces. Franciszka Józefa. W.
— Česka společnost nauk. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. 1. 2. 3. B.
— Czeskie Archiwum ziemskie. Kh. Kp. B.
— Společnost přátel starožitnosti českých. Kan. Khs.
— Jednota českých matematiků. 3. B. Kb.
— Redakcyja „Listu filologických“. 1. Kl. Kj. B.
— „Česky Lid“. Kan.
— Český Časopis historický. Kh.
— Historický Seminář. Kh.
— Narodopisné Muzeum česko-slovanské. Kan.
— „Slovanský Průhled“. B. Kb.
— Časopis Lekařů českých. B. Kb.
— Lese- und Redehalle der deutschen Studenten. B. Kb.
— Museum Kralovství Českého. 1. 2. 3. Khs. Kh. Kan. B.
— Česka Společnost entomologická. 3. Kf.
- Preszburg.** Orvos természettudományi Egyesület. B. Kb.
- Princeton.** (N. Jersey, U. S. A.). The American Journal of Archeology. B.
- Przemyśl.** Uniwersytet ludowy im. A. Mickiewicza. 1. 2. Kl.
— C. k. Gimnazyum polskie. W.
— C. k. Gimnazyum ruskie. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
— Rz.-katol. Seminaryum duchowne. B.
- Przybram.** Czytelnia polska akademików górniczych. Kf. Kb.
— Tow. ruskich akademików górniczych „Watra“. Ag.

- Quaracchi-Brozzi.** (près Florence). Archivum historicum. B.
- Raigern.** (pod Bernem mor.). Redakcyja „Studien und Mitteilungen“.
B. Kb.
- Rapperswil.** Muzeum Narodowe. W.
- Rawa Ruska.** C. k. Szkoła Realna. W.
- Rio Janeiro.** Observatoire. 3. B. Kb.
— Directeur d'Institut Oswaldo Cruz. B.
- Rjeka.** (Fiume). Naturwissenschaftlicher Club. B.
- Rostock.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Naturforschende Gesellschaft. B.
- Rovereto.** J. R. Accademia di scienze, lettere et arti degli agiati.
B. Kb.
- Rudnik** n. S. C. k. Seminaryum naucz. męskie. W.
- Ryga.** Gesellschaft für Geschichte und Altertumskunde der Ostsee-
provinzen. Kp. Kh. Khs. B.
— Arconia. 3. B. Kb.
- Rzeszów.** C. k. Gimnazyum I. W.
— C. k. Gimnazyum II. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Rzym.** Reale Accademia dei Lincei. W.
— Accademia di conferenze storico-giuridiche. Kp. Kh. B.
— Accademia pontificia dei nuovi Lincei. B. Kb.
— Archivio segreto della Santa Sede. Kh. B.
— Biblioteca Vaticana. 2. Kp. Kh. B.
— Biblioteca Casanatense. B. Kb.
— Biblioteca Vittorio Emanuele. B. Kb.
— École de Rome. B.
— Istituto di diritto Romano. B.
— Rasegna delle scienze geologiche. Ag. B. Kb.
— „La Cultura“. Rivista di scienze, lettere et arti. B. Kb.
— R. Comitato geologico d'Italia. B. Kb.
— Specola Vaticana. 3.
— Società geologica italiana. B. Kb.
— Società geografica italiana. B. Kb.
- Sambor.** C. k. Gimnazyum. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- San Francisco.** Academy of Sciences. B. Kb.

- Santiago.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
San José. Museo Nacional. B. Kb.
Saint Louis. (M. O. U. S.). Academy of Sciences. 3. B. Kb.
Sanok. C. k. Gimnazjum. W.
Saragosse. Annales de la facultad de ciencias. B.
Sassari. Studi Sassaesi. B. Kb.
Schwerin. Verein für Meklenburgische Geschichte. Kh. B. Kb.
Sarajewo. Zemaljski Muzej za Bosnu i Hercegowinu. W.
Siena. R. Accademia dei fisiocratici. 3.
Soalheira. (Portugalia). „Broteria“. B.
Sofia. Rédaction de l'Annuaire de l'Université. B.
Sokal. C. k. Gimnazjum. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
Spalato. Museo Archeologico. Khs.
Sredec. Bułgarsko kniżowno družestwo. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
Stanisławów. Filia „Proświty“. Kan.
— C. k. Gimnazjum I. z jęz. polskim. W.
— C. k. Gimnazjum II. z jęz. polskim. W.
— C. k. Szkoła realna. W.
— C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
Stokholm. Kongl. Svenska Vetenskaps-Akademien. W.
— Geologiska Föreningen. Kf. Ag. B. Kb.
— Kongl. Vitterhets-Historie-och-Antikvitets-Akademien.
— Nordiska Museet. 1. 2. Kj. Kl. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
— Société d'antropologie. B.
— Sv. Sällskapet för Antropologi och Geografi. B. Kb.
— Svenska Turistföreningen B. Kb.
Strassburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
— Geologische Landesanstalt von Elsass-Lothringen. 3. Kf. Ag. B. Kb.
— Société des Sciences, agriculture et arts de la Basse Alsace. B. Kb.
Stryj. C. k. Gimnazjum. W.
Sucha. Biblioteka Hr. Branickich. 1. 2. Kan. Khs. Kh. Kp. Kl.
Sydney. Australian Museum. B. Kb.
— Geological Survey of New-South-Wales. Departement of mines. 3. Ag. B. Kb.

- Sydney.** Royal Society of New-Sout-Wales. B. Kb.
 — Australian Association for the advancement of sciences. B. Kb.
- Tarnobrzeg.** C. k. Szkoła realna. W.
- Tarnopol.** C. k. Gimnazjum. W.
 — C. k. Gimnazjum II polskie. W.
 — C. k. Szkoła realna. W.
 — C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Tarnów.** C. k. Gimnazjum I. W.
 — C. k. Gimnazjum II. W.
 — C. k. Seminaryum nauczycielskie. W.
- Trembowla.** C. k. Szkoła realna. W.
- Tyflis.** Commision archéologique. B.
 — Société archéologique. B.
- Tylża.** Teynes Sargas. B.
- Tôkyô.** The imperial University. B. Kh.
- Torino.** R. Accademia delle Scienze. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
 — Deputazione sopra gli studi di storia patria B.
 — Società di archeologia e belle arti. B. Kh.
 — Revue des mathématiques. B.
- Toronto.** (Kanada). The Canadian Institute. 1. 2. 3. Kj. B. Kb.
- Toruń.** Towarzystwo przyjaciół nauk. W.
 — Copernicus-Verein für Kunst und Wissenschaften. Kh. Kl.
 B. Kb.
- Toulouse.** Académie des Sciences, belles-lettres et inscriptions, 1.
 2. Kj. B. Kb.
 — Société des sciences physiques et naturelles. B. Kb.
- Trembowla.** C. k. Gimnazjum. W.
- Troickosawsk** (Syberya). Société géographique. B. Kb.
- Tromsö** (Norwegia). Museum. 3. Kf. B. Kb.
- Trondjem.** Kgl. norske Videnskarbes Selskabs. B. Kb.
- Tufts.** (U. S. A.). Coliege Mass. B. Kb.
- Turciansky Sv. Martin.** Museálna Slovenska Spolecnost. 1. 2. 3.
 Kf. Kan. B. Kb.
 — Redakcyja „Slovenskych Pohladov“. 1. Kj. Kan. B. Kb.
- Tybinga.** Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
 — „Der Naturforscher“. B. Kb.
- Upsala.** Biblioteka Uniwersytetu. W.

- Upsala.** Svenska Landsmaelen. 1. Kj. Kl. Khs. B. Kb.
— Société royale des Sciences. B. Kb.
- Utrecht.** Rijsk-Universiteit. B. Kb.
— Institut royal météorologique. B. Kb.
- Wadowice.** C. k. Gimnazyum. W.
- Warszawa.** Biblioteka Krasińskich. W.
— Biblioteka Uniwersytetu. W.
— Biblioteka Ord. Zamoyskich. W.
— Czytelnia Naukowa. 1. 2. 3. Kj.
— Komitet Kasy imienia Mianowskiego. W.
— Pracownia fizyczna. 3. Kf.
— „Przegląd filozoficzny“. B.
— Redakcja „Biblioteki Warszawskiej“. W.
— Redakcja „Gazety polskiej“. Kl.
- Warszawa.** Redakcja „Kuryera codziennego“. Kl.
— Redakcja „Kuryera warszawskiego“. Kl.
— Redakcja „Pamiętnika fizyograficznego“. 3. Kf.
— Redakcja „Prac matematyczno-fizycznych“. 3.
— Redakcja „Słowa“. Kl.
— Redakcja „Wszechświata“. 3. Kf.
— Towarzystwa lekarskie. 3.
— Towarzystwo ogrodnicze. B. Kb.
— Ежегодникъ по геологii и минералогii Россii B.
— Towarzystwo Biblioteki publicznej. W.
— „Chemik polski“. B. Kb.
— „Książka“. W.
— „Gazeta lekarska“. B.
— Centralna Stacja meteorologiczna przy Muzeum Przemysłu i Rolnictwa. 3. Kb. B. Rocznik.
— Biblioteka Instytutu politechnicznego. 3. B. Kb. Kf.
— Redakcja „Ginekologii“. Kb.
— Redakcja „Farmacyi“. Kb.
— Towarzystwo naukowe warszawskie. W.
— Czasop. „Wychowanie w domu i szkole“. B.
— Przegląd techniczny. Kb.
— Pracownia antropologiczna przy Muzeum roln. i Przem. Kan.
— Polskie Tow. krajoznawcze. Kan. Khs.

Warszawa. Tow. opieki nad zabytkami przeszłości. Khs.

— „Farmaceuta polski“. B. Kb.

Washington. Anthropological Society. B. Kb.

— Smithsonian Institution. W.

— Surgeon general's Office. 3. B. Kb.

— National Academy of Sciences. B. Kb.

— United States Bureau of Education. B. Kb.

— United States Geological Survey. 3. Kf. Ag. B. Kb.

— Departament of Commerce and Labor. B.

Wenecya. Archivio di Stato. Kh. B.

— Biblioteca S. Marco. B. Kb.

— R. Istitutio Veneto di Scienze, lettere ed arti. W.

— R. Deputazione di storia patria. B.

Wiedeń. K. Akademie der Wissenschaften, W.

— K. u. k. Kunsthistorisches Hofmuseum, Khs.

— Administrative Bibliothek des k. k. Ministeriums des Innern, W.

— K. k. Archiv der ehemaligen Hofkammer, W.

— Institut für österreichische Geschichtsforschung, Kh. B.

— K. k. Haus- Hof- und Staatsarchiv, 2. Kh. B.

— Seminaryum filolog. słowiańskiej. 1. 2. Kl. Kj. Kan. B.

— K. k. Naturhistorisches Hofmuseum, 3. Kf. Kan. B.

— K. k. statistische Zentral-Kommission, W.

— K. k. Technische Hochschule, 3. Khs. Kf. Ag. B.

— Biblioteka Uniwersytetu, W.

— Geographisches Institut an der Universität, Kf. Ag. B. Kb.

— K. u. k. Militär-Geographisches Institut, Kf. Ag. B. Kb.

— K. k. österr. Gradmessung-Bureau, 3 Kf.

— K. k. Hofbibliothek, B.

— Ognisko, B. Kb.

— Oester. Museum für Kunst und Industrie, B.

— Zoologisch-botanische Gesellschaft, B. Kb.

— Verein zur Verbreitung naturwissenschaftlicher Kenntnisse.
B. Kb.

— K. k. Zentralkommission für Erforschung und Erhaltung der
Kunst- und histor. Denkmale B.

— Gesellschaft für Sammlung und Konservierung von Kunst- und
histor. Denkmälern zur Geschichte des Judenthums. B.

- K. k. Finanz-Ministerium. B. Kb.
- Zeitschrift für die landwirthschaftlichen Versuchswesen in Oesterreich. B. Kb.
- K. k. Hochschule für Bodenkultur. B. Kb.
- Abgeordnetenhaus. B. Kb.
- K. k. Ministerium für Kultus und Unterricht. B. Kb.
- K. k. Geologische Reichsanstalt. 3. Kf. Bg. Kb.
- K. k. Naturhistor. Hofmuseum (Antrop.-ethnograph. Abteilung). Kan. Kb. B.
- Museum für oesterr. Volkskunde. B. Kb.
- Seminar für osteurop. Geschichte an der Universität. 2. B.
- Hydrographisches Zentralbureau. Ag.

Wiesbaden. Nassauischer Verein für Naturkunde. 3. B. Kb.

Wiesbaden. Verein für nassauischer Altertums- und Geschichtsforschung. 2. Kh. Kp. B. Kb.

Wilno. Towarzystwo Przyjaciół nauk. W.

- Wilenszkaja Kommissja dla razboru drewnich aktów. Kh. Kl.

Wolfenbüttel. Herzogliche Bibliothek. B. Kb.

Wrocław. Schlesisches Muzeum für Kunstgewerbe u. Altertumer. W.

- Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.
- Seminaryum filologii słowiańskiej. 1. Kj. Kl. Kan. B.
- Schlesische Gesellschaft für vaterländische Kultur. 3. Ag. B.
- Verein für die Geschichte und Altertum Schlesiens. 2. Kh. Khs. Kp. B. Kb.
- Verein für vaterländische Kultur Schlesiens. Kl. B. Kb.

Würzburg. Biblioteka Uniwersytetu. B. Kb.

Zagrzeb. Jugoslavenska Akademia znanosti. W.

- Hrvatsko narowoslowno družtvo. Kan. B. Kb.
- Hrvatsko archeološko družtvo. Kan. B. Kb.

Zakopane. Muzeum Tatrzańskie im. Chałubińskiego. Kf. Ag. Khs. B.

Zaleszczyki. C. k. Seminaryum nauczycielskie. 1. 2. 3. Kl. Kan. Kf. Ag. B.

Zgorzelice. Oberlausitzische Gesellschaft der Wissenschaften 1. 2. Khs. Kl. Kj. B. Kb.

Złoczów. C. k. Gimnazyum. W.

Zürich. Naturforschende Gesellschaft. B. Kb.

— Biblioteka Uniwersyteku. B. Kb.

— Allgemeine Schweizerische Gesellschaft für die gesammten
Naturwissenschaften. B. Kb.

— Schweizerisches Landesmuseum. B. Kb.

— Concilium Bibliographicum. B.

Żółkiew. C. k. Gimnazjum. W.

V.

SPRAWOZDANIE

ZE STANU UŻYCIA FUNDUSZÓW

W ROKU 1910.

(14 tablic).

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1910.

FUNDUSZ OBROTOWY (WSPÓLNY).

PRZYCHÓD.

TABLICA I.

ROZCHÓD.

Preliminowano				Przedmiot				Wpłynęło				Preliminowano				Przedmiot				Wydano				Przekroczenia		Oszczędność	
Szcze- gółowo		Razem		Szcze- gółowo		Razem		Szcze- gółowo		Razem		Szcze- gółowo		Razem		Kate- goryje		Przekro- czenia		Oszczę- dność							
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h				
I. Dotacja.																											
50000	—			50000	—			22400	—			I. Wydatki administracyjne.															
70000	—			70000	—							1. Płace i wynagrodzenia				24884	—			2484	—						
1000	—	121000	—	1000	—	121000	—	2600	—			2. Dyety				3492	—			892	—						
								4600	—			3. Kancelarya i ekspedycja:															
		21000	—									Potrzeby kancelaryjne				445	37										
				18698	40							Druki administracyjne				1650	80										
				11357	41	30055	81					Druk katalogu				1326	67										
												Porta i frachty				2733	55	6156	39	1556	39						
								2500	—			4. Opał i światło:															
		6000	—			8628	55					Oświetlenie				675	84					67	84				
												Zakupno węgla				1892	—	2567	84								
								2000	—			5. Porządki domowe i wydatki nieprzewidziane:															
		3000	—			3014	33					Drobne wyd. na porządki domowe				372	59										
												Ubezpieczenia				66	03										
												Roboty stolarskie				181	26										
												Abonament telefonu				85	—										
												Wynagrodzenia dodatkowe i wydatki nieprzewidziane				1606	—										
												Stemple				220	—	2530	88	530	88						
								100	—	34200	—	6. Ciężary domowe:						78	50	39709	61			21	50		
												II. Wydatki naukowe.															
								1200	—			7. Biblioteka:															
												Zakupno książek				703	65										
												Oprawy				586	64	1290	29	90	29						
								1200	—			8. Rocznik:															
												Druk						1274	20	74	20						
								1200	—			9. Sprawozdania:															
												Biuletyn: Honorarya				367	30										
												» : druk				1340	22										
												Sprawozdania (polskie): druk				1909	30	3616	82	2416	82						
								2500	—			10. Biblioteka pisarzy polskich															
												Honorarya i druk				2933	69										
								[1680	99]			mniej oszczędność — jak obok				1680	99	1252	70					1247	30		
								600	—			11. Subwencje na Przew. bibliograf.						600	—								
								3600	—			» » » dzieła obszerniej.													3600	—	
								3600	—			» » » Bibliografię pols.				2869	50										
								[240	—]			mniej — jak obok				240	—	2629	50	970	50						
								1000	—			14. Subwencje na Słownik staropol.						1000	—								
								1200	—			15. » » » wydawnic. prze- kładów pisarzy greckich i łacińskich													1200	—	
								1000	—			16. Dotacje funduszu im. Majera						1000	—							600	—
								600	—			17. Komisya histor. mat.-przyr.															
								52468	—			18. Dotacja Wydziału I-go i II-go						52468	—								
								49550	—	119718	—	19. » » » III-go						49550	—	113407	31						
		153918	—			165616	69			153918	—									153116	92	8112	42	7639	30		
Przewyżka dochodów nad preliminarz wynosi . . K 11698-69																											

¹⁾ Oszczędność z r. 1909.

²⁾ Z fund. Estreichera.

ZESTAWIENIE RACHUNKÓW ZA ROK 1910.

FUNDUSZE WYDZIAŁÓW.

WYDZIAŁ I. i II.

TABLICA II.

WYDZIAŁ III.

Preliminowano				Wydano				Przekroczenie		Oszczędzono		
Szczegółowo		Razem										
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
9000	—	15637	01	1. Publikacje Wydziału I.								
6637	01 ¹			Honorarya	3963	65						
				Rewizya językowa	400	—						
				Druk i broszurowanie	7917	85	12281	50		3355	51	
9000	—	14366	75	2. Publikacje Wydziału II.								
4966	75 ¹			Honorarya	1670	38						
400	— ³			Korekta	143	—						
				Rewizya językowa	400	—						
				Druk i broszurowanie	3556	68	5770	06		8596	69	
8218	—	10378	25	3. Komisya historyi sztuki.								
46	80 ⁵			Honorarya	4021	33						
2113	45 ¹			Wynagrodzenie Sekretarzy	800	—						
				Reprodukcyje i odpisy	1682	43						
				Druk i broszurowanie	1145	—	7648	76		2729	49	
3150	—	9555	69	4. Komisya literacka.								
5405	69 ¹			Honorarya za odpisy	2938	75						
1000	— ⁶			Druk i broszurowanie	3849	—	6787	75			2767	94
9000	—	19356	47	5. Komisya historyczna.								
10356	47 ¹			Koszta przepisowywania	3261	98						
				Honorarya	2134	50						
				Wynagr. Dyrekt. Wydawn.	800	—						
				Druk i reprodukcyje	2421	40	8617	88			10738	59
4200	—	9039	87	6. Komisya prawnicza.								
4839	87 ¹			Honorarya za odpisy	1156	67						
				Druk	1237	86	2394	53		6645	34	
3200	—	4115	91	7. Komisya językowa.								
915	91 ¹			Subwencya dla rocznika sławistycznego	500	—						
				Sekretarz	200	—						
				Honorarya	333	50						
				Druk	1195	44	2228	94			1886	97
		1200	—	8. Sekretarz Wydziału I.								
		1200	—	9. Sekretarz Wydziału II.								
		400	— ⁴	10. Korekta.								
		85249	95			48529	42			36720	53	

Preliminowano				Wydano				Przekroczenie		Oszczędzono		
Szczegółowo		Razem										
K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	K	h	
30550	—	49925	—	1. Publikacje Wydziału.								
12000	— ⁶			Przekroczenie z 1909. r.	2896	13						
5000	— ³			Honorarya	8458	88						
2375	— ⁴			Rewizya językowa	1373	10						
				Druk i broszurowanie	29047	91						
				Tablice i ryciny	1492	68	43268	70		6656	30	
13000	—	13657	13	2. Komisya fizyograficzna.								
657	13 ¹			Wycieczki naukowe	3850	—						
				Honorarya	267	—						
				Potrzeby stacyi meteorologicznej	820	—						
				Druk sprawozdań	3124	32						
				Muzeum:								
				Zakupno przedmiotów muzealnych, utrzymanie i porządkowanie				1000	—			
				Kustosz				1400	—			
				Wynagrodzenie Sekretarza				600	—	11061	32	
4200	—	10094	06	3. Komisya antropologiczna.								
3500	— ²			Honorarya	2250	—						
2144	06 ¹			Druk wydawnictw.	7822	16						
250	— ⁵			Muzeum:								
				Kustosz				920	—			
				Wynagrodzenie Sekretarza				400	—	11392	16	
				1298				10				
		600	—	4. Korekta wydawnictw.							600	
		1200	—	5. Sekretarz Wydziału III.						1200	—	
		75476	19					66922	18	1298	10	
										9852	11	

¹ Oszczędności z 1909. r.
² Z funduszu Jadwigi i Zofii Tomkiewiczówn.
³ Przeniesiono z dotacyi na korektę.
⁴ Resztę przeniesiono na dotacyę Publik. Wydz. II.
⁵ Z funduszu Matiasa Bersona.
 Od Tow. popierania wydawnictw Akademii.

¹ Oszczędność z 1909. r.
² Prelimin. z dotacyi Wydziału I. i II.
³ Dotacya z funduszu Szczawnickiego.
⁴ Dotacya z fund. Spasowicza.
⁵ Otrzymane od hr. Szembekowej.
⁶ Nadzwyczajna subwencya państwowa.

Przekroczenie z końcem roku 1910.		
	K	h
W wydatkach administracyjnych (wspólnych)	5509	61
» naukowych	2581	31
» Wydziału I. i II.	—	—
» » III.	1298	10
Razem	9389	02

Oszczędność z końcem roku 1910.		
	K	h
W dochodach (nadwyżka nad preliminarz)	11698	69
W wydatkach naukowych (wspólnych)	7617	80
» Wydziału I. i II.	36720	53
» » III.	9852	11
Razem	65889	13

ROK 1910. ZESTAWIENIE RACHUNKÓW.

FUNDUSZE OSOBNE.

TABLICA III.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

I. Fundusze na wydawnictwa i badania naukowe.

1. Fundusz atlasu geologicznego (Fundusz obrotowy).

Pozostałość 1. stycznia	—	—	29749	92	Honorarya	—	—	240	—
Subwencya krajowa	—	—	4980	—	Druk i broszurowanie	—	—	1962	35
Narosłe odsetki	—	—	1379	25	Pozostałość 31. grudnia	—	—	33906	82
	—	—	36109	17		—	—	36109	17

2. Fundusz Belży.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	12300	—	38	65	Pozostałość 31. grudnia	—	—	38	65
					oraz 4 ^o / _o listy Banku kraj.	2100	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. galic. poż. kraj.	4400	—	—	—
					» 4 ^o / _o listy gal. Banku hipot.	3800	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » Tow. kred. ziemsk.	2000	—	—	—
	12300	—	38	65		12300	—	38	65

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	491	60	Honorarya i druki	—	—	491	60
	—	—	491	60		—	—	491	60

3. Fundusz Matiasa Bersona.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia Marek	1000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia Marek	—	—	—	—
	1000	—	—	—	1 akcy Banku ziemsk. pozn.	1000	—	—	—
	1000	—	—	—		1000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	46	80	Przeniesiono do Komisji hist. sztuki	—	—	46	80
------------------	---	---	----	----	--	---	---	----	----

4. Fundusz A. B. (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	148586	74	—	—	Złożono na książeczkę	—	—	12	56
Złożono na książeczkę	12	56	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	122	62
Kupony	—	—	5801	50	Wydano wylos. 5 ^o / _o listy Banku hipot.	4000	—	—	—
Narosłe odsetki	329	38	—	—	Wydano 4 ^o / _o obl. propin.	10000	—	—	—
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	69	83	Pozostałość 31. grudnia	—	—	5736	15
Otrzymano 4 ^o / _o listy Banku kraj.	2300	—	—	—	oraz książ. oszczędności	8928	68	—	—
» 4 ¹ / ₂ ^o / _o » » »	12200	—	—	—	» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	51300	—	—	—
					» 4 ^o / _o » » hipot.	47000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku hipotecznego	12000	—	—	—
					» 5 ^o / _o listy prem. Banku hipot.	6000	—	—	—
					» 4 ^o / _o oblig. prop. galic.	12000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	12200	—	—	—
	163428	68	5871	33		163428	68	5871	33

5. Fundusz Brodczakowej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	9200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia ^a	8000	—	—	—
					4 ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	200	—	—	—
					» » » Banku hipot.	1000	—	—	—
					» oblig. galic. poż. kraj.	9200	—	—	—
	9200	—	—	—		9200	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	117	60	Wyplacono Komisji historycznej	—	—	362	—
Kupony	—	—	366	40	Pozostałość 31. grudnia	—	—	122	—
	—	—	484	—		—	—	484	—

6. Fundusz Nestora Bucewicza.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	217123	56	—	—	Wydano wylos. 4 ^o / _o list Banku kraj.	10000	—	—	—
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	24	45	Pozostałość 31. grudnia	—	—	24	45
Otrzymano 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	10000	—	—	—	oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	207000	—	—	—
					» 4 ¹ / ₂ ^o / _o listy Banku kraj.	10000	—	—	—
					» książeczka oszczędności	123	56	—	—
	227123	56	24	45		227123	56	24	45

ROK 1910.

TABLICA IV.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	16253	13	Wydano na druk i honorarya	—	—	12448	59
Złożono	—	—	10716	25	Pozostałość 31. grudnia	—	—	23200	79
Kupony	—	—	8680	—	oraz na książeczce oszczędności	4	98	—	—
Narosłe odsetki	4	98	—	—		4	98	—	—
	4	98	35649	38		4	98	35649	38
7. Fundusz Curzydły.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	81700	—	352	16	Pozostałość 31. grudnia	—	—	352	16
					oraz 4% listy Banku krajowego	56700	—	—	—
					» 4% » Tow. kred. ziemsk.	25000	—	—	—
	81700	—	352	16		81700	—	352	16
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	11241	95	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15001	33
Kupony	—	—	3263	—		—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	496	38		—	—	15001	33
	—	—	15001	33		—	—	15001	33
8. Fundusz Edwarda Czabana.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	126400	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% listy galic. Tow. kred. ziemsk.	126400	—	—	—
	126400	—	—	—		126400	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	10452	86	Wydano na druk i honorarya	—	—	4091	—
Kupony	—	—	5030	72	Pozostałość 31. grudnia	—	—	11804	83
Narosłe odsetki	—	—	412	25		—	—	15895	83
	—	—	15895	83		—	—	15895	83
9. Fundusz Ekspedycji Rzymskiej. (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2881	75	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	4	98
Otrzymałe zasiłki	—	—	5187	50	Dyety i koszty podróży	—	—	7018	35
Narosłe odsetki	—	—	166	24	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1212	16
	—	—	8235	49		—	—	8235	49
10. Fundusz na Encyklopedję polską (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	18000	—	61422	88	Wydatki na prace przygotowawcze	—	—	4776	60
Subwencya Senatu Uniwersytetu Jagiell.	—	—	10000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	70070	01
Kupony	—	—	720	—	oraz 4% listy Banku krajowego	18000	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	2703	73		18000	—	74846	61
	18000	—	74846	61		18000	—	74846	61
11. Fundusz Karola Estreichera z legatu Piotra Wereszczyńskiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	32300	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% listy Banku krajowego	32300	—	—	—
	32300	—	—	—		32300	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Kupony	—	—	1292	—	Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	1292	—
12. Fundusz X. Jakubowskiego (II-gi).									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	20800	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4% listy Tow. Kred. ziemsk.	15200	—	—	—
					4% » Banku kraj.	5600	—	—	—
	20800	—	—	—		20800	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3730	06	Wyplacono na druk i honorarya	—	—	978	—
Kupony	—	—	828	96	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3719	95
Narosłe odsetki	—	—	138	93		—	—	4697	95
	—	—	4697	95		—	—	4697	95

ROK 1910.

TABLICA V.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
13. Fundusz Konstantego Kmity.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	30000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	30000	—	—	—	4% listy gal. Banku hipot.	30000	—	—	—
	30000	—	—	—		30000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Kupony	—	—	1200	—	Wydano na badania	—	—	1200	—
14. Fundusz im. Kolberga (Fundusz obrotowy).									
Za sprzedane dzieła	—	—	131	65	Awans 1. stycznia	—	—	1360	99
Awans z dniem 31. grudnia	—	—	1280	63	Narosłe odsetki	—	—	51	29
	—	—	1412	28		—	—	1412	28
15. Fundusz na Monumenta Poloniae Paleographica i badania wzgórza Wawelskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	5739	28	Za reprodukcje	—	—	1297	40
Dotacja państwowa	—	—	5000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	10162	41
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	505	—		—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	215	53		—	—	11459	81
	—	—	11459	81		—	—	11459	81
16. Fundusz hr. Konstantego Przeździeckiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	6181	75	Pozostałość 31. grudnia	—	—	6428	99
Narosłe odsetki	—	—	247	24		—	—	6428	99
	—	—	6428	99		—	—	6428	99
17. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2386	30	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2580	89
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	96	79		—	—	2580	89
Narosłe odsetki	—	—	97	80		—	—	2580	89
	—	—	2580	89		—	—	2580	89
18. Fundusz Senatu Uniwersytetu Jagiellońskiego na wydawnictwo podręczników przyrodniczych (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	15164	06	Wydano na druk i honoraria	—	—	3947	—
Narosłe odsetki	—	—	594	74	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15460	96
Za sprzedane wydawnictwa	—	—	3649	16		—	—	19407	96
	—	—	19407	96		—	—	19407	96
19. Fundusz hr. Feliksa i Emilii Sobańskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	Marek	100000	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	Marek	100000	—	—	Sztuk 100 akcji Banku ziem. w Poznaniu, Marek	100000	—	—	—
	Marek	100000	—	—	Marek	100000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	8918	45	Wypłacono na wydawnictwa źródeł porozbior.	—	—	2340	—
Kupony	—	—	4680	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	11677	05
Narosłe odsetki	—	—	418	60		—	—	14017	05
	—	—	14017	05		—	—	14017	05
20. Fundusz Włodzimierza Spasowicza.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	250000	—	286	52	Pozostałość 31. grudnia	—	—	286	52
	250000	—	286	52	oraz 4% listy Banku krajowego	250000	—	—	—
	250000	—	286	52		250000	—	286	52
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	1 88	6742	63	Wydano do fund. obrotowego na publikacje	—	—	2375	—
Kupony	—	—	10000	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	518	94
Narosłe odsetki	—	04	378	78	Pozostałość 31. grudnia	—	—	14227	47
	—	1 92	17121	41	oraz książeczka oszczędności	1 92	—	—	—
	—	1 92	17121	41		1 92	17121	41	—
21. Fundusz im. śp. Cezarego Staniewicza (Fundusz zakładowy).									
Otrzymało	—	—	2500	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2598	88
Narosłe odsetki	—	—	98	88		—	—	2598	88
	—	—	2598	88		—	—	2598	88

ROK 1910.

TABLICA VI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód				
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka		
	K	h	K	h		K	h	K	h	
22. Fundusz Jadwigi i Zofii Tomkiewiczównien.										
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>										
Pozostałość 1. stycznia	Rubli	10000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	Rubli	—	—	—
		10000	—	—	—	4% renta rosyjska		10000	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>										
Kupony		—	—	964	11	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii		—	—	48
		—	—	964	11	Przekazano Komisji językowej		—	—	915
		—	—	964	11			—	—	964
23. Fundusz na wydawnictwo »Vaticana« (Fundusz obrotowy).										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	14940	79	Wydano na druk i honorarya		—	—	4299
Narosłe odsetki		—	—	545	58	Pozostałość 31. grudnia		—	—	11187
		—	—	15486	37			—	—	15486
24. Fundusz na wydawnictwo dzieł Ojców greckiego Kościoła (Fundusz obrotowy)										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	19311	69	Pozostałość 31. grudnia		—	—	22134
Złożono		—	—	1992	50			—	—	64
Narosłe odsetki		—	—	830	45			—	—	22134
		—	—	22134	64			—	—	64
25. Fundusz na wydawnictwo podręczników humanistycznych (Fundusz obrotowy).										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	5000	—	Pozostałość 31. grudnia		—	—	10000
Złożono		—	—	5000	—			—	—	10000
		—	—	10000	—			—	—	—
26. Fundusz na wydawnictwo źródeł porozbiorowych (Fundusz obrotowy).										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	3449	65	Wydano		—	—	6933
Przeniesiono z fund. Kmity		—	—	1200	—	Pozostałość 31. grudnia		—	—	11138
» » » A. Szajkiewicza		—	—	3865	44			—	—	58
» » » hr. Sobańskich		—	—	2340	—			—	—	—
» » » Tow. popierania wyd. Akad.		—	—	2375	60			—	—	—
Narosłe odsetki		—	—	349	98			—	—	—
Otrzymano za sprzedane dzieła		—	—	4491	57			—	—	—
		—	—	18072	24			—	—	18072
27. Fundusz Waltera.										
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>										
Pozostałość 1. stycznia		40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia		—	—	—
		40000	—	—	—	4% listy Tow. kred. ziemsk.		40000	—	—
		40000	—	—	—			40000	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	916	—	Wyplacono koszta nabożeństwa żałobnego		—	—	20
Kupony		—	—	1592	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii		—	—	1556
		—	—	2508	—	Pozostałość 31. grudnia		—	—	932
		—	—	2508	—			—	—	2508
28. Fundusz Bolesława Wołodkowicza (Fundusz obrotowy).										
Pozostałość 1. stycznia		—	—	10585	16	Przeniesiono do fund. obrotowego		—	—	21
Narosłe odsetki		—	—	423	40	Pozostałość 31. grudnia		—	—	10987
		—	—	11008	56			—	—	11008
29. Fundusz Michała Zieleniewskiego (Fundusz zakładowy).										
Pozostałość 1. stycznia		23265	52	8427	60	Przeniesiono do fund. obrotowego		—	—	65
Otrzymano za kupony		—	—	830	—	Pozostałość 31. grudnia		—	—	9542
Narosłe odsetki		131	82	350	63	oraz 4 1/2% listy Banku hipotecznego		6000	—	—
		—	—	—	—	» 4% » » » » »		14000	—	—
		—	—	—	—	i 2 książeczki Kasy Oszcz. m. Krakowa		3397	34	—
		23397	34	9608	23			23397	34	9608

II. Fundusze na nagrody.

1. Fundusz Augustynowicza.

a) *Fundusz na nagrody.*

Pozostałość 1. stycznia	—	—	15000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15000	—
-----------------------------------	---	---	-------	---	-----------------------------------	---	---	-------	---

b) *Fundusz obrotowy z odsetek.*

Pozostałość 1. stycznia	—	—	5433	58	Pozostałość 31. grudnia	—	—	6250	90
Narosłe odsetki	—	—	817	32		—	—	6250	90
	—	—	6250	90		—	—	6250	90

ROK 1910.

TABLICA VII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
2. Fundusz Barczewskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	100918	46	335	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	335	80
					oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	50400	—	—	—
					» 4 ³ / ₀ % » » »	50400	—	—	—
					i książeczka Galic. Kasy Oszczędn.	118	46	—	—
	100918	46	335	80		100918	46	335	80
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3260	50	Zakupno książek do oceny	—	—	18	—
Kupony	—	—	4284	—	Wyplacono nagrody	—	—	4500	—
Narosłe odsetki	4	76	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3026	50
					oraz na książeczce Galic. Kasy Oszczędności	4	76	—	—
	4	76	7544	50		4	76	7544	50
3. Fundusz Bieleckiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	3600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ listy gal. Banku hipot.	400	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ » » Tow. kred. ziemsk.	1000	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ oblig. gal. poz. propin.	2200	—	—	—
	3600	—	—	—		3600	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	276	63	Wyplacono nagrody	—	—	690	—
Kupony	—	—	143	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	153	43
Wniesione przez Arcybractwo Miłosierdzia	—	—	423	—		—	—	843	43
	—	—	843	43		—	—	843	43
4. Fundusz konkursowy im. Ant. Czerwińskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3067	81	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	12	27
Narosłe odsetki	—	—	122	68	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3178	22
	—	—	3190	49		—	—	3190	49
5. Fundusz X. Jakubowskiego (I-szy).									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	17600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	2200	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ » » »	13000	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ » » Tow. kred. ziemsk.	2400	—	—	—
	17600	—	—	—		17600	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3210	92	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	35	73
Kupony	—	—	714	52	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3889	71
	—	—	3925	44		—	—	3925	44
6. Fundusz X. Biskupa Krasieńskiego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	20200	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ listy Tow. kred. ziemsk.	20000	—	—	—
					4 ⁰ / ₀ oblig. poz. kraj. galic.	200	—	—	—
	20200	—	—	—		20200	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2150	78	Za druki i honorarya	—	—	1600	—
Kupony	—	—	804	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1354	78
	—	—	2954	78		—	—	2954	78
7. Fundusz Kretkowskiego (I-szy). (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	738	94	Pozostałość 31. grudnia	—	—	768	46
Narosłe odsetki	—	—	29	52		—	—	768	46
	—	—	768	46		—	—	768	46
8. Fundusz Kretkowskiego (II-gi). (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	1755	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Narosłe odsetki	70	90	—	—	Książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	1825	90	—	—
	1825	90	—	—		1825	90	—	—

ROK 1910.

TABLICA VIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
9. Fundusz im. Kopernika (Fundusz obrotowy).									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	400	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	599	36
Wniesiono przez gminę m. Krakowa	—	—	199	36		—	—	599	36
	—	—	599	36		—	—	599	36
10. Fundusz im. Lindego.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia Rubli	5400	—	730	24	Pozostałość 31. grudnia Rubli	—	—	738	89
Nadwyżka przy wymianie wylos. listu	—	—	8	65	oraz 5 ^o / _o listy m. Warszawy	5400	—	—	—
	5400	—	738	89		5400	—	738	89
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	939	02	2796	07	Wyplacono nagrody	—	—	1628	78
Kupony	—	—	651	63	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1941	64
Narosłe odsetki	37	92	122	72	oraz książeczka Kasy Oszczędn. m. Krakowa	976	94	—	—
	976	94	3570	42		976	94	3570	42
11. Fundusz im. Książąt Jerzego Romana z Rozwadowa i Adama z Miżyńca Lubomirskich.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	36314	13	192	98	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1267	26
Otrzymano z fund. obrot. nieużyte odsetki za 3 lata, a m. za rok 1907, 1908 i 1909	—	—	1074	28	oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	36000	—	—	—
	36314	13	1267	26	» książeczka Kasy Oszczędności	314	13	—	—
	36314	13	1267	26		36314	13	1267	26
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	4074	28	Przeniesiono do funduszu obrotowego Akademii	—	—	78	95
Kupony	—	—	1440	—	» » » zakładowego nieużyte	—	—	—	—
Narosłe odsetki	12	68	126	39	odsetki za lata 1907, 1908 i 1909	—	—	1074	28
	12	68	5640	67	Wyplacono nagrody	—	—	3000	—
	12	68	5640	67	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1487	44
	12	68	5640	67	oraz na książ. kasy Oszczędn.	12	68	—	—
	12	68	5640	67		12	68	5640	67
12. Fundusz im. JExc. Majera.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2000	—	Wyplacono nagrode	—	—	2000	—
Uposażenie z funduszu Akademii	—	—	1000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1000	—
	—	—	3000	—		—	—	3000	—
13. Fundusz Niemcewicza.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	7228	50	Wyplacono	—	—	367	50
Otrzymano od Biblioteki polskiej w Paryżu	—	—	859	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8038	31
Narosłe odsetki	—	—	317	81		—	—	8405	81
	—	—	8405	81		—	—	8405	81
14. Fundusz Radwańskiego.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	817	20	Pozostałość 31. grudnia	—	—	843	40
Rata z funduszu obrotowego	—	—	26	20		—	—	843	40
	—	—	843	40		—	—	843	40
15. Fundusz im. Mikołaja Reja.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	40000	—	—	—	4 ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	21000	—	—	—
	40000	—	—	—	i 4 ^o / _o listy gal. Banku kraj.	19000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	6849	96	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	188	57
Kupony	—	—	1595	80	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8547	13
Narosłe odsetki	—	—	289	94		—	—	8735	70
	—	—	8735	70		—	—	8735	70
16. Fundusz Konstantego Simona.									
a) <i>Fundusz zakładowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	25300	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	506	—
Otrzymano od p. Ant. Osuchowskiego	—	—	506	—	oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	25300	—	—	—
	25300	—	506	—		25300	—	506	—
b) <i>Fundusz obrotowy.</i>									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	2097	91	Wyplacono nagrody	—	—	900	—
Kupony	—	—	1012	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	55	34
Narosłe odsetki	—	—	94	81	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2249	38
	—	—	3204	72		—	—	3204	72

ROK 1910.

TABLICA IX.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

17. Fundusz Adama Szajkiewicza.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	9000	—	7600	—	83	73	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—	83	73
							oraz 4% listy Banku krajowego	9000	—	7600	—	—	—
							i 4½% listy miasta Warszawy Rubli	—	—	—	—	—	—
	9000	—	7600	—	83	73		9000	—	7600	—	83	73

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3865	44	Przeniesiono na wydawn. źródeł porozbiorowych	—	—	3865	44
Kupony	—	—	1281	38	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1281	38
	—	—	5146	82		—	—	5146	82

18. Fundusz. Warschauera.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	12695	48	78	93	Pozostałość 31. grudnia	—	—	78	93
					oraz 4% oblig. galic. pożyczki kraj.	400	—	—	—
					» listy » Banku hipot.	200	—	—	—
					» » » Tow. kred. ziemsk.	6400	—	—	—
					» » » Banku kraj.	4000	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszczędności.	695	48	—	—
	12695	48	78	93		12695	48	78	93

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	1435	04	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	28	49
Kupony	—	—	478	72	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1948	35
Narosłe odsetki	28	08	63	08	oraz na książeczce oszczędności	28	08	—	—
	28	08	1976	84		28	08	1976	84

III. Fundusze stypendyjne.

1. Fundusz Andrzeja Deskura.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia Rubli	10000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia Rubli	10000	—	—	—
	10000	—	—	—	4½% listy Tow. kred. ziemsk. Król. polskiego	10000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	1081	55	Przeniesiono do funduszu obrot. Akademii	—	—	54	07
	—	—	1081	55	Wyplacono	—	—	1027	48
	—	—	—	—		—	—	1081	55

2. Fundusz Drybuszewskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	—	—	3521	87	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3662	71
Narosłe odsetki	—	—	140	84		—	—	3662	71
	—	—	3662	71		—	—	3662	71

3. Fundusz Maryi Jankowskiej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	50000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	54	55
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	54	55	oraz 4% listy Banku krajowego	50000	—	—	—
	50000	—	54	55		50000	—	54	55

b) Fundusz obrotowy.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	4682	77	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	107	65
Kupony	—	—	2000	—	Wyplacono stypendya	—	—	2800	—
Narosłe odsetki	—	—	152	73	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3927	85
	—	—	6835	50		—	—	6835	50

4. Fundusz Katarzyńskiego.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	42800	—	300	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	300	—
					oraz 4% listy Banku krajowego	10000	—	—	—
					« 4% » « hipotecznego	400	—	—	—
					« 4% » « galic. Tow. kred. ziem.	32200	—	—	—
					« 4% oblig. galic. pożyczki krajowej	200	—	—	—
	42800	—	300	—		42800	—	300	—

ROK 1910.

TABLICA X.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1539	96	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	51	18
Kupony	—	—	1705	56	Wyplacono stypendya	—	—	1692	—
	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1502	34
	—	—	3245	52		—	—	3245	52
5. Fundusz Konarskiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	16800	—	14	36	Pozostałość 31. grudnia	—	—	49	15
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	34	79	oraz 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	10400	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ^o / _o » » Banku hipotecznego	3400	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ^o / _o » » » krajowego	3000	—	—	—
	16800	—	49	15		16800	—	49	15
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	943	88	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	20	10
Kupony	—	—	669	92	Wyplacono stypendya	—	—	648	—
	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	945	70
	—	—	1613	80		—	—	1613	80
6. Fundusz im. Mickiewicza.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	41600	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12	58
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	12	58	oraz 4 ^o / _o listy gal. Tow. kred. ziemsk.	41600	—	—	—
	41600	—	12	58		41600	—	12	58
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	1279	95	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	84	76
Kupony	—	—	1655	68	Wyplacono stypendya	—	—	1296	—
Narosłe odsetki	—	—	39	53	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1594	40
	—	—	2975	16		—	—	2975	16
7. Fundusz Dra Z. Pileckiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	60000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	—	—	—	—	4 ^o / _o oblig. galic. poż. kraj.	4000	—	—	—
	—	—	—	—	4 ^o / _o listy galic. Banku krajowego	20000	—	—	—
	—	—	—	—	4 ^o / _o » » » hipotecznego	2000	—	—	—
	—	—	—	—	4 ^o / _o » » » Tow. kred. ziem.	34000	—	—	—
	60000	—	—	—		60000	—	—	—
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	3779	36	Wyplacono stypendya	—	—	2400	—
Kupony	—	—	2393	20	Pozostałość 31. grudnia	—	—	3772	56
	—	—	6172	56		—	—	6172	56
8. Fundusz Sawickiego.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	15500	—	71	98	Pozostałość 31. grudnia	—	—	71	98
	—	—	—	—	oraz 4 ^o / _o listy Banku krajowego	11500	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ^o / _o listy Banku krajowego	4000	—	—	—
	15500	—	71	98		15500	—	71	98
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	—	—	366	70	Wyplacono stypendya	—	—	672	—
Kupony	—	—	640	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	334	70
	—	—	1006	70		—	—	1006	70
9. Fundusz Antoniego Stachowskiego (Fundusz zakładowy).									
Pozostałość 1. stycznia	31000	—	7273	04	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	66	32
Kupony	—	—	1235	20	Pozostałość 31. grudnia	—	—	8533	16
Narosłe odsetki	—	—	91	24	oraz 4 ^o / _o listy galic. Tow. kred. ziem.	24000	—	—	—
	—	—	—	—	» 4 ^o / _o » Banku krajowego	7000	—	—	—
	31000	—	8599	48		31000	—	8599	48
10. Fundusz Henryka Wohla.									
a) Fundusz zakładowy.									
Pozostałość 1. stycznia	47500	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	47500	—	—	—
	—	—	—	—	4 ^o / _o listy Banku krajowego	47500	—	—	—
	47500	—	—	—		47500	—	—	—

ROK 1910.

TABLICA XI.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h
b) Fundusz obrotowy.									
Pozostałość 1. stycznia	61	14	2329	59	Wyplacono	—	—	1800	—
Kupony	—	—	1900	—	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	98	85
Narosłe odsetki	2	46	74	55	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2405	29
	63	60	4304	14	oraz książeczka oszczędności	63	60	—	—
	63	60	4304	14		63	60	4304	14

IV. Fundusze na cele humanitarno-naukowe.

1. Fundusz obrotowy Biblioteki polskiej w Paryżu.

Subwencja krajowa	—	—	5980	—	Awans z roku 1909.	—	—	3261	60
Otrzymano z funduszu im. Estreichera	—	—	52	—	Wydano na potrzeby stacyi	—	—	3736	71
» » » Gadona	—	—	3058	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	2495	72
» » » Niemcewicza	—	—	367	50		—	—	—	—
Narosłe odsetki	—	—	36	53		—	—	—	—
	—	—	9494	03		—	—	9494	03

2. Fundusz Liwskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	65800	—	11755	46	Przeniesiono do funduszu obrotowego	—	—	93	24
Kupony	—	—	2622	48	Wyplacono p. Dubieckiemu	—	—	382	52
Narosłe odsetki	—	—	485	13	Pozostałość 31. grudnia	—	—	14387	31
	65800	—	14863	07	oraz 4% listy galic. Banku hipotecznego	3400	—	—	—
	65800	—	14863	07	» 4% » » Tow. kred. ziem.	47600	—	—	—
	65800	—	14863	07	» 4% oblig. poz. kraj. galic.	800	—	—	—
	65800	—	14863	07	» 4% listy Banku krajowego	14000	—	—	—
	65800	—	14863	07		65800	—	14863	07

3. Fundusz im. Maryi Sienkiewiczowej.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	40000	—	—	—	4% listy galic. Tow. kred. ziem.	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	1592	—	Awans 1. stycznia	—	—	500	78
	—	—	1592	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	31	84
	—	—	1592	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	1059	38
	—	—	1592	—		—	—	1592	—

V. Kwoty depozytowe.

1. Fundusz budowy szpitala w Krynicy (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	23997	06	112	14	Pozostałość 31. grudnia	—	—	116	62
Narosłe odsetki	969	42	4	48	oraz 3 książeczki Kasy Oszczędn. m. Krakowa	24966	48	—	—
	24966	48	116	62		24966	48	116	62

2. Fundusz L. Gadona (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	76700	—	—	—	Wydano wylos. 4% list Tow. kred. ziemsk.	2000	—	—	—
Kupony	—	—	3058	—	Stacyi naukowej w Paryżu przekazano	—	—	3058	—
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	15	82	Pozostałość 31. grudnia	—	—	15	82
Otrzymano 4 1/2% list Banku kraj.	2000	—	—	—	oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	48000	—	—	—
	78700	—	3073	82	» 4% listy Banku krajowego	26700	—	—	—
	78700	—	3073	82	» 4 1/2% » » »	2000	—	—	—
	78700	—	3073	82		78700	—	3073	82

3. Fundusz Józefa Grabia Piławskiego (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	200500	—	—	—	Wyplacono	646	23	7016	14
Kupony	—	—	7385	40	Przeniesiono do funduszu obrotowego	34	01	369	26
Narosłe odsetki	680	24	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
	201180	24	7385	40	4% listy Banku hipotecznego	65	00	—	—
	201180	24	7385	40	8 akcyi Banku ziem. w Poznaniu, Marek	8000	—	—	—
	201180	24	7385	40	4% listy galic. Banku krajowego	65500	—	—	—
	201180	24	7385	40	4% » » Tow. kred. ziem.	45000	—	—	—
	201180	24	7385	40	i książeczka oszczędnościowa	17000	—	—	—
	201180	24	7385	40		201180	24	7385	40

4. Fundusz grobów królewskich (Fundusz zakładowy).

Pozostałość 1. stycznia	14568	76	214	26	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	28	60	—	—
Narosłe odsetki	588	56	—	—	Wyplacono kapitule krakowskiej za 1910.	543	44	—	—
	15157	32	214	26	Pozostałość 31. grudnia	—	—	214	26
	15157	32	214	26	oraz 3 książeczki Kasy Oszczędn. m. Krakowa	14585	28	—	—
	15157	32	214	26		15157	32	214	26

ROK 1910.

TABLICA XII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

5. Fundusz kaplicy w Szczawnicy.

Pozostałość 1. stycznia	687	66	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	715	42	—	—
Narosłe odsetki	27	76	—	—	książeczki Kasy Oszczęd. m. Krakowa	715	42	—	—
	715	42	—	—		715	42	—	—

6. Fundusz Władysława Kretkowskiego (III-ci).

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	Rubli	124200	—	131814	25	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	29700	—	—	—	—
								4 1/2% listy m. Warszawy	94500	—	—	—	—
								5% » » » » »	—	131814	25	—	—
								6 książeczek oszczędności	124200	—	131814	25	—
		124200	—	131814	25	—	—		124200	—	131814	25	—

b) Fundusz obrotowy.

Otrzymano	—	—	1855	50	Przeniesiono do fund. obrotowego Akademii	—	—	1128	98
Kupony	—	—	15498	58	Wydano	—	—	3210	56
Narosłe procenta	—	—	5225	55	Pozostałość 31. grudnia	—	—	18240	09
	—	—	22579	63		—	—	22579	63

7. Fundusz im. ks. Eugeniusza Lubomirskiego.

Otrzymano	—	—	42000	—	Wydano na zakup. 4% listów Banku kraj.	—	—	41109	63
Zakupiono 4% listy Banku kraj.	41000	—	—	—	Złożono na książeczkę wkładową	—	—	890	37
Złożono na książeczkę wkładową	890	37	—	—	Przeniesiono do fund. obrot. Akademii	—	—	18	45
Kupony	—	—	922	50	Pozostałość 31. grudnia	—	—	904	05
Narosłe odsetki	16	07	—	—	oraz 4 1/2% listy Banku kraj.	41000	—	—	—
	41906	44	42922	50	» książ. oszczędn. Banku kraj.	906	44	—	—
	41906	44	42922	50		41906	44	42922	50

8. Fundusz Mickiewiczowski w Szczawnicy.

Pozostałość 1. stycznia	345	73	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	359	67	—	—
Narosłe odsetki	13	94	—	—	Książeczka Kasy Oszczęd. m. Krakowa	359	67	—	—
	359	67	—	—		359	67	—	—

9. Fundusz Niewiadomego.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	5257	65	Wydano	—	—	1497	90
Złożono	—	—	4000	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7980	78
Narosłe odsetki	—	—	221	03		—	—	9478	68
	—	—	9478	68		—	—	9478	68

10. Fundusz Bolesława Rusieckiego.

Pozostałość 1. stycznia	40000	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia:	40000	—	—	—
	40000	—	—	—	4% renta złota węgierska	40000	—	—	—
	40000	—	—	—		40000	—	—	—

11. Fundusz Szpitala w Szczawnicy.

Pozostałość 1. stycznia	10000	—	643	22	Wyplacono na zapomogi	—	—	500	—
Narosłe odsetki	—	—	13	03	Wydatki na dom »Anioł Stróż«	—	—	300	—
Kupony	—	—	400	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	256	25
	10000	—	1056	25	oraz 4% listy Banku kraj.	10000	—	—	—
	10000	—	1056	25		10000	—	1056	25

12. Fundusz Tow. popierania wydawnictw Akademii Umiejętności.

a) Fundusz zakładowy.

Pozostałość 1. stycznia	81691	50	506	62	Pozostałość 31. grudnia	—	—	706	62
Złożono	—	—	200	—	oraz 4% listy Banku krajowego	81500	—	—	—
	81691	50	706	62	» książeczka oszczędności	191	50	—	—
	81691	50	706	62		81691	50	706	62

b) Fundusz obrotowy.

Kupony	—	—	3260	—	Wydano na wydawnictwa	—	—	3375	60
Odsetki	7	72	115	60	Pozostałość 31. grudnia:	—	—	—	—
	7	72	3375	60	na książeczce oszczędności	7	72	—	—
	7	72	3375	60		7	72	3375	60

ROK 1910.

TABLICA XIII.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

FUNDUSZ ŻELAZNY.

Pozostałość 1. stycznia	63300	—	54298	77
oraz w pożyczce Szczawnickiej	—	—	138758	62
Otrzymano legat śp. Wilczkowskiego	—	—	2537	—
Nadwyżka przy wymianie wylos.	—	—	57	10
	63300	—	195651	49

Pozostałość 31. grudnia	—	—	56892	87
» w pożyczce Szczawnickiej	—	—	138758	62
oraz 4 ¹ / ₂ % listy Banku krajowego	—	—	200	—
» 4 ¹ / ₂ % » » hipot. galic.	10000	—	—	—
» 4% oblig. poż. kraj. galic.	3000	—	—	—
» 4% listy zast. galic. Banku hipot.	10600	—	—	—
» 4% » » » kraj.	5300	—	—	—
» 4% » » » Tow. kred. ziem.	25200	—	—	—
» 4% renta węgierska koronowa	5000	—	—	—
» 4 akcje Banku ziem. w Poznaniu Marek	4000	—	—	—
	63300	—	195651	49

(Fundusz Mireckiego).

NB. Fundusz ten po całkowitem zrealizowaniu przejdzie do Funduszu żelaznego.

Pozostałość 1. stycznia	56000	—	—	—
Złożono	—	—	7609	10
Kupony	—	—	2240	—
	56000	—	9849	10

Przeniesiono do fund. obrotowego	—	—	9849	10
Pozostałość 31. grudnia:	—	—	—	—
4% listy Banku krajowego	56000	—	—	—
	56000	—	9849	10

Fundusz Szczawnicki.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	24212	92
Narosłe odsetki	—	—	773	72
Dochód ze sprzedaży wody	—	—	2342	01
Odsetki od reszty ceny kupna Szczawnicy	—	—	14400	—
	—	—	41728	65

Koszta przy sprzedaży Szczawnicy (reszta)	—	—	671	26
Wydatki bieżące w roku	—	—	360	—
Przekazano Wydziałowi III.	—	—	5000	—
Wyplacono Szalayom	—	—	10000	—
Wyplacono spadkob. kap. Pławickiego	—	—	3000	—
Odsetki od pożyczki Szczawnickiej	—	—	6244	14
Pozostałość 31. grudnia	—	—	16453	25
	—	—	41728	65

Za zgodność z księgami i allegatami:

Bolesław Ulanowski, w. r.
Sekretarz Generalny.

Kazimierz Gadomski, w. r.
Podskarbi.

E. Pompa, w. r.
Rachmistrz.

Komisya kontrolująca:

Jan Franke, w. r.

Browicz, w. r.

L. Marchlewski, w. r.

W Krakowie, dnia 22 lutego 1911.

Fundacja edukacyjna ś. p. Wiktora Osławskiego.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW ZA ROK 1910.

Przedmiot	Przychód				Przedmiot	Rozchód			
	Walory		Gotówka			Walory		Gotówka	
	K	h	K	h		K	h	K	h

1. Fundusz na udzielanie stypendiów.

Pozostałość 1. stycznia	756707	71	12500	—	Złożono na książeczkę	—	—	874	64
Kupony	—	—	29953	48	Wypłacone stypendya	—	—	25000	—
Złożono na książeczkę Kasy Oszcz. m. Krakowa	874	64	—	—	Akademii Umiej. 10% od dochodu	—	—	3014	33
Dopisany procent do książeczki	189	86	—	—	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego, połowę nieużytej reszty	—	—	1064	51
Nadwyżka przy wymianie wylos.	1319	20	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	12500	—
					oraz 4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	752600	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszcz. m. Krakowa	6491	41	—	—
	759091	41	42453	48		759091	41	42453	48

2. Fundusz zakładowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
4% listy galic. Tow. Kred. ziemskiego	88600	—	—	—	4% listy galic. Tow. kred. ziem.	88600	—	—	—
	88600	—	—	—		88600	—	—	—

3. Fundusz obrotowy na wydawnictwo naukowych prac stypendystów.

Pozostałość 1. stycznia	15743	64	—	—	Wypłacono honorarya i druk	3174	12	—	—
Kupony od fund. na wydawnictwa	—	—	3526	28	Złożono na książeczkę Banku kraj.	—	—	3734	78
Złożono na książeczkę Banku krajowego	3734	78	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Dopisany procent do książeczki K. O.	284	66	—	—	książeczka Kasy Oszcz. m. Krakowa.	6397	50	—	—
Dopisany procent do książeczki Banku kraj.	308	46	—	—	i książeczka Banku kraj.	10499	92	—	—
Sprzedano dzieła	—	—	208	50					
	20071	54	3734	78		20071	54	3734	78

4. Fundusz na udzielanie zapomóg.

Pozostałość 1. stycznia	255142	43	—	—	Złożono na książeczkę	—	—	4329	19
Kupony	—	—	9408	72	Przeniesiono do funduszu obrotowego wspól- nego, połowę nieużytej reszty	—	—	5079	53
Złożono na książeczki Kasy Oszcz. m. Krakowa.	4329	19	—	—	Pozostałość 31. grudnia	—	—	—	—
Dopisany procent do książeczek	750	34	—	—	4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	236400	—	—	—
					i książeczki Kasy Oszczędności m. Krakowa.	23621	96	—	—
	260221	96	9408	72		260221	96	9408	72

5. Fundusz na udzielanie pieniężnych zasiłków laboratoriom naukowym.

Pozostałość 1. stycznia	561532	93	—	—	Złożono do Banku krajowego dla laboratorjów w Krakowie	—	—	11167	88
Kupony	—	—	22335	76	Złożone j. w. dla laboratorjów we Lwowie	—	—	11167	88
Narosłe procenta	13	42	—	—	Pozostałość 31. stycznia	—	—	—	—
					4% listy gal. Tow. kred. ziemsk.	561200	—	—	—
					i książeczka Kasy Oszczędności	346	35	—	—
	561546	35	22335	76		561546	35	22335	76

6. Fundusz obrotowy wspólny.

Pozostałość 1. stycznia	—	—	6127	81	Wypłacono zasiłki	—	—	5600	—
Połowa nieużytej reszty z funduszu na stypendya	—	—	1064	51	Pozostałość 31. grudnia	—	—	7105	11
Połowa nieużytej reszty z funduszu na zapomogi	—	—	5079	53					
Procenta interkalarnie	—	—	433	26					
	—	—	12705	11					

Za zgodność z księgami i allegatami:

Bolesław Ulanowski, w. r.
Sekretarz Generalny.

E. Pompa, w. r.
Rachmistrz.

Komisja rewizyjna:

Jan Franke, w. r.

Browicz, w. r.

L. Marchlewski, w. r.

W Krakowie, dnia 22 lutego 1911.

BIBLIOTEKA

I
H
K
M

~~P. I. 38~~

P 156